PRAELECTIONES IN PHILIPPICAM DE PACE

Demosthenis.

ANDREÆ DOVNÆI
Professoris Regij Cantabrigiæ Graci.

Τὸ πειθεῖν χαίρειν ἐ λεπτόν.

LONDINI,
Apud *Iohannem Billium*, Typographum Regium. 1621.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

SERENISSIMO AC POTENTISSIMO PRINCIPI IACOBO, MAGNÆ BRITANNIÆ, FRANCIÆ ET Hiberniæ Regi, Fidei Defensori, &c.

OMnes ferè solent (Rex Sereniſſime) qui munera regibus afferunt, aliquid eximium, &, si res tulerit, nouum seligere. Nam & nouitas ipsa plus habet gratiæ, & præstantissima quæque summis principibus digniſſima sunt. Ego noui nihil habe-

bam in præsentia, Maiestati vestræ quod offerrem. Quis est enim tam auersus a musis, cui non Demosthenes, si minus de facie notus est, saltem a nomine? Illud assequutus sum, ne quis quid melius posset, duntaxat in his literarum studiis, exhibere. Nam præter eloquentiam, quæ confessione omnium summa est in hoc oratore, prudentia non minor elucet in eodem omnium iudicio, qui possunt aliquid iudicare, aut horum quicquam intelligunt. Quanquam nec gratia nouitatis omnino caret hoc nostrum munusculum. Fama enim Demosthenis, quæ seculis omnibus vno omnium ore celebrata est, nostris temporibus nescio quo fato fuit obscurior. non quòd obsolescere tantus splendor vllo modo possit: sed certè iamdiu minus in vsu fuit, &, quod equidem macerorac doleo, pauciſſimis est hic auctor cognitus. Vetera autem tanta præsertim & talia, quæ latuerunt in abscondito, quum interpolantur, & primùm prodeunt

deunt, pro nouis habèntur. Tractamus enim huius oratoris à nemine ante tractata, quod ſciam. adde noſtrum laborem, qui certè recens eſt & grauis, atque hanc operam huic datam, quæ nouo genere forſitan non ingrata videatur. Equidem paraueram duplum huius, quod nunc affero, δεύτερα τῶν ἰσῶν διανοίας καὶ ἀκριβείας, alteramque huic parem adiunctam volui, aut paulo ampliorem. ſed vix hoc quod eſt, tandem aliquando (ſpiſſum enim opus fuit, & Typographis arduum) extrudi potuit: quod non ſum veritus Vobis obtrudere. Talia enim æſtimantur pretio non pondere, & non infacete quidam, μικρὰ βίβλος μικρὸν κακόν. Nihil eſt autem Demoſthenis non περιεργότερον; niſi fortè ego nitorem eius, dum illuſtrare volo, videar obſcuraſſe. certè videri poſſum ad hanc tam exiguam orationem nimis multa fudiſſe. id quod neceſſe erat, dum omnia perſequor, rem Grammaticam, Rhetoricam, hiſtoriam denique, quæ varia & multi-

plex implicita eſt huic oratiunculæ. Eſt vbi tractamus etiam locos ſcholarum more communes. ita ſumma ea fit, quæ τῆς συμμετρίας maior fortaſſe videatur. Vellem igitur me potuiſſe exſoluere, quod pollicitus ſum illuſtriſſimo Buckingamienſi, quem meritò vos ad tantum extuliſtis faſtigium : ego plus illi, quam omnibus debeo Magnatibus. Nunc facio, quod mali debitores, qui fidem aliqua ex parte vt liberent, dimidium eius, quod debent, repræſentant. diem alteri petunt penſioni. Id quidem vſitatum eſt, veſtræq; indulgentiæ proprium, vt Subſidia Primitiæque, quæ Vobis debentur, non ἀθρόως, ſed per interualla ſoluantur. Itaque haſce ego nunc oratorum Principis primitias, præcipuè libatas, ad Principatus & Celſitudinis veſtræ patrocinium confero. cui non tam ars atque induſtria, vt Demoſtheni, ſed ipſa natura incredibilem dicendi facultatem dedit. Nemo vnquam, quod ſæpenumerò vidimus, ad dicendum

dicendum acceſſit, ſiue extempore, ſiue meditatò, paratior. Neq; eſt aliud tam Regium & magnificum, aut in tot præclariſſimis virtutibus veſtris admirabilius. Nam armis domare efferas genteis: vi cogere rebelles in ordinem, ſemper illis regibus honori fuit, qui id facere, cum erat neceſſe, potuerunt. Sed flectere oratione animos hominum: ciueis ſuos placidis, quo libitum eſt, dictis impellere: vnde autem libuit, verbis deducere: impetum concitatæ multitudinis dicendo ſedare, humano propemodùm maius eſt opus. hæc eſt enim illa flexanima & domina rerum eloquentia. hanc inde a Iulio Cæſare omnes deinceps Romani imperatores, vſque ad Neronem, in quo deſita eſt, vt ſcribit Tacitus, coluerunt. Sæpe in Senatu perorabant: ſæpe ad populum magno cum applauſu verba faciebant. Hæc igitur pacis arma, queis vti ſoles libentiùs, ad te potiſſimùm (Rex optime maxime) quo nobis auctore pax diuinitus

diuinitus constituta est, defero. nam & hæc ipsa de pace inscripta, ac pacifica est oratio. Neque multum, vt ego quidē semper iudicaui, vester aberrat a Demosthenis charactere, densis crebrisq; sententiis. purū atq; Atticū genus, vereque vtillius, λέξεως πολιτικῆς, non vt in pleriſque corruptum, vix sophistarum ac declamatorum scholis dignum. Id quod in scriptis euidentiùs cernitur. sed posse eundem & egregiè scribere, nec minus luculentè dicere, paucis admodum contigit. vestra autem eximia in vtraque re facultas, satis superque perspecta est & cognita. Ars rhetorica Aristotelis nuper in fidem atque tutelam se Caroli principis contulit. Tibi Demosthenes ipse erat accommodatior oratorum eloquentissimus disertissimo principum. illic dicendi præcepta traduntur: hic dicitur, sic vt melius a nemine dici possit. illa vmbratilis est doctrina: hic res geritur in sole & puluere. denique hisce, quæ nos collegimus per

multa

multa Aristotelis intexta videas, illustrata a Demosthene, & quæ Demosthenē illustrent. Hunc benignè, quæsumus, vestra clementia excipiat, iacentē excitet, in pristinam auctoritatem apud Academias atque in omni regno reponat. Hic est enim de quo verius dici potest, quod de summo vate Horatius prædicauit, *Qui nil molitur ineptè.* Nam Homerus, quanquam diuino quodam ingenio prędituſ, multorum non effûgit maleuolorum reprehensiones. Demostheni nemo inuentus est vnquam tam liuidus, qui in iis omnibus, quæ scripsit accuratissimè, quicquam vitio daret. Deniq; Aristoteles & Plato, principes Philosophorum non omnibus satisfaciunt: Demosthenis orationibus nemo aliquid perfectius requisiuit. Quid multa? Ciceronis est, vt homini decus ingenium, sic ipsius ingenij lumen eloquentia.

Οφθήμός ὁ ἀκοίμητος διαφυλάττει τὴν ὑμετέραν μεγαλοπρέπειαν εἰς ἀρετήν.

Maiestatis vestræ seruitio
deuotissimus,

ANDRAEAS DOVVNES.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ εἰρήνης λόγου.

Μετεμφθέντι τῶν πολέμων τῶ σφετέρω ἀμφισπόλεως, εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ,τι Φίλιππος καὶ οἱ ἀθηναῖοι. οἱ μὲ ἀθηναῖοι κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ φερόμενοι, ὁ δὲ Φίλιππος βουλόμενος ἀ ὑπῆρχεν θεσσαλοῖς τε καὶ θηβαίοις ὁπλίσαι. ὑπῆρχε δὲ, τοῖς μὲ θηβαίοις ὀρχομενὸν παραδόσθ καὶ κορώνειαν, πόλεις βοιωτίας. ἀμφοτέρους δὲ τὸν φωκικὸν καταλύσθ πόλεμον. τοῦτο δὲ ἦν ἀθηναίοις ἀπῳ πολεμίων ὄντων ἀθηναίων. καὶ γὰρ φεύγειν βουλομένοις εἰσβάλλειν εἰς τὴν φωκίδα, τὴν ἀθηναίων ἀφεσπλευσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς κελεμβρας πύλας, ὑπ' εἶναι δὲ θερμοπύλας, "ἀπεκωλύθη τῆς εἰσόδου. καὶ τούτου εἰρήνην ποιησάμενος φεὶς τὸν ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύοντος παρελθὼν εἴσω πυλῶν, τὸ φωκέων ἔθνος διέφθειρε πεπόνκα, καὶ τὴν φωκίδα ἐκ τοῖς ἀμφικλύοις χώρᾳ, καὶ τὰς ἐκείνων ὑπ' τῷ συνεδρείῳ ψήφους παρὰ τὴν ἄλλων ἐλαβε. πέμψας δὲ καὶ φεὶς ἀθηναίους φίλους, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παρῄνει συγχωρεῖν, ὑπὸ τῷ φοβεῖσθαι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, ὑπὸ δίκαιον εἶ λόγων μετέχειν ἑλληνικοῦ συνεδρείου τὸν μακεδόνα, ἄλλα διδόναι φάσκων, μὴ καταναλισκόντων κοινὸν πόλεμον φεὶς ἅπαντας τοὺς ἕλληνας ἔχειν. φερεκλεγκώσας γὰρ λέγει τοῖς ἀθηναίοις ἄλλας δι' ἄλλας πρὰξεις αἰτίας. τότε δὲ καιρῷ πολεμούσῃ "αὐτοῖς. διόσμεθα, φησὶ, καιρὸν αἰτίαν ταύτην καθ' ἡμῶν, ὅτι μάλιστα τοῖς τῷ ἀμφικτυόνων εἰσταμένοις δόγμασιν· ὥστε κάλλιον

A τὸν

γρ. ἀπεκρούθη.

γρ. αὐτῶν.

τὴν εἰρήνην ποιεῖν, καὶ ταῦτα, Φιλίππου παραλελυκότος εἴσω πυλῶν, καὶ ἐπιλοιπὸν τῇ ἀπίκῃ δυνάμεϊ, ἃ ἀεὶ μικροῦ τελευτῶν κίνδυνον ἄγοντα. ἔστι δ' ὁ λόγος παρασκευάδη μέν, ἃ μὴν εἰρηδαί μοι δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ αἰρήσει, καὶ τοῦτο μᾶλλον ἄλλο δηλώσει, ὅτι συμβέλευσε Φίλιππον ἀμφικτύονα ἢ ψηφίσασθαι, μᾶλλον δὲ τολμῶντες τοῦτο ἀσκησάσθω μηδὲ φιλοκρίτους τὰ παίτων ἀμαρτάνετε. ἐκ αὖ ἂν αὐτὸς ἀεὶ τότων συμβέλευκε, τὸν αἰχμὴν ἐν αὐτοῖς δίδοσθαι, ἀλλὰ δικαίαν τὴν ὑποθεσιν ἔχειν, μὰ δίκῃ φιλοπαίζειν, καὶ χρήμασιν ὑπὸ βασιλέως πειθῆς, παραύτην γνώμην ἀποφήνασθαι. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ ἀεὶ τοιαύτην τὴν ὑπόνοιαν ἐσάμενος φαίνεται, συνιστὰς ἑαυτὸν ὡς εὔνουν τῇ πόλει καὶ ἀσυκοφάντητον.

ARGVMENTVM illius de pace Orationis.

CVm bellum Amphipolitanum longius duceretur, pacem tum Philippus, tum Athenienſes expetiuêre: hi quod ægrè ſe ſuſtentarent in bello, & iam viribus ſuis diffiderent: ille quòd cuperet, quæ pollicitus eſt Theſſaliis & Thebanis, perficere. pollicitus autem erat, Thebanis ſcilicet, ſe eis Orchomenum & Coroneam traditurum,

rum, Baotiæ ciuitates: vtrisque bellum Phocense coefecturum. Quod præstare, non antè pacatis Athenienſibus, nullo modo potuit. Nam & anteà, quum tentasset in fines Phocenſium irrumpere, Athenienſibus classe circumuectis ad Pylas, quas alij Thermopylas vocant, omni prohibitus est aditu. Nunc igitur pace cum Athenienſibus composita, penetrauerat intra fauces nemine impediente, populumque Phocenſem sedibus expulſum euerterat. Atque etiam Phocenſium inter Amphictyones locum, ac illorum in illo conſilio ſuffragia, ceterorum aſſenſu Græcorum acceperat. Tum miſſis ad Populum Athenienſem legatis, vt ipſi quoque hæc concederent, poſtulauit. Concedenda cenſet Demoſthenes, non quò rem quaſi rectam & decoram probaret, aut quòd æquum eſſe exiſtimaret, communis Græcorum conſilij participem fieri Macedonem: ſed metu ne cogerentur commune bellum cum omnibus Græcis habere. offendiſſe enim in Athenienſibus ait, alios aliis de

cauſis, & communibus copiis cum eis bellaturos. Belli communem hanc, inquit, contra nos dabimus cauſam, ſi nos ſoli Amphictyonum acta reſcindimus, ſcitiſque eorum obſiſtimus. Quare conſultius eſt, inquit, pacem ſeruare, præſertim cum Philippus intra Pylas euaſerit, & quum velit, Atticam poſſit inuadere, quàm de re tantilla tantum ſubire diſcrimen. Hæc autem oratio parata tantummodo, non habita & pronuntiata nobis videtur. Quippe orator in illa accuſatione Æſchinis, hoc quoque illi inter cætera obijcit, quaſi ſuaſiſſet, Philippum Amphictyonem eſſe decernerent, cum nemo alius auderet huiuſcemodi proferre ſententiam, ne Philocratis quidem os illud impudens. Non igitur ſi ipſe auctor huius conſilij fuiſſet, hoc ipſum Æſchini vitio verteret: ſed pertimuit videlicet ſuſpicionem, ne videretur quaſi cum Philippo facere, regiaque adductus pecunia ſententiam hanc dicere. Nam & in oratione hanc infamiam amoliri nititur, quatenus ſeipſum

ſeipſum commendat vt integrum atque amicum reipub.

ANNOTATIONES in argumentum.

Ὑπὲρ ἀμφιπόλεως) Amphipolis ciuitas eſt Thraciæ, vetus Athenienſiũ colonia. Bellũ ex eo de illa cum Philippo, quod eam maiores eius aliquando tenuiſſent. Thucydides, Βρασίδας ἴσχυεν οὖν ὅτι θρᾴκης ξυμμάχης, ἰσχύσειν ἐς ἀμφίπολιν τῷ ὅτι χρημάτων πορισμῷ, ἀθλιωτέρων ἀπικόμενον· οἱ Ἀθηναῖοι τῷ νικᾶν οἰηθεῖσῃ ἐκπεμφθέντες ἥδιστα ἐξελαύνοντες ἔκπεσεν τὸ χωρίον, ὅσῳ πρότερον ἐπὶ ὀδοὶ ἐκέκτηντο. ἀμφίπολιν δ' Ἀθηναῖοι οἰκίσαντες ἐπὶ ἀμφότερα περιῤῥήγοντος τοῦ χρημάτος, καὶ ὅτι τείχει μακρῷ ἐπλαθεῖν ἐκ ποταμοῦ ἐς ποταμὸν, περιφερῆ ἐς θάλασσάν τε καὶ ἤπειρον ἔκτισαν. Et quod muro longiore interſeptam, tam in mare quàm continentem verſus conſpicuam poſuit. Eadem fere lib. 1. legas. Lib. 4.

τὸν φωκικὸν καταλύσαι πόλεμον) ὃς δεκαέτης ἦν, decenne erat hoc bellum, ſicuti Troianum, ſacrumque eſt appellatum, eo quod pro rebus repetitis Apollinis Delphici geſtum eſt. Cum enim Amphictyones multaſſent grandi pecunia Phocenſes, quam non poſſent exſoluere, quòd coluiſſent agrum Apollini conſecratum, auctor erat Philomelus homo audaciſſimus, templum Apollinis caperent, belloque ſe defenderent. Conſule Æſchinem contra Cteſiphontem. Diodorus autem ſic, ὅτι τῶν Lib. 16.

των ὁ κλεινὸς ἱερὸς πόλεμος συνίστη, καὶ δίμνημοι ἦσαν ἐνταῦθα. Φιλόμηλος γὰρ ὁ φωκεὺς, ἀνὴρ θερμὸς καὶ παρακινδυνος διαφέρων, κατελάβετο μὲν τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν, ἐξέκαυσε δὲ τὸν ἱερὸν πόλεμον διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας, οἱ φωκεῖς ἐφηγασάμενοι πολλῶν τῆς ἱερᾶς χώρας, τὰς ὀνομαζομένας Κιρραίας, δίκας ὑπέσχον ἐν ἀμφικτύοσι, καὶ πολλοῖς ταλάντοις κατεκρίθησαν. ἐκ ἐκτίνοντες δὲ αὐτῶν τὰ ὀφλήματα, οἱ ἱερομνήμονες ἐν ἀμφικτύοσι κατηγόρουν τῶν φωκέων, καὶ τὸ συνέδριον ἔξίσου καθιεροῦσθαι τῶν χώραν τῶν ἀποστερούντων τὸν θεόν. Hieromnemones sunt qui causas ciuitatum agebant apud Amphictyones, ex eo nominati, quod illis memorabant, quæ corrigenda videbantur. Quales sunt apud nos (nam & Amphictyones tractabant res ad religionem Apollinis Delphici pertinenteis) quos sacræ Conuocationis Clericos appellamus. Suidas, ἱερομνήμονες, οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν ἀμφικτυόνων συνέδριον ἐξ ἑκάστης πόλεως τῶν τῶν Συνεδρίῳ μετεχουσῶν. Melius Hesychius: οἱ πεμπόμενοι εἰς πυλαίαν ἱερογραμματεῖς. Mittebant enim eò ciuitates, ni fallor, quæ ius non habebant τῆς ἀμφικτυονίας, aut ijdem erunt ἱερομνήμονες καὶ πυλαγόροι, quod non videtur. πυλαγόροι γὰρ οἱ φερισῶσι τῆς πυλαίας, qui præsunt conuentui, Hesychius. Hi sunt Amphictyones ipsi. Porro dicti sunt, ἱερομνήμονες, vt dixi, quod eò deferebant querelas, μνήμων enim monitor, non solum memor Vt quidam Achilli comes a matre est additus, qui illum moneret, ne quem filiorum Apollinis occideret. is μνήμων Lycophroni dicitur. Sic & Epicharmus, μισῶ μνήμονα συμπότην. non qui meminisset eorum, quæ dicta sunt in conuiuio, sed qui memoraret alijs, & foras

foras eliminasset, aut quod literis, quæ cum Amphictyonibus agerent vel egissent, consignata habebant: ideoque ἱερογραμματεῖς etiam dicti. Cum in eo res esset, vt ager Phocensium consecraretur, Philomelus cuius summa erat inter suos auctoritas, egit cum eis δίδαξεν, ὡς ἐκπίσαι μὲν ἃ διώκητας τὰ χρήματα, διὰ τὸ μέγεθος τῆς κεφαλίκης. ἀφειρᾶν δ' καθιερωμένων τῶν χώρας, εἰκὸς εἶναι ὑπάρχειν. Itaque ad arma itum est eius impulsu.

Τῶν δ' ἄλλων ἀφεπλευσάντων εἰς τὰς κλιμακίδας πύλας, ἀπικρούσθη τῆς εἰσόδου.) Historia est apud Demosthenem, ὅτι γὰρ τὸ φρόνημα Φωκέας ἐφοβήθησαν ὁ Φίλιππος, καὶ δείσαντα εἶναι αὐτὸν, καὶ τὸν ἐγκόλπιον καὶ στρατηγοῦντα ὑπάρχειν, τοῦτο μὲν ὄντων ἀπάντων ἀνθρώπων ἀδίκων ὄντων ἄλλως, ὅτι βαρβάρους Φωκεῦσι βουθήσαντες, πόλιν ὑμῶν, ἣν ὅπως παραλάβῃ, ἡ διαφθείρῃ, οὐκ ἐκώλυσε τι παραλαβεῖν, δεῖ δὲ φησὶ εἰσελθεῖν ἡμᾶς ἀδικοῦντα. Non dico penetrauit, aut quicquam eorum, quæ cogitauit, effecit, sed ne prope quidem potuit accedere. Refert hoc idem Iustinus his verbis, *Sed Athenienses audito belli euentu, ne in Græciam Philippus transiret, angustias Thermopylarum, pari ratione sicuti antea aduenientibus Persis, occupauere. Sed non simili virtute aut causa.* At non Athenienses occupauere, sed Lacedæmonij quum dux eorum Leonidas cæsus est, cum ccc Spartianis, qua clade insignis est hic locus. Sed fuere cum illis ex alijs ciuitatibus ad mille omnes. Cæterum clarius hoc alibi noster explicat Demosthenes, ἵνα μὲν δίδῃ ἀπαγγελλόντων αὐτῷ, ὅτι μέλλει καὶ παρασκευάζεται πορεύεσθαι, ἐξέλθητε ὑμεῖς, καὶ ἀφεπλεύσαντες τῆς τετάρτης εἰς πύλας ἥκητε

ἀφεὶ τῆς παρὰ π.

Lib. 8.

pro Corona.

ὥσωρ φεύγειν, κλείσειν τὸν παρόδον. i. τὴν διοδον, transitum. Sic apud Strabonem στενὰς, & κιλικίας πύλας, quæ sunt locorum angustiæ. Sed de Thermopylis in oratione dicetur. Liuius Circumuectus inde Brundusij promontorium, περιπλεύσας τὸ ἀκρωτήριον.

Lib. 1. Τὸ τῶν φωκίων ἔθνος αἰάστατον πεποίηκε) sedibus expulit Herodotus, ὁπὶ τότε τυραννεύοντος Σαρδίων, Κιμμέριοι ὑξ ἡθέων ὑπὸ Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξεωσασθέντες, ἀπικνέονται ἐς Ασίην, καὶ Σάρδις πλὴν ἀκροπόλιος εἷλον. Cimmerij sedibus pulsi a Scythis nomadibus, venere in Asiam.

Lib. 4. Thucydides, αἰέρσησαν γὰρ οἱ ἀθηναῖοι χυδηρίας. Schol. μετάσησαν, non μετάσησαν, vt editum est. Hoc enim αἰέρσησαν aoriſt. primus, illud ſecundus ἀπὸ τοῦ αἴρω αἴρησαν. Hinc ἡ μετοικεσία βαβυλῶνος est αἰάστασις migratio. Virg. Hæc mea sunt, vete-

Olynth. 11. res migrate coloni. At quod Dem. εἶτα τὴν ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν αἰάστασιν εἶναι, ſignificatione actiua ſubuerſionem accipimus ἐκ τοῦ αἴρω. Quemadmodum Æſchylus Agamemnonem vocat αἰαστῆρα ἰλίου. Idem φρένων ἄλλοσε ἰλίου τ' αἰάστορα

Ad Attic. 1. lib. 16. Cic. *Dymæos agro pulsos, mare infestum habere, nil mirum.* αἰαστεδόντας τῆς χώρας.

Lib. 12. Quod ad nomen verbale attinet, Strabo, τραχῖνος ὅπαντας αἰαστάτους ἐποίησεν εἰς μεσόγαιαν, omneis transtulit. Sed in eo, quod Dem. ait

τὴν παραν. est metonymia, καὶ αἰάστατος αὐτῇ ἡ χώρα γένηται, regio pro incolis, vt Flaccus. Græcia victa ferum victorem cepit, & artes Intulit agresti

trachinijs. Latio. Sophocles, ἡμεῖς μὲ ἐν τραχῖνι τῇδ' αἰαστατοι ξένῳ παρ' ἀνδρὶ ναίομεν. Hercules cum coniuge ob cædem Iphiti Thebis pulsi Trachina cesserunt. Hinc nouum verbum, οἱ τὴν εἰκυρίαν

οἰκυμβάλω ἀναστατώσαντες, .i. ἀνάστατον ποιήσαντες. Act. 17.
Paulus, ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. Beza, vtinam abscinderentur, qui vos Gal. 5.
inquietant. Vetus, qui vos conturbant. Exponit autem ille, Qui vos sedibus vestris pellunt. Ego, Qui vos de statu vestro deijciunt. Nam pseudoapostoli legem prædicantes, deijcere eos nitebantur de fide quam Euangelium induxit. Illud Actorum Beza vertit, Qui orbis terrarum statum subuerterunt. Harpocration, ἀποσκευάσασθαι, τὸ λεγόμενον ἐκ τῆς βίου ἀναστατῶσαι. Est enim apud Dem. de trapezitis & argentarijs, ἀποσκευάζειν τὴν τράπεζαν, to breake, quos vocamus, banckerupts, Chrysostomus, τοῦτο τὴν οἰκυμβάλου ἀνάστατον ἐποίησε, τοῦτο πάντα ζωώχρει. Quod Lucas vno verbo. Postremò quid sit hic ἀνάστασις, illud prophetæ docet, ἀνάστα καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι ἀνάπαυσις, cum cap- Mich. 11.
tiuitatem populo denuntiaret. Surgunt enim, suis sedibus relictis, qui migrant.

Καὶ τὴν τῆς φωκέων ἐν ἀμφικτύοσι χώραν) Qui locus præcipuus fuit, habebant enim Phocenses prærogatiuam oraculi, τὴν προμαντείαν, & bina in Amphictyonum conuentu suffragia. Quapropter non dubitabant, inquit idem Diodorus, illud in se decretum Amphictyonum rescindere: αὐτοὶ γὰρ τὸ πάλαι τῶν μαντείων καὶ Δελφοῖς καὶ προεδρίαν ἐκύρωσαν. Quod Homeri testimonio firmabant in Catalogo nauium:

Αὐτὰρ φωκέων ἦρχε Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος υἱέε,
Οἱ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνα τε πετρήεσσαν.

Pytho ciuitas est, Delphi ciues. Vt Messanæ in Sicilia ciues non Messenii dicebantur, sed Mamertini. χώρα non est hic regio, sed locus,

vt χ' χώρας μένειν, & ἐᾶν χ' χώραν. Suo loco manere, & loco non mouere. Themistius, ἀεὶ δὲ ἡ χώρα διατίθησι τὰς τιμὰς ἰσταμένους, εἰ ἄρα τις καὶ μᾶλλον ἀ φέτη φρονήσει. Sic etiam Latini loquuntur, Liuius, *Vt tribuni militum a populo seni deni crearentur, quae antea perquam pauci suffragio populi relicti in locis, dictatorum & consulum ferme erant beneficia.* Est igitur χώρα, locus dignitatis, & gradus.

Lib. 4.

Οὐ τῷ πεφύκατι ζωιστάμενος) Cui contrarium est in fine, φεύγει τὴν ταυτὸν ὑπόνοιαν ἱστάμενος. Nam alioqui τὸ ζωίζεσθαι significat coitionem facere, vt κατὰ ζωίσιν ὁ λαὸς ὅλη ἀγορά. σύστασις, coitio, conspiratio. Nonnunquam congressio, vt quod ait Comicus, *Prima coitio est acerrima.* Vnde ἀ συστάδην μάχη.

Exod. 32.

Phormione.

Μετέχειν τῆς ἰλλυρικῆς ζωιδείου τὸν μακεδόνα) Contemptui fuerunt Macedones, quibus ante Alexandrum & Philippum nulla gens humilior. ἐσχάτου εἰς τὸν ἴλλυας, sed in Barbaris habebantur. Hanc indignitatem non hac quidem oratione Demosthenes (hic enim pugnat pro Philippo) sed alia profert, οἱ μὲν ὄντες ἀμφικτύονες φόβῳ καὶ ὀξιολόγως, nempe Phocenses. Hi enim inter eos principatum obtinebant, vt diximus. οἱ δὲ ἐδιπόποτε εἰς τὴν φωκέων χώραν ἐλθόντες, μακεδόνες καὶ βάρβαροι, καὶ ἀμφικτύονες δὴ βιάζονται. Ζωίδειον, consilium, παρὰ τὸν ἕδραν sedem, ἀπὸ τοῦ ἕζεσθαι. Seruius, *Nam & ipsa consilia a sedendo, quasi considia dicta sunt. Sedentium enim animi tranquilliores fiunt.* Vt ὀδυνᾶται Vlysses, δάκρυον, lacryma. Plautus, *Sine iuxta aram sedeam, & dabo meliora consilia*, ἐτυμολογικῶς. Varronis est opinor,

Aneid. 9.

Mostellaria.

Sedendo

Sedendo vincunt Romani. Nam bello Punico II, Senatus rempub. reſtituebat poſt Cannenſem acceptam calamitatem. Parui ſunt foris arma, niſi eſt conſilium domi. Itaque τὸ ξυνέδριον conſilium vertimus, ne cui mirum eſſe videatur, non concilium. Cic. *Videndum ſibi eſſe aliud conſilium, illo ſenatu ſe remp. regere non poſſe.* Certè Senatus eſt συνέδριον. Idem, *O conſeſſum iudicum præclarum: o dignitatem conſilij admirandam: auet animus apud conſilium aliud pro reo dicere.* Satyra Menippea. de Oratore 3 Philip. 5.

Περσκεκρουκέναι γὰρ λέγῃ τοῖς ἀθλιωτοις) Offendiſſe apud Athenienſeis, προσκρούειν, offenſionem alicuius incurrere. M. Tullius, *Temporibus illis, qui populares erant, offendebant illi quidem apud graueis & honeſtos homines: ſed populi iudicijs atque omni ſignificatione florebant.* Significationem vocat τὴν ἐπιστασίαν, ſequitur enim *his in theatro plaudebatur.* Dem. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες ἀθληωτοὶ, προσκέκρουται ἀνδρὶ πονηρῷ, καὶ φιλαπχθήμονι, καὶ δυοῖν ἐχθροῖν, ὧν πλεονεκτοῦντα προσέκρουσεν ἡ πόλις ἅπα. Ego offenſus ſum homini improbo, atque inimicitiarum appetentem προσκρούειν, in hominem offendere: προσκοπεῖν, in lapidem. pro P. Sextio. contra Timocratem.

ἔστ' ἢ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μὲ, ὡς εἰρῆσθαι μοι δοκεῖ) Non aſſentior Libanio, neque credo Demoſthenem ſcripſiſſe orationes, quas abſconderet, aut ſcrinio contineret: neque eiuſmodi ſunt eius ſcripta, quæ lucem reformident. Ex Cicerone apud Hieronymum legimus, *Intemperantis eſſe arbitror, ſcribere quicquam, quod occultari velis.* Et cauſa, quam affert Libanius, nulla eſt. Cum accuſaret, in- ad Ruffinum Acad. 1.

quit Æschinem, hoc ei inter cetera obiecit, suasisse eum, vt Philippus Amphictyon fieret: quod ne Philocrates quidem ausus est promulgare, quamuis esset audacia singulari. Non igitur hoc in alio culparet, quod ipse fecisset. Sed ego nego Demosthenem fecisse idem quod Æschines. Nam si princeps, vt ille fortasse, hoc suasisset, si primus auctor extitisset huius sententiæ, aut alijs id suadentibus suffragatus fuisset: meritò forsitan reprehendendus videretur. Nunc cum rex iam cooptatus esset in collegium, idque omnes fere Græciæ ciuitates assensu suo comprobarent, vnus commune decretum rescindere non debuit, neque id, quod actum erat, infringere: præsertim quum patriæ magnum ex ea re periculum creari videret. Aliud est enim ferre, siquid ferendum est, & probare quod probandum non est. Multa enim ferenda, quæ non probanda, vt etiam in sua rep. Cicero docet, non propter se, sed ne grauius suscipiatur incommodum. Illi vero neque pax vnquam cum Philippo placuit admodum, neque certè scitum hoc Amphictyonicum de Philippo factum voluit. Sed quum vtrumque firmatum esset, neutrum improbare rectum putauit. Neque erat cur eum huius orationis vel habitæ, vel editæ pœniteret. Et Libanius ipse Demosthenem omni culpa liberat, quum ait, ϗ Δημοσθένης παρανεῖ συλλεγῆναι. Aliud est autem aliquid concedere propter aliquam necessitatem, ac primò decernere. At suspicionem acceptæ mercedis veritus est, ϗ δέδιε τὴν φιλαργυρίαν. Quid? hoc illi igitur cum oratio-

famil ep. 6.

nem

nem ſcripſiſſet, & dicturus eſſet, in mentem venit: antequam inciperet ſcribere, non venit? aut palam ſuaſiſſe, famam eius læderet: compoſitam perſuaſionem ediditſe, non læderet. Quanquam neque illa noſtri defenſio prætermittenda eſt etiamſi verum eſſet, quod Libanius ſuſpicatur. Non idem ſemper oratori ſentiendum eſt: aut ſiquid nunc ſecus atque olim dixerit, inconſtantiæ fama metuenda: ſed temporibus, vt res & cauſa poſtulat, ſeruiendum. Nam & Cicero, quum ſibi audiret obiectum, id quod aliquando diceret, ſuperioribus ſuis orationibus haud conſentire, non negat, nec culpam aliquam reformidat, ſed ingenuè fatetur, & clariſſimi oratoris exemplo L. Craſſi illam infamiam depellit. Poſtremò ſi ſcriptionem hanc celatam voluit, quæ ratio fuit ſupprimendi? reſerat ſcriptione non magnopere digna? at grauiſſimam fuiſſe conſtat, in qua magna vtilitas reip. magnum periculum ageretur. an ipſi quod ſcripſerat, diſplicebat? at nihil niſi elaboratum induſtria, perfectum ingenio molitus eſt vnquam. Neque hic ſui diſſimilis eſt, quod res ipſa indicat. Denique ſi tacuit, quod meditatus eſt, cur in lucem edidit: in quo non minor erat, aut etiam maior iactura opinionis? pro Cluentio.

Καὶ μὰ δία φιλιππίζειν) Demoſthenem φιλιππίζειν? quis hoc credat? ante medius fidius ipſe Apollo Pythius φιλίππιστον εἶ: de quo Cicero, *Demoſthenes quidem, qui abhinc annos prope CCC. fuit, iam φιλιππίζειν Pythiam dicebat, id eſt, quaſi cum Philippo facere* (hinc factiones dicimus) ſic μηδίζειν, ἀττικίζειν, λακωνίζειν, Perſico de diuinat. II.

& Peloponnesiaco bellis. Plutarchus in vita dixit Δημοσθενίζειν pro eo quod est Demosthenem studere.

Πρὸς τοιαύτην τινὰ ὑπόνοιαν ἱστάμενος) Sic loquutus est etiam in alio quodam argumento Libanius, καὶ εἰ φιλοπαίζοντες τὴν ῥητόρων, καταπήχουσι τὸ διοπίδους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτούς. φησὶ δὲ ὁ δημοσθένης δίκῃ τινὰ διοπίδους ἵστασθαι. Chrysostomus in Iohannem: εἰ μὲν φησὶ τὴν ὑπόνοιαν ταύτην ἱστάμενος ἐπαίλαβε. Suspicionem vocat tacitam obiectionem in mente auditoris hærentem. ἵστασθαι φησὶ, resistere, φερόστασθαι, ad scopulum siue obicem adhærescere. Euripides, τὸ γὰρ φιλότιμον γλυκὺ μέν, λυπεῖ δ' προσιστάμενον. Decursus enim honorum, crux est homini ambitioso si inhibetur. Et sunt ἰσοδύναμα multa, quæ colligit Eustathius, αἰτηρόφως λεγόμενα. Vt κνημιαύτης apud Lycophronem, & ἀγελύκτους. Idem enim κνήμη καὶ κνάη, ἀμιλεῖν καὶ ἀγλύζειν. sic φερέπονος & πονηφόρος, ἀπλόκτως καὶ πτοδύτως. Quippe idem ἄπλατα καὶ ἄπτατα.

ἀεὶ τῶν ἐν χρεστήρι.

Iphigenia 1.

in 4. Odyss

Σωισας ἑαυτὸν) συσῶσαι non solum commendare, & per literas ignotum laudare alteri, sed propriè coram adducere in notitiam, & præsentem sistere. Dem. καὶ ἰδίᾳ αὐτὸ συσῶσαι φιλόνδαν, ἐπειδὴ ἀφίκηται ἐκ μακεδονίας ὁ φιλόνδας, ὃν σωίσῃ ἔξει τὴν πατρὸς τὴν ἐμὴν, ἄγων ξύλα τὰ δοθέντα τούτῳ ὑπ' ἐμοῦ τοῦτε; τὸ ναῦλον τῆς ξύλων παρεχεῖν. Amyntas rex Macedonæ Timotheo dederat ligna, quæ deportaturus inde erat Athenas Philondas quidã nauicularius. Hunc Timotheus Pasioni trapezitæ, cui magnam pecuniam debebat, præsentem exhibuit, vt nosceret, & Philondæ iussit, si ligna deportasset,

ad Timotheum.

taſſet, naulum ſoluere. Quod filius Paſionis Apollodorus a Timotheo cum reliqua pecunia repetit. Plato, παῖ, ἔφη, κλεινε χαρμίδη, εἰπὸν ὅτι βέλομαι αὐτὸν ἰατρῷ συγῆναι ἀεὶ τῆς ἀνοίας, ἢ σοφόν με ἐλέγχῃ, ὃν λέγει. Medicus iſte, erat Socrates, cui tradendus fuit Charmides. Cic. *Ob hanc cauſam parens tibi hunc puerum commendauit & tradidit, vt in moribus atque in voluptatibus adoleſcentiam ſuam collocaret?* Cæſar, *Et vna Virdumarus, pari ætate & gratia, ſed genere diſpari, quem Cæſar ab Diuitiaco traditum, ad ſummam dignitatem ex humili loco perduxerat.* Lego produxerat, quod verum eſſe alio loco demonſtrabimus. Curtius, *ab illo traditi ad hunc gradum amicitiæ tuæ aſcendimus.* Horatius ad Claudium Neronem:

Charmide.

pro Cælio.

Bel. Gal. lib. 7. cap. 7.

Lib 7.

Septimius, Claudi, nimirum intelligit vnus
Quanti me facias. nam mercedem & prece cogit,
Scilicet vt tibi ſe laudare & tradere vellem,
Dignum mente domoq; legentis honeſta Neronis,

Epiſt. 9. lib. 1.

Poſtremo concludit epiſtolam hac συχάσι:

Scribe tui gregis hunc, & fortem crede bonumq;.

Et quoniam eiuſmodi commendatio ſiue traditio non fit ſine laudatione aliqua, bene copulauit laudare & tradere. Sed τὸ συγῆναι κυρίως eſt id quod diximus ex Demoſthene, coram ſiſtere ignotum pro bono viro. Non vt Paulus, & receptior vſus, ἀρχόμθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ χρῄζομεν ὥς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν. Sic enim legendum, non εἰ μὴ χρῄζομεν. Beza, aut num indigemus? Epictetus de Socrate, ἤρχετο πρὸς αὐτὸν βουλόμενοι φιλοσόφοις ὑπ' αὐτοῦ συγκαθῆναι· κἀκεῖνος

2. Cor. 4.

κἀκεῖνος ἀπῆγεν αὐτούς. Ille coram adducebat eos, non per literas commendabat. ἀπάγειν interdum adducere, vt ἀπιέναι adire, ἀπολέπειν adspicere.

Καὶ ἀδωροδόκητος) δωροδοκεῖν munera accipere, δῶρα λέγεται. Sed χ in κ mutatur Ionicè. Vt κατοδοκὴν, ἰστοδόκην, ἰοδόκην, pharetra. πανδοκεῖον πανδοκεὺς, ſtabulum, ſtabularius. Sic δωροδόκος, qui munera accipit, ἀδωροδόκητος, integer, nulla largitione corruptus δωροδοκία, nonnunquam non munerum acceptio, ſed ipſa largitio, ſeu corruptela, Diodorus, καὶ γὰρ τοὺς ἐναλλομένους, μίσους ἔχοντας τοὺς συμμάχους ἀξιόπιστα, δωροδοκίας ἴσην τιμὴν ἰσχυρίζου ἔχειν. Et eſt quaſi coniugatio τοῦ ἔχειν, Hiphil aut δωροδοκεῖν, accipere quod des: quomodo dixit Paulus, & dedit dona hominibus: ſecundum Hebræam veritatem, accepit quæ daret ſcilicet.

Lib. 16.

DE-

DEMOSTHENIS
de pace Oratio.

ORationes Demosthenis de Philippo, quæ sunt vndecim, rectè atque ordine sunt pro temporum ratione digestæ. Tres enim Olynthiacæ cum Philippica prima, ante pacem compositam dictæ sunt, dum adhuc bellum inter regem & Athenienseis ἀφ' ἀμφοτέρους gerebatur. Tum pax inita est vtrisque belligerando defatigatis, sed infida & infirma, quæ bellum habere visa est inuolutum. Hanc pacem Demosthenes nunquam probauit, neque eius auctor ineundi fuit. Veruntamen nunc suadet suis ciuibus, quoniam facta est, ne sua culpa,

neu leuiſſima de cauſa temerè eam, cuiuſcuiuſmodi ſit, abrumpant. Itaque hæc oratiuncula, quæ de pace inſcribitur, primæ Philippicæ ſubdita eſt. Quam excipit ſecunda & deinceps ceteræ, quibus orator perfidiam regis arguit, & pacem ab eo violatam eſſe demonſtrat, ne miremur in hac pacis auctorem fuiſſe, qui mox in ſequentibus bellicum canit. Et ſimul hæc interpoſita eſt, quo plus autoritatis fideique eius reliquæ ſuaſiones haberent, qui pacem ab initio, quoad tolerabilis erat, retinendam cenſuit. Nam qui primò hanc ſententiam dixerit, is otium velle non bellum, & inuitus ad arma deſcendiſſe videatur. Hæc breuiſſimè, cur oratiuncula hæc Philippicis inſerta ſit. Harpocration certè quintam ordine inter Philippicas numerat, vt nunc habemus.

Ρῶ μ', ὦ ἄνδρες ἀθλιώτατοι, τὰ παρόντα πράγματα πολλῷ δυσκολίᾳ ἔχοντα καὶ ταραχῇ, καὶ μόνον τῇ πολλὰ φορεῖσθαι, καὶ μηδὲν ἧττον φέρειν οἷοί εἰσι αὐτῇ εὖ λέγειν, ἅμα καὶ τῇ οἷοί τ' ὑπολόπτων μὴ ταῦτα, μηδὲ καθ' ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι, ἅμα τοῖς μὲ ὠφελοῦσι, τοῖς δ' ἑτέρως δοκεῖν. δυσκόλως δ' ὄντος φύσει καὶ χαλεποῦ τοῦ βελεύεσθαι, ἵνα πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς αὐτὸ πεποιήκατε, ὦ ἄνδρες ἀθλιώτατοι. οἱ μὲν γὰρ ἅπαντες ἀνθρωποι φεύγουσι τὰ πράγματα εἰωθασι χρῆσθαι τῇ βελεύεσθαι· ὑμεῖς δὲ μὴ τὰ πράγματα. ὅτι δὲ τούτων συμβαίνει παρεχε πάντα τὸν χρόνον, ὃν οἶδ' ἐγὼ, τὴν μὲ οἷς αὖ ἁμαρτητὰ ὀπτιμᾶτα, εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν εὖ λέγειν· τὰ δὲ πράγματα καὶ περὶ ὧν βελεύεσθαι, ἐκφεύγειν ὑμᾶς. ἐμοὶ μὲν ἅμα καθ' ἕκαστον τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅπως καὶ πεπεικώς ἐμαυτὸν αἰσχύνομαι, μὴ ἐθελήσητε τῷ θορυβεῖν καὶ φιλονικεῖν ἀποστῆτε, ἀκοῦσαι, ὡς ὑμῖν πόλεως βελευομένοις καὶ πολιτῶν πραγμάτων φροντίσαι, ἔξεστι καὶ λέγειν καὶ συμβουλεύειν, ὅτι ἂν καὶ τὰ παρόντα ἧττον βελτίω, καὶ τὰ μελλοντα σωθήσεται.

RErum, quas in præsentia tractamus, o ciues, permoleſtam eſſe rationem atque turbatam video, non eo ſolum quod multa de manibus amiſſa ſunt, de quibus nihil attinet, quod in rem ſit, dicere: verumetiam quia de reliquis, quæ ſalua ſunt, non perinde omnes idem ſentientes, ſed alius hoc, alius pro ſuo cuiuſque ingenio atque animo, nullatenus quid rebus conducat atque vtile ſit, docent. Cum autem omnis per ſe ſuaque natura difficilis eſt & moleſta deliberandi ratio, tum vos eam veſtris moribus feciſtis, o ciues, multo difficiliorem. Quippe alij omnes ſolent ante, quam incipiunt conſilium capere: vos autem rebus tranſactis, cum iam non eſt integrum. Ex quo euenit poſt meam totius notitiam temporis, plauſum ei quidem dari, qui veſtra peccata caſtigat: res autem effugere vos, de quibus conſultatis. Veruntamen, quanquam hæc tantis difficultatibus implicata

implicata ſunt, ſpero equidem, ad dicendumque ſurrexi, me ipſe perſuadens, modo velitis ſine tumultu & pertinacia patienter audire, ſicut decet de patria tantiſque rebus diliberanteis, habiturum me quæ dicam & ſuadeam, ex quibus & præſens rerum ſtatus in melius redigatur, & recuperentur quæ prodita ſunt & amiſſa.

NOTAE.

SOlent Oratores initio dicendi, quo maiorem ſibi fauorem concilient, duras parteis ſuas prædicare, & cauſæ, quam agunt demonſtrare difficultatem. Fauent enim omnes atque ſuccurrunt laborantibus, graui defatigatos onere ſubleuant. Tale eſt exordiū Ciceronis pro P. Quinctio, *Quæ res in ciuitate duæ plurimum poſſunt, eæ contra vos ambæ faciunt in hoc tempore, ſumma gratia & eloquentia; quarum alterā C. Aquilli vereor, alteram me tuo. eloquentia Q. Hortenſij ne me dicendo impediat, nonnihil commoueor. Gratia Sexti Næuij ne P. Quinctio noceat, id vero non mediocriter pertimeſco. Neq; hæc tantopere quærenda viderentur, ſumma in illis eſſe, ſi in nobis eſſent ſaltem mediocria. Verum ita ſe res habet, vt ego, qui neque vſu ſatis, & ingenio parum poſſum, cum patrono diſertiſſimo comparer: P. Quinctius, cui tenues opes, nullæ*

facultates, exiguæ ſunt amicorum copiæ, cum aduerſario gratioſiſſimo contendat. Illud quoque accedit incommodum, quod M. Iunius, qui hanc cauſam, Aquilli, aliquoties apud te egit, homo & in alijs cauſis exercitatus, & in hac multum & ſæpe verſatus, hoc tempore abeſt nunc legatione impeditus: & ad me ventum eſt, qui vt ſumma haberem cætera, temporis quidem certè vix habui ſatis, vt rem tantam tot controuerſijs implicatam cognoſcerem. Tale eſt & pro Corona, Demoſthenis proœmium: πολλὰ μὲν ὄν ἔγωγ' ἐλαττώσεις κἀν τουτοισὶ τοῖς ἀγῶσι λέγοιμι. δύο δ', ὦ ἀνδρες αθηναῖοι, κἀμεγάλα. ἓν μὲν ὅτι ὁ σοὶ τὴν ἴσον ἀγωνίζομαι. ὁ δ' ἐξ ἴσου τῶν ἐμοὶ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτῶν, εἰ τοῦτο μὴ ἐλεεῖν τἄλλα χαφλώ. ἓν δ' ἐμοὶ μὲ, ὁ βέλτιστε δ' ἀνδρῶν εἰπεῖν ἐστὶν ἀρχόμενος τοῦ λόγου. ἐᾶν δ' ἐκατέρου σιωπᾶν ἐμὲ κατηγορεῖ. ὕστερον δ', ὁ φύσει πᾶσιν εὐθρόπους ὑπάρχει, τὴν μὲ λοιδορίαν ἢ τὴν κατηγορίαν ἀκούειν ἡδέως. τοῖς ἐπαινεῖσθαι δ' αὐτὸν ἄχθεσθαι. τούτων τἀνω ὁ μὲν ὅτι ὡς ἥδιστα, τοῦτο δίδοται. ὁ δ' πᾶσιν, ὡς ἅπας εἰπεῖν, ἐπίφθονος, λοιπὸν ἐμοί. κἂν μὲ ὀλιγωρήσω τοῦτο, μὴ λέγω τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ, ἐκ ἔχειν ἀπολύσασθαι τὰ κατηγορημένα δόξω, δεῖ ἐξ ὧν ἀξιῶ τιμᾶσθαι, δήκνυσθαι. εἰ δ' ἐγὼ ἐκ πεποίηκα κὐπελύτευσα βαδίζω, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι αὐτὸν ἐμαυτοῦ. Sic viſum eſt primam Ciceronis, neque eam optimam, cum poſtrema fere Demoſthenis, quam habuit, ſed præſtantiſſima comparare. Hæc incommodorum commemoratio, κὐ ἐλαττωμάτων ἀπαρίθμησις, mirificè ſtudium in nos auditorum excitat. Nec non Iſocrates idem fecit in ſua quoque αὐτὸν εἰρήνης. ἅπασι δὲ δοκεῖ εἶναι, ὅτι μᾶλλον ἥδεται τοῖς παρακελεύσεσιν ὑμῖν ὅτι τὸν πόλεμον,

μεν, ἀ τοῖς ἀεὶ τὰς εἰρήνας συμβαλλόυσιν. His enim meliore conditione aduerſarios ſuos eſſe oſtendit. Neque hoc ſolum ſummi rhetores faciunt, ſed Lyſias quoque in principio de bonis Ariſtophanis, αἰτήσομαι δ' ὑμᾶς δίκαια καὶ ῥάδια χαρίσασθαι, ἀκοὺσαι, ὥσπερ τῷ κατηγόρῳ. ἀσέβημα γὰρ τὸν ἀπολογούμενον, καὶ ἐξ ἴσου ἀκροᾶσθαι, ἅπαντον ἔχθρ. οἱ μὲ γὰρ ἐν πολλῷ φόβῳ ὄντες ἀδικλεύοντες, αὐτοὶ αἰεὶ κινδύνῳ ὄντες, τῷ κατηγορίᾳ ἐπιτίσαντο, ὑμεῖς δ' ἀγωνιζόμεθα μὴ δίκης, καὶ διαβολῆς, καὶ κινδύνῳ μεγίστου. εἰκὸς ὦν ὑμᾶς εὔνοιαν πλείω ἔχειν τοῖς ἀπολογουμένοις. Nos cauſam dicimus cum timore & criminatione, & magno periculo. Quare æquum eſt maiorem nobis impartire vos beneuolentiam. Sic Salluſtius quoque exorſus eſt ad Cæſarem, *Scio ego quam difficile atque aſperum factu ſit, conſilium dare regi, aut imperatori, poſtremò cuiquam mortali, cuius opes in excelſo ſunt. Quippe cum & illis conſultorum copiæ adſint, neque de futuro quiſquam ſatis callidus ſatisque prudens ſit. Quinetiam ſæpe praua magis, quam bona conſilia proſpere eueniunt, quia pleraſque res fortuna ex libidine ſua agitat.* Et Cato, quum legem ſumptuariam ſuadebat, ſic exorſus eſt. *Scio mihi negotium eſſe cum ventre, qui non habet aures.*

de conſtituenda rep.

auctor Gellius.

Ορῶ) Iuſti cuiuſque exordij partes ſunt quatuor, vt docet Hermogenes, προοίμιον, κατασκευὴ, ἀξίωσις, βάσις, quas hic ordine omneis reperiemus. ὁρῶ τὰ παρόντα πράγματα πολλῷ δυσκολίᾳ ἔχοντα καὶ παρεχλῶ) ἡ μὲν προοίμιον προοίμιον, cui vice τῆς κατασκευῆς adiuncta eſt duplex ἀπολογία, (quam Ariſtoteles διήγησιν vocat, & διπλόην τὴν αἰτίαν) ἡ μὲν τῷ, ὑμᾶς καὶ τῷ. δυσκόλων δ' ὄντων φύσει καὶ χαλεπῶς)

εἰς τὴν ἀεὶ εὐρέσιν.

λεγῶ)ἐνιότε φθόνος. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἀδεῶς πάνυ] καταφανῶς. ἂν ἐμβάλωσι τῷ διαβολεῖν καὶ φλυαρεῖν ἀπροσωπόλυπτε, ἀκόσεσι) ἀξίωσις, quum quid velimus ac fieri postulemus, ostenditur. Vt Ciceronis illa postulatio pro Quinctio, *Quæ quo plura sunt C. Aquilli, eo te, & hos qui tibi consilio adsunt, meliori mente nostra verba audire oportebit, vt multis incommodis veritas debilitata, tandem æquitate talium virorum recreetur.* ἔσην ἔχειν καὶ λέγειν καὶ συμβουλεύειν, δι' ἂν καὶ τὰ παρόντα ἧττον βλάπτοι, καὶ τὰ ἀφανισθέντα σωθήσεται] βάσις quasi pes exordij, aut gradus atque aditus ad reliquam orationem.

Πολλὴ χαριεντίζεσθαι ὑμεῖς αὐτὸ παρανόμως) παῤῥησία, quam Hermogenes πραχύτητα, Cornificius licentiam appellat. *Licentia est*, inquit, *quum apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, tamen aliquid pro iure nostro dicimus, quod eos minimè offendat, aut quos ij diligunt, cum in aliquo errato vere reprehendi posse videantur.* Vt nunc iusta & libera est hæc reprehensio Demosthenis, sed non nimis acerba. At huius propositionis confirmatio plus habet acerbitatis. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἀδεῶς πάνυ) Sed ea quoque modificatione quadam mitigata est. Nam si ita dixisset, Vos deliberandi rationem vestra prauitate fecistis impediriorem, aut, Cæteri mortales antequam agunt, deliberant: vos post factum, tam estis præposteri, nimis fuisset asperè dictum, ne dicam ὀξυχόως: Nunc & modicæ sunt eius reprehensiones & breues. Non vt in sua de pace Isocrates, λίαν κολακευτικῶς per totum fere exordium pranam consuetudinem Athenienſium

ad Herennium.

atque

atque iniquitatem in audiendis concionatoribus insectatur, qui compositos adulationi libenter audirent, eos autem aversarentur, qui saluberrima monebant. At Demosthenes, nunquam ille quidem pernicioſus assentator populi fuit, quem δημαγωγὸν & δημοκόπον vocant: contraque acris obiurgator sæpenumerò: quod grauitatis est, magnaque cum autoritate apud suos fuisse declarat. Non est enim personæ leuis populum vniuersum obiurgare. Mirum fortasse videatur, hoc illum fecisse in exordio, quod alliciendis voluntatibus destinatum est. Sed sensum tuo. um ciuium pulchrè calluit. Nouit quid illis placeret, vel offenderet, & quatenus. Porro τὸ πρόχειρον τῆς λέξεως, Chrysostomus ad Paulinas epistolas, ἐπιτριπλοῦς dicit, vt quũ Apostolus ait πρὸς ὑμᾶς λέγω. Omnis enim grauis reprehensio pudorem incutit.

δυσκολίαν) Athenæus, φιλοπαίδης ὁ ἀλκαῖος, φαμενολακεῖναν ἢ παρθενὸν φησί. κυρίως δὲ ὁ πίλαξ ἐπὶ τῶν τότε κεῖται. πόλον γὰρ ἔλεγον. ἔστιν ὁ βουκόλος, armentarius, ἢ ὁ δύσκολος, ὃς ἐστὶ δυσάρεστος ἢ στυγνός. Quo nomine ægrum nos dicimus, eo quod ægris difficile est placere, præsertim in cibis. φαμὶς buccea. εὔκολος facilis: Suetonius, *indifferens circa cibos* ἐυμελαγκὺς, εὐκολία facilitas, æquanimitas. δυσκολία morositas. Tertullianus, *Nonne manifestè Diabolus morositatem Iudaicæ legis imitatus est.* Sic vocat accuratam illam descriptionem instrumenti veteris atque anxias obseruationes Legis. Lex enim posita est populo duræ ceruicis, inquit Augustinus: & ingum fuit, teste Petro, quod neque ipsi, neque

Lib. vj.

de præscriptionibus aduersus hæreticos.

Act. xi. neque patres eorum ferre potuerunt. Atque in his quæ nunc ſcribimus, forſitan multa moroſitas ineſt. Sanè quidem ad grammaticas minutias ſic deſcendere, dum ſtudemus prodeſſe ſtudioſis, πολλὴ ἔχει δυσκολίαν. M. Tullius, *At ſunt moroſi, & anxij, & iracundi, & difficiles ſenes, ſi quærimus etiam auari. Sed hæc morum vitia ſunt non ſenectutis.* Idem, *In liberis vero populis, & in iuris æquabilitate exercenda eſt facilitas, & altitudo animi quæ dicitur, ne ſi traſcamur aut intempeſtiuè accedentibus, aut impudenter rogantibus, in moroſitatem inutilem & odioſam incidamus.* Moroſitas, δυσκολία, facilitas, εὐκολία. Terentius, *Inepta lenitas patris, & facilitas prauа.* Liuius, *Nunc patres comes, & ſenes faciles de alieno imperio ſpreto, tanquam rei paruæ, diſcipline militaris euerſæ iuuentuti gratiam facere.* Ariſtophanes de Sophocle: ὁ δ' εὐκολος μὲν ἐν δράμασι εὔκολος δ' ἐκεῖ. Hic & apud inferos. Cic. *Faciliorque erit vt niuem albam eſſe probet, quam erat Anaxagoras, qui id non modo ita eſſe negabat, ſed ſibi, quia ſciret aquam nigram eſſe, vnde illa concreta eſſet, albam ipſam eſſe ne videri quidem.* δυσκολώτερος ἴσως. apud Petrum vetus interp. *Famuli ſubditi eſtote in omni timore dominis, non ſolum bonis & modeſtis, ſed etiam dyſcolis.* Nunc habemus in Græco, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. Videtur legiſſe δυσκόλοις. Nam & parua mutatio eſt: & moroſitas vitium eſt dominorum non minus quam ſenum. præterea Græca verba aut Hebræa retinere, quum ſatis commodè non poſſunt exprimi, ſolemne eſt interpretibus. Sed Græcum pro Græco reddere, opinor, nouum. Dem. οἷς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως

de ſenectute.

de Offic. 1.

Adelphis.

Lib. viij. in Ranis.

Acad. iiij.

1. Pet. ij.

κότως δύσκολος καὶ δύστροπος εἰμί τις ἀνθρωπος. Hic ad verbum morosus eſt. Plato, ἀνθρωπος δύσκολον θρέμμα, καὶ χαλεπὸν κτῆμα. Cic. *Magis adeo id facilitate, quam alia vlla culpa mea contigit,* δυσκολία. Philip. ij. de Oratore ii

Οὐ μόνον τὸ πολλὰ ἀφεῖσθαι) ἀφίημι, ἄσω, ἀφεῖκα, paſſ. ἀφεῖμαι. infinit. ἀφεῖσθαι παρακελεύσμασος. ἀφίεσθαι καὶ ἀφεῖσθαι declarant vel negligentia vel proditione amittere. Cæſar. *Cohortati inter ſe, ne ſperatam prædam è manibus dimitterent.* παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις τὴν ἐλπιζομένην ἁρπαγὴν μὴ ἀφεῖσθαι. quanquam hoc ſæpius Latini dicunt de manibus amittere. Terentius, *Nunc amitte quæſo hunc* Donatus. hoc quod nos dicimus dimitte, antiqui etiam dicebant, amitte. Salluſtius, *pactione amiſſo publico legato,* pro dimiſſo. B. Hieronymus, *Melius eſt amittere, quod velimus nolimus, aliquando periturum eſt. Melius eſt ſponte dimittere, quam id amittere, pro quo omnia dimittenda ſunt.* Dionyſius Hal. εἰς ἅπαντα γὰρ ταῦτα τοῖς διαμάρτοις ἀφορμὰς, ἐδίνα τὴν ὑπάρχον τὰ ἑαυτῆ χρήματα ἀφήσεσθαι. Pollux, ὁ ψυχὴν αὐ ἀργυρίου ἀφίμενος. Qui vel animam pecunia addiceret. ὁ ἄδορος ἀφορμὰς eſt, qui nihil habet a patre relictum, vnde rem faciant. Et hi coguntur pecuniam, quæ eſt ἀφορμὴ, fœnore alicunde accipere, quam augeant. Hoc igitur verbum & de ijs dicitur, qui facilè credunt pecuniam. credere enim eſt committere. Cui contrarium ἀφέχεσθαι, complexu tenere. M. Tullius, *Illud erat genus hominum horribile & pertimiſcendum, qui tanto amore ſuas poſſeſſiones complexi tenebant, vt ab his membra diuelli citius ac diſtrahi poſſe crederes.* Sic ad Lib. vi. in Phormione Contra Ruffinum. Lib. v. pro P. Sulla.

Atticum: *Ita ſum complexus otium, vt ab eo diuelli non queam.* Eupolis apud Pollucem, ἐὰν χρηστὸν πώποτε ἐπαφῶμεν τῷδε εἰδὲ; δοῦναι αὐτῷ ἀμφορέα, ἢ χρυσίον μεταδῶναι τινί. Scribit Phi-
Ethicorum iv. loſophus liberalem, φιλοχρήματον δὴ χρυσίον. μικροῦ: eſt ſordidus. Pro auaro non ſæpe apud Græcos poſitum inuenies, vt hic. Greg. Naz. δεῖ μὲ φιλῆσαι τὸν χαρέντα, ἢ πάλιν τυχεῖν ἐμόχθησεν. Ex hoc & Latinum verbum promitto. Nam qui promiſit aliquid, non poteſt reuocare promiſſum. Neſcit vox miſſa reuerti.

Καὶ μυδὲν δὴ φεύγειν φύσει αὐτῇ ἐν λέγῃ) Cic. *Neque enim attinet repugnare naturæ.* ἐδὲν δεῖ φεύγειν μάχεσθαι τῇ φύσει. Sic hunc locum interpretati ſumus. Dem. in epiſtola quadam, τὸν φθόνον ἀνθρώπους, φησὶν ὃν οὐδεὶς ἐδὲ φεύγειν πάλαι λέγῃ. Hoc veriſſimum eſſe, vtinam non nemo, ne dicam meipſum, non eſſet expertus. vt recte φθόνον ἄμαχον Euripides dixiſſe videatur. Legant, qui volunt Ciceronis pro Cluentio. Nam & Cluentium non verum aliquod crimen, ſed inueterata inuidia atque infamia premebat, quam Cicero ſic deprecatur, *Etenim ſicut aliis in locis parum firmamenti, & parum virium veritas habet: ſic in hoc loco falſa inuidia imbecilla eſſe debet. Dominetur in comitiis, iaceat in iudicijs. Valeat in opinionibus & ſermonibus imperitorum: ab ingenijs prudentium repudietur. Clementeis habeat repentinos impetus: ſpatio interpoſito, & cauſa cognita conſentiat: denique illa definitio iudiciorum æquorum, quæ nobis a maioribus tradita eſt, retineatur, vt in iudicijs & ſine inuidia culpa plectatur. & ſine culpa inuidia ponatur.* Hanc homines innocentiſſimi

centiſſimi vitare non potuerunt. Nam noſtrum quoque Demoſthenem inuidia falſa auri, quod attulit Athenas Harpalus quæſtor Alexandri, iudiciumque iniquum Areopagitarum perculit, in quæſtione, *Quo illud aurum peruenerat*, vt Cluentium inuidia iudicij Iuniani Hic autem φθόνος atque inuidia eſt μίμψις vt quodam in loco Scholiaſtes Thucydidis exponit. Hanc Homerus νέμεσιν, quam Euſtathius δικαίαν μέμψιν interpretatur. Sophocles, τῷ λόγου σῇ ἀ χρὴ φθόνον γνώμαι προσεῖναι ζῆν ὅτῳ φρόντωρ φανῇ. Schol. μέμψιν. Ariſt. ἐπὶ δὲ ὀξὶ τῶν μᾶλλον ἢ ἧττον, τὸ δοκεῖν δεῖ σοφὸς, ἢ δεῖ κὴ μὴ δοκεῖν. Lucianus, ἢ ὡδὶ ἴσον τοῦτο εἰς τὰ ἄγχιστα πατρικὰς· ἀγείτας, i polenta Græci victitabant vt pulte Romani. ἢ ἧττον ſic dicitur vt ἢ ὡδὶ. τετίσθαι ὑπὲρ ἧττον, κὴ ὑπὲρ ὡδὶ. vel ἢ εἰς ἧττον, quod pro re vel in rem facit. Heſiodus,

Elench. cap. 1.
lib. ii.
Trachinijs.

Ἠὼς ἣ προφέρει μὲ ὡδὶ, προσέρει ἣ κὴ ἧττον. Lib. ij.

Aurora confert ad iter, confert ad opus faciundum. Nam hic ἢ poni videtur ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ, vt προέχειν apud Oratores per metalepſin eſt ὑπερέχειν. ὑπὲρ enim tam ἢ ſignificat, quod nos dicimus, for, quam ſuper. τὸ γὰρ συμπροέχειν eſt ὑπερμαχεῖν, & προκινδυνεύειν, ὑπερκινδυνεύειν. at ὑπερέχειν eſt excellere. Idem ergo τὸ προέχειν. Hæc eſt μετάληψις. Apud Herodotum legimus, ἀ ἀφ' ἧ προέχει τετίσθαι μεμνῆσθαι. i. horum meminiſſe ἐκ ἔχει ἢ ἢ ἧττον. Hic προέχειν eſt πεφέρειν. Nam ſæpe apud eundem ἔχειν κὴ φέρειν vſurpantur pro eo quod eſt aliquò pertinere, vt τὸ μὲ ἐς τὸν Ἀμφίτεα φέρον. Et mox, τὸ μὲ ἐς τὸν Ἀμφίτεα ἔχον. Sic neceſſe habemus, more nutricum minima manſa in os inſerere par-

lib. ix.

vulis, vt auis Homerica, κακῶς δέ τε οἱ πόλιν αὐτὴν. Ariſt. percallidum genus eſt criminationis, inquit, πολλὰ ἀγαθὰ προδίντα, ὃ εἰς τὸ πρᾶγμα προφέρει, ἢ ψέξαι. Pluribus præpoſitis laudibilibus, vnum vituperare. quod potius eſt, aut quod plus rei fert (id eſt enim refert Verrio vt Feſtus) πλεονεκτεῖ ὃ τοιχνικώτατος καὶ ἀδικώτατος. Cic. *Cum in Africam veniſſem, nihil mihi potius fuit, quam vt Maſſaniſſam conuenirem.* Gaza vertit, ἐμοὶ ἦν μοι προχειρότερον. Thucydides, εἰ ἄρα πλέον τι καὶ ὀλίγον προφέροι. Scholiaſtes, ὑπερφέρειν, quod eſt ὑπερίσχειν καὶ περιέχειν. Ælianus, καὶ τῷ ὄγκῳ ὑπερφέρειν καὶ τῷ πόλει. Theocritus,

Ὅσσον παρθενικὰ περφέρει τεσσάκοντα γυναικῶν.

Quantum virgo præcellit ter nouies mulieri.

μᾶλλον καὶ ἐν τῷ συμφέροντι πάσαις ἡγεῖσθαι) Reddere ſolemus hoc verbi, Ducere, ſed modo ſignificat, Suadere. Proprie præire. Qui ſuadet enim, quaſi præit ſua ſententia cæteris. Euripides, Λύκιος εἷς τῶν πάντες ἡγεῖται λέγος. Hic quartum regit caſum alio ſenſu. Dionyſius Hal. παρέσχετο τῷ ἀθλιωτάτῃ πόλει χρεῶν ἀποκοπὴν τῶν ὑπόρρησις ψηφισαμένῳ, Σολώνος φρεσκαθηκαμένου, καὶ ἐδίνα τῇ πόλει τῶν πολιτεύματος τοῦδε ὀπτῆρα, ἐδὲ τὸν ἡγησόμενον αὐτὸ δημοκόπον καὶ πονηρὸν κλῆσιν. Exhibuit ciuitatem Athenienſium, quæ nouas tabulas egentibus Solone auctore decreuit. Neque quiſquam inuentus eſt, qui conſilium hoc in rep. vitio ciuitati verteret, aut qui id ſuaderet, improbè popularem vocaret. At ſæpius cum genitiuo, vt idem hic auctor paulo ante, ἐμοῦ ὃ ταύτης ἡγεμόνος τῆς γνώμης μᾶλλον ἐδήλωσεν. Sed vſitatius dicunt εἰσηγεῖσθαι νόμον ἢ γνώμην.

Iliados ix.

Rhet. iii. cap. xiii.

in ſomnio.

Lib. i.

γράμμω. Plato, προσῆκον μὴ ὀκνῶς εἰσηγεῖν, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ὑμᾶς προτίζειν, καὶ τοῦ δικαίου καὶ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, καὶ τοῦ ἀναγκαίου. τὸ εἰσηγεῖσθαι, Cicero quodam in loco dicit, in rem quamque honeſtam atq; vtilem inducere. Chryſoſtomus, καὶ προῆκον μὲ παραδίδωμι ἑαυτὸν, ἵνα ἐν τὸν πλησίον τῇ ἀγάπῃ, καὶ ἵνα τὸν ἀνθρώπινον Παῦλον, τῇ τιμῇ δηλῶν προηγούμενον, ὑπερέχοντας ἑαυτοῦ τοὺς πέλας ἡγεῖσθαι, duos coniungit locos Apoſtoli, quorum alter explicat alterum, Phil. ii. v. iii. & Rom. xii. v. xi. Hic enim προηγεῖσθαι non eſt præire, vt vulgo redditur, ſed ſuo iudicio anteferre alios, atque honore priores putare: illic ἡγεῖσθαι ducere, æſtimare, eiuſdem vtrumque ſententiæ: & eſt poſterius interpretatio prioris, id quod etiam caſus docet. τὸ γὰρ προηγεῖσθαι præcedere gignendi vel dandi caſum poſtulat. Critone. in Geneſim Ser. iv.

Ἔτι πολλῷ χθιζότερον ὑμεῖς αὐτὸ ποιοῦσι) Scholiaſtes ad Electram Sophoclis, αἰτὶ τοῦ ἀκμαῖον τὸ ἴτι παρὰ τοῖς κοινοῖς. οἷον ἴτι νέος εἶ. He is yet yong: noſtrum enim a Græco eſt reciproce. καὶ ἴτι ποιῶ τόδε. λέγεται δὲ καὶ αἰτὶ τοῦ δεῖ τόδε. vel potius αἰτὶ τοῦ πρὸς τόδε. ſic enim dicunt, ἴτι δὲ πρὸς τόδε, quæ ſignificatio eſt huius loci. Quod ait αἰτὶ τοῦ ἀκμαῖον παρὰ τοῖς κοινοῖς. i. vulgaribus, videtur confirmare illorum opinionem, qui negant Iſocratis eſſe Athenienſis illam παραίνεσιν ad Demonicum, ſed neſcio cuius Appolloniatæ rhetoris, quia videlicet in ea ſcriptum eſt, καὶ σὺ μὲν ἀκμαῖον φιλοσοφεῖς, & tu quidem cum maxime philoſopharis, vt & illud Euangelij, καὶ ὑμεῖς ἀκμαῖον ἀσυνέτοι ἐστε. Vos etiam adhuc inſipientes eſtis? quod eſt ἴτι, yet, ex Matthæi. Græco

Græco per anagrammatiſmum. Hoc frequens eſt apud Polybium, quod Caſaubonus ex Seneca cum maxime vertit. Sed falſum eſt, quod hic ſcholiaſtes ait, hunc vſum eſſe tantum περὶ τοῖς κοινοῖς, niſi ſi Xenophon eſt habendus,

ἀπὸ κοινοῦ. γ. ἐπὶ τοῖς κοινοῖς, cuius hoc eſt, τὰ μὲν σκευοφόρα πρὸ ἐκλείων, καὶ ὁ ὄχλος ἀκμὴν διέβαινεν, impedimenta Græcorum, & turba adhuc erat in traijciendo. Quamobrem vſus eſt verbo τῷ παρελθεῖν χρόνῳ. Quod tempus durante m adhuc actionem notat. παρελθεῖν enim extendere & continuare. Valeant igitur, qui illam luculentam orationem abiudicant Iſocrate, ducti tam tenui coniectura, quæ etiam falſa eſt. Etiamnum, ἔτι καὶ νῦν. quod hoc Ciceronis docet, Illud

Attic. ij. quid ſit, ſcire cupio, quod iacit obſcurè iam etiam, & eſt ij. ſignificationis. Donatus, *Etiam*

in Hecyram. *adverbium eſt vel conſentientis, vel reminiſcentis. Sed hoc magis.* Sic Cic. *Etiam quod pene prætervi.* Eſt igitur vocula hæc ἰμώνυμος. Cic de geographia etiam atque etiam deliberabimus, ἔτι καὶ ἔτι.

ad Atticum ij. Pollicitus fuerat Attico ſuo ſe ſcripturum aliquid de ſitu terrarum. Sed quia res erat, quæ non poſſet αὐτοσχεδιάζειν, diu cunctatus eſt, & tandem omiſit, vt ipſe ait.

Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι σοφισταὶ ἀνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῇ βουλεύσει) Hæc eadem

cont. Cat. habentur totidem verbis Philippica iv. Saluſtius, *Sed diu magnum inter mortales certamen fuit, vine corporis an virtute animi res militaris magis procederet. Nam & prius quam incipias conſulto, & vbi conſulueris maturè facto opus eſt.* Hinc nos vertimus πρὸ τῶν πραγμάτων, ante quam incipiunt. ὑμεῖς δὲ μὴ τὰ πράγματα. ſi facta conſilijs

conſilijs poſteriora ſunt, ordine, abſurdum eſt poſt facta conſilium capere. Quod enim factum eſt, infectum fieri non poteſt. Et ne agendi quidem hoc tempus eſt nedum conſulendi. Bene enim apud Platonem Crito, ἀγὲ βελεύου. μᾶλλον ἢ ἀδὲ βελεύεσθαι ἐπὶ ὥρᾳ, ἀγὲ βεβελεῦσθαι. Hic τὸ ἐπὶ ſignificat *in tumulo*. Thucydides, ἰόντες τι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν πολέμιον, τῆδ' ἴρηνι ἀφίστηση ἴχοντα, ἃ χρὴ ὕστερον δρᾶν. καταπαυσιῶντες ἢ ἤδη, τῆδ' λόγων ἅπτονται. Hæc Thucydides, quæ videtur Demoſthenes, vt multa huius auctoris imitatus. Lib. 1.

ἐκ ἢ τούτε συμβαίνει) Bene τὰ σύμβουλα τῆς ἀβελίας addit, vt moneat errorum, & diligentiores faciat ad melius poſtea conſulendum.

τὸν μὲ οἷς αὐ ἀμαρτητε, ὀλιγωρίαν) Vlpianus in Olynth iij τὸ μὲ ὄκνειν καὶ λογισμὸν πάντ' βάδιον. τὸ ἢ ὀλιγωρεῖν, ὅταν ὀξὺ ὀξὺ καθεστῶτος, καὶ τὸ συμφέρον ὅτι τιμᾶ τῆδ' ἀκούοντων λέγοντος, ἢ παντὸς ὀξὺ. docet hic verbi notationem, ἢ γὰ ὀλιγώρησις ἐκ ἐφ' ὕβρει γίνεται τῆδ' ἀκούοντων ἀλ' ὅτι τῇ τιμῇ. Itaque eam Paulus appellat ὀλιγωρίαν, cui contraria eſt ἡ ἀτιμία. ἐκδικον τὰ τοιάτῳ ἡ ὀλιγωρία, ὡ τε ἡ ὕστερ' τῆδ' πλειόνων. Sufficit eiuſmodi obiurgatio hæc à pluribus. ſed pœnam hic potius notat. Hermogenes certè pro pœna poſuit, εἰ καὶ ὑπῆρχε, ἀγὰ ἰδίᾳ ἴχοσά γε τὰς παραιτήσεις ταύτης ὀλιγωρίαν, μὰ ὁμοίαν ἢ τῆς ἐλευθέρας, μᾶλλ' τῆδ' αὐτῆδ' ἀξιοῦσθαι. Sapientiæ iij. οἱ ἢ σοφοὶ κατὰ ἐλογίσαντο, ἔξειν ὀλιγωρίαν. Eſt & obiurgatio pœna quædam. pro quo Dem. τὰ ὀλιγώρα, καὶ τὸ ὀλιγώρον. τὸ ὀλιγωρίαν, ſtatum incolumem dignitatis. 2. Cor. ij. vltimo cap.

ἀνδοκιμεῖν) Bene audire, plauſum referre poſt

diſertam orationem habitam, aut rem bene geſtam, quod etiam εὐημερεῖν dicitur. Plato, de rep. 1. ἀμφὶ τὸ τῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἴχει, ὃς τῷ Σεριφίῳ λοιδ. ῥαμβῳ κ) λέγοντι, ὅτι ἐ δι' αὐτὸν, ἀμφὶ διὰ τὴν τῶν ἀνδρειμοῖ, ἀπικρίνατο, ὅτι ἐτ' ἂν αὐτὸς Σεριφιος ἦν ὑμέτερος ἐγένετο, ἔτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος. Cic. vertit, de ſenectute. *Vt Themiſtocles fertur Seriphio cuidam in iurgo reſpondiſſe, cum ille dixiſſet, non illum ſuæ, ſed patriæ gloria ſplendorem aſſequutum, nec hercle, inquit, ſi ego Seriphius eſſem, nobilis, nec ſi tu Athenienſis, clarus vnquam fuiſſes.* Vertit διὰ τὴν πόλιν ἀνδρειμῶν, patriæ gloria ſplendorem aſſequi. Ineſt etiam gloria in ſignificatione verbi. ἀπὸ τῦ ἄνδρειν, vnde ἀνδρεία, ἀνδρειμὸς, ἀνδρειμὴς, probus, bene probatus. Itaque addit noſter ἐξηγητικῶς, κ) ἀνδρειν εὖ λέγει. Præterea Cicero vertit ὑμέτερος, nobilis, clarus autem eſt ἀνδρειμος. Porro legiſſe apud Platonem videtur, τῷ Σεριφίῳ. Sed potius dicendum fuit Σεριφίῳ τῷ Seriphio cuipiam.

ἐ μὲν καθ' ἑτέρων ἅτινας ἰχόντων, οἶμαι κ) πανικὸς ἀμηχανῶν αἰσχυνῶ) Seipſum concluſit in anguſtias, vt ſi inde ſe poſſet expedire, & exitum inuenire, admirabilior videretur, quod hic pollicetur. Talis eſt clauſula exordij pro Corona, πειρήσομαι δ' ἐν ὡς μετριώτατα τῦτο ποιῶν. Sic & Iſocrates in illa de pace, quam memoruimus, ἐγὼ μ, οἶδα μὲν ὅτι πρόσωπός ἐστιν ἀνεπιτήδειος ταῖς ὑμετέραις ἐπιθυμίαις, ὅμως δ κ) τὸναντίον ὑπολαμβάνοντων ἐκ ἂν ἀποστείλω ὧν διανοοῦμαι. Equidem ſcio quam ſit arduum veſtris aduerſari cupiditatibus. Sed quamuis ita ſit a propoſito non deſiſtam.

οἶμαι) moratum. τὸ γὰ ἐνδοιαστῶς λέγειν, ἀνδρεῖον ποιεῖ

ποιεῖ τὸν λόγον, inquit Hermogenes. τὸ δ' ἀποφαντικῶς, σημεῖον. Dubitanter dicere & hæſitanter moratam orationem facit, aſſeueranter, grauem. Non dicit φημὶ, quod aſſeuerationis eſt, ſed οἶμαι, puto. Sed quia hoc verbum nonnihil diffidentiæ præ ſe fert, bonam ſpem, quæ ſequuntur, oſtendunt, ἡ πιστικὸς ἑαυτοῦ αἰσθησις. Non temere enim tali prudentia cognitus, quicquam ſibi perſuaſerit.

ὡς ὑπὲρ πάτρας βουλευομένοις ἁρμόττει) Vt pro patria conſultantes decet. Sic Cicero ſupra, διὰ τὴν πόλιν δοξοκοπεῖν, patriæ gloria ſplendorem aſſequi. Euripides, πάτρις γὰρ οὐδενὸς πόλις. Chryſoſtomus de Ioanne Euangeliſta, ποίας οὖν ἦν ὁ Ἰωάννης παρὰ Βηθσαϊδᾶ; Βηθσαϊδᾶ μὲν ἀλιμοῦς κώμης δ' εὐτελοῦς, ἡ χώρας φαυλοτέρας ἡ ὀδὸν φερούσης ἀγαθόν. Nihil enim ex Galilæa boni. Erat autem Ioannes de Bethſaida Galilææ. Xenophon de Corinthijs, quorum Argiui ciuitatem occupauerant, ἀμυθήμονες δ' ἀφαιρεῖσθαι τὴν πόλιν, διὰ τὸ ἡ ὄρη ἀναπαύεσθαι, ἡ ἄργος αὐτοῖς κερδαίνειν τὴν Βηθσαϊδᾶ αὐτῇ ὀνομάζεσθαι. Idem ibidem mox, πειρωμένους δὲ τὴν Βηθσαϊδᾶ, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς, κέρδη ποιῆσαι. M. Fullius, *Sed illud tamen quale eſt, quod paulo ante dixiſti, hunc locum (quem ego te accipio dicere Arpinum) germanam patriam eſſe veſtram? nunquid vos duas habetis patrias, an eſt illi vna patria communis? niſi forte ſapienti illi Catoni fuit patria, non Roma ſed Tuſculum. M. Ego mehercule & illi & omnibus municipibus duas eſſe cenſeo patrias, vnam naturæ, alteram ciuitatis. Vt ille Cato, cum eſſet Tuſculi natus, in populi Ro. ciuitatem ſuſceptus eſt. Itaque quum ortu Tuſculanus eſſet, ciuitate Ro-*

Ser. 11. in Euang. Io.

Rerum Græcarum lv.

de legibus ij.

manus, habuit alteram loci patriam, alteram ciuitatis. Hinc Euripides Ione, οὗτοι ἀθλίας ἔτι τις γαίτων πολις. πολίτης est ὁπηχώριος, vt Strabo, quem conterraneum dicimus. Lucas, πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης. Non dicit τῆς πόλεως. χώρα producit χωρίον, quod & oppidum est & rus. A quo χωρίτης apud Xenophontem, rusticus, agrestis. ἀπὸ τῦ χωρίου χ) μεταφέρεται χ) ἐπὶ ἄνθρωπον τῦ τ. countrey, countryman. sic rusticum & ciuem dicimus. χωρίτιν χ) πολίτιν. Cic. ad Atticum, *quod in eu orationibus, quæ Philippicæ nominantur, enituerit ciuis ille tuus Demosthenes.* Erat enim Atticus Athenienſium ciuitate donatus, & inde cognomen hoc deportauit Proximum in lege Græci nonnunquam vertunt πολίτιν.

Euang. xv.

lib. ij. ep. i.

ἔξεστι χ) λίχνῳ χ) συμβαλέσθαι) His verbis erigit auditorum animos, & ſpe meliore permulcet. Nam illa anceps atque difficilis conſilij capiendi ratio, quam propoſuit, abijcere & debilitare potuit.

de eminentia Legatione

τὰ ἀφειμένα σωθήσεται) amiſſa recuperentur. Dem. πολλάκις συμβαίνει πολλῶν ἀφειμένων χ) μεγάλων καιρὸν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ γίγνεσθαι, ὃν ἂν τις κακῦφῃ τοῖς ἐκπλήξεσι χ) ἀφεθῇ, ἀδ' ἂν ὁτιῦν πεισῇ, πάλιν οἷόν' ἴσχειν σῶσαι. Occaſionem (quæ velox eſt, vt inquit Hipocrates) ſiquis oblatam dimiſerit hoſtibus & prodiderit, ne ſi quiduis quidem fecerit, rurſus poterit reciperare. Idem ille medicorum Princeps, χρόνος ἐστὶν ὅτε ὁ καιρός. χ) καιρὸς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ὁ πολύς. ἀκεσταὶ χρόνοι, ἐστὶ δ' ἐπίκαιρα χ) καιρῷ. Quædam enim curationes diuturnæ ſunt: nonnunquam medicinam adiuuat ipſa opportunitas & occaſio. Sed hoc

fre-

frequentius dicunt ἀπαιτεῖσθαι καὶ ἀπαιτῆσθαι. M. Tullius, *me non potuiſſe Milonis ſalutem tueri per eoſdem, per quos noſtram ille ſeruaſſet?* at in exilium pulſus eſt, & per Milonem inter ceteros reſtitutus. Idem *Nam vt ventum eſt Alexandriam ad Auletem, hæc vna ratio à Rege propoſita Poſtumo eſt ſeruandæ pecuniæ, ſi curationem & quaſi diſpenſationem regiam ſuſcepiſſet.* Grandem pecuniam regi crediderat Poſtumus. Hinc σωτὴρ Dominus, qui ſeruauit nos, cùm eramus perditi. Itaque huius vim vocabuli contra Verrem negat Latinè poſſe exprimi Cicero. Virg. Ecloga 9. pro Milone. pro Rabirio Poſtumo.

Certè equidem audieram qua ſe ſubducere colles
Incipiunt, mollique iugum demittere clivo,
Vſque ad aquam & veteris iam fracta cacumina fagi,
Omnia carminibus veſtrum ſeruaſſe Menalcam.

id eſt, recuperaſſe, inquit Seruius. Nam omnes poſſeſſiones ſuas bello ciuili Virgilius amiſerat, qui Menalcæ nomine eſt intelligendus teſte Fabio. Sic enim ille agens de allegoria ſiue tranſlatione, *Vt*, inquit, *in Bucolicis, Certè equidem audieram, & quæ ſequuntur vſque ad finem quarti verſus. Hoc enim loco præter nomen, cetera propriis deciſa ſunt verbis. Verum non paſtor Menalcas, ſed Virgilius intelligendus eſt.* Hæc Fabius. lib. viii.

Παρειμένα) Neglecta & prodita. De priore acceptione iam diximus. De proditione vnum aut alterum addamus exemplum. Dem. *κίνδυνος γὰρ ἐκ τούτων τῆς ὑμῶν μόνον τῆς πάντων, ἐλεύθερος δ' κίνδυνος τὰ κοινὰ δίκαια τῆς ἰδιωτῶν σῴζεσθαι.* Iſocrates, *ἐκεῖνοι γὰρ ὑστέρησαντες τῆς καθόδου, καὶ παρέμβολαι* Philip. ii. Panegyrico.

περίμαχοί τινας τῆς συμμάχων, λιπαγκάθησαν ὀλίγοι σφῶν πολλὰς κατατρώσαντες, Plutarchus poſt victoriam Antipatri non magnam, ὥστε περήκεσθαι τὸν ἰλιγγιῶντα, poſtquam inquit, ἐπῄνθησαν οἱ ἄλλοι ὅτι μεγάλων ἥττων, ὅτι πολλῶν πεσόντων. id quod Otho fecit magna cum laude, vno prælio victus ab æmulo.

in Phocione.

Tacitus.

Κελεύω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ λίαν σφόδρα ὃν αὐτὸς εἴπέ τις καὶ σφόδρα εἶναί, περὶ ὑμῶν ἀεὶ τῆς πόλεως λιπαρῶντων τοῖς τολμῶσιν ὀνειδίζειν καὶ ἐπαχθὲς, ὅτι ἀναγκαῖον οὖσαν ὁρᾶν ὑμᾶς ἀτεκνῶ. νομίζω δ' ἄμεινον δὴ ὑμᾶς σφόδρα ὃν τοῦτο ὁρᾶν, κεῖνα, μᾶλλον τῆς σφετέρας ποτὲ μνησθῆναι ὑπ' ἐμοῦ μεμνημένους.

CVm autem compertum habeam, o ciues, dicere de quibus ipſe quis dixerit, & de ſeipſo, rem eſſe apud vos valde compendioſam ijs, qui non verentur id facere, tam importunum duco putidumque, vt quamuis neceſſitatem quandam

quandam faciendi videam, tamen abhorream & reformidem. Cæterùm exiſtimo vos melius, quæ nunc dicturus ſum, iudicaturos, ſi pauca eorum, quæ prius à me dicta ſunt, recordemini.

Ἀκεχώς ἢ εἰ ἐμὲ) Παρασκευή. Cum enim dicturus eſſet, quæ ipſe aliquando dixiſſet in concionibus apud populum, quæ rectè quidem erant & veriſſimè dicta, ſed a populo repudiata: ea autem ipſum commemorare, & laudes ſuas prædicare, inuidioſum & moleſtum auditoribus: ante illius orationis, quam habiturus eſt, inuidiam mitigat. Quæ quidem oratio nec ipſa ad cauſam pertinet, quamuis ſit neceſſaria: ſed extrinſecus aſſumpta eſt, vt παρασκευὴ ſuaſionis illius quam parat. Eſt igitur hæc quam nunc tractamus, quaſi præmunitio præmunitionis: ne dum fidem & auctoritatem ſibi conciliare meditatur, odium atque inuidiam quærat.

ἐκεῖ ἂν αὐτὸς εἴπῃ τις) Repetiturus eſt aliquot ſuaſiones ſuas, in quibus non eſt auditus: & tamen in ijs ab ipſo rectum & verum ſtetit, quo nunc facilius audientiam conſequatur. Cum autem omnis iactatio moleſta & odioſa eſt, tum ingenij maxime. πάντες γὰρ ἅμα γίγνεσθαι ἀγαθοὶ τὴν ψυχὴν, τὰς ἀρετὰς, inquit Plato. Sed non omnes poſſunt eſſe ſapientes neque diſerti. Itaque in his maior videtur eſſe excellentia, eo quod Protagora.

quod rara ſunt, nec multis communia. Qui iuſtitiã & integritatẽ ſibi non aſſerit fatuus eſt. Qui ſapientiam aut eloquentiam, arrogans.

Quomodo ſe quis ſine inuidia laudauerit.

καὶ περὶ αὐτοῦ) Hinc περιαυτολογία. Plutarchus, ὅτι καὶ σὺ συγκεκριμένος ἐν τοῖς ἀγῶσι, ἕτερον νικῶντα ἐλαχρύσοισι, τὴν ἀνδρίαν τῆς περιαυτολογίας ἀφαιρῶν. Abſurdum eſt enim quenquam eſſe præconem ſuæ laudis.

παρ' ὑμῶν τῆδ' πάνυ λελοιδορουμένων τοῖς πολλοῖς ὄν) Hic & impudentiam eorum notat, qui caudam popello iactarent: & leuitatem Athenienſium, qui talibus præberent aureis. Eſtque in his quædam παροιμία, ſed lenior, quum dicit παρ' ὑμῶν.

τῆδ' πάνυ λυσιτελοῦντα) ſi illi faciunt hoc cum aliquo ſuo compendio, dabitis veniam mihi, ſi id ego faciam nullo meo, ſed veſtro commodo. Nihil eſt enim, quod ſperem à vobis propter hoc ipſum amplius. τὸ λυσιτελὲς autem eſt gratia, quam inibant apud populum, & beneficia ex gratia. Porrò λυσιτελεῖν aliquid dicitur propriè, cùm fructus æquat, aut etiam ſuperat ſumptum, & commodum penſat impenſam: aut vbi compendium maius eſt impendio. τέλος enim δαπάνη, ſumptus, & πωλεῖν, δαπανᾶν, ſumptum facere. Vnde eſt πολυτελὴς ſumptuoſus, & ἀυτελὴς nullius precij. λύειν, luere ſoluere. Thucydides, κακῶς ὑμᾶς αὐτοὺς ποιοῦντων τέλεσι τοῖς οἰκείοις. Scholiaſtes, τέλεσι, ἤγουν δαπάναις, ὕθεν καὶ ἄτελὴς καὶ πολυτελής. Dem. χρήσιμον δὲ τοῖς αὐτῶ τέλεσι διορύξειν. Philippus pollicitus eſt Athenienſibus, ſe peninſulam hanc, quæ ditionis eorum erat, ſuis ſumptibus perfoſſurum, atque effecturum inſulam,

lib. iv.

Philip. iij.

vt

vt multi conati ſunt Iſthmum Corinthiacum perfodere. Xenophon, τοσοῦτον γὰρ ἐγκράτειαν γαστρὸς διαφέρει, ὥστε οἱ φλιάσιοι τὸ ἥμισυν ψηφισάμενοι σῖτον τελεῖν ἢ πρόσθεν, καὶ τοῦτο ποιοῦντες, τὸ διπλάσιον τοῦ εἰκότος χρόνον πλειοκάμενοι διήρκεσαν. Tantum continentia ventris præſtat, vt Phliaſij, cum decreuiſſent, dimidium eius, quod ſolebant antè, frumenti conſumere, idque feciſſent, duplo diutius, quàm poſſe viderentur, obſeſſi durarent. διαρκεῖν eſt αὐτάρκειν alijs, pro quo Thucydides αὐταρκεῖν. hic igitur τελεῖν, eſt δαπανᾶν, vt quod Horatius dicit, fruges conſumere nati, σῖτον τελεῖν καὶ ἀκολάστους πεφυκέναι. Varro primo de re ruſtica, *Vineam ſunt qui putent ſumptu fructum deuorare.* Catullus. Formianus ſaltus diues

Fertur, qui quot res in ſe habet egregias?
Aucupia omne genus, piſcis, prata, arua, ſeraſque.

Nequicquam. fructus ſumptibus exſuperat

Plato, λυσιτελέστερον δὲ τῷ δικαίῳ τὰ ἄδικα, ὡς ὅτι τὸ πλῆθος λέγουσι, & ὡς λυσιτελεῖ τὸ ἀδικεῖν, ἐὰν λανθάνῃ. Rerum Græcarum γ. de rep. ii.

Strabo ſcribit, naſci in quadam Hiſpaniæ parte plumbum, cui aliquid argenti ſit admiſtum, non tantum tamen vt expediat repurgare. παρεμμίγνυται δέ τι καὶ ἀργύρου μικρὸν, οὐχ ὥστε δὲ καὶ λυσιτελεῖν ἐκκαθαίρειν. lib. iii.

Xenophon, καὶ ὅταν γε πολὺς σῖτος τε καὶ οἶνος γένηται, ἀξίων ὄντων τῷ κεραμεῖ, λυσιτελεῖς αἱ γεωργίαι γίγνονται. Ariſtophanes, Nunquam vidimus ἰχθῦας ἀξιωτέρους, viliores piſciculos, minoris venire, quod enim bene emptum eſt valet pecuniam. Apud Pli- ἐν τῷ περὶ οἰκονόμου

nium legimus, Nihil minus expedire, quàm optimè colere agrum. *bene colere neceſſarium eſt, optimè damnoſum. Domino aliquas meſſes colligere non expedit, ſi computetur impendium operæ.* M. Tullius *Vt ego hunc vnum eiuſmodi rem poſt hominum memoriam fuiſſe arbitrer, cui damnari expediat.* Salluſtius, *Ita Iugurtha ratus, aut capta vrbe operæ pretium fore,* ἢ πόλεως ἁλόσης λυσιτελήσειν. Ariſt. oſtendens quantis opibus, & copijs ciuitatem eſſe oportet, quàm abundantem diuitijs & refertam, inquit, ἴσως ἂν ἄρειος ὄφις, τὸ μὲν λυσιτελεῖν τοῖς πρόπαν διὰ τὴν ὑπερβολὴν πολεμεῖν, ὅτι ὄβυλος μὴ προχαλῶνται μέλλοντος Ἀταρνέα πολεμεῖν, ἐκλύσειν αὐτὸν σκιφάμβην ἐν πόσῳ χρόνῳ λήψεται τὸ χωρίον, λεγόσαδαι τῷ χρόνῳ τότε τὴν δαπάνην. ἐθέλειν γὰρ ἥλατον τότε λαβεῖν ἐκλιπεῖν ἅδην ἡ Ἀταρνέα. Suetonius, *Prælium quidem aut bellum ſuſcipiendum omninò negabat Auguſtus, niſi quum maior emolumenti ſpes, quam damni metus oſtenderetur. Nam minima commoda non minimo ſectantes diſcrimine, ſimiles aiebat eſſe aureo hamo piſcantibus: cuius abrupti damnum nulla captura penſari poſſet.* Simile eſt huic apud Thucydidem Laconicum illud prouerbium, quod illis oraculo quodam editum fuit, Δεῖς ὑπὸ ἡμιθέῳ τὸ σπέρμα ἐκ Διὸς πεσὸν ἐς τὴν ἑαυτῶν ἀφικέσθαι, εἰ δὲ μὴ, ἀργὸν ἡ ἀλάκατα ἐυλάσσειν. Iouis filius ſemideus eſt Hercules, cuius πλειστάναξ Rex eorum κύριος. Reges enim Lacedæmoniorum erant Herculeorum. Hunc reducendum in patriam Apollo monebat, aut famem expectandam. ἀφικέσθαι γὰρ τὸ κατάγειν. ἐυλάσσειν δὲ τὴν ὕπνον Lacedæ-

lib. xviii. actione in Verrem iii. Politicorum ii cap. vi. Auguſto. lib. iv.

dæmonij dicunt, id eſt, vomerem. ἰυλάξειν, ἀρόσειν. hoc igitur voluit oraculum, ὁ λυπιτελὴς αὐτοῖς τῷ χρυσῷ γεωργεῖν, ὥσπερ εἰ ἀργυρείοις ἰχνεύοντο, ait Scholiaſtes. vt igitur ὁ λυπιτελεῖ, ſi quis aureo piſcaretur hamo, ſic ὁ λύων τὸ τῦλο, ſi vel aureo vel argenteo vomere fruges quæreret, ſed plus detrimenti quàm emolumenti caperet. Sic enim Sophocles dixit διαλελυμένε, φρονεῖν ἀν δεινὸν, ἔνθα μὴ τῦλο λύει φρονεῖν. Oedipo Tyranno.

Vbi Triclinius, ἔνθα τὸ φρονεῖν ὁ λυπιτελεῖ, non operæpretium eſt, non expedit, non eſt tanti. Iuuenalis ix.

Vtile & hoc multis vitæ genus. at mihi nullum
Inde operæpretium.

Cic. *quare mihi crede*, φιλοσοφῶμεν. *Iuratus tibi poſſum dicere, nihil eſſe tanti*, id eſt, οὐδὲν εἶναι λυσιτελέστερον τῆ φιλοσοφίᾳ. ad Atticum ii.

Plinius iunior ad Traianum, *Si tamen hæc ſola erat ratio, quæ te publicæ ſalutis gubernaculis admoueret, propè eſt vt exclamem tanti fuiſſe.* λυσιτελῆσαι. Panegyrico

Simile illud Lucani.

Quod ſi non aliam venturo fata Neroni
Inuenêre viam, &c.
Iam nihil ô Superi querimur. ſcelera iſta nefaſq;
Hac mercede placent. lib. i.

quaſi diceret, eſt tanti defunctos eſſe tot bellis ciuilibus. Euripides ſimplici verbo. in Alceſtide

φημὶ τοιάδε γάμε
λύειν βροτοῖσιν, ἡγαμεῖν τε κἀξιον.

aut vxorem ducere non impedit. quanquam aliter Scholiaſtes ille exponit locum Sophoclis, εἰρηκὰς, φησὶ, ἐκ μεταφορᾶς τῆς φορᾶς ὑπὸ κειμένων εἰς εἴ τις τῆς φόρου ἐξέλοι, λυπιτελεῖ. Nam

τὸ τέλος, est etiam φόρος vectigal, tributum, prodest hic quidem, & valdè commodus est, siquis tributorum onera demat. Sed prior significatio τοῦ τέλους huic verbo mihi videtur aptior. Sophocles.

in Electra

λύει γὰρ ἡμᾶς δεῖν' ἐπηφλεῖ

quod vtri sit interpretationi propius, Lector iudicet. Athenæus, κἀν μὲν ἰσόπους ἔχῃ, ἵνα εἰ φέροιεν λύσει τ' ἀκολούθησιν, si rem habet, cum reditu pensant impensas. Postremo tanquam

lib. vi.

Colophonem illud Iuuenalis quoq; addamus.

Satura iii.

Hinc tunc Vmbritius, quando artibus, inquit, honestis
Nullus in vrbe locus, nulla emolumenta laborum,

migremus ex vrbe, id est, quando compendia atque emolumenta non compensant labores, quos studijs impendimus.

τοῖς πολλοῖσιν οἷ) quasi non omnes id auderent, ac ne multi quidem: nullus denique non audacia singulari præditus. ἢ τοῦτο μοι δικαίᾳ λέγῃ ὑποτυπούμενος ὡς ἐκ μικρᾶς ἀσπαλιεὺς ὑπὸ τῆς ἀφροσύνης, μικρὸς θηρεύειν ἐν τῇ δήμῳ ὡς τὸ φίλιππον εἰρημένος αὐτῷ γὰρ ἀμφιπόλιος λόγος, vt ipse iactat φιλοτιμούμενος ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ τῆς παραφροσύνης, sæpe hac arte promeritus populum.

de beneficijs ii.

ὕπως ἡδεῖαν φορτικὴν ἢ ἐπαχθῆ) hæc duo nomina, quæ sæpe, vt συνώνυμα copulantur, Seneca ad verbum expressit, *Molestum verbum est & onerosum, demisso vultu dicendum*, Rego. φορτίον enim onus, ἐπαχθὲς molestũ. ἀχθομαι, molestè fero. Dem. τοῖς ἀναγκαίοις δ' ἑαυτὸς ἀχθόμενος. Laertius, ἀχθὸς λύπη βαρύνουσα Cic. ægritudo premens, vel potius grauans

uans ἄχθος etiam eſt onus, vt ἀνώνων ἄχθος ἀρόρης, telluris inutile pondus. Sophocles de Dijs, κῆ μιλῶ ἄχαν ὑαΐφρεϊδὲς ἄχθος ἤνυσαν, qui interemerant Aiacem, & Mineruam innuit. Eſt etiam ἄχος, λύπη, moleſtia, vnde ἄχθος, vt μελικὸς μελδακὸς addita litera. Cic. *odioſum negotium Poſtumo videbatur.* φορτικὸν πρᾶγμα. *moleſtum etiam nomen ipſum,* ἐπαχθὲς καὶ τὄνομα. Terentius, vel heri in conuiuio quàm immodeſtus fuiſti? quàm moleſtus? φορτικὸν enim fuit καὶ ἀκοσμον, manum non abſtinere, amicam amici ſubagitare in conuiuio, vt Comicus loquitur. Iam ſi moleſtum & graue eſt ab alio laudari nimis, vt inquit Euripides, βάρος τι καὶ τὰ δ' ὄζειν αἰνεῖσθαι λίαν, quanto magis ſi teipſum importunè laudaueris. *Antonius mihi,* inquit Cicero, *præmiſit odioſas literas, in quibus erat, Quia te nimio plus diligo, non poſſum diſſimulare, mihi famam quoque quamuis ſit falſa, magni eſſe,* φορτικὰ γράμματα. Veruntamen Pindarus affirmans, τὸ κεκραδάσθαι παρὰ καιρὸν μανίαισιν ὑπορρίπτειν id eſt, συνᾴδειν, concinere inſanijs, tempus eſſe indicat, cum id ἀμέμπτως fiat. nam & Plutarchi libellus eſt περὶ τοῦ ἀνεπαφάνως ἐπαινεῖν ἑαυτόν. Xenophontis eſt, cuique laudem ex ore alieno ἧττον ἐπαχθῆ ἀκουσμάτων ὄντων εἶναι, ſed ex ſuo de ſe τοῖς ἐπαίνοις λυπηρότερον. quod eſt etiam in prouerbijs Salomonis. Suarum laudum præconibus ait Demoſthenes, τοὺς ἀκούοντας αἰσχύνειν ποιεῖν, ὅταν λέγωσιν, ἢ δικεῖν τοιούτους εἶναι παρέχειν Plutarchus, τὸ περὶ ἑαυτοῦ λέγειν, ὡς τι ὄνειδος ἢ ἀναιμάκτου, λέγει μὴ ἐπαχθὲς δοκοῦντα ποιεῖν, καὶ ἀνελεύθερον· ἔργον δὲ ἐστὶ τοῖς ἀνδράσι καὶ τοῦ φιλοσόφου. & mox, φορτικὸν

pro Corona Lorario.

pro Rabirio.

Εκυτῆ.

ad Atticũ X.

de Corona

Eth. i. ca. iiij. καὶ τοῦτο κέχρηται μεγαλαυχίᾳ. Philosophus, οἱ μὲν πολλοὶ τὸ φορτικοῦ τινὸς ἡδονὴν summum bonum ponunt : οἱ δὲ χαρίεντες καὶ πεπαιδευμένοι τοῦτο. Notanda est antithesis. χαρίεντες, homines sunt elegantes & vrbani, vt ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης. Sed interdum tamen est φορτικὸς, vt Chrysostomus dixit τὴν φορτικὴν κωμῳδίαν. Cæterum omnia sic ad tenue elimare, ὥσπερ φορτικὸν ἦν. Sed hoc a principio videndum fuit. Nunc, quoniam cœpimus, danda nimirum vela sunt ventis.

ὥστε αἰτίαν ὅσην ὑμῖν δοκῶ) Venia danda est necessitati, quæ nulla tenetur lege : & tamen hoc se refugere dicit, tantum superest illi modestiæ. Pro Corona autem & hanc causam complectitur, & quicquid est in re vitij vel odij, mirificè transfert in aduersarium. ὃ καὶ εἰ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ αἰσχύνῃ, τοῦτο τοῦ αἰτίου ἐστὶ δίκαιος ἔχειν, ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα εἰσηνεγκώς. Hoc imitatur Tullius in Sallustium, *si quis id vos, si forte offendimini, iustius huic, quàm mihi succensere debetis, qui initium introduxit.* Hermog. Demosthenes, inquit, pro Corona quum se laudaturus esset, καὶ τοῦτο ἑαυτῷ πολιτεύεσθαι, πολλάκις χρῆται τῇ αἰτίᾳ λέγων, ἐπὶ δὲ οἷς ἐπαινεῖται καὶ παρελήλυθεν βαδίζων, πολλάκις λέγει αἰσχυνθήσομαι εἰ ἐμαυτῷ. Tres autem sunt methodi, inquit, quum hoc αἰτιατικῶς facere possumus, καινότητος λόγῳ, ἀνάγκης σχηματισμῷ, σχηματισμῷ ὑπονοίας. De necessitatis simulatione iam diximus. τῆς καινότητος exemplum præbet Isocratis ad Demonicum παράκλησις. Hoc enim voluit dicere, Ego sum vir optimus, mi Demonice, & solus amicus fidelis tui patris mortui, tibique ipsi beneuolus. Sed si palam ita dixisset nimis

Methodo καινότητος.

mis ἐπαχθὴς eſſet καὶ δυμόσητον. πῶς οὖν αἰτιαχθῶς ἐμεθόδευσε τὸν λόγον; inde a principio ſtatum κοινὴ τῇ λόγῳ χρῆται, σεσὶ τὸ σκυθρωπὸν καθεῖρξαι καὶ φαύλων λόγων, καὶ διαπρίσαι τὰ ὦτα τῶν ἀγαθῶν καὶ πονηρῶν φίλων. οὕτως ἢ αὐτὸς ὢν φαύλος τῶν ἀγαθῶν. Hæc Hermogenes. Vide principum orationis. Idem mox, ἐπεὶ ἢ τῇ αἰτίᾳ πολλὰς χρόμβους δημοδόκους ὑποπίνει λύκους, καὶ τῇ τῶν προσώπων ὑποδοχῇ χρῆται, commutatione perſonæ. Hoc autem eſt, ὅταν τι μέτριον λέγῃ, τότε σοὶ τὸν αἰσχυνόμενος λέγῃ. ὅταν ἢ ὑπερφέρων καὶ ἐπαχθὴς, σοὶ αἰσχύνων· vt ὁ λίθυς ἐπίσχετε τὴν πόλιν, ὡσὶ πλήθους ὄχλου, ἀλλὰ τὸν ἐμὲν τειχισμὸν εἰ βέλει σκοπεῖν, ὑρήσεις ὅπλα, καὶ πόλεις, καὶ συμμάχους. Hæc enim habita ad Athenienſes oratio ferenda non erat: conuerſa ad Æſchinem nullam habet inuidiam. Rurſus, inquit, quæ de ſuo largitus eſt populo, ſi dixiſſet ad populum, grauis fuiſſet oratio. λέγῃ ἢ πῶς; ὦν μέντοι ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἐπέδωκε, δημοσίᾳ ἡμέρᾳ ἐπαίνου ἄξιος εἶ φημι. ἀκούεις αἰσχίνη; κατ' ἀνθρωφολῶ, ad Æſchinem auertit orationem, ἵνα δοκοίη τὸν ἰχθὺν λυπεῖν, καὶ μὴ σὲ τὸν ἀθηναίους ἐνοχλίζειν. Dicit audin' Æſchine? quaſi aurem vellicans. de Corona. de Corona.

νομίζω δ' ἄμεινον εἶ ὑμῖν σοὶ ὧν πεῖ ἐμοῦ, κρῖναι) Eſt igitur hoc concedendum, in loco ſi feceris, & quum eſt neceſſarium atque vtile audientibus. Nam inanis gloriæ cauſa facere ineptum eſt, & non ferendum. Non ergo ſui gratia nunc ſua prædicat, ſed illorum, quo melius de re præſente iudicent. Plutarchus, ἔστι ἢ παρακινδυνεύσαι καὶ ὁ πολίτικος ἀνὴρ, ἁψασθαι τῆς κεκμηκυίας φιλαυτολογίας, σοὶ ὠφελίᾳ αὐτῶν δόξαν καὶ χάριν, ἀλλὰ κατορθοῦ καὶ σφέλειαν ἐπιτιθέσης. Vt Pericles apud Thucydidem, κρίνει ἐμοὶ τοιούτῳ ἀνδρὶ Lib. ij.

ἀρὶ ὀργίζεσθαι, ὃς ἰδιώτης ἅπασιν εἰωκὼς εἶη, μισθοῦ τι τὰ δίκαια, καὶ ἐριλωιδοῦντι ταῦτα, φιλόπολίς τι καὶ χρημάτων κρείττων. Quæ omnia fuere in noſtro Demoſthene. Nam & populus illi fortaſſe ſuccenſuit, quod cum Philippo ſemper aduerſatus eſſet, nunc pro Philippo diceret: & quis illo vel intelligendo vel eloquendo promptior? Quis amantior patriæ, aut qui minus pecunia capi poſſet? contra ſalutem reip. dunteraat. Nam ſi priuatim minime ſpreuit, non fuit vituperandus. conſer cum his, quæ ſupra retulimus è procœmio pro Corona de excuſatione τῆς ἐφειαυτολογίας. Ideo namque integrum locum adſcripſimus.

Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκοπῶν μὲ ἐμὲ ἑκάστοτε τὰ ὑμᾶς, καὶ τὰ δόξαι παρεσκευάσθαι πρακτέα, βοηθῶν Πλαταιεῦσι, καὶ πόλεμον ἀνδρῶν καὶ διαπρεσβεῖαι ἀρχαῖαι, σκοπῶν καὶ μόνος παρῆν αὐτοῖς· καὶ μενοῦν διεπαθόμην ὑπὲρ τῆς ὅλης μικρῷ λήμμασι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑμᾶς ἀμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρήτα βραχέως διηγήσατο, μὴ τὸ σφέτερον αἰχμάλωτον, καὶ παῖδιν οἷα τῆς ὄντων αὐθρώπων ἕδιον πάντα πεπόνθασιν ὑπὸ τούτων οἷς ἐβούλθησαν, πάντα ὑμεῖς ἴσμεν τοῦ τε τῆς ταῦτα πεισάντων χαρίν καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμέ.

Ego

EGo enim, o ciues, cum quidam, motis in Euboea rebus, auctores erant vobis, auxilium ferre Plutarcho, bellumque ignominioſum non minus quam damnoſum ſuſcipere: primus & ſolus accedens reſtiti, cum nihil propius factum eſt, quam vt ab ijs, qui paruo pretio magna peccare vos docent, diſſcerptus ac dilaceratus eſſem. ſed breui tempore interiecto, cum ſuperaddito dedecore atque iniurijs, quantas nulli poſt hominum memoriam acceperunt ab ijs, quibus auxilio veniſſent, vos omnes agnouiſtis, cùm eorum, qui illa ſuaſiſſent, malitiam, tum me bona fide monuiſſe ea, quæ factu erant optima.

Πρῶτον μὲ λαβὼν ἐπιδόσιν τινὰ ὑμῶν) κεχρησαμενὸν qua fidem præſtruit ijs quæ dicenda ſunt, ex ante dictis in concione Athenienſium, in quibus ſagacitatem ſuam euentus comprobauit. Itaque hanc Tertullianus præſtructio-

nem, alij præmunitionem vocant. Vlpianus, εἰδὼς τὸ χρήσιμον τῆς ὑποδέσεως, ἢ ὅτι δυσχερῶς ἀγανακτοῦσιν, σύστασιν πολίτου τοῦ εἰκαίου λέγει, ὃς μὴ ἐμμένοντας μανθάνουσι, μανθάνουσι δὲ ἀκουσθέντες ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ: vt errata ſua priſtina agnoſcentes, cum illi bene monenti non obtemperarent, nunc in idem peccatum non incidant. Notandum in Vlpiano verbum ἀγανακτοῦντας, contrarium fere τῷ ἀνέχεσθαι, de quo diximus. ἀνέχεσθαι admittere, ad ſe recipere. Nonnunquam admittere in ſe facinus Xenophon, ἐγὼ γὰρ οὐδὲν κακὸν ἐπ' ἀγαθοῖς ἐκείνοις ἀνέχομαι. Horatius.

παιγ. iij.

Tu nihil admittis in te formidine pœnæ,

lib. ij.

μεγαλοφρόνως τοῦ ἐν Ἄλσει πραγματεύεσθαι) Tacitus, *Siſenna Statilio Tauro, L. Libone Conſſ. mota Orientis res, prouinciaque Romana.* Res & πράγματα Græcis Latiniſque eodem modo πλεονασμῶς vſurpantur. Virg.

Æneid. iii.

Poſtquam res Aſiæ Priamique euertere gentem
Immeritam viſum ſuperis,

Seruius, *Res quamuis multa, prout locus exegerit, ſignificet, modo tamen imperium: aut rei hic pro vniuerſo ſtatu Aſiæ.* nam Priami regnum comprehendebat totam minorem Aſiam, vt Euſtathius docet; hinc, Romanos rerum dominos dixit. item, rerumque reliquit habenas. Idem de apibus,

Georg. iv.

Venimus huc lapſis quæſitum oracula rebus.

Eſt enim apis ciuile animal, vt docet Ariſtoteles, regem habent & πολιτεύεται. ἄλλα δὲ πολιτικὰ ἀλόγων ζῴων, πάντα μιλίττης ἢ πάντες ἀγελαῖα ζῷα μᾶλλον, δῆλον. Ouidius ix.

Pol. i.

Nec

Nec genere externus hoſpes tibi miſſus aberis
Sed popularis ero, verum pars vna ſuorum.

Hinc dicimus Rerum potitus, ἐγκρατὴς τῆς πραγμάτων. interdum ſingulariter, Ennius, Moribus antiquis ſtat res Romana virisque.

Dem. τὸ τῆς εἰρηναίων τινας ὀπτῆρᾶν, καὶ τῇ κοινῇ δοξῃ τοῦτ' ἀεὶ τοῖς ἀνθρώποις τοῖς πράγμασιν. ill willers to the ſtate. M. Tullius, *Erit*, *iudices*, *humanitatis veſtrae*, *magnum eorum civium numerum calamitate prohibere: Sapientia*, *videre multorum civium calamitatem à republ. ſeiunctam eſſe non poſſe.* Philip iv. pro lege Manil.

παραπολάζων) propriè dicitur hoc verbum de aqua limo turbida. Ioannis v. ἄγγελος ἐπάραττε τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο. mox ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ Aristophanes, Offic. i.

ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρῶντες, πέρυσιδας.
ὅταν μὲν ἡ λιμνὴ καθαρὰ ᾖ, λαμβάνουσιν οὐδέν,
ὅταν δ' ἅπαν τὸ κάτω τὸ βόρβορον κινήσωσιν,
οὗτοι, καὶ σὺ λαμβάνεις, ἢν τοὺς πόλεις ταράξῃς. Equitibus

Quod ijs, qui captant anguillas, hoc tibi vſu venit, &c. Vides opponi ταράττειν καὶ καταστῶσαι. τὸ κινεῖν καὶ ταράττειν, miſcere turbare, verba ſunt Cumanica. Plutarchus, τῇ δὲ δημοκράτῃ τῆς πραγμάτων οὐκ κατάστασιν ἐχόντων. Cui contrarium hic ταραττομένων τῆς πραγμάτων. Dem. ἐπειδὴ δ' ὁ πόλις εἰς ἓν ἦλθε, καὶ τὰ πράγματα κατέστη. καθεῦδει ſidere, καταστῆσαι ſedare. Paulus, ὁ δὲ θεὸς ἀκαταστασίας ὁ θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης. Chryſoſtomus, ἀκαταστασίαν exponit σύγχυσιν, ταραχὴν. κατάστασις ſtatus, ἀπὸ τοῦ καθίστημι. Sed a ſignificatione τοῦ καθίστημι conſtitutio, ſedatio. Comicus, in Pyrho. contra Leptinem.

Adelphis.

In ipſa turba, atque in peccato maximo,
Quod vix ſedatum ſatis eſt, poſtilla ſcelus,
Quaſi re bene geſta. ἐν αὐτῇ τῇ ταραχῇ, ἐν μέσῃ, ἢ μᾶλλον ἤδη κατὰ τὸ πεπρᾶχθαι. Sic μεθίστασθαι τῆς αἰτίας translatio criminis, & μετάστασις ceſſio.

βοηθεῖν Πλουτάρχῳ) Hiſtoria eſt apud Plutarchum in Phocione, nuſquam, opinor, clariùs expoſita. παραλυομένῃ ἤδη εἰς εὔβοιαν Φιλίππου, ἢ δυνάμει ἐκ μακεδονίας διαβιβάζοντος, καὶ τὰς πόλεις εἰκῇ μεθιστάντος διὰ τυράννων, Πλουτάρχου τῆς Ἐρετριέων καλοῦντος τὸν Ἀθηναίους, καὶ δεομένου τοῦ δῆμου βοηθῆσαι καταλαμβανομένῃ ὑπὸ τῶν μακεδόνων, ἀπιστία γράψας φωκίων, ἔχοντα δυνάμει οὐ πολλῇ, εἰς τὴν ἑαυτῶν συμμαχίαν ἐτίμων πρὸς αὐτόν. Cum penetraſſet in Eubœam Philippus, copiiſque è Macedonia traiectis, ciuitates ſibi per tyrannos adiungeret: Plutarchus autem Eretricenſis aduocaret Athenienſeis, atque oraret inſulam a Macedone occupatam liberarent, paruo cum exercitu dux miſſus eſt Phocion, quaſi qui illic erant cito ſe ei coniungerent. Meminit huius expeditionis Æſchines quoque contra Cteſiphontem, ὅτι ἐπειδὴ τάχιστα φίλιππος εἰς εὔβοιαν Πλουτάρχῳ βοηθήσοντες, ἵνα μὲ πρόφασιν χρήσῃ ὅτι ἦλθον πρεσβευσόμενοι ὑμῖν ἦσαν φίλοι, primis temporibus ſaltem ſimulabant, ſe vobis eſſe amicos, nempe Calchidenſes. βοηθεῖν, ſuccurrere ad verbum. Qui laborant enim & in periculo ſunt, inuocant & inclamant opem implorantes, quibus confeſtim ab auxiliantibus ſubuenitur.

Philippus.

contra Midiam.

πρὸς τὸν βοῶν καὶ θεῶν. Dem. ὁ δ' ἤδη πάντων ἐγγὺς, τίς ἔστι; καὶ τίς ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακράγῃ; πρεσβεύεται καὶ παρίσασιν βοηθοῦντες; ὦ. χρήματα

ρατα γὰρ γεγραμμένα ἐστὶ, καὶ οὐκ ἐνεστιν εἰ τοῦτο πιστεῦσαι. Sic opinor Paulus ait legem ſine ſpiritu non eſſe vitalem, ſed literam occidentem. Et hinc Auguſtini liber de ſpiritu & litera. Pergit orator, τίς οὖν αὐτῶν δύναμις ἐστι; ὑμεῖς, ἐὰν βεβαιῶσι αὐτὸν, καὶ παρέχωσι κυρίους ἀεὶ τῷ δεσμῷ. Vt igitur legum vis Athenienſium in ipſis Athenienſibus erat, qui illas ſibi firmarent: ſic Dei lex vitalis eſt illis, qui in ſe habent legem ſpiritus vitæ: cæteris omnibus lethalis. Scholiaſtes Thucydidis βεβαιῶσαι, quod idem eſt, μὴ βεῖς δέσμιον, vt qui latrones perſequuntur, with hu and cry. βεβαιοῦσι γὰρ τοὺς νόμους. Rom. viij.

καὶ πόλεμον ἀνδρῶν καὶ δαπανηρὸν ἀφεῖναι) Diſſuaſit hanc expeditionem Demoſthenes, quia videbat & ſumptus non parui futuram, & præter dignitatem eſſe Athenienſium tyrannum tueri. Tyrannum enim fuiſſe Plutarchum, docent hæc Dem. ἀλλ' οὐ Ἐρετρίᾳ, ἀπιὼν δ' ἀνδραλκέστατος τῶν Πλουτάρχου, καὶ τὴν ξένην, ὁ δῆμος εἶχε τὴν πόλιν, οἱ μὲν ἐφ' ὑμᾶς, ἦγον τὰ φορτηγία, οἱ δ' ὅπλα φίλιππον. Tyrannorum erat peregrinos milites contra ciueis alere. Porro ignominioſum bellum vocat, quia inde diſceſſum eſt magno cum periculo exercitus, vt Æſchines teſtatur. & ſimul quid turpius eſſe potuit, quam populum Athenienſem, qui ſemper Græcorum omnium libertatis aſſertor & vindex erat, τὴν ἀναφαίνδαν τῶν τυράννων δημοκρατουμένην. Nam ſi vellent hoc bellum ſuſcipere, debebant ſibi Eubœam aſſerere, quam maiores eorum habuiſſent, non ſic inde expellere Philippum, vt ſordidum tyrannum in maxima ciuitate illius inſulæ relinquerent. Nulla autem hic Phocio- Philip. iij.

nis mentio, cuius auſpicijs res illa geſta eſt, quia non admodum amicus fertur fuiſſe Demoſtheni. ἀδόξου αἰτὶ τῦ κακόδοξου, infame, vt Lycophron Helenam ἀνύμφου nuncupat, τυτέςι κακόνυμφου, male nuptam, aut infelicem ſponſam. Apud Virg. contra male-ſanus, male-fidus pro eo quod eſt inſanus, infidus. Sic Iſocrates dixit κακῶς εἰδέναι αἰτὶ τῦ ἀγνοεῖν τι. Cicero vertit δοδόξιαν, bonam famam, ἀδόξιαν infamiam.

περὶ τῆς εἰρήνης.

διαπαρεῖν) Vlpianus, εἰδηματικὸν χρημάτων πολλῶν. διαπαρεῖν, nimis omnia profundere, effuſos ſumptus facere, prodigere.

ad Philippi epiſtolam.

Πόλεμον ἄρασθαι) bellum ſuſcipere Dem. ὁ μὲν εἰκὸς παδεῖν ἐκεῖνον, μεῖζον φορτίον, ἢ καθ' αὑτὸν ἀρόμενον. Qui grauius ſuis humeris onus ſuſtulit. ἄρασθαι, tollo vel tollor. ἀρῶμαι, ἀράμην, ἄρασθαι. Xenophon dixit, πόλεμον ἀπαρῆσθαι. Cic. *Non imparatus arma ſumpſiſſet.* Salluſtius, *Omne bellum ſumi facilè: cæterùm agerrimè deſinere: non in eiuſdem poteſtate initium eius & finem eſſe. Incipere cuiuis etiam ignauo licere* (malim ſuſcipere) *deponi non niſi cum victores velint.* In eandem ſententiam Thucydides, ὑφ' ἡμῶν, inquit, τοιμήσαντας τὸν πόλεμον. tantum eis promere, quantum volumus quaſi in cella conditum haberemus.

Bel. Iug.

Lib. vi.

φρόντες ἢ μόνος) Huic diſſimile eſt, quod conuertit Demonax apud Lucianum, Ἀγαθοκλεῖς ὁ τῦ φιλοπατρικῦ μέγα φρονοῦντος, ὅτι μόνος αὐτός ὄζι ἢ φρόντες τῆς διδακτικῆς, ἴση, ἢ μᾶλλον ὁ ἀγαθοκλεῖς, εἰ μὴ φρόντες, ἢ μόνος. εἰ δ' μόνος, ἢ φρόντες. B. Hieronymus de Ciceron & Demoſthene, ad Ciceronem dirigens ſermonem,

Tibi

Tibi ille præripuit, ne primus orator eſſes, tu illi ne ſolus. Quaſi ſi Cicero poſt Demoſthenem non extitiſſet, ſolus orator fuiſſet Demoſthenes: ſi Demoſthenes non antegreſſus eſſet, Cicero primus. Reliqui Rhetores nullo in numero. An potuit quiſquam duos ſummos oratores æquiore iudicio ſuſpendere? Sed de comparatione illorum dicam alio loco, ſi Deus voluerit. Iſocrates, ὁ μόνος ἀξιῶν περὶ τῶν ἀδικούντων τοιαῦτα παύσασθαι. Dem. ὃς γὰρ ἑαυτὸν τάξας πρὸ ἁπάντων τῷ Φιλίππῳ, οὐ μόνος οὐ πρῶτος ἐδόκει, ὅτι καιρὸς ἐγένετο ἅπασιν ὑμῖν ἀφαιρεῖσθαι πρὸ ἐλαίου ἀνταμύνασθαι οὐ πρεσβεύσας οὐ γράψας ἐξαίφνης ὑπὲρ Φιλίππου, πῶς οὐχὶ πολλοῦ δεῖν ἄξιος ἀπολωλέναι; Obijcit illi τὴν ἀκαιρίαν πολιτείας. Hoc enim verbo vtitur Æſchines, & præclarè reſpondet huic crimini. τοῖς γὰρ καιροῖς συνεπιφέρεσθαι αἰσχρὸν οὐδὲν ἧττον οὐ φίλιον πρὸς τὸ κρατοῦν. *Nunquam præſtantibus in rep. gubernanda viris laudata eſt in vna ſententia perpetua permanſio.* Vide totam illam Ciceronis ad Lentulam epiſtolam. Quod Æſchines ait, πρὸς τὸ κρατοῦν, ſignificat Philippi magnitudinem fuiſſe tantam, cui non poſſet obſiſti. Lucas, ὃ κρατῶν Θεόφιλος Videtur, inquit Theophylactus, hic Theophilus tum magiſtratum habuiſſe: ſic enim Paulus, τῷ κρατοῦντι φησὶν. κρατεῖν imperium. Cic. *Quod me, vt ſcribam aliquid, hortaris, creſcit mihi quidem materies, ſed tota res etiam nunc fluctuat: quæ ſi deſederit, magis erunt iudicata, quæ ſcribam. Quæ ſi ſtatim a me ferri non potuerit, primus habebis tamen, & aliquandiu ſolus.* Quæ ſi deſederint, κἂν ἐπὶ κρατοῦ. De quo verbo paulo ante dictum eſt. Opponuntur delidere & fluctuare. παρῳδεῖν

ad Nepotianum.

de falſa legatione.

in defenſione falſæ legationis.

Act. i.

ad Attic. ij.

ad Attic. ij. ep. viij.

παρῆλθον εἰπεῖν) Plutarchus hoc plenè, παρῆλθον εἰς μέσην Σύλλαν πλησίον. Liuius. *Etsi mihi nullius noxæ conscius, Quirites, sum, tamen cum pudore summo in concionem vestram processi*, παρελήλυθα, quo verbo noster post pauca vtitur. Hæc T. Quintius Capitolinus. παρῆλθεν dicuntur oratores, quum Rostra conscendunt, quum ad dicendum accedunt. Isocrates, ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παρόντες ἐνθάδε, ταῦτα μάλιστα φάσκειν δεῖν καὶ μάλιστα ἀποδοκιμάζειν ἄξια τῆ πόλει, ἐγὼ δ' οὐ ταῦτα μέλλω συμβουλεύειν. Dem. πίστευμεν γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων ἐγιγνόμεθα, τὰ πλείω τῆς πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι, τῆ μὲ βέλτιον τὰ δέοντα πράττειν, ἢ τῆ μὲ ξυνιέναι. Videtur legendum παρεόν. Non enim Demosthenes semper auditor tantum, sed suas quoque dicendi vices habuit, hoc igitur dicit, sibi compertum esse ex ijs, quæ vel ipse in concionibus dixerat, vel alios audierat, plura negotia vos fugisse, eò quòd nolitis facere, non quod quæ facto opus sunt, non intelligatis. Non semper aderat mutus. Idem Isocrates in eadem, παρῆλθον γὰρ ἀ χειροτονήσων ἀλλ' ἵνα χειροτονίαν μνησόμενος ἀλλ' ἵνα παραινέσω ἐμαυτῷ δοκῶ μᾶλλον ἢ τυγχάνω χαριούμενος. Ad dicendum surrexi, non vt quæ grata vobis sint, dicerem, aut vestra suffragia ambiendi studio, sed vt quæ sentiam, ederem. Notabis τὸ μνησόμενος sic dictum, vt Latini dicunt ambire, vnde ambitus, iniusta petitio magistratus. Synesius, νόμος αἰσχύνην πολλὰ καὶ χαλεπὰ τοῖς μνησόμενοις τιμῶν τῶν ἐπιεικεστάτων ἀρχῶν. Lib. iij. de Pace. Olynth. iij. Lib. iv.

Comminatur multa atque acerba ambientibus imperium patriæ. ἃ θρέψασθαι, patria quæ nos aluit. ἃ ἐτόλμησε, quæ tulit. Thucydides, αὐτὸ τοῦτο ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἢ τῆ ἐπὶ πλεῖστον παρῆλθ-

παρῆλυθα. Dicit Braſidas ſe veniſſe in Thraciam, vt liberaret Græcos, non vt eis aliquid mali crearet. Hic παρὰ ſignificat ad. Iulianus, ἔχεις φίλος παρὰ φίλον.

κὴ μονὸς διεσπάδην) i. niſi quod non ſum diſcerptus ab eis, cætera paſſus ſum omnia: nihil aliud in me prætermiſerunt ad ſummam iniuriam. Sic apud Thucydidem ὀσονὸ, ὀσονότπω, mox, αὐτίκα δὴ μάλα. Athenæus, μονονχὶ γὰρ κὴ τὰς νηρηΐδας ὀφωνήκει. De lautis obſonatoribus dici ſolitum, ipſas nereides obſonati ſunt. Lib. vi.

Dem. ὁ μὲ δὴ παρὼν κομῳδὸς λέγει, μονονχὶ φωνὴν ἀφεὶς, ὅτι τῆς πραγμάτων ὑμῖν ἀκείνων αὐτὸς αἰτιὸς εἰμι δεῖ. γλυκύτης eſt Hermogeni, quum rebus inanimis ſermo vel ſenſus tribuitur. Et eſt ὀργανοπαθὴς τις. Olynth. 1.

Porro τὸ μονονχὶ φωνὴν ἀφεὶς, eſt apud eundem βραχεῖα ἐκβολὴ, quæ mollit τὴν αὐθάδειαν τῆ διανοίας. Præſens, inquit, occaſio clamat, tantum non voce miſſa, res illas vobis eſſe ipſis capeſſendas. Xenocrates, ὅτι δεῖ ὀπτικῶς διαγόντας, ὀλυθμίως μονονχὶ παιανίζοντας, εἰς τὸ χρεὼν ἀπίναι. Non enim Platonis eſt dialogus ille, ſed nothus habetur. Eſt autem de contẽptione mortis. τὸ χρεὼν, fatũ. Pauſanias, τὸ χρεὼν ἐπίλαβε, ſupremus dies corripuit. Oportet, inquit, quum moderatè vixeris, hilariter tantum non canentem io pœan, ad naturæ neceſſitatem abire: vt cygni cum cantu & voluptate moriuntur. Erat autem duplex pœan, quem Marti canebant ante prælium, & quem Apollini poſt victoriam. Suetonius, *Sed increbreſcente rumore, quaſi ad occaſionem maiorum ſpei commorarentur, tantum non aduerſis tempeſtatibus Rhodum enauigauit, amœnitate &* in methodo διεύτυπτε. Axiocho. Tiberio.

salubritate insulæ iam inde captus, quum ad eam ab Armenia rediens appulisset, Dem. τὰ τίνων ζητεῖτε ὦ ἄνδρες, εἰθ' ὧν φίλιππος ἐξαμαρτάνει, μισοῦλε, καὶ τοῖς παρ' ἐκείνου μισθοφόροις διαπαίσασθαι παραβαλεῖλε, & tanquam canibus, mercenarijs eius dilacerandum obijciatis. διαπαίσασθαι propriè diuelli, distrahi: σπᾶν trahere vellere.

Philip. iv.

ὀλίγοις μικροῖς λήμμασι) parua mercede vel lucro. λῆμμα a bribe, or fee. παρὰ τὸ λαμβάνειν, quod est κατ' ἐξοχὴν καὶ ἰδίως, ἐλωφδοκεῖν. Paulus, ἀνήχθη γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδυλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, fuerunt enim prædicatores, qui non solùm pretium à Corinthijs prædicationis acciperent, sed etiam παραδύλους eis ἐποίουν, ipsos exederent. ipse autem gratis prædicauit, ἀδολέσχουν δὲ μόνος τὸ εὐαγγέλιον, vt gloriatur. Dem. ὅλος ὅλος ἦν ἐφ' τῷ λήμματι. tam penitus lucro fuit intentus. Varro, *lucrum à luendo, si amplius exsolueris, quàm quanti esset ceptum,* à mancipe scilicet. Mancipes enim & redemptores conducebant opera publica atque etiam priuata faciunda, quos Græci vocant ἐργολάβους. quod si Censor qui locauerat, plus pacto daret, in lucro putabatur. Sic emendamus & interpretamur, vnavocula traiecta, Varronis locum à Scaligero prætermissum, *Lucrum est amplius solutum, quam quanti esset ceptum,* id est conductum. Nam & manceps à capiendo dicitur, quod est ἐργολαβεῖν. Augustinus, *Mammona apud Hebræos diuitiæ appellari dicuntur. Congruit & Punicum nomen. Nam lucrum Punice mammon dicitur.* Porrò Pœni sunt Phœnices de terra Canaan, & Augustino Punica lingua erat vernacula. Lucellum vocabatur,

ii. Cor. xi.

ἐφὶ παρατ. lib. iii.

lib. iv.

de sermone Domini in monte.

tur, id eſt, λημμάτιον, quod in prouincia milites capiebant beneficio Prætoris, maximè qui erant de cohorte Prætoria, quod Ioſephus Scaliger ex Cicerone nos docuit. Liberalis, inquit Philoſophus, verſatur περὶ δόσιν χρημάτων καὶ λῆψιν. μᾶλλον δ' ἐν τῇ δόσει cernitur. Sed vt illiberale eſt aliquando non dare: ſic ſordidum interdum accipere. Eidem Ariſtoteli λήμματα ſunt, maior & minor propoſitiones Syllogiſmi. Ethnic. iv.

μετὰ τῆς φυγοφόλων αἰσχύλω) cum eo quod ignominiæ nota vobis inuſta eſt, ſupra damnum quod accepiſtis, præter labores & pericula: dixit enim illos bellũ ſuſcepiſſe ἀδόξως καὶ δαπανηρῶς. Vltra pecuniæ iactnram & ſanguinis, ingens etiam dedecus ſuſcepiſtis. Dem. ὑπερίζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύλως φυγοφολισκάνειν ὑμῖν συμβαίνει. Dionyſius Hal. φάσκων ἐν τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ τὸ δῆμον ἀκεισασμένους παρήνει, ἔτι φυγόντας τὸ πολίτευμα τῶν ἐκ καθεστηκότος, ἢ αἰσχύλως δι' αὐτὸ μεγάλην ὀφλόντας. Auctor fuit patribus conſul Valerius ſubuenire egentibus τῇ τῶν χρεῶν ἀποκοπῇ, nouis tabulis. nam neque nouum hoc inſtitutum eſſe, nec ipſis dedecori fore. quippe idem feciſſe ciuitates nobiliſſimas. ὄφλοντες ſunt iudicio damnati. pœnam enim debent ſiue ſit capitis, ſeu pecuniæ tantiſper dum exſoluerint. ὄφλημα γὰρ ὅτι τῶν κατακρίτων λέγεται, inquit Iulius Pollux, ὀφείλημα de pecunia credita. Quanquam apud Platonem in Legibus, μετὰ τὴν ὄφλησιν poſt damnationem eſt æſtimatio pœnæ, ὅτι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι. ſed ante æſtimationem pœna debetur, licet incerta. Cic. *quæ eſt igitur eius oratio, qua facit eum Plato* ἐκεὶ τῆς εἰ χρέωσις. lib. v.

vsum apud iudices iam morte multatum? θάνατος ὀφλικόπης. non enim potuit morte affectus loqui iudicibus. Iam si laus & gloria virtutis iustissimum est præmium, vitiorũ & peccatorum ignominia & dedecus pœna est, & quidé grauissima ingenuis hominibus. quarebenè dicuntur ἀιχρὰ ὀφλισκάνειν, probrum debere aut luere. Sic etiam ὀφλίσκειν μωρίαν ἢ ἀμαθίαν. graue est enim καταγνωσθῆναι μωρίας, stultitiæ damnari dicunt etiam καταγιγνώσκω σε πολλὴ ἀνοίας, καταγιγνώσκειν est condemnare. Item ὄφλειν γέλωτα. nam deridéri turpissimum est. Horatius de naui sua, *tu nisi ventis debes ludibrium cane.* Tertullianus, *Debito pœnæ nocens expungitur, non eximitur.* translatum à creditoribus, qui nomina expungunt de tabulis, pecunia soluta. Plautus, *vt nomen expungatur, nequid debeam.* vel ab ijs, qui capitali supplicio afficiuntur, & de his magnus ille auctor. vel, vt quibusdam placet, à militibus, qui de catalogo delentur. Danielis 1. וחיבתם ראשי למלך Theodotion, καταδικάσῃ τὸν κεφαλὴν μου τῷ βασιλεῖ. apud Rabbinos מחויבים, ὀφειλέτης. nam Caldæis חוב peccatum. ad verbum ὀφείλημα debitum, quia peccato pœna debetur. ὀφείλω, contractum ὄφλω, ὀφλίσκω, ὀφλισκάνω. φερσόφλειν sic dicitur, vt μισθὸν ἐτέλη στι τέλεσον, κἀγὼ χάριν φερσείσομαι. I will pay well, and thancke yow too. Chrys. ἐξὸν γὰρ αὐτῷ σκέψασθαι καθ' ἑαυτὸν, κἀν ἑτέρᾳ φερσαπόλωνι μαθ' ἑαυτὸν, si sit indoctus sacerdos vel indignus. Dem. κἀν τὸ παῖον αἰσθάνηται, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν φερσοφείλειν. vestra accipitis, & quod ignauissimum est, gra-

Apologetico

Milite.

de Sacerdotio ii.

Olynth. iii.

gratiam inſuper habetis. hic θὲ eſt vltrò, Liuius, v. *Interim Galli, poſtquam accepêre, vltrò honorem habitum violatoribus iuris humani.* id eſt, præterquàm quòd pœnas non dederunt, inſuper honorem habitum. His addatur cumulus; Euripides, τοῦσιν ἀϑεμίτοις κτανεῖν ὀφείλεται. Scholiaſtes ἀποκτίλαι. Heb. ix. καϑ' ὅσον ἀποκτίλαι τοῖς ἀϑεμίτοις κτανεῖν. ſumptum à debitoribus, qui vbi nomen expungunt, ἀπαρᾶσθαι τὰς συγγραφὰς, vt eſt in Dem. priuatis Orationibus: quod dum debetur, ἡ συγγραφὴ κεῖται παρὰ τῷ δανείζοντι. vel ἀπὸ τῶν κειμένων νόμων, vt vet. omnibus ſtatutum eſt mori, pœna enim legibus conſtituta eſt ſontibus. & mors ὄφλημα, ἐν τοῖς παλαιοῖς καταδίκης *morte moriêris.* Idem Scholiaſtes, χρὼ, ἀποκτίλαι, vnde τὸ χρεὼν mors. Æſchines, κλοπῆς ἔτιμα τοὺς ἔλϑόντας ὀφλικότας. peculatus in reddenda ratione damnati.

lib. iv. in Oreſtem Contra Cteſiphontem. ad Calliclem.

παίτες ὑμεῖς ἦτε) hoc illud eſt peruulgatum Heſiodi, παῖδα δὲ τὸ νήπιος ἦτο, præceſſit enim μετὰ τὸ σωφρονεῖν καὶ παϑεῖν οἷα τῶν ὄντως ἀνϑρώπων ἰδίνης πεπάϑασι. Sic alibi, παροιμίζει, πρὸς κακὸς χείτων eiuſdem. ὡς ἦν ὄφελ, ὦ ἄδρες ἀδινοῖοι, χαλεπώτερον ἐστὶν, ἢ χείτιος πονηρῷ καὶ πλουσίῳ τυχεῖν. ὅπερ ἡμεῖς τινὶ συμβέβηκεν. Hinc Herodotus σαθήματα, μαθήματα: & Liuius, ſtultorum vſus magiſter. Adagia ſunt, Ictus piſcator ſapit, &, ſero ſapiunt Phryges. Feſtus, *Proverbium eſt natum à Troianis, qui decimo demum anno velle cœperunt, Helenam, quæque cum ea rapta erant, reddere Achiuis*, vt eſt apud Homerum. Alii cenſent ab equo, quem temerè intra muros receperant.

τὴν τε ἡδὺ ταῦτα πεισάντων κακίαν, καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐαυτοῦ κατηγορεῖν ἀναγκάζοντα· ἐφ' οἷς ἄλγεα μάλιστα, à quibus pœne discerptus est, cum illis contradiceret solus: & culpam omnem in eos transfert. Populum hic quidem non accusat. Itaque οἷος πέπνυται, τοι δ' σκιὰ ὀΐσσεται, quod Homerus de Tiresia apud inferos. κακίαν vitiositatem Cicero vertit. Malitia enim est πονηρία. Sed illud prouerbiale, ἀρκετὴ τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς, aliud est, ἡ κάκωσις, vexatio.

Odyss. λ.

Tusc. iij.

Matth. vi.

Πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κατηλθὸν ποιῶ λεμον τὸν ὑπερεχθῆ, τῇ μὲ τῆς τύχης φορήματι τυχόντα ἀδίκως, καὶ δὴ ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τῇ πόλει, καὶ τὰ παρ' ὑμῖν διοικοῦντα φιλίππῳ καὶ φρυνταίοντα, παρῆλθὸν εἶπον εἰς ὑμᾶς, ἐλέμενε ἵνα μὴ ἔτ' ἔχθρας, ἀτε συκοφαντίας ἰδίας, ὡς ἐκ ἦν μὲ ταῦτα ἔργων γένοτ' ἄλλο, καὶ ἐκεῖ ὦ τότε ἀπάσομαι τὸν ναὸν πολέμε λέγοντας. ἐδὲ εἰς γὸ ἐμὲ, ἀλλ' αὐτὸν ὑμᾶς. εἰ γὸ ἐκ ἐδυνάσθε πρᾳότερος ἐπιδείκνυσθε, ἀλλὰ μὲ ἐδὲ σωτηρίας καὶ καινῶν πραγμάτων ἐμοῦ ὁ λόγος, ἐκ ἂν οὕτως ἔτ' ἐκεῖνα φοβερὰ χάριν, οὐδ' ἐμοῦ φοβερὸ ἀπέχθειαν ἐκέκτητο. καίτοι τοῦτό γε ὑμᾶς εἰκὸς ἦν ἅπαντας φάσκειν, ὅτι τῶν τότε ἀφιζεῖ εἰς τὸν πολεμίως ἐπαύσατο, ὑπὲρ τῶν τὰ ἐκεῖ χρήματα ὠφελήμαθα, ὡς ἔφη, καμάτας ἄλλος λειτουργεῖν· καὶ τότο τῷ λόγῳ πλεῖστον χρησάμενος, ὡς δεινὸν, εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκεῖθεν εὐδαίμοσι τὰς ὀλυμπίας ἄγουσιν, ἐπειδὴ διὰ τῶν ἐμῶν αἰδίως ἔτυχον, ὧν ἐνδαίμοσι ἐκέκτητο ἀσὶν φόβητρον, ταύτῃν ὑξαγορίσας, ἐφ' ἐκεῖνον ἀπῆγεν ἔχθος.

Rursus,

RVrſus, o ciues, quum vidiſſem Neoptolemum hiſtrionem, artificij ſpecie ſecuritatem adeptum, maximis ciuitatem noſtram malis afficere, & omnia apud vos Philippo gerere atque adminiſtrare: non tacui, ſed veni in concionem, & quid ſentirem liberè loquutus ſum: nullius aut priuatæ ſimultatis, aut calumniæ cauſa, prout ex rerum euentu patuit. Et non iam hic eos inſimulabo, qui pro Neoptolemo verba faciebant, nullus enim extitit, ſed vos ipſos. Qui ſi Tragœdos in liberi patris ſpectaſſetis, ac non de reip. ſalute ageretur, nequaquam ſic vel illius grata atque iucunda, vel noſtra vobis inuiſa oratio fuiſſet. Atqui vos omneis hoc certe quidem nunc ſenſiſſe arbitror, cauſam illi profectionis ad hoſteis, vt præ ſe ferebat, fuiſſe, quo pecunia, quæ ſibi illic deberetur, huc allata, publicis muneribus fungeretur. Atque hac oratione vſus plurima, mirum eſſe, ſiquis eos reprehendat, qui illinc ad nos copias afferunt, poſteaquam licentiam atque

atque impunitatem adeptus est pace facta, quam hic in aperto rem habuit, pecunia commutatam, illuc ad eum detulit, atque a nobis abiit.

Καπηδὼν πεπόλεμον τὸν ὑποκριτὴν) Historia est in argumento τῆ περὶ τῆς παραπρεσβείας Demosthenis, non Libanij, sed alterius cuiusdam ἀνωνύμου. Quum enim inquit, diu belligerassent Athenienses & Philippus περὶ τῶν ἀμφιπόλεως, & vterque pacem cuperet, sed neuter præ pudore vellet petere, forte euenit tale quid. Aristodemus & Neoptolemus tragœdiarum actores erant. Hi propter artificium licentiam atque impunitatem habebant eundi quo vellent, vel ipsos ad hostes. Et quum in Macedoniam peruenissent, ἐπελίξατο τὴν ἀκρίαν τύχην. Quos tam comiter excepit Rex, vt præter artificii quæstum, magnam insuper a se pecuniam adderet. Hac occasione arrepta Philippus, cum eos domum dimitteret, dixit, ὅτι φίλος εἰμὶ τοῖς ἀθλιωτάτοις. Quod quum illi ad suos renuntiassent vberius, & multa, vt fit, addidissent præterea, Philippum esse φιλάνθρωπον καὶ φιλαθηναῖον, humanissimum καὶ ἐπιεικῆ τὸν δῆμον, beneficentissimum, expetere amicitiam populi, velle, si detur occasio, ciuitati benefacere, & plura huiusce modi, οὕτω διέθηκε τὸν δῆμον, vt nihil magis quam pacem atque amicitiam Regis cuperent. Tum Demosthenes, cui Philippus merito semper suspectus esset, & qui bel-

belli tuba, non pacis auctor omni tempore fuiſſet, ac fraudem aliquam ſubeſſe ſuſpicaretur, monuit populum ne leuiſſimis autoribus crederent, neu quid temerè de re tanta ſtatuerent: ſed non eſt auditus. Quod illi magno dolori fuit, hiſtriones audiri, ſe deſpici, cum ſaluberrimum conſilium dediſſet, vt ipſe mox dicit. Æſchines, πέμπτον φιλοβασιλέα Δημοσθένην τὸν ὑποκριτὴν φησὶ φιλάνθρωπον διὰ τὴν γνῶσιν καὶ φιλαθηναίων τῆς τέχνης. Ob notitiam & artis gratiam, ſic Hieronymus Wolfius: grata enim pleriſque eſt hiſtrionum ars. Æſchines φιλαθηναίας, quod Demoſthenes εὐσχήμων. Nam quod humanitatem præ ſe fert, honeſtam habet ſpeciem. Etſi nunc non valde honeſtum eſt, hanc artem factitare. εὐσχήμων πρόσωπον.

τὸν ὑποκριτὴν) Hiſtrionem, ludium, ludionem. His enim nominibus, appellat Liuius ſic ſcribens, *Ceterum initio parua (vt ferme primordia omnia) & ea ipſa peregrina res fuit. Sine carmine vllo, ſine imitandorum carminum actu, ludiones ex Hetruria acciti, ad tibicinis modos ſaltantes, haud indecoros motus more Tuſco dabant. Imitari deinde eos iuuentus, ſimul inconditis interſe ioculatoria fundentes verſibus cœpere. Nec abſani a voce motus erant. Vernaculis artificibus, quia hiſter Tuſco verbo ludius vocabatur, nomen hiſtrionibus inditum.* Lib. vij.

Ἀγωνίζεσθαι, certare agere: idem κείνδυνος verbum medium. Ælianus, κίμβικες δὲ ἀριθμοῦσιν πλείους· οἱ μὲν γὰρ ἐς τὸν ἵππον τὸν μέγιστον, ὑπερέχει ἄγαν. ἀπόχρη γὰρ σφίσιν ἐς τοῦτον τεῖχος, οὐ κατὰ τοὺς μιλησίους ἀγῶνας ἀγωνιεῖσθαι, vt lanis Mileſiis certent, non vt interpretes, comparentur. Virg. de animalibus lib. xvij. cap. xxxiv.

Georg. *Nec pulcher Ganges, æquo aure turbidus Hermus*
Laudibus Italiæ certent.

Addit μαλθακωτερους, ἀναπεπταμενους τοῖς ἱματίοις ἐδῆτα ἀμφιεννυμενους, καὶ οἱ τῆς Καππαδοκίας πλουσιώτατοι καὶ δυναστότατοι. Quo minus mirum his amictum fuisse Baptistam. Nam Dominus, quum dixit, quid visum exijstis in desertum? ἄνθρωπον μαλακοῖς ἱματίοις non negat Ioannem mollibus vestitum fuisse, affirmat potius: sed si talia vos delectant, visuntur, inquit, in regijs molliores. Neque hæc mea solius sententia est, sed alijs idem video videri complurib⁹. De locustis etiam quibus vescebatur vir sanctus, habeo quod dicam contra communem opinionem, sed hoc alias, nunc quod agimus, si prius vnum illud eiusdem Ælriani protulero, quod euidentius, hoc quod docemus, ostendit, τῷ δὲ γρυπὸς νομοθέτης τοῖς τῆς φύσεως νόμοις ἀμιλλᾶσθαί τε καὶ ἀντιτείνειν. Vbi ille est egregius Lycurgus, cum naturæ legibus certare & contendere? Irrisio Lycurgi quasi suis legibus naturæ leges æquare contendisset. Hor. meæ (contendere noli) stultitiam patiuntur opes. acsi diceret, Tu pauper es, ego diues. noli mecum certare victu cultuque, aut reliquo vitæ splendore, ἄμιλλα certamen. ἰφάμιλλος, æmulus & penè par, atque inde ductus. Itaque illud huius auctoris loco superiore dici potuit, ἀνδρὶ σοφῷ ἐξ ἁπάντων τεκμαίρεσθαι, ὅστις τοῖς μαλακοῖσι ἱματίοις ἐφαμίλλως χρῆσθαι. Nunc ad propositum reuertamur. Idem τείνεσθαι plane quod ἀγωνίζεσθαι siue in scena, siue in foro, siue in acie. Lysias, ὃς γὰρ μόνον οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀγωνιζόμενος, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ.

Lib.vi.ca.lxi.

πολίτας. Non ſolum de fortunis omnibus, verum etiam de ciuitate certamus. Idem eſſet, ſi diciſſet κρινόμεθα. Certabant poetæ, certabant hiſtriones, quis meliorem dediſſet, aut melius egiſſet fabulam: & qui viciſſet (iudices enim erant certaminis, vt ex Demoſthenis contra Midiam nouimus) aliquid præmij capiebat. Horatius

Carmine qui tragico vitem certauit ob hircum. in Arte.

Cernere & certare a Græco κρίνειν. Hinc ὑποκριτὴς idem quod ἀγωνιστὴς, actor. ὑποκρίνεσθαι agere partem in fabula, ſed ſub perſona. Ex quo illud, *Fletus heredis ſub perſona riſus eſt.* Dem. de Æſchine, Οἰόμενον κακῶς ὑποκρεκόμενος ἐπιτετέχθαι. Actitauit enim Æſchines tragœdias, antequam orator euaſit. Themiſtius, φέρωνον Ἀχαμάμενος ὑποκρίνεται, μάθημας τις ὢν ὁ θεατής. Hinc in ſacris ὑποκριτὴς, ſimulator, quæ ſignificatio recentioris eſt vſus, ſed Themiſtio quoque cognita. Ait enim, ὁ κλοπεὺς, ὑπὸ τῆς νυκτὸς εἰδεχόμενος ὑποκρίνεται, nempe ſimulatio. Appianus, ἐνίοτε δὲ αὖ ὁ Καῖσαρ ὑποκρίνεσθαι, ſimulare & diſſimulare, quod Attici dicunt εἰρωνεύεσθαι. de Corona.

Ariſt. oratoriam actionem ὑπόκρισιν vocat, cuius eſt, ἔστι δὲ λέξις, γραφικὴ μὲν ἡ ἀκριβεστάτη, ἀγωνιστικὴ δὲ ἡ ὑποκριτικωτάτη. λέξιν dicit oratoriam dictionem ſiue eloquutionem. Luc. ῥητορείων λόγων ὑποκριτής. Iam quod ait Vlpianus veteres appellaſſe ὑποκριτὰς ipſos poetas, (fabulas enim agebant ipſi) τοῦτο δὲ νῦν ὑποκριτὰς, τὸν μὲν διυπερχωνιστὴν, τὸν δὲ τριτωγωνιστὴν, primum confirmat id quod diximus, ὑποκριτὴν dici παρὰ τὸ κρίνεσθαι, quod eſt certare, non κρίνειν: deinde idem Rhet. iii. cap. xij.

in vſu fuit veteri more Romanis teſte Liuio. ſcribit enim loco ſupra citato, *Liuium* (cognomine Andronicus) *poſt aliquot annos idem (ſcilicet id quod tum omnes erant) ſuorum carminum actor.* ſic ſemel explicanda erat huius vocabuli ratio, quàm pauci intelligebant.

Annal. iv. τῇ μὲ θεραπείᾳ ἐ τέχνῃ) Tacitus, *Somnium in conſcientiam Eudoxus, amicus ac medicus Liuiæ, ſpecie artis frequens ſecretis.* Plutarchus, ἀπίσειλεν εἰς τὴν Σπάρτην Θάλητα, ποιητὴν μὲ δοκοῦντα εἶναι λυρικὸν μελοποιὸν, ἢ θεραπεύσαντα τὴν τέχνῃ τὴν τότε πεπτωκυῖαν.

in Lycurgo. Et nos hic artificij ſpeciem interpretamur, vide ſi rectè. Sophocles,

Electra. Κεῖνος γὰρ ἦλθεν εἰς τὸ κλεινὸν Ἄργος
Θεραπεύσων ἀγῶνας

Trichinius, εἶδος, κοσμήσμα, λίχη δὲ τῆς ὄψεως, ἢ τὰ πάθη. Si deſunt oratori, quæ ſunt in ſpecie poſita, vtpote vox, geſtus, os decorum, non poteſt excellere. hæc ſunt enim τὸ θεραπευτικὸν τῆ ῥήτορος. κοσμήσμα, ſpecioſus ornatus. Perſius, *Ad populum phaleras, ego te intus & in cute noui.* Phaleræ μεταφορικῶς κοσμήσματα. Clemens Alex. ἰδίαν δ' ὑμῖν ἐ χρὴ τὰς ὄψεις αὐτὰς ὑπαδεῖξαι, ἵνα ποιόν τινες ἢ εἶδος, ἵνα ὅλη πολὺ ἐ πλάνης λάβητε. M. Tullius, *Nunc quoniam totum me non nævo aliquo aut crepundiis, ſed corpore toto videris velle cognoſcere, complectar nonnulla etiam quæ fortaſſe videantur minùs neceſſaria.* In fabulis agnitiones, id eſt, ἀναγνωρίσεις ferè fiunt per nævos corporis aut crepundia, quæ cum infantibus exponi ſolebant. Gloſſarium, crepundia, γνωρίσματα. Cicero dicit Corpore toto, pro eo quod Clemens ὅλῳ χρῷ, Perſius in cute. vnde apud Lucia-

Lucianum ὁ χρὼ κείμενον. Lucretius ſummum corpus appellat

Dico etiam rerum effigies, tenuesque figuras lib. iv.
Mittier ab rebus ſummo de corpore rerum.

Sophocles, vt & Strabo, ſic dixit Delphos σχῆμα τῆ ἰλλάδος, quemadmodum Ariſtides Athenas, τὸ τῆ ἰλλάδος σχῆμα καθαρῶς αἰνιττ. Panathenaico
ται. quomodo Athenæus eandem vrbem ἰλλάδα τῆς ἰλλάδος nuncupat, vt Romam ὁπλομιλῶ τῆς οἰκουμένης. Plutarchus de Veijs vrbe Camillo.
Tuſcorum, ἦν δὲ σχῆμα τῆς τυρρηνίας ἡ πόλις. Euripides epiſtola quadam ad Archelaum. Alij calumniabantur, ὡς ὅπλα δείξων ἅμα τὸ πρᾶγμα, καὶ σχῆμα μᾶλλον εἰς τὰς πολλάς. Dem. ἵνα ἐκεῖ μὲ δίξωσιν ταῦτα, καὶ πιεσθῶσιν ὑμῖν, καὶ ἀ βουλόμεθα, ὦμεν δυσωπημένοι, καὶ μετὰ σεσχήμασιν ἀξίως τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν. cum honeſta ſpecie, nempe ne ſupplices illis fuiſſe videamur, aut illorum eguiſſe auxilio pluſquam illi noſtro. Ariſtides, εἶς ὢν εἶ τι φειτόμενα εἰς πλείω λόγον ἔχει σκοπεῖν, ἀλλὰ τὶ πράξαιμι ἂν καλῷ τῷ σχήματος εἵνεκεν δῶ. Clemens Alexandrinus, ἄνδρες τινὲς ὧν ἄνδρες, ἀπατηλοὶ, σεσχηματισμένοι μεστικῶς λυμαινόμενοι τὸν βίον. βίος eſt, quod nos mundum. Paulus, παράγει τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου, præterit mundi huius ſpecies, non figura, i. Cor. vij.
vt Vetus. Speciem verò nominat, quam Lucas in actis φαντασίαν, Ioannes Apoſtolus ἀλαζονείαν τοῦ βίου. Tacitus, *mox ſuſpectum Othonem in eadem Poppæa, in prouinciam Luſitaniam ſpecie legationis ſepoſuit*, σχήματι πρεσβείας. Hiſt. i.
quod ſæpius eſt σχῆμα, Herodotus, σχῆμα μὲ ποιούμενος ὡς ἐπ' ἄθηνας ἰλαύνων, ἐς νόον δ' ἔχων τῶνδε τινὶ ἰλλάδα ἂν ἑωυτῷ ποιήσασθαι. nos di- lib. vii.

cimus countenance or ſemblance. Sophocles,

Electra.

Πατὴρ γὰρ, ὡδὶν ἄλλο, σοι φόβημ' ἀεὶ,
οἷς ὄξ ἐμοῦ τ' ὄνομαν.

Tacitus, *Cenſuerant patres, mittendos ad Germanicum exercitum legatos, agitatum ſecretò, num & Piſo proficiſceretur maiore prætextu.* ὅτι μείζονι φοβήματι. ſequitur enim, *illi auctoritatem Senatus, hic dignationem Cæſaris latuvus.* Erat enim Piſo Cæſar iam adoptione factus à Galba. hoc legationi dignationem addidit, ἀξίωσιν καὶ φόβημα, quod prætextum vocat, qui vulgatiùs φόβητρα. neque erat, quòd Lipſius ſuſpectum haberet hunc locum, quem ego præſtabo ſanum. Sed nemo meliùs explicat vim huius vocabuli, quam Plato,

Hiſtor. i.

de Repub. ii.

φόβητρα μὲ καὶ χάσματα φρὶ ἰμαυτὸν, σκιαγραφίας ἀρτῆς ἐπεισακτίου, τλιὼ δὶ τῦ σοφωτάτου Ἀρχιλόχυ δύσπτικα ἐλαίδιον ὀξόπιθεν καρδαλίας καὶ ποικίλυ. φόβητρον est φόβημα τῆς οἰκίας, Frontiſpicium vocant. Seneca de rebus externis, *Intra nihil habentia fronti ſimile.* ἔξω ὡδὶν ὅμοιον ἔχοντα τῷ φοβήματι. Æſchines, τὸν ὑπὸ φοβήμασος παῖδα ὠδὶν τῦ καλαπίνειν ἐλόμβυς. quod caliditſimum genus eſt adulationis. Plutarchus, Cæſaris, inquit, poſtulatio, τὸ φόβημα τῆς δικαιολογίας λαμπρὸν εἶχε. Chryſoſt. φόβημα τὸν δυσέλεια τυπέμβυς χρυσοπρυμῦ. quod non magis olim quàm hodie factitatum eſt.

ad Heluium.

Epiſt. ix.

in Cæſare.

τυγχάνοντα ἀδείας) nos ſaluum conductum dicimus. M. Tullius, *Introduxi Vulturcium ſine Gallis, fidem ei publicam iuſſu Senatus dedi, hortatus ſum vt ea, quæ ſciret, ſine timore indicaret*, id eſt, ἀδείως. Hoc enim timor, à quo φεύδομαι, φοβοῦμαι, quod Cicero exprimens,

in Cat. ii.

quic-

quicquid increpuerit timeri Catilinam. Fides publica eſt ἀσφάλεια. Dem. quid eſt quod domum è foro ſecurè reditis? ἐν τῇ ψυχῇ τοῦτ' ἐστὶν οἶδε ἡ δημοκρατία ἡ παλαιὰ τῆς πολιτείας, μᾶλλον αὐτὴν ἕλκουσι, μᾶλλ' ὑμεῖς, μᾶλλον τυπτήσῃ. ἐὰν δὲ ἐν ἀσφάλειαν αὐτὴν περιενέγκητε, ταύτην ἐβεβαιώσατε ἡμεῖς βραδεῖαν· Seneca. vix adhuc tuta eſt fides vitalis auræ. cum ab inferis in lucem rediit. Appianus, Senatus Legatos miſit ad Sullam, qui illum reconciliarent inimicis ac dicerent, εἰ τινος ἀσφαλείας δεῖται, τῇ βουλῇ τύχῃσι διδόναι. ſi ſibi timeret, ac ſecuritatem aliquam requireret, quàm primum faceret Senatum certiorem. quibus Sulla reſpondet, ἀσφάλειαν αὐτὸς μεῖζον αὐτοῖς, ἢ τοῖς ἐκ αὐτῶν καταφυγοῦσιν ἐς ἀεὶ παρέξειν, χρατὸν ἔχων ἄνδρα. Vos mihi ſecuritatem? ego vobis potius, omnibuſque ad me confugientibus in ſempiternum præſtabo, qui mihi fidelem atque amicum habeam exercitum. quo verbo non obſcurè ſignificabat, inquit auctor, ſe militum, quam habebat, manum non dimiſſurum, ſed in animo habere regnum. Vides publicam fidem dici etiam ἀσφάλειαν. Euripides,

ἀπιστοφιλὲς δ' χεῖρα τῇδε φαίνεται,
τὰ πρὸς ἑαυτὴν τῷ θέλοντι παρέξουσα.

id eſt, πίστιν fidem publicam, πίστιν ἀσφάλειαν. Venit quidem Polynices in vrbem ἀνίστατος ἢ ξιφήρης, ſed dextra armata plus ei ſecuritatis dedit, quam fides matris. Thucydides, πολλοὶ αὐτῶν ἐς παραμονὴν, πολλὴν ἀσφάλειαν μιχθὲν τῷδε τῷ βουλήματι κτήσονται. Lyſias, ἢ τῶν παίδων τοὺς μὲν πάντας εἰς ἀσφάλειαν κατέστησαν, ἀπολιπόντες δὲ οὐδένας ἢ τοῖς ἔργοις ἢ ταῖς ψυχαῖς ἐπιδείξονται. Licentiam quoque

in Cat. i.

contra Midiã.

Hercule furiente.

Emph. i.

Phœniſſis.

lib. iv.

Epitaphio.

que poeticam vocat Euſtathius ἄδειαν. Sed hæc potius eſt ἐξουσία. Dem. ὅτι τῇ τῆς ἰσηγορίας ἐξουσίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖσε διαφθείρονται. Nonnunquam impunitatem vertimus. Hor. *Impunè tutum per nemus arbutos quærunt latentes.* De capellis ſuis.

ἐκεῖ τῆς παρεχ.

Lib. i.

τὴν δεινοπαθίαν Φιλίππου τὴν παρ' ὑμῖν) Hoc eſt ἀφέντοτα. Sic enim Thucydides: idem τὸ φυλετεύειν niſi quod hoc tranſlatum a rep. Athenienſium. Tribus Athenis erant decem. οἱ φυλετεῦσαι (οἵπερ ἦσαν βουλὴ ἑκατὸν ἐξ ἑκάστης τῆς ἐξ ἀρχῆς φυλῆς, quæ perpetua erat) lecti quinquaginta de ſingulis tribubus, ſic annuum imperium inter ſe diuidebant, vt ſinguli quinquaginta in dies quinque & triginta remp. adminiſtrarent. Hæc enim eſt decima pars anni, qui apud Athenienſes erat dierum quatuor & quadraginta ſupra trecentos, quoniam menſes ſuos totumque annum ad curſum lunæ, non ſolis, ſicut Ægyptij metiebantur: a quibus Plato & Eudoxus rationem anni ſolaris magno labore didicerunt, vt Strabo ſcribit. Porro numerus hic dierum annum apud eos efficit lunarem: qui vt eſſet ſolari congruus, menſes habebant ἐμβολιμαίους, vt Romani quoque eadē ratione menſes intercalabant, antequam Iulius Cæſar omnia in hunc ordinem redegiſſet, quem nos retinemus etiamnum: Iam illi quinquaginta, qui per menſem & paulo plus imperium obtinebant, dicti ſunt φυλέται, & tribus ex qua erant, φυλετεύουσα. Æſchines, ὡσὶ ἡ φυλετεύουσα φυλὴ, τὸ δίκαιον μέρος τῆς πόλεως. Vide plura ad illam καὶ αἰδέσιμος, quæ ſcripſimus. Harpocration, τὸ δίκαιον μέρος τῆς βουλῆς

contra Cteſiphontem.

βελῆς τῆ πεντακοσίων φρατρίας ἐλήγοντο, πεντήκοντα ἄνδρας ἀπὸ μιᾶς φυλῆς, οἱ διοικοῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς βελῆς ταττόμενα. Idem hunc ipſum locum deſignans, φρυτανεύοντα κυρίως μὲ αὐτὸ τῦ φρυτανία ὅλα· αὐτὸ ἢ τῦ διοικοῦντα, δημοδόκας ἐ φιλιππικοῖς. Vlpianus, εἰσὶ ἢ ἄρχοντες τῆς βελῆς οἱ φρυτάνεις. Hinc φρυτανεύειν μεταφορικῶς, regere atque adminiſtrare quouis modo. Nam & Græci theologi Deum τὸν φρύτανιν τῦ κόσμου κ) τῆ ὅλων memorant. Sophocles trachiniis, τέλος δ' ἴδοιμι ζῶσ' ἀγῶνος κἀγὼ, Scholiaſtes, ὁ φρύτανις τῦ ἀγῶνος.

διοικοῦντα φιλίππῳ κ) φρυτανεύοντα) Ad Philippi commodum omnia regentem & moderantem. Vt hodieque reges habent ſuos Agentes quos vocant, apud exteras nationes.

Dem. φανήσεται ἢ ὁ φρυτανεύσας ταῦτα κ) πίσας μισύωλος, φίλος ὢν φάσκων ῥοδίων, τῶ ἐλευθερίαν αὐτῆ ἀφῃρημένος. Baſilius, πάντως πε τῦ ἐν συρία τὸ ἡμίτονον διοικῆσαι θεῦ, κ) τὰ ἀθεώρητα τῆς αὐτῦ δικαιοσύνης κρίματα, πλείονι χρόνῳ παιδαγωγῆσαι ἡμᾶς ἐ τοῖς πιεσμοῖς τούτοις οἰκονομήσαντος. Idem, διοικεῖν κ) οἰκονομεῖν, παιδεύειν, torqueri. Gregorius, τυχὸν κἀκεῖνον ὑπηχθῆναι τῆς ἀσεβείας διὰ τούτων ἐφρυτανεύετο per hæc agebatur. Syneſius, ἐῤῥωμένως διαζήσας φιλοσοφίας εὐθυμίᾳ σφῦδρα ἀνύσεις αἰῶνα. Strenuè totum vitæ curſum conficias philoſophia ſecuritatem animi procurante tranquillam.

σὲ τῆς τῆ Ῥοδίων ἐλευθερίας.

in epiſt. contra Iulianum.

ὅτι τῶν συνοφαντῶν ἰδίως) Athenæus, Ἴσως ἐ τοῖς Ἀττικοῖς, ὡσ' ἐξάγεσθαι τῶν Ἀττικῶν φασὶ, ταῖς ἐκεῖ γυναιξὶν ἐρᾶσθαι, ἵνα μόνοι ἀπολαύσωσιν οἱ κρατοῦντες κ) ἐπὶ πολλοὶ ἐπφανίζοντο διακλήσεσιν, οἱ τότε μιμούμενοι τοῖς δικασταῖς, ἐκαλοῦντο τότε ἀφ' ὧν

Lib. iij.

τὸν συκοφάντην. σῦκον enim ficus. φαίνειν, μηνύειν, indicare, deferre. συκοφάντης, delator, quadruplator, qui quartam partem præmij loco capiebat, tres in fiscum redactæ sunt. Festus aliter, *Sycophantas quidam ex hac causa dictos putant. Atticos quondam iuuenes solitos aiunt in hortos quorundam irrumpere, ficosque deligere. Quamob causam legem factam, qui id fecisset, capitale esset ei, quam pœnam qui persequerentur ob parvula detrimenta, sycophantas appellatos.* Magna in his diuersitas. Sed res eódem redit. Cur autem Scaliger hic Festum Istro, Latinos Græcis anteferret, non video. Mihi quidem probabilius est quod Ister tradit. Nam & apud nos pœna est exportantibus frumentum in annonæ caritate: nec verisimile est capitalem pœnam constitutam tam leuem ob noxam. Comicus Alexis more comœdiæ ludit in hoc vocabulo.

Athen. iij.

Ο συκοφάντης ὁ δικαίως τοῦτο μὲν
ἐν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι πάμφορον.
ἔδει γὰρ ὅς τις χρηστὸς ὢν ἀνὴρ τύχῃ
τὰ σῦκα φεύγειν δηλονὼ τὸν τρόπον.
νυνὶ δ' ἅπας μοχθηρὸν ὄντ' ἔφευγέν
ἅπαντ' ἐπαίνου πάντα δι' τοῦτ' ὤφθη ἔχει.
εἰ γὰρ ἐν δικαίου πραγματεῖς ἐδικάσατο) πραχθήσῃ,

sed non nimis aspera, vt illa, εἴθ' ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κεφαλάσιν, ἢ μὲν ἐν ταῖς πέρναις κατατεπατημένον φορεῖτε. Si quidem vos cerebrum in capite, non in calcibus conculcatum geritis. Quis hoc diceret ad populum, penes quem erat imperij maiestas & summa rerum? Certe non Demosthenes. Itaque opinantur illam

ἐπὶ τ' ἀγορᾶσου.

orati o-

orationem non eſſe Demoſthenis, ſed vel Hegeſippi, ſicut Libanius ſentit, vel alterius cuiuſpiam. Nouimus in δημοκρατία παῤῥησίαν libertatemque concedi (itaque hanc formam Cornificius licentiam appellat) qua ſæpe Demoſthenes vtitur, & multa perquam aſperè dicit obiurgans populum. Sed hæc eſt immodica ὕβρις καὶ λοιδορία. διτίλεια τι δοκεῖ φέρεσθαι τοῦ ἀβριλύτου, inquit Libanius. Denique ſtilus & eloquutio noſtri non eſſe arguntur. Hermog. διηγήσεις παρὰ δημοσθένει κεφαλαίου εὑρεῖν πρόχειρα. Fere enim ſemper acerbitatem eius ſuauitate aliqua temperat. Sed ſi vſquam vlla eſt, hæc certè eſt κεφαλαίου, qua nunc vtitur. Nec eſt quod quiſquam reprehendat. Suam enim vlciſcitur perquam grauem iniuriam. Inclementius dictum & perſimile eſt hoc eiuſdem, ſed non ἀπαραμύθητον, εἰ γὰρ αἰδεσθεῖεν πόλεις, δηλαδὴ μὰ τὴν ἀρχὴν ἑτέρων ἀξιοῦντων, ὁμολογοῦμεν ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς ὕβρεις λωβᾶσθαι τὰς τούτων. Acerbum eſt, mancipiorum ciuitas, ſed παραμύθιον quod ſequitur, non eorum qui ſe dignos cenſent alijs imperare. Alibi ſegnitiem eorum, & grauem quaſi veternum ac ſoporem increpans, ait ſimiles eſſe hominibus μανδραγόραν πεπωκόσι. De cuius vi ſoporifera, vide Dioſcoridem. quid aſperius dici potuit?

ad Heren. iv.

καὶ αἰδεσθῆναι.

Phil. iv.

ὡς δεινόν τι πρᾶγμα δρᾶν) Hoc dicit propter Neoptolemum ὑποκριτήν. Nam niſi eius mentionem ante feciſſet, frigidum eſſet hoc dicere. Nunc eſt δημόται φησὶ τῇ πραγμάτῃ διὰ τὸν αἰσχροκερδῆ, ἢ κατ' ἀκολουθίαν τῆς περιόδου τὸν, ſinquit Hermogenes.

ὡς τῆς ἀθεΐας μύστας.

ἐν Διονύσου) ἐκλειπτικῶς, subaudiendum theatro, vt, Ventum erat ad Veſtæ, vbi ad Dianæ veneris, Hectoris Andromache. Sic apud Homerum,

πολλὰ δ' ἐν ἀφνειῷ παρὸς κειμήλια κεῖτο,

Subaudis εἶκε. Et opportune Διονύσου meminit. Hiſtriones enim, quod erat Neoptolemus, appellatos Athenæus affirmat, τοὺς περὶ Διόνυσον τεχνίτας, maximè tragœdos. Διόνυσος dictus eſt ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ νύσης, monte Indiæ, vbi verſatus eſt. Iouis eſt enim & Semeles filius. Lucanus,

Lib. i.

nec ſi te pectore vates
Accipiam, Cirræa velim ſecreta mouentem
Sollicitare Deum, Bacchumque auertere Nyſſa.
Tu ſatis ad vires Romana in carmina dandas.

Inuocat neſcio quem, vice Apollinis & Liberi, quod vnum numen eſt ſi Macrobio credimus. Cirra ciuitas Phocenſis prope Delphos. Porco Baccho tragœdias actitabant, & victori dabatur hircus, qui τράγος, nomen inde, vt ex Horatio iam diximus. Caper autem immolabatur Baccho, quod vites roderet, vt Cereri porca, quæ pando roſtro ſegetes eruit. Vnde Epigramma τῆς ἀμπέλου σὲ τράγον,

Schol. in Plutum Ariſt.

καὶ μὰ φάγῃς ὅτι ῥίζαν, ἐμὸς δέ τι καρποφορήσω
ἔσομαι ὀπαδοῦσά σοι τράγε Διονύσῳ.

Feſtus, *Capræ dictæ, quod omne virgultum carpant, & maxime vitem.* Virg.

Georg. ij.

Frigora nec tantum cana concreta pruina,
Aut grauis incumbens ſcopulis arentibus æſtas,
Quantum illi nocuere greges, durique venenum
Dentis, & admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix.

Non

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Cæditur, & veteres ineunt proſcenia ludi.

Hinc τραγῳδὸς. ἀοιδὴ, ἀδὴ cantio. Sed ἀείδειν veteribus eſt φράζειν, inquit Strabo. contrà dicere Latinis canere, vt, Quantum ſat erit tua dicere facta.

ὡς αὖ ὕπως ὅτ' ἐκεῖνε πρὸς χάριν, ὅτ' ἐμοῦ πρὸς ἀπήχθειαν ἠκούσθη) dolenter hoc dicit ſuam illis exprobrans iniuriam. Et eſt hic βαρύτης ὀργῆς τῆ τραχύτητι καὶ δριμύτητι. Sic enim ſolet noſter συμπλέκειν τὰς ἰδίας. Hermogenes, ὁ βαρύτης ἑαυτῷ ἀεὶ βαρύτερος ἐκείνας μὲν ἔχει τὰς ὀνειδιστικὰς αἰτίας, ὅταν τὰς τῶν διαβολίας τις ἑαυτῷ λέγων, τὸ μηδενὸς, ὁ ἥλατ' οὐκ ἀξιοῦσαι, ἢ καὶ τοιαῦτα, ὅτι καὶ τιμωρίας αὐτὶ τιμῆς ἀξίωται, ὀνειδίζῃ. ὕπου γὰρ καὶ μάλιστα βαρὺς ὁ λόγος γίνεται, εἰ παρελθεῖν τις τὰς ὑδὲν ἢ μικρὰ διαργάσαντας, ἢ καὶ τοιαῦτον ἀδικηκότας, εἶτα τυχόντας ὧν αὐτὸς οὐκ ἠξιώθη. Nonne hoc nunc euidenter conqueritur Demoſthenes, ſe talem virum, tam bene de Rep. meritum, non potuiſſe apud ſuos ciueis λόγου τυχεῖν, præſertim quum de eorum commodis diceret: hiſtriones & leuiſſimos homines, qui multùm nocuerant, potuiſſe. itaque addit Hermog. ταῦτὸν ἂν συμβαίνει, κἂν εἰ λόγος τις, ὅτι τὸν δεῖνα μὲ φαῦλον ὄντα τούτων ἠξιώσατε, ἐμὲ δ' οὐ ἱτέρως σφαιρέμενον τῷ ἰαυλίων. *Spernitur orator bonus, horridus miles amator*, magna cum indignatione Ennius dixit. quid? audiri ludionem, amari: oratorem optimum ſperni, nonne multo eſt indignius? Pharnabazus Satrapa regis Perſarum, quum apud Xenophontem exprobraſſet Ageſilao τὰν βαρίαν ſua in Græcos merita, ad vltimum, quò magis illos oneraret, hæc

Rerum Græcarum.

addit εἰ ἔν ἐγὼ μὴ γεγνώσκω μήτε τὰ δίκαια, μήτε τὰ ὅσια, ὑμεῖς διδάξατέ με, ὅπως ταῦτ' ἔχων εὐθὺς ὑπεκμήσομαι χάριτας ὀφλισθῆναι. sibi detrahit quod illis tribuat admodum onerosè. D. Paulus ταύτῃ βαρύτιμοι multum vtitur, præsertim ad Corinthios, vt χωρεῖς ἡμῶν ἐλαττώσατε. Chrysostomus, πολλῆς γέμει βαρύτιμος ὁ λόγος. quare? διὰ τὴν εἰρωνείαν videlicet, quam Hermog. μεθοδον εἶδ λέγ τῆς βαρύτιμος. talis est & illud, ἡμεῖς μὲν μωροὶ διὰ χριστόν· ὑμεῖς δ φρόνιμοι ἐν χριστῷ. Herm. γίγνεται μέντοι βαρύτιμος κ' ἀπ τῆ ὑπεικόν πως εἶδ δεικνυσῶν ἐναντίων μεθόδου θείσης πως. quæ sit autem methodus illa, his quæ sequuntur, docet, ὅταν μετονομάζῃ τις ἑαυτὸν, ἢ συγχωρῇ πλεονεκτεῖν τῷ ἐχθρῷ. (quod nunc Paulus facit) sic Pharnabazus suprà λέγων εἰρωνικῶς. ἢ κ τῶν ἐναντίων φαίνηται ἢ ἐαυτὸν ἢ τῶν ἐχθρῶν ἀξιῶν κ ὀνομάζων κ ὡσχημάτων. cuius exemplum ponit illud Dem. τότε ὁ παιπαλὴς ἐγὼ βάπαλος, ὀνομάζει τὸν κοδηλίδην σε πλείονος ἀξίου εἶναι ἐφάνη τῇ πόλει. Chrysostomus tamen ad hunc Pauli locum, πάλιν κ τοῦτο ἐνηντιωμένως εἴρηκε, quod magis est τῆς τραχύτητος, vt diximus. Sed qui ista olim in Scholis Rhetorum didicissent, neque perfectè post longum tempus meminissent, confundit interdum vel parùm explicat. Nam & illud, ὀλίγον αἰσχρὸν ὄφλ' ἀφρόνων φρονιμὸν ὄντες, quis non videt grauissimam esse εἰρωνείαν κ πολλῆς γέμειν βαρύτιμος; magis quàm superior locus prioris Epistolæ, quem citauimus, tamen hoc ibi Chys. notauit, hic non obseruat. Est autem tale prorsus quale illud Dem. εἴτε τις βέλτιον νομίσειε μεῖναι. μεῖναι γὰρ ἴσως ὀρθὸν τὸ ὑπὲρ δύναμιν τι πρᾶξαι, Herm.

pro Corona.

i. Cor. iv

ii. Cor. xi.

ii. Cor. xi.

contra Midiã.

πρᾶν

πάνυ γὰρ βαρέως ἐνεγκεῖν τὴν φιλοτιμίαν ἑαυτῶν, μεγίστην ἀνάγκην, quum ſua ſponte, non iuſſus choragi munus ſubijt. ſicuti Paulus ἀφροσύνην τὴν ἐμαυτοῦ καύχησιν· τὸ καυχᾶσθαι γὰρ ὅτι φιλοτιμοῦμαι. Velut, ἐὰν γὰρ διαβάλλωμεν, ὅτι ἔστι μου καύχημα. Quid igitur ἵνα διαβεβλημένος ἀβάπτιστον θήσω τὸ διαβάλλειν, gratis prædicans. διὰ τοῦτο γὰρ Παῦλος i.Cor. ix. ἐφιλοτιμεῖτο. Et mori me ſatius, inquit, quam vt quis mihi auferat hanc φιλοτιμίαν. ἀγαθὸν κεῖνται τὸν πτωχὸν ἀεὶ τὴν νύκτα, φησί τις ἄν, ἢ διὰ παντός. Paulus a Corinthiis nihil ceperat. κατεπέρκηται γὰρ οὐδενός, inquit. Eius æmuli multum ceperant: & quidem nonnullos eorum compilauerant. Et tamen illos audiebant ἑκόντες χαίρειν: Paulum non illi quidem πρόθυμα ἀπήχθοντο, vt Athenienſes Dem. ſed tamen non ita libenter. Cum igitur ait, ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἰς τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει, nonne idipſum eſt quod Herm. παραίνεσις ſcribens: κελεύσει δὲ βαρὺς ὁ λόγος γένηται, εἰ παρακινδυνεύσει τις ἢ ὑπὲρ ἀναγκαίου πράγματος, ἢ ἢ τὸ ἀναγκαῖον ὑπομένοντας, εἶτα τυχόντας ὧν αὐτὸς, ὡς ἐξεσθίει. Ad quem Pauli locum Chryſoſtomus, ὁρᾷς ὅτι ὁ δίκαιον αὐτοῦ λαμβάνοντας, ἀγαθὸν ἢ μὴ ὑπερβολῆς. τὸ γὰρ κατεσθίειν τοῦτο φησὶ. Quod notandum ad eum locum, vbi λῆμμα quid eſſet diximus. Poſtremo quod ait Apoſtolus, Quid eſt enim quod minus habuiſtis præ cæteris Eccleſijs? niſi quod ego ipſe non grauaui vos. donate mihi hanc iniuriam: ἀγαπητοί ἐσμι θλιβόμενοι. Iam hæc vt placitura ſint, vereor. Certe meliora ſunt ἢ ἀναλίσκειν, quæ ſcribi ſolent in epiſtolas Pauli, ſiquis omnia exequi poſſet, quod experiundum eſt.

ii.Cor. xi.

2.Cor. xii.

est. Nam aureum illud os maioribus intentum, oscitanter atque alucinans hoc facit ἐκ ἐφεδρείας. At hæc parui momenti sunt, inquis. Si inutilia sunt, prorsus relinquenda erant. Sin fructum aliquem afferunt, ἀκριβίσεραν tractanda. Hæc quidem vetus disciplina est, quæ tot egregios peperit: non ἡ εἰδωλικὴ nuper exorta. πρὸς χάριν valet κεχαρισμένως: πρὸς ἀπέχθειαν idem quod ἀπεχθῶς. Vt πρὸς βίαν, βιαίως, πρὸς ὀργὴν, ὀργίλως, πρὸς ἡδονὴν, ἡδέως. Chrysost. non oportet, inquit, ὑμᾶς κρίνειν τοὺς ὑπεναντίους πρὸς χάριν ἢ πρὸς ἀπέχθειαν, legere Episcopos vel gratia vel odio.

de sacerdotio iv.

ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐγκλημάτων ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, χαρίσασθαι δοῦναι λειτουργίαν) χρῆμα, quo suam profectionem honesta specie defendit. Potuit argui suspiciose profectum esse in Macedoniam ἐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πόλεως, non bono patriæ. Hic igitur est color honestus, quem obtendit suæ profectioni. Vlpianus, ὑπομιμνήσκειν ὀφείλω, ὁ ἐγὼ τῇ ἐμπεσούσῃ τοιαύτῃ ὑποψίᾳ ἐναντία λέγειν. λέγουσι γὰρ ὅτι τὸ χρῆμα ποιεῖ τὸ δίκαιον ζήτημα. Velut in accusatione Æschinis, prima quæstio coniecturalis est, ceperitne Æschines a Philippo pecuniam ὑπὲρ προδοσίας τῆς πατρίδος. Quod probatur τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄρχειν τίλος, falsa enim ad populum renuntiasse, facturum esse omnia Philippum, supra quam postularent, & æqua esse censerent. & cum missus esset iterum legatus ad constringendum Philippum, postquam pax composita est, iure iurando, moram in itinere traxisse, quo regi locum daret, occupandi quæ cuperet. *Dic aliquem nobis, dic Quintiliane colorem.* At ego deceptus sum à

ad illam ἐφὶ τῆς παραπ.

Philippo

Philippo χρήματα ἢ φιλανθρωπίᾳ τῇ αὐτοῦ τὰ ὄντα αὐτῷ φιλανθρωπεύεσθαι. Hinc oritur noua quæſtio, quam χρῆμα dicunt, an veriſimile ſit potuiſſe eum tam facilè à rege circumueniri. Similiter nunc, ſi reus eſſet Neoptolemus profectionis in Macedoniam, & multis ſuſpicionibus argueretur, diceret eò ſe profectum eſſe, vt pecuniam illic ſibi debitam reciperet, qui color ſecundam quæſtionem pareret.

κεμίσας οὐδὲν λειτουργεῖν) Hoc eſt τὸ χρῆμα τοῦτον πλουσίους, quo ſuam auaritiam defendunt, tantas opes ſe accumulare & coaceruare, vt ſit, quo ſubueniatur publicis neceſſitatibus. Quid ſi forte Regi opus ſit pecunia? nonne ad diuites reditur? onera denique inclinantur in diuites. Cic. *Cum locupletes poſſeſſionibus diuturnis* pro Sextio.
mouerentur, ſpoliari remp. propugnatoribus atbi-
trabantur. Heſychius, λειτουργεῖν quaſi λεῖτα ἔργα. λεῖτον γὰρ τὸ δημόσιον. Vlpianus, λεῖτον ἢ ἐκ κέλευσιν οἱ πλησίον, τὸ δημόσιον, ὅθεν λειτουργεῖν, τὸ εἰς τὸ δημόσιον ἐργάζεσθαι, ὅθεν καὶ λεία λέγεται, ἡ παρὰ τῶν πολεμίων εἰς τὸ κοινὸν τῶν διαρπαζόντων ἀφέλησις: præda. Plutarchus: εἰκὸς ἦν λειτώρησε ἐπιδημοῦντα τοῦ κ πεῖν ὀνομάζεσθαι. φορτηγὸν γὰρ λιτώρης, ἀλλοτρίοις in Romulo.
λητουργὸς ὄντας. λεῖτον γὰρ τὸν δῆμον ἔτι καὶ νῦν ἀλλοτρίους, καὶ λαὸν τὸ πλῆθος ὀνομάζουσι. Sic αὐτὸς, auctor auctoritas, ἀπὸ τοῦ αὔειν ἦρα. Nam αὐκτωρίτας apud Dionem expreſſè legimus. Sic Quinctius, Quinctilianus. Sed melior ſuæ linguæ ſcilicet auctor eſt Feſtus. *Lictores dicuntur, inquit, quod faſces virgarũ ligatos ferunt. Hi parentes magiſtratibus, delinquentibus plagas ingerunt.* Vnde etiam apparitores dicti, ſed & ab hoc officio dici potuerunt eadẽ notatione. Vnde illud apud

Cic. & Liuiũ, i. *lictor, colliga manus, caput obnubito, arbore infelici ſuſpendito.* eſt igitur λειτουργεῖν, publico munere fungi. λειτουργία, munus, miniſterium. Sanè ſciendum eſt ſpecies quinque τῆς λειτουργίας fuiſſe Athenienſibus, τριηραρχίαν, χορηγίαν, γυμνασιαρχίαν, ἑστιατορίαν, εἰσφοράν. quæ munera pro ſuis facultatibus obibant, ſed in claſſes diuiſi pro ſuo cuiuſque cenſu, quas illi συμμορίας. Dem. φράτερες ἐμοὶ καὶ πάτριοι, εἰσφέρειν κατὰ συμμορίας. νυνὶ δὲ πολιτεύεσθαι κατὰ συμμορίας. Vlpianus. cum decem tribus eſſent Athenis, neceſſe habebant ἀπὸ ἑκάστης φυλῆς ἁιρεθῆναι τοὺς πλουσιωτάτους αὐτῆς, ἵνα τοῦτο εἶναι ἄνδρας τοὺς λειτουργήσοντας ὑπὲρ τῆς πόλεως. εἶτα ὁ ἵνα τοῦτο εἶναι τοὺς ἁμίλλους εἰς δύο μερίδας, ἵνα ἑξήκοντα αὐτῶν ἴσους ἔχωσι τοὺς πάνυ πλούσιους. οἱ δὲ ἄλλοι ἑξήκοντα ἧττον πλούσιοι. ἐκάλουν δὲ τὸ σύστημα αὐτῶν τῶν ἑξήκοντα, συμμορίαν, οἱονεὶ μέρος τι τῆς πόλεως. Olynth. ii. Cum igitur decẽ eſſent tribus, & quæq; ederet centum viginti viros, συνίστασαν πάντας τοὺς λειτουργοὺς mille ducentos. Sed hi grauiora munia ſubibant. Hoc inſtitutũ imitatus eſt Seruius Tullius. *Cenſum enim inſtituit rem ſaluberrimam tanto futuro imperio: ex quo belli pacisque munia non viritim, vt antè, ſed pro habitu pecuniarum fierent. Tum claſſes centuriasque & hunc ordinem ex cenſu deſcripſit, vel paci decorum, vel bello.* Liuius lib. i. Saluſtius, *Ipſe interea milites ſcribere, non more maiorum, neque ex claſſibus, ſed vti cuiuſque libido erat, capite cenſos pleroſque.* Bel. Iug. hi rem non habebant. itaque immunes erant. Nam vt dici ſolet, vbi non eſt quod exigas, rex quoque ipſe ius ſuum amittit. Feſtus, *Munem ſignificare certum eſt officioſum, vnde è contrario immunis dicitur, qui nullo fungitur officio*

officio Plautus, *Amicum caſtigare ob meritam noxiam*, *Immune eſt facinus*, *verùm in ætate vtile & conducibile*. quod dicunt ὠφέλιμον τῷ βίῳ. Sed ad quinque illas λειτουργίας redeamus. Dem. πόσου δ' ἐστὶ εἰσὶν αἱ καθ' ἑκάστους τὰς ἐγκυκλίους λειτουργίας λειτουργοῦντες ὑμῖν, χόρηγοι, καὶ γυμνασίαρχαι, καὶ ἑστιάτορες. Ergo τριηραρχία non erat ἐγκύκλιος λειτουργία, ſed maiorem & ampliorem cenſũ requirebat. & nulla erat τῆς τριηραρχίας immunitas, vt Dem. ibidem teſtatur. οἱ πλουσιάτατοι τριηραρχοῦντες ἀεὶ, τῶν χορηγιῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσι. Porrò τριήραρχοι ſunt (Athenienſes enim re nautica plurimùm vtebantur) qui ſua pecunia triremem inſtruebant armamentis & nautis, quos πληρώματα vocabant, nihil admodum de publico accipientes, vt ditiores apud nos equum cataphractum exhibent. Choragus & Gymnaſiarchus ludos, ille ſcenicos, vt Romanus ædilis, hic gymnicos edebat: oleum atque alias res neceſſarias palæſtræ præbuit. ἑστιάτωρ, epulum populo dabat, quem nos Epulonem dicimus. Dem. ἑστίασις τῷ φυλῇ ἐγὼ, καὶ παναθηναίοις κεχορήγηκα. Quod etiam in more Romanis erat Cic. *Oreſtis ſuper prandia in ſemitis decumæ nomine magno honori fuerunt*. decumas autem Herculi conſecrabant. εἰσφορὰ, tributum, quod nos ſubſidium. συνεισφορὰ, a priuie Seale. Vlpianus, ἵνα μὰ ἐξαίφνης ὁ πόλεμος αὐτὸς ἐπιλάβῃ, καὶ τύχῃ σφᾶς τὸ ταμεῖον μὰ ἔχον χρήματα τοῖς ἴσοις πλοίοις, εἰσφέρειν οἱ πλουσιώτεροι ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ συντέλειν, καὶ ἐκάλουν τοῦτο ὕστερον κατὰ φυλάς. δόσεις a benenolence. Sed cur noſter appellat tria hæc munera τὰς ἐγκυκλίους λειτουργίας, nempe vt Philoſopus ἐγκυκλίους παιδείας. Ariſt.

Trinummo.

ad Leptinem

contra Midiã

de offic. ii.

in Olynth. ii.

Polit. i. cap. iv.

ὑπηρέτη δ' αὖ εἶη ἢ διστολικὸ ἢ δελτικὸ, δελτικὸ μὲ διαπερ ὁ ἐν Συρακούσαις ἐπαίδευεν. ἐπεὶ γὰρ λαμβάνει τις μισθὸν, ἐδίδασκε τὰ ἐγκύκλια διακονήματα τὰς παῖδας cuiusmodi sunt ſtare ad menſam, & miniſtrare: Equitare cum Domino, ſi peregrè proficiſcitur. εἰ δ' αὖ ἢ ὅτι πλεῖον τῆς τούτων μάθησις, ἢ ὠφελοῖτο, ἢ τὰληθὲς τὸ παιδιὰ γὰρ τῆς διακονίας. vt enim leuiora ſunt hæc, miniſteria, ſic illa, munera. Vlpianus, ἐγκύκλια ἢ κοινά. quemadmodum leuiores diſciplinas appellamus ἐγκύκλια μαθήματα, quas omnes liberaliter inſtituti tenebant, ὧνπερ ἀπήλαυσε τῆς φιλοσοφίας ἢ τῆς μαθηματικῆς quæ κατ' ἐξοχὴν dicebantur μαθήματα. Strabo de Tarſo ciuitate Ciliciæ loquens, in qua D. Paulus eſt natus, τοσαύτη ἢ τοῖς ἐνδιάδε αὐθεφύτοις σπουδὴ, φράστε τὴν φιλοσοφίαν, ἢ τὴν ἄλλην ἐγκύκλιον ἅπασαν παιδείαν γεγονέναι, ὥστε καθάπαξ λέγεσθαι ἢ ἀθήνας ἢ ἀλεξάνδρειαν, ἢ εἴ τινα ἄλλον τοῦτον σύνταγμα εἰπεῖν, ἐν ᾧ σχολαὶ ἢ διατριβαὶ τῆς φιλοσόφων ἢ τῶν λόγων γεγόνασιν. quibus eruditum fuiſſe ab ineunte ætate in ſua patria Paulum, antequàm Hieroſolymis ad pedes Gamalielis ſedit, pro certo habendum eſt. Sed ex hoc loco probabis philoſophiã eſſe παιδείαν, non ἐγκύκλιον παιδείαν, vt τὴν τριπεχρήαν, λειτουργίαν, non ἐγκύκλιον λειτουργίαν. Clemens Alexandrinus, conſequenter autem ἢ αὖθι τῆς ἐγκυκλίου καλουμένης παιδείας, ἴσε ὅσα ἄλγησος (ſic lego non ἄλγησος) αὖθι τε ἀστρολογικῆς ἢ μαθηματικῆς ἢ μουσικῆς γοητείας ὅλης ἐκμαθόν. Vides eum ſeparare aſtrologiam & mathematicas arteis ἀπὸ τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, niſi fortè hæc ſolùm, quas enumerat, ſunt ἐγκύκλιοι, aut magica pars earundem. nam de philoſophia ſeorſim egit. Quin-

lib. xiv.

γραμματέων ij.

Quin-

Ctilia-

Ælianus, *Aper communi eruditione imbutus, contemnebat potius litteras, quam neſciebat.* Communem eruditionem vocat, τὴν ἐγκύκλιον. Cic. Cõmunes literas, politiorem humanitatem. Hoc eo dico nequis putet, quam ἐγκυκλοπαίδειαν vocant, omneis ſcientias complecti. In quo video quoſdam vehementer errare. Certè ſi ſcirent, quid eſſet κύκλος Græcis, nõn philoſophiam in ſuum orbem includerent, nedum theologiam: de quo Syneſius, καὶ οὕτω μυσταγωγῶν αἰτίαν τὸν αὐδρα εἰκῆ τὸν, ὃς ἂ περιπλεύσῃ τὸν κύκλον, καὶ τὰ τῆδ μουσῶν ἐκ ἀρχίκα. Qui non prius, inquit, initiatus fuerit circulo, quo verbo ſignificat τὸν κύκλον ἢ περιπλεύσῃ τινὰ, non ἐστολῇ παιδείαν. Horatius.

in Dialogo ij.

in Dionem.

in arte.

Nec ſic incipias, vt ſcriptor cyclicus olim.

Is eſt Staſimus auctor τῆς μακρᾶς ἰλιάδος, qui recto ordine ab initio ad finem contexuit ſuum opus. Item:

Nec circa vilem patulumque morabitur orbem. τὸν κύκλον.

Didymus, quum narraſſet vt Achilles occultatus fuit inter virgines apud Lycomedem, addit, ἃ ἐν ἱστορίᾳ παρὰ τοῖς κυκλικοῖς. Hæc enim fabula incredibilis non eſt apud Homerum. Cic. de eo, qui futurus ſit orator, *Sit mihi litteris tinctus*, inquit, *multa legerit, multa audierit.* Hic eſt ὁ περιπλεύσας τὸν κύκλον. Multa perdoctè Caſaubonus de epico κύκλῳ ad Athenæum, quem multum Sophoclem ſequutum ait: a quo nos nihil hic mutuati ſumus. Æſchines contra Cteſiph. οὐ γὰρ ἴσῃ ὅτι ἐκ τὰ παλαίσρας, ἐδὲ τὰ διδασκάλεια, ἐδὲ ἂ μεσοπὰ μόνον παιδεύσει τὸν πολίτην, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια

de Oratore ij.

Eunucho. κηρύγματα. Terentius, *Fac periculum in literis, fac in palæstra, in musicis. Quæ liberum scire æquum est adolescentem, solertem dabo.* Hæ sunt αἱ ἐγκύκλιοι μαθήσεις, γραμματικὴ διλογία, γυμναστικὴ, μουσικὴ, queis imbuebantur omnes, vt nunc fere, ingenui: quibus & Plato vult institui suos ciues. Diog. Laertius, διέχρησεν ὅ κ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα φησὶν ὁ χρύσιππος. An philosophia sit vtilis, nulla erat apud eos quæstio. Arist. in

Zenone.

Meteor. cap. i. lib. i. ὅ, ὡσεὶ κεφαλαῖόν πάσιως, κ θρυλήσαι, κ τυφόσαι, κ τῆς ἄγαν τῆς ἐγκυκλίου, ὅσον διὰ τὸ πᾶξιν συμβαίνει πᾶσι τῆς αὐτῆς τύτων σωκέσιν, quæ scilicet quotidiè cernimus, in vsuque communi sunt. Apud Æschinem legimus χόρις ἐγκυκλίως ἀγ' ἐπὶ μὰ πλείω χρόνα τὰ παίεργα τῆς ἀρχῆς, ad inceptum. Glossarium, defunctus, ἀπολειτυργήσας, πλειυλίσας. Act. xiij. Δακίοι μ γὰ ἰδία χρυσᾷ ὑπηρετήσας τῇ θεοῦ βυλῇ, ἑκοιμάθη κ ἐφυσείθη σὺν τοῦ πατέρας αὐτ. ὑπηρετῆν est λειτυργῆν. Reges enim sunt διάκονοι κ λειτυργοὶ τῦ θεοῦ. Plato,

contra Timarchum.

Rom. xiij. χρὴ ὅ τὰς ἀφθόνους φύσεις αὐτίχεσθαι, τῷ παῖδας παίδων καταλιπόντα, ἀεὶ τῷ θεῷ ὑπηρέτας αὐτ' αὐτῦ παραδιδόναι. Oportet perennem naturam afferre, & filios filiorum relinquentem, Deo ministros pro se tradere. ἀντίχεσθαι τῆς ἀφθόνου φύσιως, est quod Phocylides præcipit,

Legum vi.

Δὸς τι φύσῃ καὐτὸς, τέκνα σ' ἴμασιν ὡς ἐλοχεύσε. Quin & vita cuiusque nostrum militia est super terram. Militia autem λειτυργία τις, seruitium nos vocamus. Vnde in Ecclesijs λειτυργία, diuine seruice. M. Tullius, *Dum sumus in hoc inclusi compagibus corporis, munere quodam necessitatis, & graui opere perfungimur. Est enim animus cælestis, ex altissimo domicilio depressus*

Iob. vij.

de senectute.

&

& quaſi demerſus in terram, locum diuinæ naturæ aeternitatique contrarium. Syneſius, καθαπέρπερ γὰρ ἐφ' ᾧ κοσμοῦσι τὸν ἀείγλον λῆξιν. Nempe a- de prouiden-
nima. Platonicum dogma, fuiſſe animos & tia.
viguiſſe ante corpus in cœlo, non hauſtos è mente diuina, vt Pythagoras cenſuit, ἀμοὶ καθ' ἁμαρτὸν ὑφεζῶντες. Mox Cicero, *Sed credo Deos immortales ſparſiſſe animos in corpora humana, vt eſſent, qui terras tuerentur.* Hoc eſt quod Syneſius ait, ὅτι τῇ κοσμοῦσι τὸν ἀείγλον λῆξιν. Quæ pars infima eſt rerum naturæ, quam ſortiti ſunt homines. *Terram dedit filijs hominum.* Plinius, *Rubi replerant omnia, ni reſiſtat cultura: vt prorſus poſſint videri homines terræ cauſa geniti.* ἀτέλεια vacatio eſt τῆς λειτουργίας, immunitas, ἀτελεῖς, lib.xvii.ca.xii.
immunes, παρὰ τὸ μὴ τελεῖν τι, quod nihil impendant. Hanc dabant ciuibus. ἰσοτέλειαν μετοίκοις, incolis, vt non plus quam ciues reip. penderent. Harpocration, ἰσοτέλεια, τιμή τις πολλάκις διδομένη τοῖς ἀξίοις φορεῖν τὸν μετοίκιον, καθ' ὃν χρόνον ὁ τοῦ μετοικίου ἄφορος αὐτοῖς ἐδίδοτο. μετοίκιον est, quod qui in ciuitate habitabant, ſed ius ciuium non habebant, ærario pendebant. Vlpianus aliter explicat, ſed ſenſus eſt vnus veriuſq;: contra Leptinem.
ἰσοτελεῖς λέγει τοὺς τυγχάνοντας τῶν ἴσων τιμῶν τοῖς πολίταις· τέλος γὰρ τὸ τῶν ἀρχόντων τιμὰν ὑπομένειν. Vt Thucydides, τοὺς λακεδαιμονίων τὰ τέλη τοὺς ἄρχοντας λέγει. Tales erat municipes Romanis, quos Appianus ἰσοπολίτας nominat. Quamobrem ſic dicti ſunt a muneribus ſeu muniis capiundis i. honoribus.

λῶ ἐάλωτο φανερὰ ἐοῦσα) Quicquid in fundis, pecore, aut mobilibus poſſederat. Quantum enim quiſque ſummorum ſeruet in arca,

nemo

ἀμφὶ πλυκλίνα. nemo ſcit. Dem. κὴ προσεπελοιδόρη τὴν μητέρα μὲ ὡ τοῖς δήμοις, διὰ τὸ φανερὰν εἶναι τὴν ἀσίαν. Delatum eſt nomen meum tribus in municipiis, eo quod quam rem haberem in oculis erat omnium.

ταύτην ἐξαργυρίσαι) διαφθεῖραι, Thucydides alia coniugatione, οὐδ' ἐν τελευτῶντι τὴν ἑαυτῶ γρωμένην ἐξαργυρῶσαι. Neque licebat morienti ſuam veſtem ſtragulam vendere. Vel potius neque erat poſtremo veſtem illam auctionari. Iſæus, τὸν οἶκον σου τόπου παρηλαυνὸν, κακῶς κὴ αἰσχρῶς διεφθείρας, κὴ ἐξαργυρισάμενος πολλὰ ἐλίπη. Cum hæres tu domum illius acceperas, flagitioſe diſperdidiſti, & cum argento permutaſſes, deploras egeſtatem.

ἀμφὶ αὐτὸν ἀπάγων ᾤχετο) Sic plerumque hoc verbum alicui participio connectitur. Quod enim Cicero dixit in Catilinam, *abiit, exceſſit, evaſit, erupit*, Græcè breuius diceretur, ᾤχετο ἀπιών. Lucianus, οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ἐρυθήμοῖς ὁ ὄπισθεν κάλλιστον ᾤχετο, ὡς μήτε ἀνθῆσαι τὰ βλέφαρα, μήτ' αὖτι ὑπνου αὖθις κατασπάσθαι. Sæpe etiam de morientibus vſurpatur, δύσε γὰρ ἐκπνέοντα με. τηλοῦ δ' οἴχονται, Huic perij. Idem, πῶς εἶπας; ἀπῆλθ' ἢ χ ὧδε οἴχεται θανών; Diſcamus hinc quid ſit, quod Dominus ait; ἰδοὺ ἀκολουθῶ σήμερον κὴ αὔριον κὴ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ πορεύεσθαι. Beza, *Verumtamen oportet me hodie & cras & perendie iter facere.* At Syrus abire, ex hac vita videlicet, quod veriſſimum eſt, vt ſit idipſum, quod priore verſu τελευτᾶν, quod verbum de mortuis dici ſolet. Quaſi diceret, quid dico me triduo conſummatum iri? Imo vero

in Aiace.
in Philoctete.
Lucæ xiij.

id

id hodie & cras & perendie ſit. Vt Paulus, καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκομεν, τὰ πλεῖ ὑμᾶς ἡμέραν καύχησιν, id eſt, in quotidianis vitæ periculis verſamur. Sic accipiendum eſſe hoc verbum euincit illud eiuſdem Euangeliſtæ, πλεῖν ὁ μὲ υἱὸς τῦ ἀνθρώπε παραδίδοται καθ' τὸ γεγραμμένον. pro quo Matthæus ὑπάγει, i. εἰς πᾶ. Sed ἀπόλλυσθαι quum perire vel interire reddi ſolet, Chriſto non conueniebat. Tale eſt & illud, ἰδὰ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾶν. De morte autem ſua loqui Dominum, quæ continuò ſequuntur, oſtendunt, *Quia non capit prophetam perire extra Ieruſalem.* Nam qui iter facere vertunt, aut ambulare, his aptare non poſſunt. Et eſt hîc ſermo non Græcorum proprius, ſed communis quoque Hebræis, vt ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος אנכי הולך ערירי Hier. ego vadam abſq; liberis, non vt Iunius, Cum ego incedam liberis carens i. inquit, vitã tranſigam. aequi verbum tam Heb. quam G. non de curſu vitæ ſed de exitu dicitur. Et eſt præſens pro futuro. πῶ ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου πάντα, ἢ, ἀπόλυε τὸν ὄχλον, fac populo diſcedendi copiam. ἀπολύεσθαι diſcedere. Eccleſiaſtæ, i. χρονὸς παροίχεται, ἢ χρονὸς ἔρχεται. Verbum hic idem Heb. רזר הולך זרזר בא

i. Cor. xv.

cap. xxii.

Gen. xxv.

cap. xiij.

Gen. xv.

Luc. ij.

cap. i.

Διὸ μὲ δὴ ταῦτα οὐκ ἐγὼ ἀφορίζω, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις, ἐρῶδης καὶ Φῆστος, οὗτος ἰδοῦ, ἀνακεκράτηται ὑπ' ἐμοῦ. τελεῖν δὲ ἄδικος ἀδίκως, καὶ μᾶλλον ἐν τῷ ἐπὶ τὸ ἔλαττον ἦν, καὶ δὲ καὶ ἀεὶ ὧν παραβλάπτει, ἐγὼ, ἰδίᾳ τοῦ ἄμεινον τοῦ ἀφεῖ τῆς εἰρήνης ἀπολαμβάνει ἕκαστος οἱ ἀφορίζω, τότε

διανοὲ

διαπρὰς παν ἢ πλαίσιας ὑπαρχυμένων ἐλπίδων, ἢ ὃσ μὲ φωκίας τὸν φίλιππον, εἰ ἠβύλετο κύριος, σώσειν, τὴν ἢ θηβαίων πόλιν διοικεῖν, ἢ τὸν ἄργυρον ὑμῖν ὑπάρξειν, ἢ τὴν εὐβοίαν αὖτ' ἀμφιπόλεως ἀποδώσειν, ἢ τοιαύτας ἐλπίδας ἢ φαινακισμὸς, οἷς ὑπαχθέντες, οὔτε συμφερόντως οὔτε ἴσως οὔτε κατὰ τὴν φωκίδα φωκίας, ἐσῆν τότων οὐτ' ἐξαπαλήσας οὔτε σιγήσειν ἢ φανήσομαι· ἀλλὰ φωκεῖπὸν ὑμῖν, ὡς ἐγὼ οἶσ' ὅτι μεμενήκατε, ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα, οὔτε φωσδοκῶ, κρίζω ἢ ἢ τὸν λέγοντα λαρεῖν.

DVo quidem hæc, quæ ego prædixi teſtimonium perhibent tum habitis orationibus, recte vereque a me, prout erant, enuntiata. Tertium autem Athenienſes (& hoc vnum modò ſuper his ſi dixero, de quibus dicturus acceſſi, dicam) vt domum accepta de pace per iuſiurandum fide venimus, tum quibuſdam pollicentibus fore vt Theſpiæ Platææque inſtaurarentur: & Phocenſes quidem Philippum conſeruaturum, ſi in ſua poteſtate haberet: Thebanorum autem ciuitatem diſſipaturum: veſtrum fore Oropum, & Eubœam vice Amphipolis redditum iri: atque iſtiuſmodi ſpes & fucos ac fallacias, quibus ducti non vt

æquum

æquum fuit, aut vobis vtile, Phocenſes prodidiſtis: me nihil horum, vel vt vos ſeducerem confirmaſſe, vel tacuiſſe & diſſimulaſſe conſtabit: ſed prædixiſſe vobis, vt meminiſſe vos certò ſcio, me iſta nec ſcire, nec exſpectare, vanumque auctorem credere.

Δτο μὲ δὴ ταῦτα, ἂν ἀφεῖπον ἐγὼ, μαρτυρεῖ τοῖς τότ' γεγραμμένοις λόγοις) Semper Dem. his tranſitionibus vtitur. Herm. autem ait, ταὶ τοιαῦτας συμπληρωτικὰς ἐνθύμας ποιεῖν διηγήσεως efficere dilucidam orationem.

Ἀποφαθέντα) Hinc ἀπόφανσις pronuntiatum Ariſtoteli, quod effatum Cicero.

τέλος δ' ὃ ἄνδρες ἐδίωξαν, ἢ μόνον τοῦτ' εἰπὼν ἐν) Figuram hanc Hermogenes ὑποστροφὴν, nos regreſſionem. Herm. ἐξαιρεῖται τοίνυν ὑποστάσεως λόγου χάριν τὸ κατ' ὑποστροφήν. Vt, τῶ γὰρ φαυλικοῦ συστάντος πολίτου, ὃ δὴ ἐμὲ, ὃ γὰρ ἐπολιτευόμην τότ' ἐγώ. ἢ ἔστιν, inquit, σφόδρα χρήσιμον τοῦτο ἐν τῆς ἀφηγήσεσιν, in narrationibus, vt hic. narrationes enim ſua natura, ſi rerum ordinem ſequimur, ſupinæ ſunt. Greg. Nazian. ἀφεὶς ἢ τότοις πρᾶξιν ἴσαδον (ἐκλελύσθω γὰρ ἀφεὶς ὑμᾶς πᾶν τὸ ἀπόῤῥητον) εἴτε ἄλογον, εἴτε ἀλόγιστον, ἴσαδον δ' ἦν. Si ſic incepiſſet, ἐκλελύσθω ἀφεὶς ὑμᾶς πᾶν τὸ ἀπόῤῥητον, πρᾶξιν ἴσαδον, rectum quidem ordinem ſeruaſſet, ſed ſupina eſſet ac languida oratio. Nunc de tarditate incitata eſt, ἢ τὸν ἰδίαν

de Corona.

in Apologetico.

πρᾶξιν ἴσαδον.

τῆς γραφόντος, quam efficit ἡ ἐπιμελὴς διασκεύασις τοῦ λόγου. Talia ſunt illa Dem. εἰρήκατε γὰρ ὑμεῖς ἃ δηλόν ἐστι. καὶ περὶ ὧν μακρὸν ὀργιεῖσθε. ὥσθ' ὑμῖν αὐτοῖς ἐστι φλαυρόν. Vocatur autem regreſſio, quia poſt inceptum ſermonem reditur ad id, quod prius dicendum fuit: vel quod poſt interiectam ἐπιμελῶς repetit abruptam orationem. Interdum ἡ διασκευὴ plura habet membra. Idem Greg. ὁ δὲ πλανᾶσθαι καὶ μᾶλλον τῆς εἰρμοῦ. οἶμαι γὰρ ἐν αὐτοῖς ἅδην τὸν κολοφῶνα τοῦ λόγου, καὶ ἡ φύσις. ᾗ γὰρ δίκης τοῖς ἀεὶ πολλάκις ποιεμένοις τὸν λόγον) ἐκ ἥμιλλον ἴσον ἔχῃ, καὶ τὰ ἑξῆς. Virg.

O ſocij (*neque enim ignari ſumus ante malorum*)
O paſſi graviora. Item
Aeole (*namque tibi divum pater atque hominum rex*
Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos)
Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat aequor.

Quanquam hoc Hermogenes ἐν τῇ λέξει ἐνάντιον ἀνάγκαιον vocat. Quod eſt, inquit, non ſolum honeſta figura, verumetiam neceſſaria. γίνεται δὲ ὅταν τὸ αἰτίαν τῷ λεγομένῳ, ἢ μέλλει τις δεῖν ὁ ἀκροατὴς, μέσον ὁ λόγον τάξῃ. Et hoc Homeri ponit exemplum:

ὦ φίλοι, ἦ ἀρ' τ' ἦμεν ὅτῳ ζόφος, ἠδ' ὅτῳ ἠὼς,
ἠδ' ὅτῳ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
ἠδ' ὅτῳ αἰνότατος, ὀλοὴ φερεζώνοιο θανοῦσ.

Huius generis innumera ſunt apud Herodotum, vt illud in primis, χρόνῳ δὲ ὁ πολὺς διῆλθόντας (χρόνῳ γὰρ καταλύει χρηίδιος καιρὸς) ἔλεγε περὶ τοῦ χήνεω τοιάδε, ὦ χήνε, ἦ ἀρά σοι ἐτέων πεντήκοντά μοι λέγοντι ἐπὶ τῇ ἐλίκι τῇδε γυναικὶ. ὅτε γὰρ τυγχάνω ἀνδρώπεσι ἔοντα ἀπιστίῃσι πᾶσι ἐφθαρμένοι, πάν-

ἔχει

ὅλως ἐκπλῆξαι διάνοιαν γνώμην. Hæc figura hiſtoricis admodum vtilis eſt. Tollit enim, inquit Herm. τὴν ὑποπτότητα τῆς ἀφηγήσεως. Itaq; permulta eiuſmodi quoque apud Thucydidem reperies. Syneſius non in medio poſuit cauſam, ſed præpoſuit, Sic enim epiſtolam orditur, Σὺ γὰρ δὴ καὶ φιλόσοφος εἶ καὶ φιλοθεώτατος. σοὶ μὲ δεῖ θρυπτακλαύσασθαι τὰ τῆς πατρίδος συμφορὰς, patriæ calamitates. Hoc eſt apud Hermogenem: διαιρήσειν τὰ πράγματα, καὶ τὰ δύτερα πρῶτα λέξῃ. εἶτα διακοσμήσειν ἐπιμελήσει τὰ πρῶτα, καὶ τῇ χάριτι τῇ κατ' ἐπιμελείαν χρήσεται. Horatius, σοὶ σφαλοῦσι.

Feſto quid potius die Car. iij.
Neptuni faciam? prome reconditum,
Lyde ſtrenua cæcubum,
Munitæque adhibe vim ſapientiæ.

Fabius inter tropos ὑπερβατὸν numerat. Sed aliud eſt eius atque Hermogenis. *Fit ſæpe*, inquit, *aſpera & dura & diſſoluta & hians oratio, ſi ad neceſſitatem ordinis ſui verba religantur. Differenda igitur quædam & præſumenda: atque vt in ſtructuris lapidum impoſitorum, loco quo conuenit quicque ponendum. quum enim decoris gratia longius diſtrahitur verbum, proprie hyperbaton tenet nomen, vt Animaduerti, iudices, omnem accuſatoris orationem in duas diuiſam eſſe partis.* lib. viij. pro Cluentio

καὶ δὴ καὶ οὐκ ἂν παρῆλθε, ἰσῶ) Budæus, καὶ δὴ significat protinus, continuò, mox, ideo. Dem. ἐστὸν καὶ γάρτα καὶ σφετλιὼ ὀνομάζων ἐμέ· ὡς ἐκεῖ σφόδρα τις εἶπε τὰ σφέτερ' ἑαυτῆ σφὶ δόμεν, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα. Quaſi vero ſiquis de altero dicere occupauerit, quæ ſibi ineſſe vitia nouit, continuo verum ſit. Greg. Naz. ὁ δὲ δὴ τῆς de Corona. in Baſilium magnum.

παιδιωαϊκῶ.

τῆν, ἐξαρχὴν ὑπαρχόντων αὐτῶ εἰπεῖν, ἐν αὐτὸν ἢ δὶ ηξίωσεν. Continuò ad ipſum me conuertam. Ariſtides, ὡς ἵνα μὲ πολλὰ τοιαῦτα λέγων, πέμψω τῶ καιρῶ χρώμενος, παρεὶς ἅπαν τὸ μέσον, ἢ δὶ ἀφὶς αὐτὰ τὰ κύρια τῆ λόγω χρῆσθαι. Iam iam veniam ad ea, quæ capita ſunt orationis Lucianus, ἐπὶ ἢ σὺ ἐρωτᾶς, ἢ δὶ λέγω. Ariſt. ὁ γὰ ἂν τις βέλτιστα διημῆσθαι τῆ σώματος, ἢ δὶ πάντων ἄριστον ἕξει σῶμα. Continuo præſtantiſſimum habebit corpus. Tale eſt & illud Maronis:

Mag. mor. lib. i. cap. xi.

Non aliter quam qui aduerſo vix flumine lembum
Remigijs ſubigit, ſi brachia forte remiſit,
Atque illum in præceps prono rapit alueus amni.

Georg. lib. i.

Hæc particula, inquit Gellius, *quaſdam poteſtates habet, non ſatis notas, niſi in veterum literarum tractatione curaque exercitis. Nam & pro aduerbio, Quam valet, quum dicimus, aliter ego feci atque tu. Significat enim aliter quam tu. Et præterea pro alio quoque aduerbio dicitur, id eſt ſtatim.* Quod vt probet, affert integrum hunc poetæ locum. Vtitur autem hac præfatiuncula Dem. ad vitandam ſatietatem atque odium, eo quod nimium ſuis laudibus immorari videtur.

σὲι ὧν παρῆλθα) Supra in Olynthiacis παρὼν ἢ ἀκύων emendauimus pro παρών. Nunc ſecunda cogitatione vt ſolida ſit illa emendatio, vereor. Quare ſi cui diſplicet, non repugno. Illud quidem Æſchinis certum eſt, παρῆλθον δ' ὁ μισοδίμος Δημοσθένης κατέτειψαν ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπολογούμενος. Totum diem exemit orando. Hoc Iſocratis an huc pertineat docti iudicent.

σὲι δ' παρελθ.

iudicent. ὑμεῖς μὲ ἂν οἶδ' ὅτι τούτῳ χρήσθαι τῷ λογισμῷ, τῆς ὑμᾶς φροσόδου κωλαφροῦντι, ἵνα περὶ σωτηρίας πρόπιμεν. Dein paulo poſt, ὥσθ' ὅτε ἐγὼ κὴ τὸν λόγον μέλλω ποιεῖσθαι, κὴ τὴν φρόσοδον ἀπογεγράμμαι, acceſſionem hanc ad dicendum profeſſus ſum. τὸ παρὰ γὰρ κὴ τὸ φρὸς hic idem valent vt diximus. ſic dicunt, Adire ad populum, φροσέρχεσθαι τῷ δήμῳ, κὴ λόγου τυγχάν. Xenophon, ἁ βία εἰς οἰκίας παρέναι, aut vi in ædes irrumpere. Plenius eſt illud Æſchinis, παρῆλθον Δημόσθενες ὀλὶ τὸ βῆμα, ὡ τῷ ἐμῷ λόγῳ εἰπέ. Hoc conſcenſo ſuggeſto.

Areopagitica. παρὰ ι.

τότε διαπρὰς τινας κὴ πλατείας ὑπεσχημμένων οἰκεῖσθαι) Hic erat Æſchines, ſed de vno ſic loqui ſolemus plurali numero. quod cognouimus ex illa Dem. περὶ τῆς παραπρεσβείας, vbi cum hæc hiſtoria, tum aliæ, quas hic refert, exprimuntur pleniùs.

περὶ παραπ.

τὴν ἢ Θηβαίων πόλιν διοικεῖν) Dem. de Æſchine in eadem, κὴ διεξέλθη λόγον μικρὸν ὑμῖν, ὃν κῆ Θηβαίων εἰπεῖν φησὶ Φίλιππον ἔφη, δυοῖν ἃ τειῶν ἡμερῶν ὑμᾶς μάχεσθαι οἴκοι κὴ ὁ τραλιυομένους, ὅσ' ἀνεχλημμένους, θήβας μὲ πολιορκημένας αὐτὰς χωρὶς τῆς ἄλλης βοιωτίας οἰκεῖσθαι. διαπρὰς ἢ κὴ πλαταιὰς οἰκιζομένας. Quæ dirutæ fuerant, quia nolebant συνοικεῖν αὐτοῖς cum reliqua Bœotia, ſed δημοκρατεῖσθαι. Quamobrem erant Athenienſibus amici, quod apud Iſocratem, ὡ τῷ πλαταϊκῷ legimus.

pro Sexto.

διοικεῖν) διοικίζειν contrarium τῷ συνοικίζειν, illud diſpergere incolas, hoc in vnum congregare. M. Tullius, *Tum res communem vtilitatem continentes, quas publicas appellamus, tum conuenticula hominum, quæ poſtea ciuitates nominatæ ſunt,*

ſunt, tum domicilia coniuncta, quæ vrbem diuinus inuento & diuino iure & humano manibus ſepſerunt. Domicilia coniuncta ſυνοικίαι. Dem. in ea quam memorauimus, τὰ περὶ συμμάχων τῆς ὑμετέρων πόλεως κρίσεσι πάντα. Δοκεῖτε γὰρ ἔσεσθαι οἱ κρίσεις ἀφαιρεῖσθε, οἱ δικαιοδόται τὸν ἀρχὴν τῆς λόγου. Isocrates, οἱ καταδαμάσαντες τὸν μαντικὴν ἀφίκοντο. Mantinenſes diſtrahebant.

de pace.

τὴν πόλιν εἶναι αὐτὸν ἀμφιπόλεως ὑποδεδέσθαι.) In eadem illa Dem. ἐν ἀγανοῦρθρῳ, ὅτι ὑμεῖς μὲν ἀμφὶ πολλὰ διεδίκαζεν ἐκείνῳ, Φίλιππος δὲ ὑμῶν εἶναι ἀμελόγησε παρεδώσει. Ex quibus apparet Æſchinem his omnibus deſignari. καὶ τὸν ὄρεσιν ὑμῖν ὑπάρξει) Oppidum eſt ἐν τοῖς μεθορίοις ἀττικῆς καὶ βοιωτίας, i. confiniis inquit Strabo. De quo diu certatum eſt inter Thebanos & Athenienſes. Sed tum in ditione erat Thebanorum. Miſſi ſunt ab Athenienſibus Romam ad Senatum legati, Carneades ex Academia, Diogenes Stoicus, Critolaus peripateticus. Cauſa mittendi fuit, vt multam irrogatam (tum enim Græcia Romanis paruit) ob vaſtationem Oropi deprecarentur. Grata autem erat Senatui legatio, veniſſe treis tum diſciplinarum principes, ſumma eloquentia, qui per celeberrima Vrbis loca de rebus grauiſſimis differentes, ingentem multitudinem excitabant ἐκ τῶν ἀκροατῶν. auctor Macrobius. Cauſa vaſtationis videtur fuiſſe, quod cum ambigui iuris eſſet, ſubinde ad Thebanos deficerent.

Saturn. i. ca. v.

καὶ ἐπανισμὸν.) Fucos ac fallacias. Cic. *Petitionis noſtræ, quam tibi ſummæ curæ eſſe ſcio, huiuſmodi ratio eſt, quod adhuc coniectura prouideri poſſit. Prenſat vnus P. Galba, ſine ſuo ac fallacijs*

i. ad Atticum epiſt. i.

fallaciis more maiorum. negatur. φαινικὴ, fucatus capillus, vel appoſitius, φεψίθιος κεμὴ, Schol. Ariſt. φαινίζειν, fucum facere. ἀπὸ τῦ φαίνομαι. De quo verbo, quod frequens eſt apud noſtrum, plura dicemus in alteram orationem, quam huic adiunctam voluimus.

οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς) ὑπάγειν, in fraudem illicere. Terentius, *Etiam nunc me ſubducere iſtiis diſciis poſtulas?* Fortaſſe hoc verbum apud Menandrum inuenerat. Nam Latinis ſimplex hoc ſenſu magis in vſu eſt. Nonius Marcellus, *Ducere, illicere, inducere*, deinde hæc adducit exempla M. Tullius 1. Offic. *poſtremò pretio aut mercede ducuntur.* Idem de ſenectute, Sic adoleſcentes ſenum præceptis ad virtutis ſtudia ducuntur. Quibus addi poteſt illud eiuſdem, *Quod ſiquis eſt, qui inductus opinione vulgi, aut Antonium ieiuniorem, aut Craſſum pleniorem fuiſſe putet, vehementer errat.* τῦ δόξῃ τῦ πολλῶν ὑπαχθείς. Cornificius, *Qui fortunis alicuius inducti, amicitiam eius ſequuti ſunt, vt ſimul ac fortuna delapſa eſt, deuolant.* Cæſar, *Is regni cupiditate inductus, coniurationem nobilitatis fecit,* ὑπαχθείς. Cic. *Si P. Lentulus ſuum nomen inductus a vatibus, fatale ad perniciem reipub. fore putauit.* Tibullus,

Semper vt inducas, blandos offers mihi vultus.
Poſt tamen es miſero triſtis & aſper amor.

Andria.

de Oratore.

ad Herenn.

in Catil. iiij.

Cyprianus, *Horum omnium ratio eſt illa, quæ fallit & decipit, & præſtigijs cæcantibus veritatem, ſtultum & prodigum vulgus inducit.* Eſt & ἀνάγειν, incitare perſuadere, ἐπιθύειν. Syneſius, ταῦτα ἐπῆγεν αὐτὸν φεύγειν τὸ καταδικάσαι μιν. Herodotus, μάλιστα δ' ἐπῆγε σφέας ὥστε ποιέειν ταῦτα

de vanitate Idolorum.

Melpomene. pro Phorm. Olynth. ii.

τῆ τωνδαρείδων ἀ ναυτιλίη ἐ Αργεῖ. Dem. ὅτω ἦ ὑπὸ τῆ τότε ὑπηρέτων ὑπάγεσθαι φῶ. Idem, ὅτω τιλίως ὑπήχθητε, ita prorsus ducti fuistis. Herodianus actiuè, πειθοῖ τινα λέγων, ὑπηγάγετο τοὺς πλείονας εἰς εὔνοιαν ἀ πίστιν ὧν ὑπηρχεῖτο. Idem, μεγάλαις ἦ παίταις ὑπερχόμενοι ἀ ἐλπίσιν αἰκαπίδων ὑπηγάγετο. Politianus, magnis illexit præmijs. Iosephus de filijs Eli, τὰς γυναῖκας διέφθειρεν, τῆς μὲ βίαν φοσφέροντες, ταῖς ἦ δόσεσιν ὑπαγόμενοι. Appianus, ὑπήγετο ἦ τοὺ κλυκμβύνες ἱππέας διὰ τοῦτ πολιτεύματος, perducebat ad se C. Gracchus equestrem ordinem. Sed hoc potius est φοσήγετο. Xenophon, ἐπιμέλετο ἦ ἀ μόνον βίᾳ χειροῦσθαι τοὺ ἑαυτέας, ἀλὰ τῆ ἠθάτητι φοσάγεσθαι. Studuit non solum vi subigere hosteis, sed etiam mansuetudine allicere. Verbum enim superius est illicere, id est in fraudem inducere. Æschines, ὑπερεξεπύσας αὐτὸν ἀ φοσαγόμενος. Plutarchus, ἑαυτῆ γὰ κατέπιν ἔτυχε τῆς χρατιγίας, τὸν δῆμον, τὸ μὲ διεκπίας, τὸ χρῆμασι φοσαγόμενος. Anno post præturam adeptus est, populum partim obsequijs, partim largitione promeritus. Isocrates, ἀ τοὺ μὲ πῖσαι, τοὺ ἦ βιάσασθαι, τοὺ δ' ἐπαίρεσθαι, τοὺ ἦ τῆς ἄλλης διεκπίας φοσάγεσθαι. Sallustius, *Regis Bocchi proximos magnis muneribus & pollicitationibus ad studium sui perduxit.* Cæsar, Sequani Germanos atque Ariouistum sibi adiunxerant, eosque ad se magnis iacturis pollicitationibusque perduxerant. Seneca, *Difficile est animum ad contemptum animæ perducere.* Horatius de Penelopa. Putasne perduci poterit tam frugi tamque pudica. Suetonius, *Lolliam Paullinam Memmij perductam a marito sibi coniunxit.* Terentius,

τῆ ἱμερτλίων α.

Agesilao.

in Sulla.

Nicocle.

Iugurtha.

Bel. Gal. vi.

ad Lucilium.

in Caligula.

Andria.

Qui

Qui tum illam amabant, forte ita vt ſit, filium perduxere illuc ſecum, vt vna eſſet, meum. Dem. ἦσαν ἀπιστιῶντές τινες Φιλίππῳ, καὶ νοεῖν ἔχοντες. οὕτω πιστεύειν ὑπῆρξεν. Quorſum hæc tam multa? Quia in hoc verbo fraus occulta ineſt, vt præpoſitio declarat: in illo bona fides. Itaque illud vertimus, allicere, perducere in partes, vbi nihil dolo malo fit, hoc illicere. Sed illud in Phormione, *is ſenem per epiſtolas pellexit*, eſt ἐπαγάγετο. Sic Tacitus. *Hanc, vt amore intenſus, adulterio pellexit.* Pro eo quod eſt in adulterium octauus caſus, εἰς μοιχείαν ἐπηγάγετο. Lucianus, Ann. liij.
ἅμα κόσμησιν φύσεσιν, ὡς ἂν προφάσεσιν φανοῦνται, καὶ ἐπὶ πλείονας ἐπάξονται. Quum enim obiecta eſt ſpecies formoſa, aut res iucunda nos commoueri neceſſe eſt. Hinc ἀπαγωγὸς, πιθανὸς, blandus, pellax, illecebroſus. ἀπαγωγὴ, lenocinium, pellacia. Plato, de circulatoribus loquens & maleficis, ἀπαγωγεῖς περὶ καὶ κατασίσμους τοῦ θεοῦ, de repub. ij.
οἵ φασι, πείθοντες σφίσιν ὑπηρετεῖν. At Syneſius, ἔστιν de diuinat.
ἔξω τοῦ κόσμου θεῖον ὄζον, ἅπαν ὄζον ἀγρήντευτον. eoque adducit illud poetæ de Ioue, ὁ δ' ἀφήμβους
ἐκ δηρίζει ἀδῆς ὄθεται. ἡ γὰρ τοῦ φύσις ἀμειλικτος. τὸ δὲ παθητικὸν ἔξι τὸ δειλόμβρον, cuiuſmodi ſunt dæmones, qui mundo continentur, vt docet Auguſtinus. Et hi, ſi forte, capiuntur illis, quas de ciuitate viij
Plato memorat, allectationibus. Nam vana ſpe lactare amantem eſt apud Terentium Budæo teſte, ἀπάγεσθαι καὶ διακωλεῖν. Feſtus, *Lacit, inducit fraudem, vnde lactat, illectat, delectat, oblectat.* Hinc ἀπαγωγὴ forma argumentationis Itaq; inductio
cum ſenſim & pedetentim interrogando de Latinè dicitur
ſingulis eò ducimus aduerſarium vt vniuerſale concedat inuitus. Quod aperte Philoſophus

περὶ ὑστέρου αἰδῆ, i. cap. xiiij.

ostendit his verbis, ἀναξίως δ' ἂν ἔχοιτας ἄδικον ἀκούειν. Sensus enim est quo percipimus res singulas. Itaque est ἀπὸ τοῦ ἀναίσθητος, non ἀπὸ τοῦ ἀγνῶτος. Cic. *Nihil queror de Dolabella, qui tum est impulsus, elusus, inductus.* Festus, *Inlex producta sequenti syllaba significat, qui legi non paret. Inlex correpta syllaba sequenti significat inductorem ab inliciendo*, Plautus, *Esca est meretrix, lectus inlex*, ἀπαγωγός. Euripides Andromacha.

Phil. ij.

ἀλλ' ἐκεῖνα δεῖσαι τὴν μητρὶ πρεσβύτιν τέκνον.

Hic vides nullam fraudem subesse, aut lenocinium, sed bonam mentem. Dem. pro Ctesiphonte vsus est simplici verbo, ἵνα μηδὲν ὑμᾶς τοὺς ἔξωθεν λόγους ἀγνοοῦντας, δυσκολαίνητε πρὸς ἐμὲ τὸν ἀπὸ τοῦ βήματος λόγον ἀκούοντα. Nequis vestrum ductus orationibus extra causam habitis, alieniore animo me audiat de causa perorantem. Hæc tam multa annotauimus, nequis putet vsum horum verborum esse promiscuum, & non proprium. Ante omnia enim, si volumus proficere, quam diligentissimè proprietates verborum obseruare debemus. Sed longiùs imprudenter elati sumus, χαίρειν εἰπόντες τῇ Δημάδου. Domum redeamus.

ὃ τὴν οἰκίαν πεφυκὼς. Dem.

ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδε, οὔτε προσδοκᾷ, νομίζω δ' τὸν λέγοντα λυπεῖν) Doctissimus Camerarius ad illud Sophoclis in Lorario, ἦ που ἰδιωτεύω, Sic loqui solemus ὡ ἴδε, confirmantes aut approbantes dictum. Et hoc igitur nunc dicit orator, improbans vel refutans Æschinis dictum. Hic certè manifestum est ἴδε, multoque euidentius eadem de re, εἰκότως δ' ἂν ταραχθεὶς ἐπιεικῶς ἀπιλίγη· ὡς δ' ἀκόντων ὑμῶν ἀδίκως, ἀναγκάσει ἴσχει, πολλοὶ μὲν διαμαρτυρόμενοι, ὅτι ταῦτα

οὔτε

ὅτι οἶδα, ὅτι κοινωνῶ, φέρε δ' ὅτι οὐκ ἀξιῶ φέρε κἀγώ. hoc enim tertium tempus fuit, quo de nunc agit, cùm non eſt auditus malo ciuitatis. Thucydides, τὰς μὲ λόγας τὰς πολλὰς οὐκ ἀξιωτέον ἀκούειν. Æchines, οὐκ ἀγανάκτει ἐφ' τὰν εἰράνην ἀπώσης συμμαχέας. eodem ſenſu Paulus, ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω. Auguſtinus, *ignoro, non approbo, non conſentio.* B. Hieronymus, *obſecro te religioſa in Chriſto filia, vt teſtimonia iſta non nouerus, quibus incontinentibus & miſeris ſubuenitur, ſed illa potius lectites, quibus pudicitia coronatur.*

contra Cteſiphontem.

Rom. vii.

ad Ageruchiam de monogamia.

ΤΑῦτα τοίνυν πάντα, ὅσα φαίνεται βέλτιον ἐμοῦ λέγειν ἑωρακέναι, ἐξ ἑνὸς μέρους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτε δεινότατα, ὅτε ἀκαζόνειαν ἐπαιρόμην, οὐκ ἀγανακτήσει δ' οὐδὲν ὅμως γιγνώσκειν καὶ ἀκηκοέναι πλὴν ἃ αὐ ὑμῖν λέγω οὐδέν. ἐν μέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' ἀτυχίαν, ἣν συμπέπονε ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις δεινότητος καὶ σοφίας ἔργῳ κεκτῆσθαι. ἕτερον δ', ὅτι περὶ ἐκ τῶν πεπραγμάτων κρίνω καὶ λογίζομαι, καὶ οὐδὲν λάθεμοι ἀδεὲς αὐ ἔχει, πρὸς οὓς ἐγὼ ἀπολύτρωσιν καὶ λόγου δείξει προσηκόντως. ὁρῶν ἂν ὅ, τι αὐ ποτε ἀπ' αὐτῶν ὑπάρχῃ τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φάσκειν μοι. ὅταν δ' ὅλη διάπρας ὥσπερ εἰς πρυτάνεις, ἀργύριον προσενέγκῃς, οὐκ ἔτι φέρε, καθείλκυσε τὸν λογισμὸν ἐφ' αὑτό, καὶ κρίνε αὐ ὀρθῶς καὶ ὑγιῶς τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς αὐ λογίσαιο.

HÆc igitur omnia, quæ perſpicuum eſt me meliùs ceteris prouidiſſe,

uidisse, ad nullam, Athenienses, ingenij vel solertiam vel ostentationem referam, neque vllam aliam ob causam nosse & præsagire præ me feram, præterquam ob duas res, quas vobis eloquar: quarum vna est, Athenienses, fortuna, quam ego omni hominum solertiæ sapientiæque dominari video. altera, quod gratuitò rem quamquamque æstimo atque dijudico: nec quisquam potest lucrum aliquod ex largitione, ijs quæ ego in rep. gessi dixiue, ostendere adiunctum. rectum igitur, quodcunque ipsæ res offerunt, sese mihi, vt conducere videtur, ostendit. Cùm verò in alteram partem, quasi in trutinam, argentum addideris, aufert secum ac deprimit veram rationem, nec iam rectè quicquam aut integrè, qui id fecerit, reputare poterit.

Ταῦτα τοίνυν πάντα, ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῆς ἄλλων σοφρονῶν) λυσις αἰτιατικὴ ὄντος, ad arrogantiæ crimen suspicionemque vitandam: Qualis est illa Ciceronis, *Quid ergò? audacissimus ego ex omnibus? minimè. at tanto officiosior quàm cæteri. ne istius quidem laudis ita sum*

pro Roscio Amerino.

ſum cupidus, vt eam alijs præreptam velim. niſi quòd hic apertè ponitur ἡ αἰτίθεσις καὶ αἰδυποφορὰν καὶ ὑποφοράν. apud noſtrum occupatur obiectio, non obijcientis nomine infertur. Sic enim diſtinguunt λύσιν αἰτιπαθοῦντος, αἰτίθεσιν, αἰδυποφορὰν καὶ ὑποφοράν. Nam & hic dici potuit, Quid igitur? tu prudentiſſimus omnium? nemo præter te quicquam intelligit? minimè. tum fuiſſet αἰτίθεσις καὶ αἰδυποφορὰ καὶ ὑποφορά, nunc occurritur obiectioni tacitæ, quod λύσιν αἰτιπαθοῦντος appellant, quum quod nobis aduerſum erat præoccupamus. Dicit ergò ſe prædixiſſe hæc nulla dexteritate ingenij, aut quia plus alijs viderit: ſed partim felicitate quadam, partim integritate. Sic enim ſummiſsè de teipſo loqui prodeſt admodum, in quo eſt, ἦθος καὶ ὑπόκρισις. atque hic rurſus, inquit Vlpianus, παρῆται τὴν ἰδίαν φυσικὴν σύνεσιν, vt prius τὴν οἰκείαν λέγων ἐποιήσατο. Eſtque hæc ſecunda pars τῆς φυσικατασκευῆς, γνησίως ὑπερεχομένη τῆς φυσικῆς μέρει.

εἰς ἀδημίαν ἥν δεινότητα, ἥν διαζήτησιν ἐπαυρίσω) M. Tullius, *Cùm omnis arrogantia odioſa eſt, tum illa ingenij atque eloquentiæ multo moleſtiſſima. quamobrem nihil dicam de meo ingenio: neque eſt quod poſsim dicere: neque ſi eſſet, dicerem. aut enim id mihi ſatis eſt, quod eſt de me opinio. aut ſi id parum eſt, ego maius id commemorando facere non poſſum.* in diuinatione in Verrem.

ἥν δεινότητα) dexteritatem ingenij vel ſolertiam, Dem. καὶ ζῶν δεινότητος ἦν ἐν τῇ φιλίππου διαίτῃ. Idem, δεινὸς ἦν φίλιππος πρόφασιν λαβεῖν. quam Ariſtoteles definit, ὅτι δέ τις δύναμις ἦν κρᾶσιν δεινότητα. αὕτη δ' ὅτι τοιαύτη, ὥστε τὰ πρὸς τὸν pro Corona. Olynth. 1.

Ethic. vi. cap. xii.

τὸν ὑποτιθέντα σκοπὸν συντείνοντα, δύνασθαι ταῦτα πράττειν, καὶ τυγχάνειν αὐτῶν. sic lego non αὐτῶν, posse hæc agere ac consequi finem illum. non enim quis dicitur media consequi, sed dirigere atque inuenire. Pergit Philosophus, εἰ μὲ ἔστ ὁ σκοπὸς ἢ καλὸς, ἁπλῶς ὄψει· εἰ δ φαῦλος, πανουργία. διὸ καὶ τὰς φρονίμους, δεινὰς καὶ ὑ πανούργους φαμὲν εἶ). Cic. *malitia autem vult illa quidem imitari prudentiam, sed distat ab ea plurimum.* malitiam τὴν πανουργίαν interpretatur. Idem, Præclarum igitur illud Platonis, *Non solum, inquit, Scientia quæ est remota à iustitia, calliditas potius, quàm sapientia est appellanda: verùm etiam animus paratus ad periculum, si sua cupiditate, non vtilitate communi impellitur, audaciæ potius nomen habeat, quàm fortitudinis.*

Offic. iii.

Offic. i.

Menexeno.

apud Platonem est, ὁ μόνον ὀκνήμα χωρεζομένη δικαιοσύνης, πανουργία νομίζεται. Ante hæc Tullius, *Quocirca nemo, qui fortitudinis gloriam consecutus est, insidijs & malitia laudem est adeptus.* eadem est igitur malitia & calliditas. sed alia est δεινότης Demosthenis, videre quæ facienda sunt, aut prouidere futura: alia ad extremum exequi, quæ fuit in Philippo, & quam Aristoteles definit. δεινότης sæpe est eloquentia, quæ significatio non aliena est huius loci. Plutarchus, ὁ Κικέρων τῷ μανίλλῳ πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὅτι πλείονας αὐτῷ κατεμαρτυρήσας, ἢ συνηγορήσας σέσωκα, τίς ἦν, εἶπεν, ὃ φησὶν οὐ δικεῖ πλὴν εἶναι πίστεως ἢ δεινότητος. Æschines in quadam epistola, καὶ ἔστιν θαυμαστὸν, εἰ καὶ τῷ μὲν ὑμετέρῳ, καὶ τῷ ἡμῶν λόγῳ ἡ τῶ Δημοσθένης δεινότης κρείσσων ἐγένετο. amara inimici laudatio. Dem. ὁ δεινὸς μὲ ὄντως λέγει, αὐθρ ἢ βουλίμους τῷ δεινῶν.

in vita Ciceronis.

contra Aristocratem.

ὅτι

οὔτε ἀληζόνειαν) ἀληζὼν, ὡς ὁ γεωγράφος φησὶ, πᾶς ὁ πλείω ἑαυτῶ ἀφηγούμενος. ὅθεν γὰρ πλανᾶν, καὶ ἀλήτης, πλανήτης. Illis enim licet, qui multas regiones peragrarunt, impune mentiri, & mirabilia narrare ſe multa vidiſſe. ἀληζόνειαν Ariſtoteles & Theophraſtus definiunt περιαυτολογίαν μὲ πρόσωπον ἀγαθῶν. Bene igitur noſter, οὐδὲ περιαυτολογήσω, neque aſſimulabo. Thucydides autem cum ſcriberet, οὐδ' ἐπὶ τῶ ἐγκωμιαζόμενω ἄνευ κομπωδίας ἔχοντι περιαυτολογίαν, vſus eſt genere pro ſpecie. vel eſt λόγος ἀντ' ὀνόματος. lib. ii.

πλεῖω δὲ ἃ οὐ ὑμῖν εἴπω δύο) Figuram hanc Hermogenes appellat, τὸ κατ' ἀθροισμὸν ἐρεισμένον. Definiens enim in primis duo, dilucidam facit orationem, καὶ περιδιωκτικὸν τὸν λόγον. Nam neque plura poſcit auditor duobus, & ſecundum ante cognouit mox ſubſequuturum. Sic Dem. alibi, πολλὰ μὲν ἔγωγ' ἐλαττῶσαι καὶ τοῦτο τὸν ἀγῶνα ἀφεῖναι. δύο δὴ καὶ μακρὰ. ἢ μὲ καὶ τὸ ὄχλε. ἕτερον δὴ, καὶ τὸ ὄχλε, vt hic: vbi diſtributio quoque, quam μερισμὸν vocat, lucem addit orationi. καὶ ποιοῦσι τὰ ξυμμεμιγμένα σχήματα maiorem ὀυκρίνειαν: quæ mixta τῆ περιόδω tollunt eius obſcuritatem, naturale & neceſſarium longioris ambitus vitium. Hic autem atque ibi pro corona longior eſt circumductio, quam περιόδω vocat. Et hoc eſt Ciceroni diſtinctè dicere, τὸ διωκητικὸν τὸν λόγον. Idem ad Atticum, & ſimul hoc διωκητικώτερε περίοδω ſanè πλατικόν. Ediſſeres, explicabis liquidò. Item, ſed id φιλοσοφώτερον διωκητικώτερον, quam ſciemus quantum quaſi ſit in trientis triente. δὶ ὄντυχίαν) Modeſtè fortuitum videri vult, quod ipſius ſapientia inuenit. Ethic. iv. de Corona. de Oratore iii lib. vii. ep. x. & ep. iij.

ὅτι περῖκα τὰ πεπραγμένα κρίνω) περῖξ dos. περῖκα,

κεν, δωρεὰν gratis, aduerbium. Sed nonne arrogans est hæc gloriatio? nequaquam. ἔκνομα μὲν γὰρ ἐστὶν οὕτω φορτικὸν καὶ ἀπαχθὲς, ὡς ὁ καθ' ἑαυτοῦ ἔπαινος, inquit Themistius. Sed non in omnibus, ἀλλ' ὅτι παιδείᾳ καὶ σοφίᾳ, ἐφ' οἷς καὶ δίκαιον ἐπαινουμένους, ἐρυθριᾶν χρεὼν ἐπὶ δηλαδὴ τοῖς αὐτῶν ἐπαίνοις. De quibus etiam aliis laudantibus erubescere oportet, qui verè sunt eruditionis ac sapientiæ compotes. Æschines, πολὺ σὺ μᾶλλον τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἀπαχθὴς. Sed integritatem nostram atque innocentiam tueri debemus contra calumniatores, in eoque nulla est arrogantiæ culpa. Nam & Pericles ille apud Thucyd. quem noster imitatus est, magna fiducia se prædicat, καθαρὰν παντὸς κέρματος καὶ ἀδωροδόκητον δημαγωγεῖν. Itaq; maiore vtitur libertate dicendi, spectans vtilitatem patriæ solum, atque integritate subnixus. Sum, inquit, φιλόπολίς τε καὶ χρημάτων κρείσσων. χρήμασι γὰρ νικώμενον τὸν λέγοντα, τὰ ξύμπαντα τότε ἐνὸς ἂν βουλεῖτο. Ego sum, inquit, amans patriæ, pecunia maior: qua si victus sit, qui suadet aliquid, omnia hac vna re veneunt, & pessum eunt,

lib. ii.

καὶ ἔστιν κέρμα ἑνὸς ἀνδρὸς ἔχει) Quid hoc sit iam diximus, improbum lucrum & pretium. Sed est etiam legitimum, & quicquid præmij loco capitur. Dem. de Theorica pecunia, quam populus accipiebat vice congiarij aut sportulæ, ἴσως γὰρ ἴσως τίλειόν τι καὶ μεῖζον κέκτηνθε ἀγαθὸν, καὶ τοῦτ' τοιούτων λημμάτων ἀπηλλαγμένοι, ἃ τοῖς ἀδίκοις παρὰ τῶν ἰατρῶν διδόμενοι στέμμα ἔοικε. καὶ γὰρ οὗτοι ἐχρῆν ἐκεῖνα ἐπίδοσιν, οὗτ' ἀποδυσκεῖν ἐᾷ. καὶ ταῦτα, ἃ νέμεσθε ὑμεῖς, οὔτε τοσαῦτά ἐστιν. οὔτε ἀφέλειαν ἔχειν παρ' ἑαυτῷ, οὔτ' ἀπογνόντας ἐᾶν τι πρᾶξαι

Olynth. iii.

πρᾶξαι

πρόθεσιν ἰᾶ. Fortaſſis ſingularem aliquam & magnam vtilitatem conſequi poteritis, his largitionibus liberati, quæ cibis, quos medici dant ægris, ſunt ſimiles, qui neque vires redintegrant, neque emori ſinunt. Similis fuit Eubuli vel Periclis legi νόμος τῆς θεωρικῆς, frumentaria lex apud Romanos, quam C. Gracchus tulit. Cic. *Piſa ille Frugi ſemper contra legem frumentariam dixerat. is lege lata conſularis ad frumentum accipiendum venerat* (hoc erat λῆμμα λαμβάνειν) *animaduertit Gracchus Piſonem in concione ſtantem.* Quærit audiente populo Ro. qui ſibi conſtet, *quum ea lege frumentum petat, quam diſſuaſerat. Nolim, inquit, mea bona, Gracche tibi viritim diuidere liceat, ſed ſi facias, partem petam.* ἐὰν μὲ ἰδιωτεύειν, φησὶν, ἐξεινέγκῃς σὺ νέμων τοῖς πολίταις εἰδέχ. ἐὰν δ' αὐ νέμῃς, ἐγὼ νεμοῦμαι. νέμειν tribuere, diuidere. νέμεσθαι partem accipere, vt Dem. ἐ νέμεσθε τῶν ὑμετέρων. Præterea notandum diuites accepiſſe partes ſuas cum tenuioribus. Ait enim, *is lege lata conſularis ad accipiendum venerat.* Quod etiam in more erat Athenienſibus. Dem. ἐδόκει ἐδόκει ζημιωθῆναι τοὺς τὰς ἴσας ἰσχύοντας· ὅμως δὲ προσλαμβάνοντας. οἱ γὰρ ὑπὲρ πάντες ἀρχοντας μᾶλλον τοῦτο, καὶ κοινῇ συμφέρει. Sic enitimur, quantum poſſumus, Demoſthenem & Ciceronem ἐν παραλλήλοις componere. Tuſc. iii. Phil. iiii.

δεῖξαι προσκείμενον) Appenſum vel adiunctum. Greg. Naz. εἰ γὰρ ἔχει τι εἰπεῖν, ὅρῳ τὸ τούτοις προσκείμενον, Nempe his ſecularibus commodis. Et bene ὄρῳ. Sunt enim in his quidem λήμματα κάτω, ſed non ὠφέλεια ἄνωθεν, vt Dem. dixit de ſuorum ciuium lucellis. Dem. ἴσως ὅτι πλείον μὲ ὄφλῃ, κάτωθεν δὲ τοῖς πολίταις συμβαίνῃ in Eccleſiaſt.

τὰ παρεγγεγραμμένα ὑπηρέτας, ὅπως εἰ βέλτιον, διοικήσομεν. ὡς ἡ νῦν ἔχετε, ἀσφαλῶς διδόντων ὑμῖν τῶν χαρτῶν ἀμφίβολον, δίχα δὲ διωμοσμένοι εἰ, ἀπηρτημένοις καὶ τῆς παρασκευῆς καὶ τῆς γνώσεως. Vides hic ἀπηρτῆσθαι τῶν πλησίον ὄντας, καὶ τῶν ἀπηρτημένων. Quod Vlpianus κεχωρισμένοι, κρεμαμένους: quo significat ambiguum esse hoc verbum. Nam & sic posse intelligi, suspensos esse eorum animos: dubios & incertos apparatus atque sententias. κεχωρισμένοι, disiunctos, quod huic quidem loco melius congruit. Chrys. πάλιν καὶ τοῦτο δικαίως ἀπηρτῆσθαι τῆς ἡμετέρας, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτὸ τοῦ ζωμάτειον ἔχει. Arist. τὰ μὲν γὰρ τετράποδα ἀπηρτημένα ἔχει τὰ ὦτα, καὶ φανῆναι τῆς ὁμματίων, ὡς δύξειν αὖ. ὡς ἔχει δὲ, δηλὰ φαίνεται, διὰ τὸ μὴ ὀρθὰ εἶναι τὰ ζῶα, δηλα κυπτὰ. erectis enim essent, vt hominibus, ἐν τῇ αὐτῇ ὑπεροψίᾳ τοῖς ὀρθρμοῖς. Vbi Gaza suspensas auriculas. Sed potest etiam reddi, remotas & abiunctas. Dem. καί μοι μηδεὶς ὑπολάβῃ ἀπαρτᾶν τὸν λόγον τῆς γραφῆς, ἀλλ εἰς ἰλλιωικὰ περιέξει καὶ λόγους ἐμπίπτω. Nemo me putet orationem seiungere a causa. Lucianus ait esse amuleta quædam, quæ soleant ἀπαρτᾶν καὶ ἔασιν ὑπομνήματα περιαπτόμενα. Quæ etiam appellat περιαπτόματα. Sed hæc in mēdaciis ponit. Arist. ἐν τοιαύτης ἀρχῆς ἤρτηται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ φύσις. Nihil tam piè dictum est vnquam ab hoc Philosopho, qui dicit cælum ipsamque adeò naturam, pendere ex vno principio, quod est Deus. Melius quam Seneca, qui vult Deum esse naturam teste Lactantio. ἀρτᾶν péndere, ἀρτᾶσθαι pendére.

de partibus li. ii. ca. xi.

pro Corona.

ἐν τῷ φιλοψευδεῖ

Metap. xi. ca. vij.

lib. ii.

ὀρθὸν ἦν τὸ συμφέρον φαίνεται μοι) παρὰ τὸ θεωρεῖσθαι τόδε, καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀδικεῖν

ἀλλαῖς τῆς γνώμης μὴ ὀρθὴν φαίνεσθαι. transſlatum ab oculis peruersè tuentibus. vt remus ceteroqui rectus, ſub aqua videtur inflexus, aut etiam infractus, vt eſt apud Ciceronem in Academicis. Sic auaritia & munera obcæcant aciem mentis atque diſtorquent, ne poſſit, quæ recta ſunt, cernere. Sed notandum τὸ ὀρθὸν non hoc loco ſic accipi, vt in illo ſuperiore Ariſtotelis. hic enim eſt ἄλογ. ſuprà quod Ouidius dixit *erectos ad ſidera tollere vultus*, παρὰ τὸ ὄρθιον, ὀρθῶ, quod eſt excito.

ὅταν δ' ὀπὴ διάτρεχ, ὥσπερ εἰς τευτάνιον ἀργύριον φορτίζηται) Sacoma Victruuio, quod lauci impoſitum facit æquilibrium, vel inclinat trutinam. σάωμα Pollux. Euripides,

ἁλίσκεσθαι δέ σε
φθείρει θεῶν ἵις τῆς πέροι' ἄνοραξίας Hecuba.

σῦκος eſt σταθμὸς pondus. ſuperius illud λῆμμα φορτικὸν euocauit hanc imaginem, quæ eſt ἔξήγησις ſuperioris, de quo diximus. nemo poteſt dicere meis dictis aut factis appenſum vel appoſitum fuiſſe turpe aliquod lucrum, quod mentem vt lancem impelleret. nam illud quoque transſlatum fuit à lancibus.

ὥσπερ ἐν τευτάνῃ) εἰκών, imago. Ariſt. ἔστι δὲ μεταφορὰ ἡ εἰκών. διαφέρει δὲ μικρόν. ὅταν μὲν γὰρ εἴπῃ τὸν Ἀχιλλέα, Rhet. iij. cap. iv.

ὡς δὲ λέων ἐπόρουσεν, εἰκὼν ἔστιν. ὅταν δὲ, λέων ἐπόρουσε, μεταφορά. ſic cùm dixit λῆμμα φορτικὸν μεταφορὰ ἐστιν, transſlatio fuit, quæ peperit hanc imaginem, ὅταν ὡς ἐν τευτάνῃ ἀργύριον φορτίζηται. φορτικὸν proprium, φορτικὸν μεταφορικὸν metaphoricum. λῆμμα, ἀργύριον. Lycophron,

λαβὼν δὲ ταύρου τῷ πιρασμῷνι δόλου.

σταθμὸν παλαιὸν τρυτάνης ἑρτημένον.

σταθμὸν τάλαντον Isidoro Campana est trutina, quæ constat scapo punctis discrimina librarum notantibus distincto, quam Aristoteles ἰσορρόπιον; eo quòd vnicam lancem habet: qualem in σιδηρουργείοις vidimus, qua ponderibus massarum fusilium vtuntur examinandis, sues nostri vocant. hinc illud Persij,

Dilue elleborum certo compescere puncto
Satyr. v. *Nescius examen.*

Lycophron igitur notat auaritiam Herois & sordidam μικρολογίαν, qui in Hectoris corpore pendendo vsus est exactissima trutina, Troy weightes. Nam aurificum stateram idem Hispalensis momentanam appellat trutinam, quòd quouis momento facilè impellitur. Taurus interfectus est apud Lycophronem Hector. δῶτον donum, pretium. σταθμὸν παλαίω, ἀκριβεῖ, σταθμᾶς, ἀκριβῶς apud Æschylum. σταθμὸν δίκαιον, ἀκριβῆ medicis. Iam ἑρτημένος verbum est Demosthenis, suspensus. Iuuenalis

Componit vates, & comparat inde Maronem,
Sat. vi. *Atq; alia parte in trutina suspendit Homerum.*

Denique hic τάλαντον Lycophroni non est pondus, sed iugum. itaque additur τρυτάνης. sic apud Poetam,

ἐς ῞Ηρην ἑτίταινε δύο χρύσεα τάλαντα·
Iliados xxii. ἐν δ' ἔθετον δύο κῆρε.

Duo fata Hectoris atque Achillis nimirum, vter in prælio caderet. Atque eandem vtraq; vox habet notationem. Eustathius, γίνεται τὸ τάλαντον ὁ σταθμὸς, παρὰ τὸ τάλας, ὁ δηλαδὴ τὸν καρτερικόν. τοιοῦτον γὰρ ὁ σταθμὸς, ὡς φορτιζόμενος καὶ διὰ τὰ βάρη ὀπισθεῖς. σταθμὸς γὰρ καὶ τάλαντον vtrunque

que pondus & iugum, τὸ μοχλῶν καὶ τὸ ζυγόδεσμον vt hbra Latinis. Hom. δίκας ἔχουσιν τάλαντα. Iam de altera voce idem Eustathius, ῥυτὰς λέγεται διότι τοῖς ὄγκοις βάσεις, ἢ ἔδραι καταπονίται. Æschylus, ἀνὶ ὃν τῷ πυρόβλητος ἀχθοῦν κραιπνῷ βύσῃ, τυτθῷ καταπτώσῃ. nullum aptius verbum addi potuit. ἄχθος enim onus. Dem. ὥσπερ ἐν ῥυτῇ μέσον ὄντι τὸ λῆμμα. qui locus huic gemellus. sic Hom. μέσσῃ δ' ἐνὶ ῥυτῇ ἄσπετον ἦμαρ, cùm duæ sortes coniectæ sunt in trutinam, de quo diximus. M. Tullius, *Sed hæc nostra oratio multitudinis est auribus accommodanda, ad oblectandos animos, ad impellendos, ad ea probanda, quæ non aurificis statera, sed quadam populari trutina sunt examinanda.* Persius,

non siquid turbida Roma
Elevet, accedas, examenve improbum in illa
Castiges trutina.

Aristophanes, ἐν γὰρ τοῖς μετρικοῖς ταῦτα, musicæ non est examen τάλαντον, quod trutina est illa popularis, & verbum Ciceronis aptissimè positum vides. vetat enim poeta iudicio populi acquiescere, quæ Lesbia est regula ἢ ἐκ ἀσφαλὲς ὁ κανών, inquit Philosophus. Porrò locus Persij declarat iudicia rerum atque æstimationes trutinarum examinationibus comparari: vt nihil posset accommodatiùs excogitari hac imagine Demosthenis. Vetus Scholiastes ad Persium, *Examen est lingua, vel lignum, quod mediam hastam ad ponderа adæquanda tenet. Castigare autem est digito libram percutere, vt tremetur, & præ agitatione post æquum conquiescat. Trutina vero est foramen, intra quod est lingula, de qua examinatio est.* Quæ si vera sunt Eustathij

Prometheo.

De Corona,

de Oratore ii.

Sat. i.

in Ranis

hastam alij scapũ vocant, quod Lyconis est, vt videtur, τάλαντον.

thij ἐτυμολογίαν labat. Est enim ἀπὸ τῆς τρυπᾶν forare, & τρύπανον terebrum, ἢ τρυταίνη. Sed & hæc verba deriuari possunt ἀπὸ τοῦ βύω. Multa ad hunc locum Persij Casaubonus, quem vide, si placet. Nos enim nimis hic multa ὑπὲρ μέθυ μύκονον, quod aiunt. De quo prouerbio vide Stephanum.

argentum facit ne simus æqui rerum æstimatores.

ὅταν ἀργύριον παρασκήψας) Figura honesta, inquit Seruius, χρῆται διαλύσει αὐτῇ τῷ παρασκήψας τι. Sed hoc rarius apud Græcos, Latinis frequens.

de repub. vi.

ἄχετο φέρον) Sæpius participio cohæret hoc verbum, vt ante ἀπάγων ἄχετο. Plato, πολλὰ αὖτῳ παραλείψω ἰδιωτικῶν δοξάζειν νομίζειν, μὴ ἀ καταπλυθῆναι ὑπὸ τοιούτων ψόγων ἀ ἐπαίνων, οἰχήσεται φερόμενα χὴ ῥοῦν, ἢ αὖ αὐτὰ φέρῃ; Non enim minus sæpe declarat perire, interire. Basilius, οἴχεται ἀ σεμνότης ἱερατική Perijt dignitas vel grauitas Sacerdotalis. Plautus, *ratio conflat, argentum* οἴχῃ. Cic. *Quare non* οἴχῃ *tua industria, quod vereris, sed præclarè ponitur: si quidem id egisti, vt ego delectarer. Nam nulla re sum delectatus magis.*

Trinummo. ad Atticum vi. epist. i.

καὶ καθείλκυσε τὸν λογισμόν) Perseuerat in eadem translatione. ἕλκειν γὰρ καὶ ἄγειν ὑπὸ τῶν ζυγομαχούντων λέγονται, de libramentis ponderum. Aristoteles ait, laudatissimas illas esse εἰκόνας, quæ ducuntur ἐκ τοῦ ἀνάπαλιν, quod hic videmus. λογισμὸς est trutina, quæ rerum momenta perpendit. Quod est igitur in trutina momentum, hoc in animo lucrum. Vtrumque enim inclinat. Sallustius, *Omnes homines, qui de rebus dubijs consultant, ab odio, amicitia, ira, atque misericordia vacuos esse decet. Haud facile animus verum*

Rhet. iii. ca. i v.

in coniurat.

prouidet

prouidet, vbi illa efficiunt. Potuiſſet Cæſar his addere in primis auaritiam, ſed ad negotium non pertinebat, quod tum agebatur. verum prouidere eſt λογίζεσθαι, officere ὑποκόπτειν. Chryſoſtomus, οὕτω γὰρ ἂν ἡμῖν λόγων εἰς αὐτὸ τὸ βάθος καταθῆναι δυνήσεται τὸ ῥήματα, ἂν μαλθακία πονηρὰς λάβωμεν τοῖς ὠφελίμοις ὑποκοπτῶν τὴν διανοίαν, καὶ τὸ διορατικὸν αὐτῶν καὶ ὀξὺ συντεμόντες. Hic ego cenſeo legendũ καθεῖναι demittere poteſtis intelligentias in profundos ſenſus. Nam τὸ καταθεῖναι τὰ ῥήματα quod eſt deponere non magis conuenit, quam καταρύξαι defodere. Hoc boni correctores, quorum hic vſus eſt opera D. Henricus Sauilius, non viderunt. Et ego ſi addubitaui, poſſétne αὐτοπαθῶς accipi τὸ καθεῖναι propter inſolentiam ſermonis, id omnibus in locis exagitatum eſt: ſi idem καθεῖναι pro καταθεῖναι non ſemel repoſui, nulla commemoratione dignum fuit. καίτοι τί τοῦτ' ἄπιστον τῆς ἰχθύος βασιλείας καὶ καλαμάρας; Sed ad Ioannem regredior. e cuius verbis aliam imaginem elicere poſſumus ἐκ τοῦ αὐλίσκου, ὃν λάμα τὸ ὄμμα, τοῦτο καὶ λῆμμα τὴν διανοίαν. Vtrumque enim officit & præſtringit aciem oculorum atque animi. Vnde illud, *Non accipies munera, quæ etiam excæcant prudentes, & ſubuertunt verba iuſtorum.* λάμα, lippitudo, humor in oculo concretus. λημᾶν lippire. λῆμα, generoſa indoles, præſens & præſtans animus. λῆμμα lucrũ, quæſtus. ἀγχίνοια φέρει, καὶ καθεῖλκυσε τὸν λογισμὸν) præterita pro præſentibus, vt Seruius, ad ſignificandam actionis celeritatem.

Ομιλία ιγ. εἰς Ιωάννην.

Exodi xxiii.

παράσημα τῆς ψυχῆς.

nec longum tempus, & ingens
Exiit ad cælum ramis felicibus arbor.

Georg. ii.

quasi nõ gerenda, sed iam gesta res sit. Cic. *Terrã mihi crede, ea lanx & maria deprimet*, καθιλκύσῃ. Videlicet cui virtus imposita expenditur contra bona externa & corporis. Videtur fuisse dicendum, non deprimet, sed attollet. Sed quod grauius est, per se prægrauat: quod lenius, per accidens eleuatur. Hoc igitur vult dicere, plus valet quæstus, plus habet ponderis quam recta ratio.

de finibus iii.

ΕΝ μὲ οὖν ἔχωγε φαῖνεται ὑπάρχειν φημὶ δεῖν, ὅπως εἴτε σύνταξιν, εἴτε συμμαχίαν, εἴτ' ἄλλό τι βέλτιόν τις κατασκευάζειν τῇ πόλει. ἢ ὑπάρχοντα εἰρήνην μὴ λύειν τοῦτο ποιήσει, ἐκ οἷς θαυμαζοίμ', ἐκεῖ' ἀξίαν ὅσην ὑμῖν. ἀλλ' ὁποία ποτ' ἐστὶν αὕτη, μὴ χρυσίδιον μᾶλλον εἶναι τοῖς πράγμασι καιρὸν, ἢ γεγραμμένην καὶ δεῖ ὑμᾶς λυθῆναι. πολλὰ γὰρ ἀφεῖμεν, ὧν ὑπαρχόντων, τότ' ἂν ἦ καὶ ἀσφαλέστερος κ) ῥᾴων ἑαυτῷ ὁ πόλεμος. λύτεον δ' ὀρθῶν, ὅπως μὲ ἀφαιρεθείμεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὸ Χαλκιδέων τούτων κ) φάσκοντας ἀμφικτύονας καὶ ἄλλ), εἰς διάγκλιν κ) ἀφορμὴν κακοῦ πολέμου ἀφ' ἡμᾶς,

---

VNum hoc igitur aio primum seruari oportere, vt siue quis socios, siue tributi descriptionem, siue aliud quid velit ciuitati conficere, salua pace, quæ facta est, rem omnem instituat. non quasi mirifica, aut vobis digna sit, sed cuiuscuiusmodi visa est, magis non fuisse factam e repub. fuit, quam

quam nunc compoſitam veſtra culpa ſolui. Multa enim amiſimus, quæ dum tenebamus, tum tutius nobis erat, & multo facilius, bellum facere, quàm vti nunc res conſtitutæ ſunt. ſecundo videndum eſſe, ne eò producamus iſtos, qui conuenerunt, & Amphictuones eſſe ſe dicunt, vt bellum neceſſarium, iuſtaque de cauſa nobiſcum communiter ſuſcepiſſe videantur.

HActenus ἀσυγκατάθετον, qua fidem atque auctoritatem ſibi præſtruxit orator, integritatis ac prudentiæ nomine. M. Tullius, *Fides autem vt habeatur, duabus rebus effici poteſt, ſi exiſtimabimur adepti coniunctam cum iuſtitia prudentiam. Nam & ijs fidem habemus, quos plus intelligere quam nos arbitramur, quoſque & futura proſpicere credimus, & cum res agatur, in diſcrimenque ventum ſit, expedire rem, & conſilium ex tempore capere poſſe. Hanc enim vtilem omnes exiſtimant veramque prudentiam. Iuſtis autem & fidis hominibus, id eſt, viris bonis, ita fides habetur, vt nulla ſit in his fraudis iniuriæue ſuſpitio. Itaque his ſalutem noſtram, his fortunas, his liberos rectiſſimè committi arbitramur.* Rectè igitur in præmunitione commendauit, primùm prudentiam ſuam, quòd iterum ac tertio plus ceteris intellexit, & melius futura proſpexit, tamCffic. ii.

etſi id modeſtiæ cauſa, non tam ingenio ſuo tribuit, quam felicitati cuidam vel ſuæ vel reipub. deinde integritatem, hoc eſt iuſtitiam, quod ſincerè ſemper ſine vlla corruptela, verſatus eſt in rep. quam cauſſam etiam fuiſſe ait, cur perſpicaciùs cerneret quid in re quaque verum eſſet, quia nihil erat quod aciem mentis cæca cupiditate præſtingeret. Atque etiam alia de cauſa ſuam innocentiam probare contendit, quod ſemper ſolitus contra Philippum dicere, nunc pro Philippo dicturus ex ſubita mutatione ſuſpectus eſſe potuit.

ὧν μὲ οὖν ἴσως πρῶτον ὑπάρχειν φημὶ δεῖν) πρῶτα εἶναι ſiue ὑπάρχειν, καὶ τὸ κρινόμενον totius deliberationis. & hoc quaſi fundamentum ſubſternit, quo ſuper cetera extruat, pacem hanc qualiſcunque ſit, omni ratione retinendam eſſe. nec committendum vt ipſorum culpa violata & abrupta videatur.

εἴτε συντάξεις, εἴτε συμμαχίας) Vlpianus, συντάξεις, φόρους, τέλη. Thucydides, παραλαβόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν τότε τῶν ξυμμάχων διὰ τὸ Παυσανίου μῖσος, ἔταξαν ἃ χρὴ ἕκαστον παρέχειν τῆς πόλεως χρήματα πρὸς τὸν βάρβαρον, καὶ ἃ ἐς, ναῦς. πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι, ὧν ἔπαθον, δῃοῦντες τῆν βασιλέως χώραν. καὶ ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον τοὺς Ἀθηναίους κατέστη ἄρχειν, οἳ ἐδέχοντο τὸν φόρον. ὅτου γὰρ ἀνημάσθη τῆς χρημάτων ἡ φορά. ἦν δὲ ὁ πρῶτος φόρος ταχθεὶς, τετρακόσια τάλαντα καὶ ἑξήκοντα, ταμεῖον δὲ Δῆλος ἦν αὐτοῖς, καὶ αἱ σύνοδοι εἰς τὸ ἱερὸν ἐγίγνοντο. ταμεῖον, ærarium, ταμίας, quæſtor. πρόσχημα Schol. πρόφασις, vt ſuprà docuimus. Iam vides hæc vocabula σύνταξιν καὶ φόρον eſſe affinia, ait enim, ἦν δὲ ὁ πρῶτος φόρος

lib. i.

φόρος ταχθείς. Neque solùm constitutum erat, quantam quique pecuniam penderent, sed etiã quot naues aut milites exhiberent. ὕταξαν αἴσῃ ἴδιον παρέχειν τῇ πόλιν χρήματα, ἢ ἅς, ναῦς. hinc nos negotium hoc opinor Taxationem vocamus. Æschines, ἔστι γὰρ ὡς ἦκεν ἐκ πιλοποννήσου ἥκει, σύνταγμα συντάξας εἰς ἱκελίαν τηλαύγων φόσοδον ὅτι φίλιππον, καὶ διελεγίζετο, ὅστις ἱκάστις ὤδει συντελεῖν, idem, ὥστε μὰ πλεῖν τὰς συντάξις. Isocrates, ἐν ᾗ συμμάχους ἐχάσκε, πολλὰς μὲ τῶς ἐπείμως ἐμῶν, ἢν τι δέῃ, βοηθήσοντας, πολὺ δ' πλείνς τῆς τὰς συντάξεις ὑποτελοῦντας, hæc de ciuitate Athenienſium cum floreret. πλεῖν pendere. & φόρος ſunt etiam πλοῦς, aut parum eſt diſcriminis. Plutarchus, ἃ δ' ὁ ἐν ἡμῖν πάτηρ τὰς ἀβολίας λέγει, τὰς τῆς σεισμθείσων ἀγωγῆς ὀνόμασι χρῆσθαι καὶ φιλανθρώπως ὑποκαλύπτοντας, ἀτειμίας ὑποκορίζεσθαι, ταῖς μὲ φόρους, ἰσαίρους, τὰς δ' φόρους, συντάξεις, φυλακὰς δ' τὰς φρουρὰς τῆς πόλεως, ἔκκλημα δ' τὸ δικαστήριον καλοῦντας, σεσῶσθαι Σόλωνος ἦν, ὡς ἔοικε, τὸ σώσασθαι, τὴν τῆς χρεῶν ἀποκοπὴν, σεισάχθειαν ὀνομάσαντος, qui nouas tabulas leuationem oneris nominauit, ad verbum excuſſionem. Dem. εἰ δυσχερῶς αὐθαιρεῖν αὐτοῖς ἐπάγονται δ' κλεῖαν, φιλίππους ξενίας, καὶ φιλίας, καὶ ἰσαιρίαν καὶ τὰ τοιαῦθ' ὑποκορίζωμθοι. Vlpianus, τὸ ὑποκορίζεσθαι, δηλοῖ κυμίας, τὸ τοῖς παισὶ φερὸς ψυχαγωγίαν λέγειν τινὰ ὀνόματα, οἷ, ὡς διόνυσος ἔστιν, ὡς βασιλεὺς, καὶ τὰ τοιαῦτα. καταχρηστικῶς δ' καὶ τὸ τοῖς ἀφρόνοις ὀνόμασι κολάζειν τινὰ ἀπειλεῖν, vt in hoc Dem. (quod puerum blandè Διόνυσον appellabant, confirmat illud quod ex Macrabio retuli, Bacchum atque Apollinem vnum numen eſſe. Orpheus

ἷλιος, ὃν διόνυσον ὀνόμακλυτον καλέουσι.

contra Teſiphontem.

Areopagitica.

in Solone.

de ementita legatione.

quare

quare Phaethon, cuius forma erat insigniòr, Solis est filius) propriæ significations exemplum est illud Persij

Satyra i. *Hunc generum exoptent rex & regina: puellæ*
Hunc rapiant: quicquid calcauerit hic rosa fuit.

Sic alloqui solent κόρε καὶ κόρη, vnde nomen, a-

ὑποκορισμὸς busiuæ hoc Ciceronis, *Equidem illud animaduerto, quòd qui proprio nomine perdmellis esset, is hostis vocaretur, lenitate verbi tristitiam rei mi-*

Offic. i. *mitigante* (hoc est ἐυφήμοις ὀνόμασι κλέπτη τὸν ἀποτίαν) *hostis enim apud maiores nostros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus.* Arist. ἔστι δὲ ὁ ὑποκορισμὸς, ὅς ἵλαπτον ποιεῖ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθόν. ὥσπερ καὶ Ἀριστοφάνης σκώπτει ἐπὶ τοῖς Βασυλλαβίοις, ἀντὶ μὲν χρυσίδ, χρυσιδάριον, ἀντὶ δὲ ἰμαλίδ, ἱματιδάριον, ἀντὶ δὲ λοιδορίας λοιδορημάτιον, καὶ νοσημάτιον. hoc Grammaticis nostris est deminutiuum. Est oratio Dem. περὶ συντάξεως inscripta, in qua sunt hæc, φημὶ δεῖν ὑμᾶς συντετάχθαι, καὶ τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαβεῖν, καὶ τοῦ ποιεῖν ἃ προστάττει, σύνταξιν εἶναι. quibus αἰτίαται τὰ θεωρικὰ, quam pecuniam è publico qui capiebant, militiam & cetera non obibant munera. Æschines, καὶ τὰς μὲν παλαιὰς

περὶ τῆς παραπ. νησιάτας καθ' ἑκαστον ἐνιαυτὸν ἐξήκοντα τάλαντα εἰσφορὰν, σύνταξιν. Harpocration, ἔλεγον δὲ τὰς φόρους, συντάξεις, ἐπειδὴ χαλεπῶς ἔφερον οἱ Ἕλληνες τὸ τῆς φόρου ὄνομα. denique hæc addo Colophonis loco, διὰ τί ὁ συντελίσας τὰς συντάξεις ὑμῶν

Exodi v. τῆς πλινθείας. Illis enim iniunctum fuit, exhibere eandem quotidiè summam laterum, item, ὁ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν ἀθρόν.

εἰρήνη) quoniam inscribitur oratio περὶ τῆς εἰρήνης, non debemus prætermittere notationem

nem nominis. Sic igitur Plutarchus, ὡς μὲν γὰρ ἐπέλιος, εἰρηνοφύλακές τινες ὄντες, ὡς δ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τούτοις λαβόντες ἀπὸ τῆς πράξεως, λόγῳ τὲ νείκη κατέπαυον, ὡς ἐοῦσι κρατίονες φρονεῖν ἢ πάλαι ἐλπίδα δ' ἔχης ἀποκοπῆναι. Quod ait feciales ab actione nomen accepiſſe, & tamen lites ſermone ſedare, ne cui mirum fortè videatur, agere apud Latinos eſt διαλέγεσθαι Cic. *Eadem hæc coràm me tecum agere ſæpe cupientem deterruit pudor quidam penè ſubruſticus.* addit Plut. καὶ γὰρ εἰρήνην οἱ Ἕλληνες καλοῦσιν, ὅταν λόγῳ καὶ μὴ βίᾳ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι, λύσωσι τὰς διαφοράς. ἀπὸ τοῦ ἴεσθαι videlicet, quod eſt apud Homerum λίσσεσθαι. & inde ἴεσθαι καὶ ἰμᾶς nuntij Deorum atque interpretes, vt vult Euſtathius. Eſt etiam ἴεσθαι necto, quæ prior eſt ſignificatio. Virg. vt ſæpe ἐτυμολογικῶς

Illi hæc inter ſe longo ſermone ſerebant.

præfixa litera ſibilante, vt in multis, vnde & manus conſerere. Nec multum diuerſa Varro, *feciales quod fidei publicæ inter populos præerant. Nam per hos fiebat, vt iuſtum conciperetur bellum* (vt Plutarchus à faciendo dictos cenſet) *& vt fœdere fides pacis conſtitueretur.* à fide & fœdere dictos autumat feciales. Cic. fides nominata eſt, quia fit quod dicitur. in Numa. Offic. i.

οὐκ ὡς θαυμαστὸν) λύσεις αἰτησάμενοι. Quid igitur? tu probas hanc pacẽ? ego verò, inquit, minimè. οὐχ ὁποία τοῦ ἔσται) qualis qualis eſt honeſta an turpis, commoda an incommoda hinc diſcimus interpretari locum Pauli meliùs quàm vulgo ſolet. ὁποῖοί ποτ' ἦσαν, ὡσὶν ἐμοὶ διαφέρει. Beza, *quales olim fuerint, nihil meâ refert.* Vetus de fal. leg. Gal. ii. v. vi.

tus, *quales aliquando fuerint, nihil, mea interest.* at neque aliquando neque olim hic locum habet. Vertendum, *Qualescunque erant*, nec obstat verbum præteriti temporis. Apostolus enim de re præterita loquitur, de congressu suo cum insignioribus apostolorum Hierosolymis ante aliquot annos habito.

in epist. Basilius, πλὴν ὀπωῖα ποτ' ἂν ᾖ, οὐκ ἐξουθενητέον ἡμῖν. nisi quòd qualiacunque sint, non sunt contemnenda nobis.

ὤφελον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν) vtilius fuit vel magis opportunum reip. opportunitatem enim Cicero τὴν ὠφελείαν interpretatur.

de natura deum. i. Idem. *ne hoc quidem vos monet consideranteis, quæ sit vtilitas, quæque opportunitas in homine membrorum, vt iudicetis membris humanis deos non egere.*

in Lælio. Idem, *Tales igitur inter viros amicitia tantas opportunitates habet, quantas vix queo dicere.* Et mox, *Denique cæteræ res, quæ expetuntur, opportunæ sunt singulæ rebus fere singulis: diuitiæ, vt vtare, opes, vt colare. Amicitia res plurimas continet. Quocunque te verteris præsto est. Nullo loco excluditur, nunquam intempestiua, nunquam molesta est. Itaque non aqua non igni, vt aiunt, pluribus locis vtimur, quam amicitia.* Problema Plutarchi est, πότερον τὴν στοιχείων χρησιμώτερον, ὕδωρ ἢ πῦρ. Quod eruditissime dissertauit.

in apotheg. Idem de Philippo, Cum castra positurus esset, commodo quidem loco, sed qui iumentis pabulum non haberet, Qualis est inquit, hæc vita nostra. εἰ μὴ θεὸς τὸν τῆδε βίον καιρὸν ὠφιλοῦμεν ζῆν; Pindarus, τὸ πλουτεῖν φέρει τῶν τε μὴ τῆδε καιρόν.

lib. ij. Pericles apud Thucydidem in Epitaphio, πλούτου τε ἔργου καιρὸν μᾶλλον, ἢ λόγου κόμπον

χρήματα. Diuitijs vtimur magis ad opportunitatem operum, quam verborum iactantiam.

πολλὰ γὰρ περιῄμεθα) κατασκευὴ τῆς περιττῆς περιττότητος, ſed breuiſſima ex comparatione. Non ij ſumus, qui fuimus, inquit. Multa amiſimus, quibus ſaluis atque integris, bellum non timeremus. Nunc ex commutatione rerum metuenda ſunt omnia.

λύττηγε δ' ἐοῦσι) ἡ ὀλυθία περίτασις, cui ſua mox ſubijcitur κατασκευὴ, non eſſe irritandos Amphictyones, neque præbendam illis occaſionem aut belli faciendi neceſſitatem.

ὅπως μὴ περαιρώμεθα εἰς αὐτὸ λιμὸν) Theognis,

μήτηρ ἀμηχανίης ἐλαύνει τὰ δίκαια φιλεῦντας,
ἥ τ' αὐτοὺς περάγῃ δυμὸν ἐς ἀμπλακίην.

Qui iuſtitiam colunt, matrem habent inopiam tam rei quam conſilij, quæ mentes hominum ad peccandum prolicit vel inuitat. Ariſtot. βελτίους ὁ νομοθέτης εἰς πλείους ἢ τοὺς ἀναρτίους, περάγεται τοὺς πολίτας, ὅτι πλείους ποιῆσαι παῖδας. Xenophon, τοῦτο γὰρ τοὺς πολεμίους περάγειν ἀφυλακτοῦντας μᾶλλον ἀγρυπνοῦντων, hæc enim res hoſteis elicit per indiligentiam cuſtodiendi magis peccare. Æſchines, τηλικοῦτοις εἰς τοῦτο τὸν πόλιν περάγαγον. huc deniq; remp. prouexerunt. Dem. ὑμεῖς δ' εἰς τοῦτο περιῆλθε ἀνοίας ἢ ῥᾳθυμίας, eo prouecti eſtis ſtultitiæ & ſocordiæ. Idem, ἐπιδιώκειν εἰς τοῦτο περιήκειν τοὺς λόγους. Item, οὕτω ποιοῦσι τοιοῦτον ἐθὸς οὗτοι περιῆλθον. Athenæus, τίς οὐκ ἂν ἐπιτύχοι τούτοις, ὡς ὑπερβάλοιτο μᾶλλον, ἢ εἰς ἀρετὴν περιῆλθεν. Quis adoleſcens hæc legens, non perdetur citius, quam ad virtutem gradum promouerit? Nempe Xenophontis & Platonis Conuiuia. De quibus

Politic. ij.

in defenſione τ' παρεπ.

καὶ αἰσχύνης.

Lib. v.

idem Athenæus, οὔτε ἐκ δύμβρης λεγχρὸ, οὔτ' ἐκ τῆδ τοιούτων λόγων εὐὴρ ἀγαθός. Aristoteles, διὸ κ) τῆδ πλημμῦ εἰπεῖν πρὸς ἀρχήθησαν. Idem, διὸ κ) ὁ ποιητὴς γελοίως ἀρχήθη εἰπεῖν. Cornificius, *In hu igitur generibus expositio versatur, de qua producti sumus, vt plura diceremus.* Hinc & nos ausi sumus interpretari τὸ ὅπως μὴ ἀρκαξόμεθα, ne produxerimus.

de mundo. Phys. ii. ad Herenn.

τῶν Ἀμφικτυόνας τότε, κ) φάσκοντας ἀμφικτύονας εἶ) Erat enim hoc totius Græciæ concilium, & quasi Parlamentum. Plato, πολὺ ἦ μείζη κ) ἰσχυροτάτη διαβολὴ γίνεται φιλοσοφίας, διὰ τῶν τοιαῦτα φάσκοντας ἀπαιδεύτων. Paulus, φάσκοντες εἶ) σοφοί, ἐμωράνθησαν. Multi multa de Amphictyonibus, sed in primis hæc Strabo. τοιαύτης ἦ τῆς ὀυκαρίας οὔσης τῆς περὶ τὸν Δῆφὸν, Ἀμφίσσεις τε ῥᾳδίως ἐκπέσοι, μέλλοντα ἦ οἱ ἐγγύθεν. κ) διὰ κ) τὸ Ἀμφικτυονικὸν σύστημα ἐκ τούτων Ἀμφίαρεω, περί τε τῆδ κοινῶν βουλευσάμενοι, κ) τῷ ἱερῷ τῶν ὀπλισμάτων ἔξον κοινοτέραν, ἅτε κ) χρημάτων ἀποκειμένων πολλῶν, κ) ἀναθημάτων, φυλακῆς κ) ἀσφαλείας δεομένων μεγάλης. Sed nihil est tam sanctum atq; munitum, quod non hominum auaritia atque audacia expugnet & violet. Hoc ipsum enim templum Apollinis Delphici, quoties expilatum fuit? Primum ab Euboensi nescio quo latrone, vt refert Pausanias. deinde à gente Phlegyarum, tum a Neoptolemo Achillis filio, qui propterea a Delphis occisus est. Hoc enim probabilius, quam quod Euripides tradidit, quia pœnas ab Apolline expetitum venerat ob cædem patris. Longo post tempore Persæ, qui Xerxem secuti sunt, cum cætera Græciæ delubra incendissent, hoc quoque fanum spoliauerunt. Tum

Lib. ix.

in rebus Phocensium.

Andromacha.

Tum Philomelus, duceſque Phocenſium penitus compilarunt. Poſtremò Brennus cum Gallis poſt Romam captam & auro redemtam, ſe contulit in Græciam, & huic fano vim attulit. ἱμιλλα δ' ἀεὶ ἀδὶ τῆς νίκης ἐς παῦτα ὀλιγωρίας ἀπικέτως ἔχοι, inquit Pauſanias, qui quingentas Apollini Deûm atque hominum imagines æneas abſtulit. Bene igitur Geographus, ὀλίγους ἂν ὁ πλοῦτος δυσφύλακτος ἦν, καὶ ἱερὸς ἦ. χω γάρ τοι παλαιτάτη ἐστὶ τὸ ἐς Δῆλον ἱερόν. πόλεμοι δὲ πολυχρόνιοι ἦσαν. Vixit autem Strabo ſub Auguſto & Tiberio. Non igitur Amphictyonum collegio, qui bis in anno fortaſſe eò conueniebant, ſed militum præſidio tutandi erant Apollinis theſauri. Et illa erat dæmonum religio. Quid ſancta Eccleſia? quondam & ipſa erat vbique opulenta: nunc inops & miſera eſt πολλαχῆ. De qua dici ſolitum, *Eccleſia copias peperit: filia exitio fuit matri.* Ius & poteſtatem Amphictyonum Strabo ſatis his verbis indicat. Conueniebat, inquit, hoc collegium de rebus communibus conſulturum. Sed Tacitus clarius, *Samij decreto Amphictyonum nitebantur, quein præcipuum fuit rerum omnium iudicium, qua tempeſtate Græci conditis per Aſiam vrbibus, ora maris potiebantur.* Samus autem vna erat ex illis ciuitatibus. Tum autem a Cæſare petebant, vt vetuſtum Aſyli ius ſibi firmaretur, quod olim Amphictyones decreuerant. Origo diuerſè traditur. Strabo, Ακρίσιος δ' ὁ τῆς μητροπολίτου θεσπιεὺς, διαλαχὼν δικεῖ τὸ σεὶ τῶν ἀμφικτύονας, καὶ πόλεις ἀφορίσας τῶ ζωνδρίου μετεχούσας. ὑποδεξαμ δ' καὶ τὰς ἀμφικτυονικὰς δίκας, ἔσαν πόλεσι θεσπιεῦσι πόλεις εἰσί. Lites enim ciuitatum &

lib. ix.

Annalium iii.

Acriſius eſt Danaes pater.

rebus Phocensium. controuersias componebant, iniurias corrigebant. at Pausanias, καταγήσασθαι ἢ συνίδρυσιν ἐντεῦθεν ἰόντων, οὐ μὴ Αμφικτίονα τὸν Δευκαλίωνος τιμίζωσι, καὶ ὑπ' αὐτῶν τοῖς συνιοῦσιν ὀνόματος ἀμφικτίονας γενέσθαι. Ἀνάρσιον ἢ, ὡς τὰ ἐξαρχῆς ἀφίκετο εἰς Δελφοὺς παρὰ τοὺς θερμοπύλαις συνεδρεύοντας; & inde cognominatos; quod sanè verisimilius. nam post diluuium ad longum tempus Græcia non potuit non esse deserta. Vndelegitur Deucalionis filius potuit hunc instituisse conuentum. at vicinos & finitimos ἀμφικτίονας vocat Homerus, quos Eustathius interpretatur, τοὺς πλησιόχωρους ἀλλήλοις. & ἀμφίκτιται sunt, inquit, ἀμφίοικοι. consentit Geographus, συνήθειάν τε ῥᾴδιον ἐκεῖσε μᾶλλον ἢ ἐς ἑτέρους. & Collegium hoc ex his institutum, finitimis scilicet. inde Ἀμφικτίονες appellabant, tanquam ἀμφικτίονες. nam ι & υ vocales sunt commutabiles. Itaque apud Herodotum nomen est appellatiuum. ἐπειὰ τοῖσι ἀμφικτίοσι τοῖσι ἀμφὶ ταύτην οἰκέουσι πόλιν, μέλλη τε ἐντὸς χρόνου ἔσεσθαι χαλεπὸν, τότε ἡ Πυθίη αὐτοῖσι τῆς Ἀθηναίης φόνου πάσης μέγαν. hoc videtur vnum esse è splendidioribus Herodoti mendacijs. sed Pedasus, de qua loquitur, est ciuitas in Asia procul à Delphis & Thermopylis. Euripides,

lib. viii.

Oreste. ὦ γαῖα Δευκοῦς, ἱππίοις τ' ἄργους κλίτη.

Scholiastes, οἰκήτορες. vnde apud Homerum ἐϋκτίμενον πολύωρον, oppidum benè repletum incolis. ταῦτ' ὑποτρέχεται Harpocration. priore enim sententia repudiata, quam ex Theopompo retulerat, addit auctorem adumbrans meliorem, ἢ ὅτι τῶν ἀμφικτιόνων ἦν τὸ Δελφῶν

Δελφῶν τῆς συναχθίντας, ὡς Ἀναξιμένης ἐν ἑξάτῃ τῆς Ἑλληνικῶν, dicti ſunt ſcilicet Amphictyones.

Ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιτ' ἡμῖν πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος διὰ Ἀμφίπολιν, ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον ἔγκλημα ἴδιον, ἢ μὴ μετέχοιεν Θήβαιοι, μηδὲ ἀργεῖοι, μηδὲ Θετταλοὶ, ἵν' αὖ ὑμῖν ἐξείη τούτων ἰδίᾳ πολεμοῦσιν, καὶ πάντων ἥκιστα, καὶ μοι μὴ θορυβεῖσθε μηδεὶς ὑφ' αὑτοῦ ἀκούσῃ, Θηβαῖος. ἐκ οἷς ἰδίαις ἔχουσι ἡμῖν, οὐδ' ὡς ἂν αὖ χαρίζοιντο Φιλίππῳ, δικαίως ἐπιθήσονται, εἰ καὶ πάνυ φύσει τις ἀκαιρότατος ἦ), ὅτι εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς, τὸ μὲ κακὸν πρῶτ' ἔξεστιν αὐτοῖ, τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἐφορμοῦσιν ἔτεροι καθιδεῖται, ὥκυν προσεῖντο αὖ ἑαυτοὺς εἰς τοῦτο, μὴ καινῆς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας ὕστερ τῦ πολέμου. οὐδὲ γὰρ εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θηβαίους πολεμήσαιμεν δι' ὁρκωτὸν, ἢ τι τῆς ἰδίου, οὐδὲν ἂν ἡμᾶς παθεῖν ἠξίουν. καὶ γὰρ ἡμῖν κ' ἐκείνοις τοὺς βοηθήσοντας ἂν οἴμαι, εἰς τὸ ἀκεῖαι εἴ τις ἡμαρτάνη, βοηθεῖν, ἢ συνδιαφυλάττειν ἀδικήσεις. καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦτον ἔχουσι τὸν τρόπον, ἂν καὶ φροντίζειν αὖ τις, καὶ τὸ φρόνημα φύσῃ τοιοῦτόν ὄζειν. ὡς ἄρχει τῆς ἴσης ἔκαστός ὄζειν ἴσους, οὐδ' ἡμῖν, οὔτε Θηβαίοις, οὔτε ἦ) καὶ κρατεῖν δίκαιον· δικαὶ σοὶ μὲν εἶναι ἅπασιν αὖ βούλοιτο ἕνεκα ἑαυτῶν. κρατήσαντας δὲ τῶν ἄλλων, ἀδικοῦσι ὑπ' ἀρχαν αὐτῶν, οὐδὲ εἷς.

EGo enim, ſi denuò bellum nobis cum Philippo propter Amphipolim, aut querelam aliquam eiuſmodi priuatam euenerit, cuius expertes

pertes Argiui, Theſſali, Thebanique ſint, neminem iſtorum bellum vobis illaturum arbritor: miniméque omnium (ac nequis mihi obſtrepat, donec audierit) Thebanos. non quòd nos illis iucundi ſimus, aut illi nobis bene ex animo velint: nec quaſi non libenter Philippi gratiam inirent: ſed exploratum habent, etiamſi quis eos admodum obtuſos eſſe hebeteſque dixerit, ſi bello nobiſcum implicentur, fore vt detrimenta ipſi capiant, commoda alter ex inſidijs occupet. Non igitur committent, neque eò ſe præcipitabunt, niſi initium & cauſſa belli communis fuerit. Neque ſi rurſus bellum cum Thebanis erit propter Oropum, aut priuatam rem aliquam, nequid grauius nobis accidat, vereor. Nam qui nobis illiſque auxilio forent, ſiquis proprios alterius populi fineis inuaderet, opem laturos arbitror. neutri fore adiutores alterum petenti. Societates enim & fœdera, quæ magni quis fecerit, hoc modo ſe habent, atque ita natura comparatum eſt. non pariter quiſque amicus

cus eſt neque vobis, neque Thebanis, vt ſint atque vt alijs imperent. Sed ſaluos eſſe, omnes ſui cauſa volunt. victis dominari alteros nemo.

SVmma hæc eſt huius orationis. Non eſſe cuiuſquam vnius populi, neque ipſius Philippi vim per ſe metuendam. Illud horribile eſſe & pertimeſcendũ, ſi in nos vniuerſi, inquit, infeſti velut agmine facto cooriãtur. id euenturum, ſi decreto Amphictyonum intercedimus. vt hic opportunũ ſit exclamare id quod Noſter alicubi, πόλεμον εἰσαγῇς εἰς Ἀττικὴν αἰχμήν, πόλεμον ἀμφικτιονικόν. Neque eſſe vt ſocios atque amicos hoſtium formidemus. Illas enim ſocietates valere, & firmiſſimas eſſe, quas συμμαχίας dicimus: quæ τοῖς ἀδικουμένοις adſunt. ad bellum alijs inferendum, nulli ſunt ſocij neque amici fideles. pro Corona.

ὅ τι τοῦτον ἐγκλημα ἴδιον) non debemus hic crimen vertere. ſed id eſt, quod nos dicimus a priuate quarrell. Cic. *teneáſne memoria tibi in conuentu Puteolis manus eſſe allatas? ad me conſulem Puteolanorum querelas eſſe delatas.* τὰ ἐγκλήματα. Martialis contra Vatinium.

Non de vi, neque cæde, nec veneno:
Sed lis eſt mihi de tribus capellis.
Vicini queror has abeſſe furto. ἐγκαλῶ. lib. vi.

Quod verbum ſignificat non ſolùm crimen inferre: verumetiam pecuniam aut rem aliam iudicio petere, vnde & calumniam dici Feſto pla-

placet. Dem. τὸ ἔχθιστε ἔγκλημα, καὶ τὸ μεμφόμενον· ἐγκαλῶν non accusator sed petitor.

καὶ μοι μὴ θορυβήσῃ μηδεὶς, πρὶν ἂν ἀκούσῃ) ὑπερτροπὴ, qualem iam antè obseruauimus. Cicero deprecationem vocat. Aristides, δεῆσιν ἔγωγε, καὶ μηδεὶς συγχεάτω τῷ ἀπορίᾳ. hic videmus oratoribus obstrepi solitum in concionibus, siquid dicerent quod minus placeret. Cic. *Vtinam hanc mihi facultatem causa concederet, vt possem hoc prædicare, C. Rabirij manu L. Saturninum hostem populi Romani interfectum. Nihil me clamor iste cõmouet, sed consolatur, quum indicat esse quosdam cineis imperitos, sed non multos. Nunquam mihi credite, populus Rom. hic, qui silet, consulem me fecisset, si vestro clamore perturbatum iri arbitraretur. quanto iam leuior est acclamatio?* quin *continetis vocem, indicem stultitiæ vestræ, testem paucitatis.* perturbatum iri, θορυβεῖσθαι. Sed Ciceroni reclamatum est in hoc iudicio, quum id dixisset, quod nefas videbatur. Demosthenes dicturus, quod aures audientium respuerent, anteuertit & supprimit strepitum concionis. Basilius, πολὺν ὄχλον ἐν ἑαυτῷ θηρίον ἔχεις καὶ μὴ ὕδωρ νομίσῃς εἶναι τὸ λεγόμενον. hæc eadem oratio sic intercisa multò fuisset acrior, πολὺν ὄχλον, καὶ μὴ ὕδωρ νομίσῃς εἶ τὸ λεγόμενον, ἐν ἑαυτῷ θηρίον ἔχεις. porrò θηρία dicit τὰ παίζειν τῆς ψυχῆς. vtitur autem deprecatione propter inuidiam nominis.

pro C. Rabirio Perd. reo.

ἔχ οἷς ἡδίως ἔχεσιν ἡμῖν) id est, φιλεῖσθαι. Etymologus, φιλτάδεως, φίλως καὶ συνήθως, ἀπὸ τῦ ἅδω, ἁδὺς, φιλτατὸς καὶ φιλτάδεως πλεονασμῷ τῦ τ. amicus enim amico carus est atque iucundus. vnde hoc apud Plutarchum,

εἰς

εἰς ὄμματ' ἴυγξ φωτὸς ἐμβλέψαι γλυκύ

Dem. ἵνα λοιπὸν ἰδίᾳ ποιῇ τὰς ἀνδρὸς ἔχει, ἐπηρείας. Cic. *qui imperitiæ & concitatæ multitudini incundi esse voluerunt.* Idem, *carus utrisque est atque iucundus.* Item, *Erat temporibus illis iucundus Metallo illi Numidico, & Pio eius filio.* Dem. ἔστι μὲν οὖν τὸ κοινὸν ἰδίας ἁπάσης πλείους, τὰς μὲν συμπαθοῦντας ἑαυτοῖς ἢ τι εἰ φράσῃσι, φιλοῦν φῆσι δ' τοὺς ὀλιγωροῦντας ἀνιᾶν ἔχειν. hinc ἀνδία dicimus offensionem & simultatem inter amicos ortam. Dem. ἔστι δ' ἀπὸ τυθακλία τοιοῦτον τοῦ Ῥυθοδόρου τοῦτο πάνυ φιλανθρώπως εἰσηγήσαμην ἐγὼ κ) ἀνδία ἐμοὶ κ) τούτῳ γέγονεν εἰς τὴν ἡμέραν ταυτηνὶ ἐκείνην, ἐξ ἧς ἐκβέβηκά μου τῶν ἀπαντῶν, ἀφ' ἧς φῆσι φίλοι τοῦ εἶναι. Paulanias, λέγων κ) ὑμᾶς ἐπαινῶν, κ) ὡς τὰ αὐτοῖς ἀμφοῖν κ) τὰ λακεδαιμονίοις ὁμοίως ἐξαρχῆς ὄντα αὐτῆς, id est, ὡς ἴδιος ἔχοντα αὐτοῖς tam Lacedæmonij quam Athenienses.

εἰ κ) πάνυ φασί τινες αὐτοὺς αἰσθήτους εἶναι) Bœoti semper habiti sunt tardiores. Aristides, δόξαν ἔχ κ) θηβαίους μὲν εἰς τοσοῦτον αἰσθήτους εἶ), μαλθακοὺς, καὶ ἄφρονας ὄντας θηβαίους, ὥστε πλεῖον μέρος τινὰ εἶναι τῶν ὑμῶν, ἴσον, καὶ τὰ ἴξης. Dem. συμφέρει ἔ φιλίππῳ, καὶ φασὶν καὶ ὑμεῖν ἁπάσαις, τὰς ἀλαζονείας, καὶ τὰς βαρύτητας ἀπολωλέναι τὰς τῶν θηβαίων. quamquam fortasse hæc ἀλαζονεία Thebanorum non est αἰσθησία, sed major stupiditas, de qua Paulanias, οὐδὲ τούτου μὲν ἅπαντα τὰ αἰδέσιμα βουλεύματα, ἀναίσχυντα δὲ ὑπὸ ἀνοίας ἀπολλύντας φασκων. αἰδέσιμα βουλεύματα sunt perdita consilia & sine remorsu conscientiæ, ἀναίσχυντα perdita audacia. M. Tullius, *Nec absurdè Crantor ille, qui in nostra Academia vel in primis fuit nobilis. Minimè, inquit, assentior iis, qui istam nescio*

in proœmijs.

pro Sextio.

de ementita legatione.

in rebus Phocensium.

Leuctrica.

pro Ctesiphonte.

Tusc. iii.

quam indolentiam magnopere laudant: quæ nec poſsit eſſe vlla, nec debet. Ne agrotus ſim, inquit: ſed ſi fuerim, ſenſus adſit, ſiue ſecetur quid, ſiue auellatur à corpore. nam iſtunc nihil dolere, non ſine magna mercede contingit, immanitatis in animo, ſtuporis in corpore. ἡ βαρύτης Ihebanorum non eſt illa idea, de qua diximus, Hermogenis: ſed arrogantiam potius atque faſtidium declarat. tales enim graues ſunt omnibus. Iſocrates quibus benè inſtitutos vereque eruditos laudat, hæc addit, ἀποστατοῦντας καὶ δικαίως ὁμιλοῦντας τοῖς ἀεὶ πλησιάζουσι, καὶ τὰς μὲ τὴν ὀργὴν ἀνδρίας καὶ βαρύτητας ἀνημέρους καὶ ῥᾳδίως φέροντας. σφᾶς δ' αὐτοὺς ὡς δυσαλλάκτους ἀμφοτέρους καὶ μισανθρωποτάτους τοῖς συνοῦσι παρέχοντας. hic ἀνδρία καὶ βαρύτης eſt acerbitas naturæ atque importunitas, vel potius ſuperbia atque elatio. Ariſt. ὅτι ἡ σκληρότης, μᾶλλον καὶ ἀνθρώπων βαρύτης. ſic Theophraſtus magiſtrum imitans, αὐχηρότητα definit σκληρότητά τινα ἀμιξίαν καὶ μαλακήν. Notum illud Horatij

Bœotûm in craſſo iurares aere natum.

M. Tullius, *Maltaque ſunt alia, quæ inter locum & locum plurimum differunt. Athenis tenue cælum, ex quo acutiores putantur Attici. craſſum Thebis. Itaque pingues Thebani & valentes.* pingues ait ingenio non corpore, ni fallor. *Ingenia hominum,* inquit Curtius, *vbique locorum ſitus format.* ſed inſigniſſimus eſt Polybij locus ſuper hac re contemplantes, inquit, τὴν τῶν ἠθῶν αὐχηρίαν, ἥ τις αὐτοῖς παρέπεται διὰ τὴν τῆς ἀερίας ψυχρότητα, καὶ συνηθείαν τὴν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπαρχοῦσαν. ὧν συνεξεμισθώθη πᾶσι μᾶλλον πᾶσιν ἀθεότητι καὶ ἀπάγκῃ.

Panathenaico

Rhet. ii.

lib. ij. Epiſt.

de fato.

lib. iv.

ἡ γὰ

ὁ γὰρ δι' ὅλης, διὰ ταύτην τὴν τῶν αἰτίαν, κατὰ τὰς ἰδιωτικὰς καὶ τὰς ὁλοχερεῖς διαστάσεις, πλεῖστον ἀμέλειαν διαπεφώκασι, ὥστε τὰ μὲν μορφαῖς καὶ χρώμασιν, ἢ τὴν τῶν ὑποκειμένων τοῖς πλείστοις. hæc deſuis Arcadibus auctor, quorum duritiem indolis propter regionis ſitum atque naturam & montium altitudinem aſperitatemque, ſapientes viri bonis legibus inſtitutiſque, & in primis muſica temperabant. M. Tullius, *Non ingenerantur hominibus mores tam è ſtirpe generis, ac ſeminis, quàm ex iis rebus, quæ ab ipſa natura loci, & à vitæ conſuetudine ſuppeditantur, quibus alimur & viuimus. Carthaginenſes fraudulenti & mendaces, non genere ſed natura loci, quòd propter portus ſuos multis & varijs mercatorum & aduenarum ſermonibus, ad ſtudium fallendi quæſtus ſtudio vocabantur. Ligures montani, duri atque agreſtes, docuit ipſe ager, nihil ferendo niſi multa cultura, & magno labore quæſitum. Campani ſemper ſuperbi bonitate agrorum & fructuum, magnitudine vrbis, ſalubritate, deſcriptione, pulchritudine. Ex hac copia atque omnium rerum affluentia primum illa nata ſunt, arrogantia, quæ à maioribus noſtris alterum conſulem poſtulauit: deinde ea luxuries, quæ ipſum Annibalem armis etiam tum inuictum, voluptate vicit.* Sic λακωνίζειν τὰς διατριβὰς, locos tractare communes, interdum iuuat. Agraria. ii.

τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἰφιδρύων ἕτερος καθιδεῖται) nempe Philippus. Polybius de Fabio Maximo cunctatore, ἀθρόους δ' ἀεὶ συναγαγὼν καὶ συνεχεμβάλλειν τοῖς τόποις καὶ τοῖς καιροῖς. aſſiduè milites in vnum continens, captabat occaſiones ex locis & temporibus. lib. iii.

Idem, ἵνα ἐκ τοῦ μὴ ἐφεδρεύειν τῇ νεμάζοντες τὴν χώραν, ἀεὶ φυλάττωνται. Idem de regibus Ægypti, ἐφέδριον ἦ τοῖς ἐπ' Θρᾴκην ἢ τοῖς ἐπὶ μακεδονίαν πρήγμασιν imminebant ex insidijs. Philotas apud Curtium, *Sic ego imperio, quod dedignor, immineo?* idem ἐφεδρεύειν, nisi quod hoc translatum a nauibus. ὁρμὴ enim nauium statio. Dem. ὡς τοῦτο ἅπαντ' ἐμπόδισμά τι ἢ δυσχερὲς, πόλει μεγάλῃ ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτῆς χωρίοις, ἀλλ' ἀγαθῇ τοῖς ἐμοῖς. Dem. ὁπόσῳ βέλτιον τοῖς αὐτῆς χωρίοις πλεῖν παρ' ὑμᾶς ἀνυσθρίαν ἐφεδρεύειν. Bonus interpres, *Non vti vestram libertatem sibi in rebus aduersis esse formidini.* Quos Paulus χθαμαὶς χώρας vocat: vt Tullius ad Lentulum sua tempora appellat, quibus in exilio fuit, & quum vexatus est ab inimicis ante exilium. Est ἐφεδρεύειν, inquit Budæus, imminere in occasionem, & calamitatem, & res afflictas alterius. Arist. ὁμοίως ἦ κἀ τοῖς λάκωσιν οἱ εἵλωτες, ὥσπερ ἐφεδρεύοντες τοῖς ἀτυχήμασι διαπολέσωσι, vt scilicet si quod prælium aduersum fecerint, in libertatem se vindicent, & post terræ motum, quæ magna erat calamitas (magnam enim vrbis partem deleuerat) defecerunt. Ouidius, 1. Imminet exitio vir coniugis illa mariti. Euripides,

lib. v.

Olynth. iii.

Phil. iv.

Polit. ii.

Oreste

σύθ' ὃς ξιφήρης τὴν σ' ἐφεδρεύει κόρη.

Orestes gladium tenebat furibundus, intentum Hermiones Menelai filiæ iugulo. Triclinius in Loratium Sophoclis, ἐφεδρος κυρίως, ὁ παρεσκευασμένος, ὅταν δύο τινὲς πυγμίσωσι, παλαίσωσι τὴν νικήσωσι. Pindarus, πρόχρις ἦ παλιγκότοις ἐφέδρος. Schol. ἀγωνακλητορμένοις ἢ ἀγωνακτικοῖς τοῖς ἀγωνιζομένοις ἀεὶ ἀγῶνας, ἀκοπιάτους ἐφίστησι. Translatum est igitur a certaminibus Gymnicis. Cui non obuenerat par, quiesce-

Nem.

bat aliis certantibus, cùm depugnaſſent, victorem adorturus Sophocles apud Ariſtophanem ἐμάχοντο ἑφ' ἑκατέρα καθήμενοι, ſi viciſſet Æſchylus in certamine muſico, quieturus: ſin Euripides, ἐκεῖ τὰς τύχας in Ranis.

Διαγωνιεῖσθ' ἑφεδρικὸς ἐς γ' ἀνεπιδέξιος.

Sic bene ab Oratore iunguntur hæc verba. ἑφέδρους, milites in ſubſidiis collocati. ἑφεδρεῖαι ſubſidia. Diodorus, ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν ἀφεστηκότας ἤδη μᾶλλον τῶν ἀφεστώτων ἰσχυεν, τοὺς δὲ ἑφέδρους ἐταξε, τοὺς ἐπιλέκτους. Vt Romani triarios, qui fortiſſimi fuerant, in poſtrema acie locabant. Vnde prouerbium res ad triarios redijt. Idem Diodorus, ἀφεστάλκει τοὺς ὑπὸ τὰς ἑφεδρείας τεταγμένους, διαδέξασθαι τὸν ἀγῶνα, prælium excipere. I arriere garde, ſubſidium. Virgilius, lib. xvi.

Ipſe Mycenæus magnorum ductor Achiuûm lib. xi.
Conuiuia inſandæ primaintra limina dextra
Oppreſſit: domiſta Aſia ſubſedit adulter.

Ægiſtheus ex inſidiis obtruncauit Agamemnonem. Verbum hoc Latinum comprehendit vtrumque Græcum ὑφορμεῖν καὶ ἑφεδρεύειν. καθεδεῖται futurum ii medium. καθέζομαι, infinitum ii ἐκαθεσθόμην fut. ii. καθεδοῦμαι.

τοὺς βοηθήσοντας αὐτοῖς, εἰς τὴν εἰκαλίδα οἳ τῆς ἡμέρας, βοηθεῖν) Hæc enim humanitas ſemper fuit in omnibus Græcis, maxime Athenienſibus, vt ſi qui laborarent aut periclitarentur, illis ſuccurrerent Nullam opem ferrent aliòs laceſſentibus, certè teſtimonium Athenis Ariſtides perhibet, quod veriſſimum eſt. οὕτως ὁ παλαιὸς λόγος ἰσ' ἀλλήλοις, ὅτι τοῖς καθυφέντος ἀτυχεῖν καὶ πᾶσιν ὕπεισιν ὀλυχία, τὸ τῆς πόλεως τοῦτο ἔθος, ὑφ' οὗ σώζονται. Nam & Thebanos de ſe Leuctrica i. pro Lacedæmonijs.

non optimè meritos iuuerunt contra Lacedæmonios, a quibus Thebani magnam iniuriam acceperant, cum arcem Cadineam Phobidas occupaſſet. Et rurſus Leuctrica calamitate fractis opibus Lacedæmoniorum, illos viciſſim, quamuis ab illis debellati fuiſſent, contra vim Thebanorum tuebantur, non veriti δίκαν ἐμπλήξιας ὀφλισκάνειν παρὰ τοῖς πολλοῖς, inquit idem auctor. id eſt, opinionem leuitatis & inconſtantiæ, quod eſſent modo harum, modo illarum partium. Homerus,

Odyſſ. υ.

τοιαῦτα γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πεπνυμένα ἐείπεν,
ἐμπλήγδην ἑτέρῳ γε τέτυκται μερόπων ἀνθρώπων
χείρεσσι, τὸν δὲτ' ἀρίστον ἀτιμάσσας ἀποπέμπει.

Euſt. ἐμπλήγδην παρὰ τὸ ἐμπλάσσειν ἤτοι ἐμπίπτειν ὅπως ἂν τύχοι τοῖς πράγμασι. Nec vituperat matrem Telemachus, ſed ſtudium atque amorem eius ingentem erga virum demonſtrat, quod recentiſſimum quenque, quamuis vanum, in honore haberet nuntium. Obijcit Æſchlini Demoſthenes τὴν ἐμπληξίαν τῆς πολιτείας, de quo iam ſuprà diximus. Cic. non ſentire idem ſemper de rep. ſed idem ſpectare debemus.

εἰς τὴν οἰκίαν) Subaudis γῆν ἢ χώραν, terram aut agrum ſuum. ἐμβάλλειν eſt inuadere, & fineis aliorum ingredi. Idem εἰσβάλλειν, & ἐσβολὴ Thucyd.

ὦ ξυνεπιβοηθήσουσι) i. neutris adiutores fore ad inferendam iniuriam. Denique ἐπιμαχίαν ἢ πεποιῆσθαι ἀλλήλοις, ἢ μὴ εἶναι, συμμαχίαν. Hoc eſt enim ὦ ξυνεπιτίθεσθαι. Sed explicemus hunc locum ex Thucydide, eademque opera Thucydidem emendemus. Sic enim editum eſt, Poſtridie mutarunt ſententiam Athenienſes,

lib. i.

thenienſes, κηρυκικοὺς συμμαχίαν μὲ μὴ ποιήσασθαι, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν (εἰ γὰρ δεῖ κήρυκα πέμψαι στρατιὰν οἱ κηρυκικοὶ ξυμπλεῖν, ἱλαραὶ αἱ αὐτοῖς αἱ τοῦ πολεμοποιοῦς ἀποκλεῖσαι) ὅπου συμμαχίαν δ' ἐποιήσαντο τῷ δημίλων βοηθεῖν, ἐκεῖ τε δεῖ κήρυκα ἰέναι, καὶ ἀδείας, καὶ τοὺς τούτων ξυμμάχους. Illum Thucydidis locum vt intelligerem fecit hic Demoſthenis. Nam etſi Scholiaſtes hanc probat lectionem, neque vllum in ea ſcrupulum inuenit, mihi tamen nunquam ſatisfecit. Non dubito permutatam eſſe ſedem duûm vocabulorum, atque ita legendum, κηρυκικοὺς ὅπλα μὲ μὴ ποιήσασθαι. Et mox, συμμαχίαν δ' ἐποιήσαντο, τῷ δημίλων βοηθεῖν. Quod perſpicuum eſt ex verbis ipſius auctoris, primum his, εἰ γὰρ δεῖ κήρυκα ἐκπλεῦσαι στρατιὰν οἱ κηρυκικοὶ ξυμπλεῖν. Hæc enim certè eſt ὅπλα. Deinde ex eo quod ſequitur, ὅπλα δ' ἐποιήσαντο τῷ δημίλων βοηθεῖν. quæ profecto eſt ξυμμαχία, quum bellum defenditur, vt cum infertur ὅπλα, quod confirmat hoc ipſum, quod nunc tractamus Demoſthenis, καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦτον ἔχουσι τὸν τρόπον. quo modo? εἰς τίνα οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλοι, βοηθεῖν, καὶ ξυστρατεύειν, quæ eſt ὅπλα. Præterea teſtimonio eſt quod adijcitur, ὧν καὶ φροντίσαι οὐ δεῖ. Illæ enim ſocietates fidæ ſunt & firmæ, quibus ſe inuicem defendunt. leues, quibus adiutores ſunt ad bellum alijs inferendum, & citò deſeruntur Poſtremò Thucydides ipſe poſt pauca rem ponit extra controuerſiam Cum enim Corinthij dixiſſent, ἀδικεῖτε οὐ καθ' ἡμᾶς ἀδικοῦντες, πολέμου ἄρχοντες, καὶ σπονδὰς λύοντες, reſpondent, οὔτε ἄρχομεν πολέμου, οὐ καθ' ὑμᾶς πολεμοῦντες, οὔτε σπονδὰς λύομεν, κηρυκικοὺς δὲ τοὺς τοῦτο ξυμμάχους

Thucydides emendatus.

ξυμμάχοις ὥστε, βοηθεῖν ἀλλήλοις. Ecce quos in tutelam receperant, ξυμμάχους appellat. At loco superiore scriptum est, ὅπλα κρίνει ἐπὶ τοὺς τὴν ἀρχὴν βοηθεῖν. Itaque hic Scholiastes coactus est dicere, τὴν ὁπλομαχίαν, συμμαχίαν λέγ. Sed cur commutaretur hæc nominatio? imo supra commutata sunt vitio librariorum, vt iam luce ipsa clarius lucere existimo. Vnus adhuc restat scrupulus, quod ait magnus hic auctor, ξυμμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν, quod fœdus offensiuum & defensiuum vocatur. Hoc igitur geminum fœdus est ὁπλομαχία, non vt vulgo creditur συμμαχία. Qui enim amicorum oppugnat inimicos, hic amicos facilius defendet lacessitos. Æschines, ὑπὲρ δὲ τῶν χρήσαιτο αὐτῷ Φωκίας ὁ χθονιώτης, καὶ παρεγκαλλωπίζων ἐπ' αὐτὸν ὡδὶ γραφείας, μᾶλλον ἀπόλλωνος πίθιον κατῆν τὴς σωτηρίας, ἐπορεν λακεῖν τὸν ἀθλιώτατον δῆμον, σύμμαχον ὀνομαζόντα, βοηθήσειν ἐαν τις ἐπ' αὐτὸν ἴῃ. Pulchra verba declarant συμμαχίαν fœdus esse solummodo defensiuum. Erant Athenienses Lacedæmoniorum socii atque amici: erant Arcadum inimici: quibuscum hactenus fœdus inierunt, ne Lacedæmonios offenderent. hæc est συμμαχία. De qua Xenophontem audiamus, τίνες μέντοι ἀρχὴν ἐμαχέζοντο πέμπειν τοῦ ἱππέας ὁπλίτας διὰ τὴν ξυμμαχίαν, εἴ τις στρατεύοιτο ὅπλα τὸν Ἀρκαδίαν. τὰς δὲ λακωνικὰς ἐκ ἐπείσαντο ὅτι πολέμιοι.

contra Ctesiphontem.

rerum Græcarum vi.

ὑκ ἄχει τὴς ἴσης) Vlpianus subaudit ψόφου: ego μοιχεῖ potius, vt ὅπως ὑφ' ἓν ex æquo Comicus, *O I hais, Thais, vtinam esset mihi pari æqua amor tecum.* ὄφελον ὅπως φιλεῖν καὶ φιλεῖσθαι. Herodotus, ὅπῃ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίῃ pari conditione.

Eunucho.

ὥστε

ὥστε δεῖ καὶ κρατῆσαι τῷ δικαίῳ) M. Tullius hunc locum adumbrauit. *Sed ea bella, quibus imperij gloria propoſita eſt, minùs acerbè gerenda ſunt. Vt enim quum ciuiliter contendimus, aliter ſi eſt inimicus, aliter ſi competitor: cum altero certamen honoris & dignitatis eſt, cum altero capitis & famæ: ſic cum Celtiberis, cum Cimbris bellum vt cum inimicis gerebatur, vter eſſet, non vter imperaret: cum Latinis, Sabinis, Samnitibus, Pœnis, Pyrrho de imperio dimicabatur.* Hæc ille. De Pœnis dubitari poteſt. Videntur enim Punica bella, præſertim ſecundum internecinum fuiſſe. Sed hoc etiam confirmat alio loco *Quis Carthaginienſium pluris fuit Annibale conſilio, virtute, rebus geſtis? qui vnus cum tot imperatoribus noſtris tot annos de imperio & gloria decertauit.* Atque hoc ſic fieri ſolet & debet in rep. non minus in priuatis hominibus atque iniuriis obſeruandum. Themiſtocles, cum falſæ proditionis accuſatus patriam fugeret, vrgentibus a tergo qui perſequebantur, coactus eſt ad Admetum regem Moloſſorum, hominem non amicum confugere, vtpote cui reſtitiſſet aliquando cum neſcio quid ab Athenienſibus peteret. Ad regem igitur cum ſupplex accederet quem læſerat, ingenuè confeſſus eſt ſe de eo non optimè meritum eſſe: ſed tamen æquum cenſere & poſtulare, ſi contra rem illius quodam tempore veniſſet, non id tum in tanta ſua calamitate meminiſſe. Non enim hoc eſſe par pari referre, cum ſalus agitur, vltum ire eum in caput, a quo læſus es, cum mediocre commodum quæreretur. χρηναῖον γὰρ δὴ τὸν ἐμαίνετο κατὰ τοῦ ἰσχυροτέρου, ait Thucydides. ὃν αὐτὸς

Offic. i.

pro Sextio.

ad finem i. Thucyd.

μὲ ἐκείνῳ χρείας πᾶσι, καὶ ἐκ εἰς τὸ σῶμα σώζεσθαι, ἐναντιωτάτως ἔχειν. ἐκεῖνον δὴ αὖ, εἰ ἐκδοῖη αὐτὸν (εἰπὼν ὑφ' ὧν καὶ ἐφ' ᾧ διώκεται) σωτηρίας ἂν τῆς ψυχῆς ἀπο-στερῆσαι. Hac oratione victus rex veniam dedit, & clam emisit summum virum, quo tendebat, ad Persas. Similis moderatio Græcorum fuit erga Lacedæmonios, quum insolescere imperium adepti cœperant. Id enim agebant, vt insolentia eorum comprimeretur adempto imperio non vt perirent & funditus tollerentur. Aristides, καὶ νῦ δὶ ἴσως εἰσὶ πλείους, οἳ διὰ τὸν ἀρμοστὰς καὶ τῶν ἀπὸ λυσάνδρου τότ' ἐπιτεταγμένων μὲ τῷ μὰ τοῦ τοιοῦτα ποιεῖν ἔχειν δύναμιν, μισοῦσιν αὐτοὺς τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀσφαλείας ἕκαστοι. οἷς ἢ καὶ ἀπολωλότας καθάπαξ ἰδεῖν, οὗ μοι δοκοῦσιν, Harmostæ sunt, quos Lacedæmonii bello Peloponnesiaco deuictis Athenienſibus, cum ab armis discessum est, ciuitatibus imposuerunt, qui res vbique ad morem & disciplinam Spartæ componerent, καὶ φέρε τὸν κόσμον τῆς αὐτῆς πολιτείας. Denique erant quales apud Romanos constituendæ reip. Triumuiri teste Budæo. ἄρα, βλάβη. πλεονασμῷ τοῦ ει ἀρεία. Inde ἀπάρεια, quod hic quidem insolentiam significat. Euſtathius ἀπειλὴν exponens illud, πολλὰ ἢ μετ. λεχθεῖσι φερσήνδρα, πολλὰ δ' ἀρεῖῃ. Euſt. ἀντίκειται ἢ τῇ ἀρετῇ πᾶσιν, μετέχοι λόγοι. Talis erat Lyſander minax, ſuperbus, inſolens.

Leuctrica ii.

Iliados ρ.

Τί οὖν ἀχθόμεθα φοβεῖν, καὶ τί φυλάξασθαι φαμὲν δεῖν ὑμᾶς ; ὅπως μὲ κοινὴν φέρεται καὶ κοινὸν ἔγκλημα ὁ μέλλων πόλεμος φέρε ἅπαντας λάβῃ. εἰ γὰ ἡμᾶς

ἀργείοι μὲ καὶ μεσσήνιοι, καὶ μεγαλοπολῖται, καί τινες τῶν λοιπῶν πελοποννησίων, ὅσοιγε δὴ τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι, διὰ τὼν φεσβέων κακῶς ἀκουόντων ἡμῶν ὀλιγωρικῶς ἐχθρῶς ἔχουσι, καὶ τὸ δοκεῖν ἐναντίόν τι τῶν ἐκείνους πεπραγμένων· Θηβαῖοι δ', ἴσχυσι μὲ ὡς λέγουσιν ἀπεχθῶς, ὅτι δ' ἐχθρότερος ἔχουσιν, ὅτι σὺν παρ' ἐκείνων φεύγοντας σώζομεν, καὶ πάντα τρόπον τῶν δυσμενῶν εὐνοικῶς αὐτοῖς, δίκαιοι δ', ὅτι τῶν φωκέων φυγάδας σώζομεν, Φίλιππος δ', ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς ἀμφικτυονίας, φοβούμενοι μὴ πάντες, ὥσπερ τῶν ἰδίων ἔκαστος ὀργιζόμενοι, κοινὸν ἐφ' ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, τὰ τῶν ἀμφικτυόνων δόγματα φοβούμενοι, εἶτ' ὀλιγωρήσωσιν ἕκαστοι πέρι τῶ συμφέροντος ἑαυτοῖς, ἡμῖν πολεμοῦσιν, ἄκοντ' καὶ ὧδε φωκέας.

QVid est igitur quod formidabile existimem, & magnopere cauendum vobis censeam? ne communem causſam huic bello, quod impendet, & crimen commune demus. Nam si Argiui, Messenii, Megalopolitani, atque aliorum nonnulli Pelopónensium, qui cum his sentiunt atque conspirant, propter oratores illos ad Lacedæmonios, de pace missos, & quia videmur probare quædam ab illis acta, nobis parum amici fuerint: Thebani autem, vt feruntur, auersi

quidem iam ſunt a nobis & alieni: ſed alienores futuri ſunt, quod profugos eorum recipimus, atque omni modo infenſum illis animum oſtendimus: Theſſali quòd Phocenſium exules conſeruamus. Philippus, quòd illum arcemus Amphictyonum collegio atque conſeſſu: vereor, ne ſua quiſque priuata offenſione commoti, commune nobis bellum, vt prius Phocenſibus, omnes inferant, decretis Amphictyonum freti, deinde ſinguli quique adducantur nobiſcum belligerare, vltra quam ipſis commodum eſt.

Τί ἂν ἀγάμεθα φάσειεν) Hermogenes, κζ' χῆμα διαρρεῖ γίνεται ὁ λόγος, ὅταν ὁ λέγων ὅτι ἑαυτὸν ἐρωτᾷ, εἶτα ἀποκρίνηται, vt quum dicit orator, τίνος ἂν ἕνεκα ταῦτα λέγω; quorſum hæc? iſta enim figura dilucidam orationem liquidamque reddit, frequens apud Rhetorem. Iam autem propiùs accedit ad cauſſam, atque auditoribus quid illis maximè metuendum ſit, oſtendit ex comparatione.

ὅτε γὰρ αὐτὰ τάττειε φρονοῦσι) tum duæ factiones erant in Peloponneſo: pars cum Lacedæmonijs ſentiebant, plerique contrà. factio

ctio eſt inter malos, quod inter bonos amicitia, inquit Salluſtius. *Idem velle & idem nolle, ea demum habetur vera amicitia.* hoc eſt τὸ αὐτὸ φρονεῖν. Æſchines, ἐχ ὁμονόητων ἀλλὰ τῷ πλείονι τὰ Ραυσανίᾳ φρονέοντων. & apud Paulum τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, quod vult caro, quod concupiſcit. Senſus carnis optimè redditur. Nam, qui ſapientiam aut prudentiam vertunt, vt Auguſtinus, errant. Illud Ariſtotelis eſt ὑπὸ τῶ μίγα φρονεῖν, ἐχὴ ὃ ὁ κατὰ τὰς παροινίας, διθρώπινα φρονεῖν διθρωπον ὄντα, ἀλλὰ τὸν θνητὸν· ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται ἀποθανατίζειν. quid hoc verbi eſt? ſequitur ἐξαιρετέας, καὶ ἅπαντα ποιῶν πρὸς τὸ ζῆν κατὰ τὸ κράτιστον τῷ ἐν αὐτῷ, id eſt, ſecundum mentem atque intelligentiam: quod Cicero dicit, Immortalitatem meditari vel æterna moliri. *Licuit eſſe otioſo Themiſtocli, licuit Epaminondæ, licuit, ne & vetera & externa quæram, mihi: ſed neſcio quo modo inhæret in mentibus quaſi ſeculorum quoddam augurium futurorum:* idque *in maximis ingeniis altiſſimiſque animis & exiſtit maximè, & apparet facillime.* Idem, *quod ni ita haberet, vt animi immortales eſſent, haud optimi cuiuſque animus maximè ad immortalitatẽ & gloriam niteretur.* Plato, ἱμᾶς ὃ τῷ ἰατρῷ ἰγὼ ἐκεῖ ὅτι τὰς σφαιρᾶς παρ' ἴνος τῷ θρεχᾶν ζαμόλξιδος ἰατρεῖν, ἢ λίγοντας ἢ ἀποθανατίζειν. forte ἰταίρων. ſed & ἰατρῶν ferri poteſt. agitur enim de remedio quodam. Herodotus de Dario, φεύγας εἰρέσι Γέτας τῶν ἀθανατίζοντας. ἀθανατίζουσι ὃ τόνδε τὸν τρόπον. ἕτε ἀποθνήσκειν ἰομένους νομίζουσι, ἴεναι τε τὸν ὑπολύμβιον παρὰ ζάμολξιν. erant igitur philoſophi τῷ ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς φρονέοντες. Zamolxis enim

Bel. Iug.

Rom. viii.

Ethic. cap. viii.

Tuſc. i.

de ſenect.

Charmide.

Lib. iv.

enim auctor huius disciplinæ, fuit, vt Herodotus tradit, Pythagoræ Samij seruulus, à quo quum quædam accepisset de immortalitate animorum, & simul cum libertate magnam in Græcia atque Ionia pecuniam inuenisset, domum ad suos homo magnificus rediit, & quæ didicisset docere instituens sectam in Getis condidit. persuadere enim perseuerauit, qui secl dedidissent, neque ipsos esse morituros, neque ex ipsis genitos: sed in locum peruenturos, vbi sempiternis bonis generis cuiusque fruerentur. Sed & Druides nostros, qui immortalitatem animæ pariter asserebant, Pythagoreos fuisse ego non dubito, sed disciplinam eorum manasse à Pythagora. quippe qui permutationem quoque animorum in alia atque alia corpora cum Pythagora tenebant. præterea nihil disciplinæ suæ literis mandabant, quod in primis Pythagoricum fuit & Platonicum. *Id mihi duabus de caussis instituisse videntur*, inquit Cæsar, *quod neque in vulgus disciplinam efferri velint, neque eos, qui discunt, literis confisos, minus memoriæ studere: quod ferè plerisque accidit vt præsidio literarum diligentiam in perdiscendo, ac memoriam remittant.* Suntque hæc mihi quidem μεγάλα τεκμήρια, venisse eos ex ea parte Italiæ, vbi Pythagoras fuit, & multis seculis Phythagorcorũ nomen viguit, quam tum appellabant magnam Græciam: nunc regnum est Neopolitanum. neque in totum repudianda est, vt plerosque video facere, illa de Bruto fabula. Nam & in illa regione Italiæ sunt Bruti, quos Græci βραχέας vocant, &

vide Cæsarem iv.

lib. iv.

Dio-

Diodorus Sic. ſignificare illorum ſermone λῃ-ςῆς ait, id eſt, prædones: quo facilius huc longiùs mare tentando peruenire potuerunt: & nos ijdem Græci βρεττανὸς, patriam noſtram βρεττανίαν appellant. Multa fabulosa in noſtris originibus reperiri, non nego, ſed meminerimus omnibus ferè fabulis ſubeſſe aliquid veritatis, vt Strabo docet. Huc accedit quòd linguæ veterum Britannorum, qui remanent hodiéque, affinis eſt Brutiorum, qui fuerunt. quod ex Stephano probamus citante hunc Ariſtophanis. Lib. i.

μίλαινα δ' ἐστὶν γλῶττα βρεττίκη παρῶν.

μίλαιναν δ' ἐστὶν γλῶτταν appellat, quam difficile eſt pronuntiare aut omnino literarum notis comprehendere. Ἀλλ' ἔχει δί φησι τὴν ἰταλίαν κλεῖσαι βρεττίαν, εἶτα σικελίαν. quicquid ſit, ex Pythagoræ diſciplina Druidas extitiſſe dubitandum non eſt. Sed ἄλλα δ' ἐν ἐμοί.

διὰ τὸν φόβον λακεδαιμονίους ἡμῖν ὑπηκρυκείαν ἐθέσθαι φασὶν) ordo eſt ἡμῖν ἐθέσθαι. Harpocration, ὑπηκρυκεία, τὸ ἀεὶ φιλίας καὶ διαλλαγὰς κήρυκας πέμπειν, δημοσθένης φιλιππικῷ πέμπτῳ, quæ eſt hæc ipſa oratio. Dem τῷ δὲ τῷ πόλει βουλομένῳ μετὰ τὴν μάχην μὴ διαλλαγῆναι τῇ τύχῃ οὐ τοσοῦτος, ὡς πρὸς λακεδαιμονίους ὑπηκρυκεύσασθαι. Pauſanias, φοβούμενος τοὺς ἡμίσεας τῶν ἀποθανόντων τῇ μάχῃ ὑπηκρυκεύσατο. Poſt pugnam victores ſolebant cum victis aliquandiù facere indutias, vt interfectos ad ſepulturam tollerent. hinc πόλεμος ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος, bellum inexpiabile, quod nulla pace aut indutijs diriminatur poteſt vel ad tempus. & κηρύκειον, caduceus. vt Chaldæum קוֹרָם Latinis eſt Coram. ad Leptinem

Thu-

Thucydides, ἔδοξεν ἂν αὐτοῖς δικαίως ἐς καλύπτειν ἀμυνάσαντας, αὖθις κηρυκίου σφετέρου πεμφθέντος τοῖς ἀδικοῦσι. ad quem locum Scholiastes insigniter, κηρύκιον ἐστὶ ξύλον ὀρθὸν, ἔχον ἐκατέρωθεν δύο ὄφεις σφιγγομένους, ἢ δικαιοσύνης, ὅθεν εἰώθασι φέρειν οἱ κήρυκες, καὶ ἐκ τοῦ ἀδικεῖν αὐτοὺς, παρ' οὓς ἀπέρχονται. σύμβολον δέ ἐστι τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον τῆς ὀρθῆς λόγου, τὸ δὲ τῶν ὄφεων εἶδος, τὰ δικαιοκρινόμενα σφετέρους. ὁ γὰρ λόγος δι' ἀμφοτέρων χωρεῖ. vnde εἰρήνη dicta est, vt supra docuimus. hoc symbolum videre est in codicibus, quos Frobenius excudit. Itaque hic Caducéus Mercurio tribuitur. hæc huius hieroglyphici ratio sanè probabilis est: quam Macrobius tradidit planè futilis. M. Tullius, *deinde qui possit non tam caduceo, quàm nomine oratoris ornatus, incolumis vel inter hostium tela versari.* hic locus explicat Scholiastem Thucyd. Orator enim est ὀρθὸς λόγος, qui inter duos exercitus intercedit, quem non fas erat violare, hoc est ἀδικεῖν. oratores erant κήρυκες quos Caduceatores vocant. Virg.

Sat. i. ca. xix.

De Oratore.

Iamque oratores aderant ex vrbe Latina,
Velati ramis olea, veniamque rogantes.

lib. xi.

post victoriam Æneæ scilicet ὑπὲρ τῶν τοῦ νεκροῦ αἰκισμάτων, vt apud Pausaniam suprà. Liuius, *Ætoli pauces post dies quàm ad bellum renouandum, acciendumque regem in Asiam legatos miserant, abiectis belli consiliis, pacis petendæ oratores ad consulem miserunt.* Cum his Festus facit, qui vult oratores ex Græco dictos, tanquam ἀγγέλους, quod missi ad Reges & gentes, deos solerent ἀγείρειν, id est testari. *hi modò*, inquit, *appellantur legati.* Postremo notandum quòd Vlpianus scribit ad illam contra

lib. xxxviii.

Ti-

Timocratem, ἰστέον ὅ ὅτι δημος ἦν ὁ κῆρυξ τῦ δήμυ, καὶ δημος ὁ τῦ πολέμυ, ὁ φερων ἐφορος τῆ προσβειαν, ὡς τὸ αὐτὸς ἀπεσταλθαι εἰρήνην φερὸς τὸν πολεμίυς, βασιλέα καὶ σύμβολον τὸ κηρύκιον. hi ſunt Caduceatores, Romanis feciales. κῆρυξ τῦ δήμυ quis ſit, Æſchines his verbis docet, στοίχηται δ τὸ κλήσιν καὶ σωφρονίστατον κήρυγμα τῆ ἐν τῆ πόλει, τίς ἀγορέυειν βέλεται τῆ ὑπὲρ πεπλέκοντα ἔτη γεγονότων; καὶ παλιν ἐν μέρει τῆ δημου ἀξιπαίας. Iam huic verbo vocis ſimilitudine finitimum eſt, ſed longè ſignificatione diuerſum, τὸ ἀπακηρύττειν. Dem. καὶ διὰ ταῦτα, χρήματα αὐτῆ θηβαίυς ἀπακηρυχθαι. quod eſt proſcribere, vt Triumviri Romæ magna præmia proponebant ijs voce præconis, qui proſcriptorum capita attuliſſent. ſic Æſchines Thebanos aiebat pronuntiaſſe ei magnam mercedem, qui ſe interfeciſſet. contra Cteſiphontem. de perperam obita legatione.

καὶ τὸ δοκεῖν ἐκδέχε[illegible] ἀφ' ἑαυτῆς ἐκείνους πεποιῆσθαι) hic αἰτὶ τῦ ἀποδέχεσθαι, quod eſt approbare, vt Vlpianus quoque obſeruat. propriè enim excipere, expectare. Themiſtius, ἐγω δ καὶ τῦτο μὲ τὸ ὕπος, ὡς παύ κεκμῆκε ἐκδέχομαι. Thucydides, καὶ ἐδέξαντο πάντες εἰ ὅτι θρᾴκης ξύμμαχοι λακεδαιμονίων τὰ πεποιημένα, omnes in Thracia ſocij Lacedæmoniorum acta probabant. excipere bellum, ἐκδέχεσθαι τὸν πόλεμον ἐπιφέρειν τὸν πόλεμον, inferre bellum. lib. iv.

ὅτι καλόμεθα αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς ἀμφικτυονίας) ἀμφικτυονία, commune Amphictyonum. de quibus multa iam attulimus ex Strabone & Pauſania: quibus hæc addenda à Dionyſio Hal. πάντων μάλιστα τῆ τοιῦτων ἐχων, τὸν Ἀμφικτίονος τῦ Ἕλληνος ὀπάσειαν ἡγάσθη (Seruius Tullius

lib. iv.

lius ſcilicet rex Romanorum) ὡς ἀδυνάτου ὄντος, καὶ ῥᾴδιον ὑπὸ τῶν παρειληφότων βεβαίαν ἐξασφαλισθῆναι τὸ ἑλληνικὸν γένος, εἰς τιμὴν ἀπ' ἐκείνου κληθῆσεσθαι ἀμφικτυονικὴν σύνοδον καὶ πανήγυριν αὐτοῦ συνάγειν (ſic lego non αὐτὸς) νόμους καταστησάμενος, ἕξω τῆς ἰδίας, ὡς ἐκείνη πόλεις εἶχε τοῦ καινοῦ ἅπασιν, ὡς κελεύειν ἀμφικτυονικὰς, ἐξ ὧν φίλοι μὲν τοῖς ἀνδράσιν διετέλουν, καὶ τὸ συγγενὲς φυλάττοιεν ἔργοις μᾶλλον ἢ λόγοις, λυπηροὶ δὲ τοῖς βαρβάροις καὶ φοβεροί. Quibus conſentit cum Pauſania Dionyſius, inſtitutorem huiuſce conuentus affirmans Amphictyonem quendam, niſi quòd ille Deucalionis filium facit hunc Amphyctionem, hic nepotem. Hellen enim, à quo Græci Ἕλληνες, eiuſdem fuit filius. ſed illam traditionem iam ſatis refutauimus. Illius exemplum, inquit Dionyſius, quiſquis inſtitutor fuit, Iones ſequuti, qui in oram maritimam Aſiæ coloniás deduxerant, nec non Æoles, qui in eadem Aſia conſéderant ad Helleſpontum & Troadem, Templa ſtruxerunt, illi in Epheſo Dianæ, hi alio quodam in loco, quem delegerant, Apollini. Quò cum coniugibus & liberis conuenientes ſtatis temporibus res diuinas faciebant, feſtiuitateſque celebrabant in honorem deorum. Quibus ritè procuratis, quum ſe comiter inuicem inuitaſſent, ſiquid controuerſiæ vel offenſiunculæ ciuitati cum ciuitate intercederet, erant iudices, qui litis deciderent: & ſimul de bello cum Barbaris, & mutua inter ſe concordia conſilia agitabant. Prætereà Panionium fuit duodecim Ioniæ ciuitatibus, inſtar huius in Græcia Amphityonici conuentus, vt refert Herodotus.

τῶν

ἰσως ὃ τυνδαρίδαις ταῦτα, ἐπειπεν φοβέλλει σφίσιν αὐτίκα ἐς Παιονίαν. Horum instituta porrò quum Seruius rex Romanus imitari vellet, studuit in primis & ipse ciuitates Latinorum beneuolentia atque amicitia coniungere, ac in vnum vt conspirarent, efficere. id quod eius virtute perfectum est, cùm docuisset, æquum esse vt Latini finitimis imperarent, & iura barbaris darent, quum se prognatos origine Græca scirent: Romani principatum inter Latinos tenerent, vt qui magnitudine vrbis & rerum gestarum gloria præcellerent: ad hæc Dis magis propitijs vterentur, vnde ad dignitatem & decus peruenerant. pertulisset denique vt in vrbe Roma Dianæ commune delubrum, instar illius apud Ephesum communi pecunia ponerent: vbi frequentes cùm conueniissent, controuersias & ipsi inter se componerent: & alijs ciuitatibus compromitterent. hæc ferè Dionysius, cui consentiens Liuius, *Aucta ciuitate magnitudine vrbis, formatis omnibus domi & ad belli & ad pacis vsus, ne semper armis opes acquirerentur, consilio augere imperium conatus est, simul & aliquod addere verbi decus. Iam tum erat inclytum Dianæ Ephesiæ fanum. id communiter à ciuitatibus Asiæ factum fama ferebat. Cùm consensum deosque consociatos laudaret mirè Seruius inter proceres Latinorum, cum quibus publicè priuatimque hospitia amicitiasque de industria iunxerat, sæpe iterando eadem perpulit tandem, vt Romæ fanum Dianæ populi Latini cum populo Romano facerent.* hinc tantus Ephesi tumultus est excitatus, quum Dianæ numen & religio Pauli prædi-

lib. vi.

lib. i.

catione in discrimen adducta est, *magnæ Dianæ templum in nihilum reputabitur, & destrui incipiet maiestas eius, quam tota Asia & orbis colit.* Act. xix. Hoc salubre institutum, vt inuentũ atq; seruatum Græcis ac Romanis saluti, sic veteribus Britannis neglectum exitio fuit. de quibus hæc Tacitus, *Olim Regibus parebant, nunc per principes factionibus & studijs trahuntur. Nec aliud aduersus validissimas gentes nobis vtilius, quàm quod in commune non consulunt. Rarus duabus tribusque ciuitatibus ad propulsandum commune periculum conuentus. ita dum singuli pugnant, vniuersi vincuntur.* in vita Agricolæ. conuentus est συνέδριον, quod aliud quoque Græcis fuit, præter antiquum illud Amphictyonicum, de quo iam diximus. Æschines, συνέβαινε δ' ἡμῶν τὸν στρατηγὸν ἐν τῷ πολέμῳ μὴ ἑβδομήκοντα ἢ πέντε πόλεις συμμαχίδας ὑποβεβληκέναι, ἃς ἐνέστησατο τιμόθεος ὁ κόνωνος, καὶ κατέχειν εἰς τὸ συνέδριον. ex hoc apparet commune Athenienſibus concilium fuiſſe cum ſocijs omnibus. ex illo Demoſthenis cum Græcis omnibus, οὔτε διαβεβλήμεθα καὶ καταφρονήμεθα ὑπὸ τούτων, ἔστι τῆλ ὲ αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν ὄντων, οἱ μὲ, ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἡμῖν ἀντιλέγουσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τῆς τῶ συνεδρίου. ſæpius enim Athenas, aliquando Corinthum aut Sicyonem conueniebant, vbi de communibus negotijs agerent. Sed hoc non videtur perpetuum fuiſſe, ac tantummodò neceſſarijs reip. temporibus, cum bellum aliquod graue impenderet, vt quondam à Medis, nunc cum Philippo. Hæc nos & plura collegimus ἐν τῇ Συμπολιτείᾳ, quam compoſui quum de Vnione agebatur. Philip. iv.

τοῦ

τὰ τῆς ἀμφικτυόνων δίκης πρεσβεύσαι) Bellum graue & pium videretur horum auctoritate ſuſceptum. pro Teſiphonte.

προτιθέμενοι) Præferentes : quaſi dicerent, nos magnis auctoribus hoc bellum ſuſcepimus. eorum auctoritas, quorum decretis paruimus, nos tutabitur. Dem. ἐθυμήθητι αἰσχυνούμενος τὸ ψήφισμα, ὡς τοχικῶς ὁ χρόνος αὐτὸ, τὴν διάκρισιν, καὶ τὸ τὰς ἑορτὰς προτιθέμενος κατηπεῖγον, αἰδοῦν τὸν ἐν τῷ νόμων χρόνον, αὐτὸς ἐχρῆν αὐτὸν νομοθετεῖν. Paulo antè, διὰ τὴν τῆς παναθηναίων πρόφασιν. Quinquatrus enim inſtabant, ob eamque cauſam feſtinabat Timocrates legem ſuam perferre, etiam ſine promulgatione ante feſtiuitatem. vt enim Romani tribus nundinis leges ſuas antè proponebant, quam ferebantur ad populum, vt omnibus foret cognoſcendi poteſtas, eſſent ne idoneæ, quas acciperent, necne : ſic Athenienſes in ſuis legibus ferendis certum tempus præfinitum habebant, quo proponerentur in ſcripto πρὸ τῶν εἰκόνων. i. ante effigies & ſtatuas Heroum, a quibus cognominatæ ſunt decem tribus, quod Timocrates præpropera feſtinatione præcidit. Macrobius, *Rutilius ſcribit, Romanos inſtituiſſe nundinas, vt octo quidem diebus in agris ruſtici opus facerent : nono autem die intermiſſo rure, ad mercatum legeſque accipiendas Romam venirent : & vt ſcita atque conſulta frequentiore populo referrentur, quæ trinundino die propoſita, a ſingulis, atque vniuerſis facilè noſcebantur.* Vides τὸ προτιθέναι ſignificari πρόφασιν. ἡ γὰρ τῆς παναθηναίων πρόφασις, demonſtrat quid ſit, τὸ τὰς ἑορτὰς προτιθέμενος κατεπῆγεν. κατεπήγη contra Timocratem. Sat. i. ca. xvi. hinc lex quòd in ſcripto legebatur antequam lata eſt.

ἐπιέχει, est vrgere, instare. & τὸ κατεπεῖγον, vrgens necessitas, negotium, quod nullam dilationem patitur. δυσίκησις, festis diebus procuratio religionis, impensa, quæ publicè fiebat ad festi temporis celebritatem.

εἶτα ὀλιγωρήσειν ἴκησιν πρὸς τὰ συμφέροντα ἑαυτοῖς, ἡμῖν πολεμήσας) ἐφήκωθῶσιν, attrahantur. Hom. ἢ τάχα Ἴρος ἄϊρος ὀλίσσεται, κακὸν ἐξέῃ. concitabimus in nos, inquit, vnumquemque eorum, quos enumeraui.

ἑαυτοῖς ἡμῖν) Vlp. αὐτὰ τὰ ἡμῖν ἁπλῶς. Sed distinctim legitur. Alioquin Attici ὑμᾶς ἑαυτοῦ & ἡμᾶς ἑαυτοῦ dicunt pro αὐτοῦ, vt Budæus docet. Arist. ὅτι ὁ θεὸς ὥρισκε δι' ἡμῖν ἑαυτοῖς δύο δύο, δι' οἷς χρησόμεθα τοῖς ἐκτὸς ὀργάνοις. χεῖρε καὶ πόδε scilicet. ἔστι γὰρ ἡ χεὶρ, ὥρισμον τοῦ ὀργάνου, vt Galenus ait. Xenophon, ὥστε παρ' αὐτοῦ τε ταῖς ἀρχαῖς, καὶ παρ' ἑαυτοῦ ὑμᾶς, εὖ κυρίους ὄντας, οὔτε τινας ἂν δοκοθνήσκειν, καὶ οὔτε τινας μὰ, αὐτοκαμετήσαντας ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. Præter magistratuum vestrasque sententias, qui vitæ necisque potestatem habetis, interfecerunt virum suo iudicio. ita τὸ ἑαυτοῖς καὶ τὸ ἡμῖν, vtrumque de Athenienſibus, quamuis distinguantur, accipienda sunt. nihil enim attinet quærere vtilitates aliorum. quid quod ἑαυτοῖς est trium personarum, quod passim obseruari licet. Sed & reciprocum pro relatiuo poni solet. Dem. ὡς ὁτιοῦν ἐξὸν ἑαυτῷ ποιῆν, quasi sibi quidvis liceat facere pro αὐτῷ, ipsi vel ei. Lucanus,

quæ nox sibi proxima venit
Insomnis, viduo tum primum frigida lecto, & cetera.

Problematum sect. xxx. rerum Græcarum vi.

Sic

Sic Græci dicunt οἱ pro αὐτῷ. Gregorius contra, relatiuum pro reciproco poſuit, ὁρᾶν οὗτινα τῷ δήμῳ κίνησιν ἐπ' αὐτὸν, δέος μὴ βιάσηται. cum videret in ſe motum populi, fugam meditatur. αὐτὸ τῷ ἐφ' ἑαυτόν. Ariſt. διὸ σωφρόνως ἂν ξυνίοιτας ζῷῃ κατ' αὐτοῦ, pro καθ' ἑαυτοῦ, ſolos. Quare monent prudenteis cœlibes viuere Dem. Archiades negans ſe velle vxorem ducere, φησὶ καθ' αὑτὸν ἐν τῇ σαλαμῖνι, cœlebs ἢ μονόγαμος. Cic. *Non igitur a te emit, ſed priuſquam tu ſuum ſibi venderes, ipſe poſſedit.* pro ei. Sic loquutus eſt imitatione Græcorum: nec cauſa erat cur eum Quintilianus, & Laurentius Valla propter talia notarent. poteſt igitur hic ἑαυτοῖς poni pro αὐτοῖς, & ad Thebanos, Theſſalos, ac Philippum referri, per αὐτονομασίαν καὶ ἀφημισμὸν, quia noluit male ominari ſuis ciuibus dicendo, Plus quam nobis conducibile eſt. ſic idem noſter alibi, εἰ ταῦτα ἐφέρετο αἰχυντὴ, τίς ἐχὲ κατέπτυσεν ἐν σου; μὴ γὰρ τῆς πόλεως, μᾶλλ' ἐμοῦ. Hanc Hebræi quoque nouerunt ἀφημίαν loco ponere, vt, Hæc faciat Deus inimicis Dauid, & hæc addat. vbi Cimchi Grammaticorum optimus, inimicis Dauid, בְּנֵי לְדָוִד i. αὐτονομασία, pro eo quod eſt, לְדָוִד. ſic lxx. τοῖς ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Δαυὶδ, ἢ τάδε ἐφήμια. ſolent enim illi interpretes in rectam ſæpe mutare, orationem figuratam, vt obſeruauimus. imprecamur enim inimicis. Nicander,

ἐχθρῶν τε τίσιν κεῖνα κακήματα ἐμπλήσειν. Et Virg.

Dij meliora piis, erroremque hoſtibus illum.

ὥσπερ ἢ σὲ φυγάδα) Hoc & luxatum eſt ſuo loco

Philip. ij.

pro Corona.

1. Sam. ca. xxv.

Ethic. x.

περὶ λαμπρίας.

loco motum, & præterea corruptũ. Legendum igitur, ὥσπερ καὶ ὅτι φωκίς (hæc enim præpositiones propter abbreuiationem ſæpiſſime permutantur) & ſuo loco reſtituendum. nam hic quidem locum nullum habet. Legendum inquam, κοινὸν ἐφ' ὑμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, ὥσπερ καὶ ὅτι φωκίας, τὰ τῆδε ἀμφικτυόνων δόγματα φοβησάμενοι. nam & bellum Phocenſe auctoritate Amphictyonum, vt diximus, conflatum eſt. de permutatione autem præpoſitionum hoc vnum exemplum habetote. Dem. καὶ ὅπως ἥξουσι τὰ πρέσβεις ἀγαγόντας ἄφνω, ἵνα, μεθ' ἡμέραν βάλωσι, λυπήσωσι ἔξω τοῦ τείχους, lego καὶ ἀπελῶσι, vt εἰς τοῦτο ἀπείρηκε τὸ πρόβλημα. reſecò redijt. atque in eadem illa, ἐρᾶτε ἀφ' ὧν ἔστ' ἀδικεῖσθαι, πολλὰ τῇ πόλει ἀπείρηκε τὰ πράγματα. Videtis huius gloriam & claritudinem nominis, quanta negotia ciuitati confecerit.

εἰς τῆς παρ. ορ.

Ισι γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι νῦν Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος καὶ Θετταλοί, οὐχὶ τὰ αὐτὰ μάλιστα ἴσχυσι διανοούμενοι, τὰ αὐτῶ πάντες ἐφιλοξεν. οὔ Θηβᾶς, τὸν μὲ Φίλιππον παρῆσθαι, καὶ λαβεῖν τὰς παρόδους, ὃν ἐβούλοντο κωλύσαι, ἀλλ' γὰρ τῆδε αὐτοῖς πεπονημένον, ὥστε τὸν ἐλθόντα τῶν ὅρων ἔχειν. νυνὶ γὰρ Θηβαίοις φοβὸς μὲ τὸ τῶν χώραν καρποῦσθαι, κλῆσται πέπρακται, φοβὸς δὲ τιμῶν καὶ δόξαν ἄρχεσται. εἰ γὰρ μὴ παρῆλθε Φίλιππος, ἀδύν ἀν αὐτοῖς ἐδόκουν εἶ). ταῦτα σ' ἐκ ἐβούλοντο. δηλὰ τοῦ τὸν ὀρχόμενον καὶ τῶν καρόνεια λαβεῖν ὀπόθυμεῖν ταῦθ' ὑπέμενον.

Scitis

SCitis enim profectò, modò Thebanos, Philippum, Theſſalos, cum non iiſdem maximè quique ſtuduiſſent, eadem tamen omneis egiſſe. Velut Thebani Philippum, quo minùs euaderet atque anguſtias occuparet, inihibere non poterant: neque vti rerum a ſe magno labore geſtarum, cum poſtremus accederet, non gloriam reportaret. Nunc enim Thebanis ad obtinendos fineis ſuos & agrum recuperandum, res acta eſt optimè. Honoris autem dignitatiſque intuitu turpiſſimè. ſi fauces enim non penetraſſet Philippus, nihil illi videbantur habituri. non eadem tamen vtriuſque erat voluntas, ſed Orchomenum & Coronéam reciperandi cupiditate, quum aliter non poſſent, hæc omnia Thebani tolerabant.

Ιστι γὰρ δήπου τοῦτ' ὄν Θηβαῖοι, καὶ Φίλιππος, καὶ Θετταλοί) Probatio eſt ſuperiorum vt particula cauſalis oſtendit. Hoc vult igitur dicere, quemadmodum vidimus præterito tempore Thebanos

nos, Philippum, Theſſalos idem egiſſe omneis, ſed non eadem de cauſſa, neque eodem conſilio, ſed ſuum quemque deſtinatum finem ſibi propoſitum habuiſſe: ſic metuendum eſt de futuro, ne iſti cum reg. infeſti in nos omnes alius aliam ob cauſam inſurgant. Illos enim omneis læſimus, nec poſſimus dicere, nolle eos μνησικακῆσαι, aut occaſionem vlciſcendi non auidè arrepturos. Argumentum à cauſis ducitur per ſimilitudinem, niſi quod illic cauſa finalis, hic efficiens attenditur.

ἐχὲ τὰ αὐτὰ μάλιστα ἴσασι ἰσοτυδαικότες, τὰ αὐτὰ ἰσφαξεν) Sic homines non in repub. ſolum, ſed etiam priuatos, communis vtilitas deuincit alienos quoque, vt ſibi inuicem inſeruiant, quò ſuum quiſque commodum conſequantur. Et hoc faciunt in primis quos Politicos appellamus, odia diſſimulant, inimicitias pro tempore remittunt, amicè conſentiunt, vt votorum compotes fiant. Cæſar, Pompeius, & Craſſus, quos facetè Varro τειχάμωνα nominauit, non omnes idem cum coirent, agebant: ſed ſuum quiſque finem ſibi peculiarem habuit. De quibus Appianus, ἐν τρεῖς οἷοί τε μάλιστα ὅτι πᾶσι κράτος ἴσχυσε, τὰς χεῖρας ἀγάλλειν ζωπυρίζειν, mutuas operas tradebant, ſua ſinguli gratia non amicorum. ζωπυρίζειν eſt contribuere, vt ſodales ſolent, ἔρανος, quod in amicum egentem ſubſidij confertur, ἀπὸ τῶ ἐρᾶν Athenæus.

Ciuilium ii.

τὸν μὲ Φίλιππον παρῆδεῖν, ἢ λαβεῖν τὰς παρόδους) ὕστερον, πρότερον Antè enim neceſſe erat occupare anguſtias, quam poſſet euadere, aut hic παρῆδειν eſt accedere, vt pariter in nomine ac verbo

verbo præpoſitio ſignificet, vt ſæpius, Ad, Heſiodus,

οὐδὲ δὴ ἐτέρωσε παρῆσθ' ἐὼν lib. i.

Κρείσσων εἰς τὰ δίκαια δίκη δὴ ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει.

Via eſt alia commodior omnibus peruenienti ad ius ſuum. Sed & oratores, quum ad dicendum accedunt vt ſupra demonſtrauimus, dicuntur παρῆσθαι. Thucydides, παρελθόντες δὴ τινὲς τῶν Λεσβίων καὶ Κλαζομενίων, καὶ σὺν ὀλίγοις ἱππεῦσιν ἀφικόμενοι παρεξωσάμενοι σὺν λακεδαιμονίοις, ἵππων τινῶν. Idem ibidem, ἔδοξεν αὐτοῖς παρεῖναι ἐκ. lib. i. Et de Themiſtocle cum legatus ad Lacedæmonios veniſſet, καὶ ὁπότε τις αὐτὸν ἔροιτο τῶν ἐν τέλει ὄντων, ὅτι οὐκ ἀπέρχεται ὅθεν τὸ κοινὸν, ἔφη σὺν ξυμπρόσβεις ἀπιμένειν. Schol. ἀπέρχεται ὁ ξένος, παρέρχεται ὁ πολίτης. τέλη Spartani vocant omneis magiſtratus, quos Athenienſes ἀρχάς. ſupra τέλος vectigal.

καὶ λαβεῖν τὰς παρόδους) Vlpianus, πάροδος, ἡ ἄφιξις, ἡ εἴσοδος. παρόδια ἦν, ἡ παρίλασις, præteritio. ſic μάθοδος καὶ μεθόδια. ἔφοδος καὶ ἐφόδια Polyb. Strabo, τῶν μὲν οὖν πάντων, Πύλας καλοῦσι, καὶ στενὰ, καὶ Θερμοπύλας ἔστι γὰρ καὶ θερμὰ πλησίον ὕδατα, πυλίδια ὡς ἡρακλείας ἱερά. Herodotus, κλῄσιτας δὲ ὁ χῶρος ἔλαβε τὸν μὲν τῆς πλείονος ἐλλάδος, θερμοπύλας, τὸν δὲ τῆς ὀπισθίης πύλας. Vbi cæſus eſt Leonidas cum trecentis Laconibus, qui laterum obiectu Perſaram aditum intercludebant. Harpocration, ἐκλείσθησαν Πύλαι, διὰ τὸ στενὸν εἶναι ταύτῃ τὴν εἴσοδον ὀκτὼ σταδίων εἰς φωκίδα πορευομένοις. Cic. *Corinthi veſtigium vix relictum erat enim in anguſtiis atque in faucibus Græciæ.* Idem, *Caſtra ſunt in Italia contra rempub in Etruriæ faucibus collocata, creſcit in dies ſingulos hoſtium numerus.* Fauces, εἰσβολάς. Thucydides,

lib. viii. Agraria ii. in Catilinã i.

lib. v. cydides, καὶ τὴν εἰσβολὴν, ἥτις δὴ μέλλει δυσὶν λόφοιν γενὴ εἰς τὴν ἀρίβαιαν, κατίλαβον. Herodotus, ἐὼν ἡ πᾶς ὁ ἀγὼν τοῖσι περὶ θάλασσαν αἰεὶ τῇ ἤπείρῳ, ὥσπερ τοῖσι ἀμφὶ Λεωνίδῃσι τὴν εἴσοδον φυλάσσειν. qui Thermopylarum aditus eſt. Liuius, *Deiecto præſidio, fuſis Aetolis, qui ſaltum Thermopylarum inſidebant.* Apud quem vide, ſi placet, ſitum & deſcriptionem huius loci pleniorem. cogat extremum agmen Dem. Phil. iii. καὶ παρ' ὑμῶν ἥκιζον πολλοὶ, δηλαδὴ ἐκ λειτουργίαν τὴν ἐκείνῃ παρόδον. quorum Æſchines princeps erat, qui contendebat, ſi Philippus penetraſſet anguſtias, id Thebanis non profuturum, vt fuſius explicatur ἐν τῇ αἰεὶ παρεχε.

ἐδόκει γε τῆδ' αὐτοῖς πεπονημένον ὕστατον ἱλαθῆναι τὴν δόξαν ἔχειν) Thebani grauiſſimam partem belli Phocenſis, quod & ſacrum eſt appellatum, ſuſtinuerant: bellum affecerant, hoſtem profligauerant, cum Philippus imperator accedens, delectus ab Amphictyonibus, belli confecti tulit honorẽ & gloriã: vt Pompeius bello Mithrid. τὴν λευκύλλου πεπονημένον ὕστατα ἱλαθῆναι (nam & plures imperatores iam ante cum rege conflixerant) ἐκαρπώσατο τὴν δόξαν. Sic idem in Hiſpania Metello ſuccedens contra Sertorium. id ægrè ferre Thebanos neceſſe erat.

κὴ κεκομίσθαι) Recepiſſe & recuperaſſe. M. Tullius, in Catone. *Ego quidem Q. Maximum, eum qui Tarentum recepit, ſenem adoleſcens ita dilexi vt æqualem.* Idem de eodem. *Tarentum verò qua vigilantia, quo conſilio recepit?* (τάραντα ἐκομίσατο) *quum quidem me audiente Salinatori, qui amiſſo oppido fugerat in arcem, gloriantí atque dicenti, mea opera Q. Fabi Tarentum*

rentum recepiſti: certè, inquit ridens. nam niſi tu i. Epiſt. i.
amiſiſſes, ego non recepiſſem. Princeps Apoſtolorum, κεμζιμῶμεν τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν.

κἀνγ ςτε πίπρακται) Aduerbium, vt mox αἴρηςε. ἐδὲν αὐ αὐτοῖς ἐδόκει ἔῖ) αὐ εἶναι, non αὐ ἐδόκει. ſi non tranſiret Philippus, nihil illis fore videbatur, id eſt, nihil erant habituri. αὐ εἶναι fore. particula enim mutat præſens in futurum. non enim erat regis tranſitus Thebanis ἀδιάφορος. ſic dicimus, ἐὰν τοῦτο πεισθῶ, τί μοι γενήσεται ἢ ἴςαι; what ſhall I haue for my paines. Dem. διαλεγόμεθα ὑμῖν αὐτοῖς πρὸς ὃν ἔστ' ἀξίν ἑαυτοῖς εἶναι. docti iudicent an hoc obſeruatione dignum fuerit. cõtra Olympiodorum.

ταῦτα ἢ οὐκ ἐβέλοντο) lego ταυτὰ. non eadem volebant, quod ſuprà dixit, ἃ τὰ αὐτὰ ἐαυτοῖς ἐβούλοντο. quod ita eſſe, quæ ſequuntur, euincunt. nam de tranſitu ſi accipias, τῶτε δ' οὐκ ἐβέλοντο, dicendum fuit. ſic ἀσπερὲς χωλεὸν illuſtrauimus breuiter: nec minus, vt arbitramur, rectè.

τῷ τὴν Ορχόμενον καὶ τὴν κοιλάδα τὴν περὶ Κωπαΐδα ἐπδυμεῖν) Oppida Bœotiæ ſunt, quæ Thebani bello Phocenſi amiſerant. Eſt & Orchomenus Arcadiæ: nec non alius in Theſſalia. Apollonius, τί δέ τοι πόλις Ορχομηνός, ὅτε τις οὐκ Ορχόμηνος; hæc Medeæ quidam, quæ capta amore Iaſonis illum in Theſſaliam ſequebatur. lib. iv.

Φίλιππον τοίνυν πᾶς μὲν ἁπὰ τελμῶσι λέγει, ὡς οὐκ ἐβούλετο Θηβαίοις ὀρχόμενον καὶ κοιλάδα παραδῶναι, ἀλλ' ἀναγκάζεται. ἐγὼ δ' τούτοις μὲν ἐμμένω λέγω.

ἑαυτῶν ἦ οἶδα, ὅτι ὐ μᾶλλόν γε ταῦτ' ἤμελεν αὐτῷ, ὐ παῖς παρόντες λαβεῖν ἐβούλετο, ἀ τὴν δόξαν τῦ πολέμυ, τῦ δοκεῖν δι' αὐτὸν κρατεῖν εἰλαπίνας, ἀ τὰ πυθια θεῖναι δι' ἑαυτῦ, ἀ ταῦτ' ἄν, ἀν μάλιστα ἠγλίζετο. θετταλοὶ δί γε ὐδέτερα ἐβούλοντο τέτων, ὔτε θηβαίυς, ὔτε τὸν φίλιππον μέγαν γενέσθαι. παῦτα γὰρ ταῦτα ἐφ ἑαυτὲς ἠγόντο εἶναι. τῶν πυλαίων ἦ ἐπεθύμεν, ἀ τῆς ἀμφικτιονίας πρωτεκτασίαν, δυοῖν κύριος γενέσθαι. τῆ ἦ τέτων γλίχεσθαι, τίσι ζωγραφήσαι τῆ τοίνυν ἰδίαν ἕνεκα ἕκαστον ἐμφάσεται, εἰς τὰ πολλὰ φερόμενον, ἀν ὐδὲν ἐβούλετο πράξαι.

IAm video nonnullos esse, qui dicere audeant, Philippum noluisse Thebanis Orchomenum & Coronéam tradere, sed coactum esse inuitúmque feciſse. Ego autem hos non moror: illud scio, non ei magis id curæ fuisse, quam vt obtineret angustias, atque hanc opinionem haberet, sua opera bellum esse confectum: denique vt Pythiorum ludorum moderator esset. hæc enim erant, quæ miserè concupiuit. Thessali verò neutrum volebant, neque Thebanos, neque Philippum nimis crescere. Omnia enim hæc contra se fore arbitrabantur. Sed in conuentum illum apud

pud Thermopylas aſciſci valdè cupiebant, ac priuilegiorum apud Delphos, nempe illorum duûm ſuffragiorum compotes fieri. hæc autem cum mirum in modum affectarent, ad illa perficienda adiutores erant. Priuatorum igitur commodorum gratia ſingulos reperietis ad multa productos, quorum nihil ſua ſponte agere, poſſent animum inducere.

Φίλιππον τοίνυν τινὲς μὲ τολμῶσι λέγειν) Occupatio εὐλαβὴς. at enim Thebani non ſunt amici Philippo. non enim libens illis conceſſit Orchomenum & Coronéam, ſed inuitus. itaque ei nullam opem contra nos ferent, ſi poſtulet. hanc ἀντίθεσιν Vlpianus ait eſſe λόγῳ τῆ δυνατῆ. poſſe enim Philippo reſiſti tanto facilius, ſi illum Thebani non iuuerint. Sed ferè tota oratio nititur τῆ συμβουλῆ, quod præcipuum caput eſt in ſuaſoriis. non expedit bellum ſuſcipere cum Philippo tam leuem ob cauſam. periculoſum eſt, vt dici ſolet, σφηκιὰν ἐρεθίζειν, irritare crabrones. ſed admiſcetur etiam τὸ δυνατὸν. non poſſumus illi reſiſtere, & tot ciuitatibus coniunctis, quarum offenſionem contrahemus.

φίλιππον τινὲς τολμῶσι λέγειν, ὡς ἐκ ἐβούλετο) frequens ὑπερβολὴ poeti & oratoribus: multoque eſt elegantius, quàm ſi dixiſset, τινὲς τολμῶσι λέγειν

λίγλη, ὡς ὡς ἐβούλετο φίλιππος. Sophocles, κἀγὼ δ' ἀφαγὼς ταὶ σιμαὶς ἰρικαῖς ---- μαθεῖν ἐμὲ
Aiace Lorario ὡγὼ τὴν ἀτρειδῶν ὡς διόλλυμαι τάλας.
Inuoco opitulatrices diras vltrices me videre ab Atridis vt disperij miser. Aiax hæc moriens sic comici loquuntur. Terentius, *scin me, in quibus sim gaudijs?* &, *fac me vt sciam.* Plautus,

Sex agnos immolaui, nec potui tamen
Propitiam Venerem facere, vti esset mihi.

in pœnulo. & post pauca

Si Hercle istuc vnquam factum est, tum me Iuppiter
Faciat, vt semper sacrificem & nunquam litem.

litare est, quod Xenophon dicit κθωμιρεῖν, ἀπὸ τῆς λιτῶν, à precibus, quæ sacrificijs adhibentur, vt Festus docet.

τὰτοις μὲ ἰφῶδθαι λίγω) ἀστιϊσμός. τινὲς τολμῶσι λίγειν. quid ego? τὰτοις μὲ ἰφῶδθαι λίγω, αἰτιακλασις. Etaias, κὴ αὐτοὶ ἐξιλίξαιλο τας ὁδὸς αὐτῆς, κὴ τὰ βδελύγματα αὐτῆς ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἠθέλησι, κὴ ἐγω ἐκλέξομαι τὰ ἐμπαίγματα αὐτῆς. λύει ἢ τῶ αἰτιδεσι, inquit Vlpianus, κατ' ἀγανάκτησιν, ὡς ἐνιθεν ἐπιμώσας, per indignationem, vt futilem increpans; non enim omnia refellere, debemus, sed quædam eludere, si leuia sunt. & simul ipsa αἴτιδεσις continet in se solutionem, quod miratur illorum audaciam qui dicere hoc non verebantur. Dem. ἰφῶδθαι πολὰ φάντας τῆ σοφῆ σοφοκλεῖ. Egerat Æschines, quum esset πεταγωνιςὴς, Creontem in Antigona Sophoclis, in qua ῥῆσις est egregia Creontis de patriæ caritate quàm Demosthe-

cap. Ix.

de mala legatione.

nes

nes integram recitari iuſſit in illa accuſatione, quod vix vnquam aliàs fecit: nec Cicero ſæpe: Æſchines ἀπιεσχόλως multùm vtitur hac oſtentatione eruditionis, præſertim contra Timarchum. Sic autem Demoſthenes poſt recitationem illam, τοῦτον αἰχμὴν ἐδίν ἔπι φέρε αὐτὸν, ὦ τῇ φιλοξενίᾳ quamuis ſæpè actitaſſet Creontem: ſed patria Philippi hoſpitium atque amicitiam antiquiorem ſibi ducebat, & magis compendioſam, quæ Sophocles ſcripſit & ipſe actitauit, oblitus, ac longùm valere dicens Sophocli, in quo alia eſt vrbanitas. vt cur Fabius affirmaret Demoſtheni facetias defuiſſe, equidem non intelligam, quo nihil Ciceroni videtur facetius. ſed faceté dicta ſi quærimus, Lucianum audiamus, qui multo ſale nos defricat. Sic igitur ille ſalſè ridens Homerum, ὁ τῦ ἀχιλλέως ἵππος ὁ ξάνθος, μεσαῖς χείρεσι φέρεσας τῷ χρεμετίζειν, ἵστασι ἐν μέσῳ πολέμῳ διαλεγόμενος, ἔπη ἕλκα ῥαψῳδῶν. Equus Achillis valedicens hinnitibus ſtat in media acie ſermocinans, integra contexens carmina. Sic enim auſus eſt Homerus poetica licentia facere. ἐῤῥωσο, vale, quod in fine epiſtolarum adſcribitur. ſed verbum hoc robuſtam atque athleticam declarat valetudinem. in Gallo gallinaceo

ἢ τλὰ δόξαι τῦ πολίμε, τῦ δοκεῖν δὲ αὐτὸν κρέσσον εἶναι) non improbranda eſt hæc lectio, ſi ſuppleas, quæ vſitata eſt ἔλλειψις, ἕνεκα τῦ δοκεῖν. ſed elegantius eſt ſi legas, τλὰ δόξαι τῦ τὸν πόλεμον δοκεῖν δ. α. κ. εἰ. κρίσις πολέμε γένηται, cum debellatum eſt, aut quum facilè cernitur, qui victores futuri ſint. nos finem reddidimus. Tacitus, *Ceteri duces, dum peractum* Hiſt. iii.

ctum bellum putant, finem eius insigniuêre, id est, insigniorem reddidêre. Thucyd. ἡ ὁ πόλεμος ταχῦναι ἴλαβε κρίσιν. Dem. τῆς δ' ἀναγκαίας μὲ, ἀγνώμονες ἦ τύχης, ἐκ οἷς δίκαιον ἦν, ἀφ' οἷς ἐβέλετο. κρινάσης τὸν ὑπὲρ τῆς ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα, ὃν ὑμεῖς ἠγωνίσασθε, ἐδ' ἐν τοῖς μάλα ταῦτα χρόνοις ἀπίστην τῆς εἰς ὑμᾶς ἔνοίας. Pugna enim Chæronensis, in qua certatum est de Græciæ libertate, finem fecit certaminis. tum enim victi succubuêre Græci Philippo. Sophocles,

Epistola de reditu suo.

Lorario.

τῆς ἀναγκαίας τύχης
ἐκ ἔστιν ἐδὲν μεῖζον ἀνθρώπους κακόν.

est autem ἀναγκαία τύχη, necessitas euentuum vel casuum, quibus hominum vita obnoxia est. Euripides, δεινῆς ἀνάγκης ἐδὲν ἰσχύει πλέον.

Helena.

Hanc significat Paulus, νομίζω ἦ τῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, id est, διὰ τὸ τῶ καιρῶ χαλεπὸν.

i. Cor. vii.

vt mox seipsum explicans, τῦτο ἦ φημὶ, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστί. non enim de seculi breuitate intelligendum est, sed vt Cicero dixit, necessarijs reipub. temporibus. ἀνάγκη γὰρ ἡ συστολὴ, vox vtraque angustiam significat, vt apud Horatium contracta paupertas. malè interpretes, *Tempus in collecto est*, vt Cyprianus. Arist. ἡ γὰρ τὸ βιαῖον, ἀναγκαῖον λέγεται. Sed hæc ἐδὲ πάρεργον. Liuius, *Quum congrederentur acie, inclinandamque semel fortuna rem darent*, inclinare rem, κρίσιν ποιεῖν. summus vates

Metaph. iv.

lib. iii.

Iliados.

κὼ γὰρ δὴ παρτίσιν ὀδὶ ξυρὸς ἵσταται ἀκμὴς
ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος ἀχαιῶν, ἠὲ βιῶναι.

In acie nouaculæ pro eo quod est in summo vitæ discrimine. Hector pridie sic Græcos afflixerat, vt postridie κρίσις futura belli videretur.

tur. hanc enim his verſibus poeta innuit. & hoc eſt quod Plautus ait, Nunc ſpecimen ſpecitur, nunc certamen cernitur, ἡ κρίσις κρίνεται. Sophocles,

λίγων, χρῄζειν μ', ὡς ἄφυκτ' ἔχων βέλη Trachiniis.
τῷ ὧν τέκνων λοίπουτο φωτὸς τέξιν κρίσιν.

Hæc Eurytus Herculi, cuius ſagittæ videbantur eſſe meditabiles. Ennius, *Ferro non auro vitam cernamus utrique.* ἔξεστι ſequitur, *Voſne velit, an me regnare hera.* hæc enim eſt κρίσις. hera, fortuna eſt domina rerum. Homerus,

ξυνῆϊ κριτόμῳ ἀρηΐ. Theocritus, Iliados ii.
Ναὶ σὶ ἐγὼ κήτεων τι διακριτόμῳ ἀρηΐ. Dioſcuris.

ἀρὴς vtroque verſu ferrum eſt, vt docet Euſtathius. Sed hæc verba quid valeant, mox dicemus. Virg.

Ipſum armis, ipſumque iubet decernere ferro. i. lib. xi.

Decernere eſt cernendi finem facere: vt deflere, fletum abſoluere, debellare, defungi. Idem ibidem,

Hæc vbi defleuit, tolli miſerabile corpus
Imperat. Horatius.

At nequis modici tranſiliat munera Liberi, i. lib. xviij.
Centaurea monet cum Lapithis rixa ſuper mero
Debellata. interpres, armis diiudicata. Liuius, *Si iam ſatis eſt animi, decernique placet.*

κρίνω, cerno, factum à Græco, χ' μετάθεσιν & mutationem vocalis. Themiſtius, ναῦ ἢ γυναικὸς ὠφελίας ἤδη πρὸς ὀπτόμενοῦντες, ἅμα τὸν ἔρωτα ἐκρίναν. Hinc apud medicos κρίσις τῆς νοσημάτων, & ἡμέραι κρίσιμοι. Natura enim cum morbo dimicat. ſed certis diebus medici norunt quis ſuperior futurus ſit. Tametſi Galenus a forenſibus iudiciis tranſlatum vult, quod mihi

quidem non videtur. Nam pugna Camensis belli Punici κρίσιν fecerat, si in animo fuisset Annibali victoriam persequi, vel potius vti victoria. Hoc igitur est τὸ κρίνειν, finire certamen, at τὸ κρίνεσθαι, certare. Virg.

lib. ii. *Classibus hic locus, hic acies certare solebant.*

Quod Thomas Pharus vir doctus sic Anglicè, Heere stood the shippes, and heere to tie were wont the armies stout. Hinc forense iudicium dicimus, quo res cernitur, a triall, κρίσις. Sed ἀντικρίνεσθαι quid esset apud Ælianum, diximus, vbi scribit, pilos camelorum quosdam mollicie velleribus certare Milesijs. Hor.

Viridisque certat Bacca Venafro. Matthæus,

cap. v. κῆ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, qui vult tecum iudicio contendere. Heb. לְהִשָּׁפֵט לָךְ in Niphal. sic enim in hac coniugatione vtuntur

psal. l. hoc verbo. Sic accipiendum illud fuit, ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, κῆ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε, non vt interpretes ἐπὶ τῷ κρίνειν, quia sic videtur esse in Hebræo, sed sensus est, Cum causam tuam quasi apud iudicem dicis. Hæc enim humanitus de Deo, vt multa dicuntur: & cum populo suo sæpe æqua disceptatione contendit: vt loco Michææ, quem post pauca subdemus. nam vt τὸ δικαιωθῆς κῆ τὸ νικήσῃς idem valent (hic enim νικᾶν est causam obtinere in iudicio, quod etiam dicunt ἰλεῖν τὴν δίκην) sic paria sint oportet, ἐν τοῖς λόγοις σου, κῆ ἐν τῷ κρίνεσθαί σε, in disceptando te. eandem enim rem Hebræorum more diuersis sermonibus dicit, & pro νικᾶν. verbum Chaldæum תּוּבָא ponitur, significans idem quod iustificari. Quid quod Harpocration hoc verbo sic vtitur? εἰ γὰρ

ἀριστῖνο

ἀρνεῖτο μὴ ἔχειν ὁ ἀπογραφεὺς, ἐκρίνετο ὡς οὐκ ὀρθῶς γεγραμμένης τῆς ἀπογραφῆς. ſi inficiabatur, qui delatus eſſet, ſe nihil habere de publico, contendebat non rectè factam eſſe delationem. Tale eſt & illud, καὶ ἰδοὺ πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἐκ παντὸς τοῦ ἐχθροῦ ἡμῶν. Omnis populus certabat in cunctis tribubus Iſrael. Sic B. Hieron. Tremelius diſceptabat. *Duo genera ſunt decertandi*, inquit Cicero, *vnum per diſceptationem, alterum per vim.* Philippus rex, κρίνει σκοπεῖν, πότερον κάλλιόν ἐστιν ὅπλοις ἢ λόγοις διακρίνασθαι, armis an verbis decertare. Hinc diſcamus interpretari locum Scripturæ non ſatis adhuc cognitum. ὁ δὲ μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος, διελέγετο περὶ τοῦ μωϋσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας. Cuius vera interpretatio petenda erat, ex participio διακρινόμενος, non eſt auſus altercationem vel diſceptationem inferre blaſphemiæ. ἐκ τοῦ κρίσεως κρίσις, concertatio vel diſceptatio, vt vel hoc euidenter oſtendit. ἀκάτατε δὲ ἔλεγχε τοῦ σώματός μου, κρίσιν δὲ χιλίαν μοι ποιήσῃτε. Similis error atque inſcitia in hoc, δεινῶς γὰρ τοῖς ἰουδαίοις διελέγχετο δημοσίᾳ. Bezæ, *magna contentione Iudæos magis ac magis redarguebat publicè.* Vetus, *Vehementer Iudæos reuincebat.* quæ ſi vera eſſent, dicendum fuit τοὺς ἰουδαίους. ſed vertendum erat, cum ludæis diſputabat bonis lateribus, ſic vt conuinceret. * eſt enim hic διαπαλίγχεσθαι, refellere & refelli. Ariſtophanes, ἔλεγχ' ἐλέγχου. quod confirmat cum ζωτάξις, tum præpoſitio prima, & verbum medium. affine eſt enim τῷ διελέγχεσθαι. & eſt

ii. Reg xix.

in epiſt. ad Athenienſes.

Epiſt. Iudæ.

Iob. xiii.

act. xviij. Apollos

* quod altera præpoſitio declarat, vt ἐκ τοῦ καταγωνίζεσθαι.

est simile Iudæ loco, ὅτι τῷ διαζύλῳ διακριόμενος διελέγετο. id ipsum præterea cum locus Iob arguit supra citatus, tum hic Michæ clariùs luce conuincit, κύριος κύριος εἶπεν, ἀνάστηθι, κρίθητι πρὸς τὰ ὄρη, καὶ ἀκουσάτωσαν βουνοὶ τῆς φωνῆς σου. ἀνάστατι ὅτι τῆς κρίσιν τοῦ κυρίου, καὶ αἱ φέρουσαι, θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ ἰσραὴλ διελεγχθήσεται. Idem esset dicere, πρὸς τὸν ἰσραὴλ, vel τῷ ἰσραήλ. Verbum Heb. est hithpael יתוכח in hiphil הוכיח ἐλέγχειν. Esaias, δεῦτε διελεγχθῶμεν λέγει κύριος, venite, disceptemus, dicit dominus, arguamus. hic quoque verbum est idem Hebræum. Ecquam gratiam apud eos inibit, hæc qui flagitant, horū tam accurata enucleatio? ecquid erit pretii? Sed vnum hoc additum Iudæ locum faciet certiorem. Æschines, εἰ μὲ πάρεισι καὶ ἀκούουσι τῆς ἢ τῆς κρίσεως. adsunt & auscultant hanc disceptationem Rhetorum inter se velitantium. pro quo Dem. εἰς ταυτὶ τὸν ἀγῶνα, ad hoc iudicium. hic enim κρίσις est ἀγὼν, contentio. quare Vetus interpres illud Iudæ vertit non malè, Iudicium blasphemiæ. Macrobius, *Trebatius in lib.* 1. *Religionum ait nundinis magistratum posse manumittere, iudiciaque addicere*, id est, causas litesque, quod Prætoris fuit. πολλαὶ δ' οἶμαι καὶ τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον Δημοσθένει καὶ Αἰσχίνῃ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο βλασφημίαι. Iam, opinor, intelligimus quid sit ἐπενεγκεῖν βλάσφημον κρίσιν. solent litigantes ἐν τοῖς δικαστηρίοις πλέκειν ἀλλήλοις, id est, διαλοιδορεῖν. hoc non fecit Archangelus ne Satanæ quidem, cùm in contentione de sepultura Mosi multa διάβολον in virum sanctissimum maledicta iecisset, vt harū re-

cap. vi.

cap. i.

contra Ctesiphontem.

Sat. i. ca. xvi.

rerũ peritiſſimus Hugo Brochtonus è Talmudiſtis profert. tũ Michael Diabolo nõ reddidit λοιδορίαν αὖτη λοιδορίας. ſed ἄλλε τάτων. illùc vnde exorſus ſum redeo. κρίνειν τὸν πόλεμον, dijudicare etiam Latini dicunt. Cic. *hoc vide, non eſſe iudicium de tota contentione in Hiſpanijs,* κρίσιν belli ciuilis. Tacitus, *Dum inter Veſpaſianum ac Vitellium prælijs legionum, captiuitatibus vrbium, deditionibus cohortium iudicatur*, id eſt, κρίνεται cernitur. apud Cæſarem ſic in concione ad milites Curio, vir eloquẽtiſſimus, cùm eum erant relicturi, *An qui incolumes reſiſtere non potuerunt, perditi reſiſtant? vos autem incerta victoria Cæſarem ſequuti, dijudicata iam belli fortuna, victum ſequamini?* κεκριμένης ἤδη τῆς τῦ πολέμε τύχης. duo inſignia enthymemata, vnum de aduerſarijs, de ipſis alterum. Cic. *Atque illæ tamen omnes diſſenſiones, quarum nulla exitium reip. quæſiuit, eiuſmodi fuerunt, vt non reconciliatione concordiæ, ſed internecione ciuium dijudicatæ ſint.* Velleius Paterculus, *Diſcordiæ ciuium antè condicionibus ſanari ſolitæ, ferro diiudicatæ.* Pindarus, ἄμιστε θυφρόσυνα κόνων κεκριμένων ἰατῆρε. finito certamine. κέκριταί μοι, mihi certum eſt. cerno creui, cretum, cretus, certus. Dem. ἀγὰ τε ἦν ἄκριτος κὴ παρὰ τάτοις κὴ παρὰ τοῖς ἄπασιν ἴρις κὴ ταραχή. acris contentio, quæ diiudicari hequiret, id eſt, κρίσιν λαβεῖν, infinita. Xenophon, ἀκρισία δ' κὴ ταραχὴ πλείων μᾶ τὴν μάχην ἐγένετο, ἢ σφίσιν ἐν τῇ ἑλλάδι. poſt Mantinenſem pugnam, vbi cæſus eſt Epaminondas, quæ bellum non dijudicauit. Sic enim auctor, ἀμφότεροι μὲ ὡς νενικήκοτες τροπαῖον ἱςήσαντο, οὐδ' ἑτέρους ἀδίκως ἐκώλυον.

ad Attic. vii. lib. x.

Hiſt. iii.

ii. Belli ciuilis vi.

in Cat. iii.

lib. ii.

Nem.

pro Cteſiphonte.

rerum Græcarum vi.

νικῆσι ἢ ἀμφότεροι μᾶλλον νενικηκότες ὑπαποδῦσαι ἀπέφυσαν, ἀμφότεροι ἢ ὡς ἡττημένοι ὑπαποδῦναι ἀπελάμβανον. adeò incerta erat victoria. Arist. ii. Meteor. iv. ἀκριτος καὶ χαλεπὸς αἰρίων περὶ τὰς ὀργὰς καὶ τὰς ἀπορίας. acer & ſæuus eſt. ἄκριτος, acris. Sic Therſites apud Homerum eſt ἀκριτόμυθος, futilis καὶ πολύλογος.

καὶ τὰ πύθια θεῖναι δι' ἑαυτῶν) Pythios ludos per ſe facere. hic alter Philippi finis eſt. primus erat belli confecti gloria. Dem. καίτοι τί τῆς ἀρχαίας ὕβρεως ἀπολείπει; ἃ φεύγετε τῷ πόλεις αἱρεῖν, τούτοις μᾶλλον τὰ πύθια τῶν κοινῶν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα; καὶ αὐτὸς μὲν παρῇ, τοῦ δ' ἄλλου ἀγωνοθετήσοντος πέμπει; Philip. iij. κύριος ἢ πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ Ἕλληνας παρόδων ὤν; notandum quòd Antipatrum & Parmenionem ſeruos appellat regios, quo magis ſuam libertatem ament ſui ciues. θεῖναι τοῦ ἀγῶνας, ludos facere. θεῖναι γὰρ τὸ ποιῆσαι.

τίνες εἰσὶν ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι. τίνας ἔχει.
οἱ δύο μὲν θυμελῶν, οἱ δύο δ' ἀθανάτων.

hij ſunt Olympia, Pythia, Nemea, Iſthmia. prima indignitas erat & ὕβρις, quòd ipſe natione barbarus, ſacros Græcorum ludos facere vellet. altera, quòd quum adeſſe ipſe non poſſet, illud negotium ſeruis ſuis daret. victis autem Phocenſibus iura eorum Philippo ceſſêre: qui Pythia parabant, vt Olympia Eléi. Greg. Naz. de martyribus, ἃ μὴ τῆς αὐτῆς ἐλπίδος, ὑπὲρ τῷ αὐτῷ βραβευτῇ καὶ ἀγωνοθέτῃ, Apologetico. φεύγει τὸν αὐτὸν παρεκτάδομεν τὸν τυραννὸν ἢ πικρὸν, καὶ τότε καὶ νῦν τῶν ψυχῶν διακτῆνα, τὸν ἀόρατον ἐχθρὸν καὶ πολέμιον. Idem βραβευτὴς καὶ ἀγωνοθέτης, ludorum moderator. Sophocles in Aiace ἀγωνάρχας vocat. Ouidius,

Phy-

Pythia perdomiti ſerpentis nomine dicta.

vel potius ab vrbe, quæ πύθω nominatur, aut ab Apolline Pythio.

ἡ ταῦτ' ἂν οὖν μᾶλλον ἐγλίχετο) quæ miſerè cupiebat. Ariſt. δῆλον δ' ὅτι καὶ πολλὰ κακοπάθειαν οἱ πολλοὶ τῇ αἰθεσίπνοι γλιχόμενοι τῆς ζωῆς, διὰ τὸ ἔθος πρὸς ἀνημερίαν αὐτῆς ἡ γλυκύτητος φυσικῆς. Putabam aliquando dicta hæc eſſe ἐτυμολογικῶς. dulcia enim appetuntur. Sed vt multis alijs in locis, ſic in hoc optimus Ariſtotelis interpres eſt Plato, cuius hæc ſunt de Socrate, quum condemnatus eſſet, atque in carcere detentus vltimum ſupplicium expectans, ὅτι ἦ γέρων ἀνὴρ μικρῷ χρόνῳ τῷ βίῳ λοιπῷ ὄντι, ὡς τὸ εἰκός, ἐπόλμησας οὕτω γλιχρῶς ἐπιθυμεῖν τῆς ζωῆς, νόμιμος οὖν μείζονος παρεκβάς, ἐᾷς εἰμεῖ; eſt igitur γλίχεσθαι τῆς ζωῆς, vera notatione verbi γλιχρῶς ἐπιθυμεῖν τῆς ζωῆς. Alter teſtis accedat. in ore enim duûm aut trium teſtium omne verbum ſtabilietur. Ariſtophanes, ὦ θεολακρίων πῶς ἥλθες; ὦ γλίχεσθαι; Scholiaſtes, θεολακρίων, ἀντὶ τοῦ θεολὰ, γλίχεσθαι, ἐπιθυμητὰ ἀπὸ τοῦ γλίχεσθαι. γλίχεσθαι δὲ τοῦ ἀτυχεῖς ἐπιθυμεῖν λέγει, ἡ ἐρᾶν γλιχρίας τινὰ ἀτυχίαν. νῦν δὲ ἐπίσης. rectè igitur interpretamur τὸ γλίχεσθαι miſerè cupere. ſed non ab hoc verbo γλίχεσθαι & γλιχρὸς. verbum potius à nomine. γλιχρὸς enim parcus & tenax, quos miſeros dicimus, qui cupere nunquam deſinunt. γλίχεσθαι, miſerè cupio, diſcupio, geſtio. Dem. τὰς μὲ εἰς τὸ παρὸν τιμὰς ἐμὲ ὑποστρώσας γλίχεται. me quidem in præſens omni honore ſpoliare Æſchines geſtit. Cic. *Senatum, id eſt, orbis terræ conſilium delere geſtit.* ὀλέθρου γλίχεται.

Polit. ii. cap. iii.

Critone.

εἰρήνη

de Corona.

in Antoniũ iv.

Θετταλοὶ δ' ἐβούλοντο) nunc docet quid Theſſali voluerint & concupiuerint. quod tertium eſt ex ijs quæ propoſuit.

lib. ix.

τὰς δ' πυλαίας ἐπιθύμουν) non enim Theſſali tum erant in communi τῆς ἀμφικτυόνων. Strabo, αἱ μὲν οὖν ἐαρινὴ, σύνοδος συνήθης λέγονται πύλαι. ἐκείνη δ' ἐπίκλητος πυλαία ἐστὶ, διὸ καὶ τὸ ἔτος δύο συνόδους, ἐαρός τε καὶ μετοπώρου. bis quotannis conuentus habebantur, vere & autumno. ὕστερον δ' καὶ πάλιν συνήλθον πύλαις. τὴν δ' σύνοδον Πυλαίαν ἐκάλουν, τὴν μὲν ἐαρινὴν, τὴν δὲ μετοπωρινὴν, ἐπειδὴ ἐν πύλαις συνήγετο, ἃς καὶ Θερμοπύλας ἐκάλουν. Æſchines, κωλύει γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν πύλαις ἀπαίρειν. Pergit Geographus, τὸ μὲν οὖν ἐξαρχῆς τοῖς ἐγγὺς μετῆν καὶ τῆς συλλόγου καὶ τῶν μαντείων (vnde Amphictyones dicti ſunt, vt diximus) ὕστερον δ' καὶ οἱ πόρρωθεν ἀφικνοῦντο. Sed idem nomen euicit in omneis, ſcilicet τὸ κοινὸν τῆς Ἀμφικτυόνων. Harpocration, Πυλαία δὴ ἐκαλεῖτο, ἡ εἰς ταὶ πύλας ζωόδος τῆς ἀμφικτυόνων. Vlpianus, ἱερομνήμων δ' ἐλέγετο ὁ πεμπόμενος ζωόδοκος εἰς τὸ ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως. at Geographus, ἐκείνη δὴ ἐπίκλητος πυλαία. ex quo videtur Athenienſes ſuos appellaſſe ἱερομνήμονας, quos alij πυλαγόρας. nam ὑπὲρ τῆς πόλεως aliter intelligere non poſſumus, quam pro ciuitate Athenienſium propter articulum additum id quod Æſchines confirmat, τὸν δ' ἱερομνήμονα τῆς Ἀθηναίων, καὶ τὸν πυλαγόρων τὸν εἰσιόντ πυλαγορικοὺς πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δῆλον ἐν τοῖς ταμείοις χρόνοις. quod ſi verum eſt, male Suidas confundit hæc nomina, vt initio retulimus. at Harpocration, οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῆς ἀμφικτυόνων συνέδριον ἀφ' ἑκάστης πόλεως, ἱερομνήμονες ἐκαλοῦντο. Sed ab Atticis

contra Cteſiphontem.

contra Cteſiph.

ticis ſolum, ni fallor, qui res multas aliter atque alij nominant. Iam πυλαία καὶ ὀχλαγωγία πυλαϊκὴ pro triuiali loquacitate ponitur, quod apud hunc locum colluuies hominum confluueret, quos Suidas πυλαγορας. Plutarchus, ταῦτα μὲν ἐξ πυλαϊκῆς ὀχλαγωγίας, hæc futilia ſunt. Idem, Κτησίας μύθων ἀπιθάνων καὶ παραφόρων ἐμβέβληκεν εἰς τὰ βιβλία παντοδαπὴν πυλαίαν. Hic enim fabuloſus & futilis eſt auctor, atque omnia pene de Perſarum imperio, contrà quàm Herodotus, ſcripſit. in Pyrrho. in Artaxerxe.

καὶ τὴν ἐν Δίλφοις πλειονικτημόνων, δυοῖν κύριος γενέσθαι) Subaudi ψήφου, duûm ſuffragiorum inter Amphictyones. Æſchines duodecim enumerat nationes ἀμφικτυονίδας, in quibus primos omnium Theſſalos. δύο γὰρ ψήφους ἔσχεσαν φῦλα ἐκεῖνα, inquit. Sed, quomodo Theſſali ius hoc amiſerant, quod recuperarent, quærant alij. mihi enim hic tenebræ. Wolfius hæc duo ſuffragia prætermiſit, quod hic illi fortaſſe, vt nobis aqua hærebat. Illud etiam non minus in obſcuro latet quærendum, ſi ſinguli binis erant ſuffragiis, quæ prærogatiua eſſet duûm ſuffragiorum. Nam Geographus, Acriſius, inquit, primus videtur ἀφορίσαι πόλεις τὰς μετεχούσας τοῦ συνεδρίου, καὶ ψῆφον ἑκάστῃ δοῦναι, τὴν μὲν καθ' αὑτὸν, τὴν δὲ μία ἑτέρας, ἃ μὴ πλείονας. nulli duas. At Libanius in argumento, τὴν τῶν φωκέων εἰς ἀμφικτύονα χώραν, καὶ τὰς ἐκείνων εἰς τὸ συνέδριον ψήφους, Φίλιππος παρὰ τῶν ἱερομνήμων εἴληφε. Phocenſes enim propter ſacrilegium ius ſuum amiſerant, & locum eorum Amphictyonum conſenſu Philippus tenuit, quia bellum confecerat, & Deo res ſuas vindicaſſet. Sed hoc etiam in ea ſum. Y 2 in Demoſthenem.

am Theſſali ſibi petebant, eo quod potentiſſima gens erant, & operam in bello ſtrenuam nauauerant. at hos habuiſſe Æſchines ait bina ſuffragia. hic mihi nodus inſolubilis: niſi quod certum eſt, multas circa concilium factas eſſe mutationes. Phocenſes tamen paulo poſt ſuam priſtinam dignitatem & locum recuperabant, ἄγοντες ἐς ἑβδόμους τόνους ἀπωδευκότες ψήφου. Pauſanias, Βρέννου δὲ τὸν Γαλατικὸν στρατὸν ἀγαγόντος ἐς Δέλφους, σφᾶς συμμάχους ἐς τὸν πόλεμον οἱ φωκεῖς πλείσιν τῶν ἑλληνικῶν παρέσχοντο. καὶ διὰ τοῦτο μετασχεῖν ἀμφικτυονίας αὖθις, καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐγένετο ἀξίωμα αὐτοῖς ἀναπόστιδας τὸ ἀρχαῖον. At quando factum eſt hoc? aut quo tempore Brennus exercitum in Græciam traiecit? Gellius auctor eſt, *Romam præter Capitolium a Senonibus captam, non longo poſt tempore, quàm Socrates capitis damnatus eſt: & in carcere veneno necatus, qua tempeſtate nondum Philippus Amyntæ filius regnum Macedoniæ adeptus eſt.* Qui bello Phocenſi confecto, non ita multo poſt ſupremum diem obijt. regnauit autem annos viginti ſex. Hoc igitur accidiſſe Gallis neceſſe eſt regnante Alexandro. nam longius non poſſumus ſuſpicari. & tum quoque Brennum natu grandem fuiſſe oportet, cum pulſus eſt Delphis. Itaque quod vero proximum ſit, vt Phocenſes duobus ſuis priuati ſunt ſuffragijs, hæc primum Theſſalis, deinde Philippo ceſſerunt. quæ Theſſali ſuis in regem obſequiis ſtuduerunt nunc recuperare. ob eamque cauſſam permittebant ei penetrare anguſtias, atque hoc modo, vt potui, loco valde perplexo lucem, aliquam attuli.

in rebus Phocenſium.

lib. xviii. cap. xxi.

τῷ τοῦτο ἰδίων ἕνεκα ἥκειν ὑμῶν προηγμέ-
νον) Productum, vt Cornificius ad verbum in-
terpretatur, ſicuti diximus. Eſt autem hæc
huius loci concluſio, qua propoſitio repetitur,
illa nimirum, ὁ τὰ αὐτὰ ἔχειν ἀπονοήσαιτο, τὰ
αὐτὰ πάντες ὑποπτεύσαν. Eadem enim apud Ora-
tores propoſitio eſt atque concluſio. proponunt
enim primò quod probent, deinde idem ad ex-
tremum colligunt, atque hoc modo quaſi in
orbem redit oratio κυκλικῶς. Lucianus, ἔχεις
μοι, ὦ φιλόκλεις, εἰπεῖν, τί ποτε ἄρα τοῦτό ἐστι, ὃ
δὴ πολλοὶς εἰς ὑπόνοιάν τι φαύλην προάγεται, οἷς οὐ φιλοφαίδε.
αὐτούς τε χαίρειν μᾶλλον ἐᾶν λέγοντας, ἢ τοῖς τὰ τοι-
αῦτα διέξιοσι μᾶλλον προσέχειν τὸν νοῦν. Sed de
hac ſignificatione huius verbi ſatis iam ſuprà
dictum. aliam nunc obſeruemus. M. Tullius, *Itaque hinc eſſe illud exortum, quod Zeno προ-*
ηγμένον, contraque quod ἀπροηγμένον nominauit, de finibus iii.
quum verteretur in lingua copioſa factis tamen no-
minibus & nouis: quod nobis in hac inopi lingua
non conceditur. quanquam tu hanc copioſiorem eti-
am dicere ſoles. Sed non alienum eſt, quo facilius
vis verbi intelligatur, rationem huius verbi facien-
di Zenonis exponere. Vt enim, inquit, nemo dicit
in regia regem ipſum quaſi productum eſſe ad dig-
nitatem (id enim eſt προηγμένον) ſed eos, qui in a-
liquo ſunt honore, quorum ordo proximè accedit, vt
ſecundus ſit ad regium principatum: ſic in vita non
ea, quæ primario ſunt loco, ſed quæ ſecundum lo-
cum obtinent, προηγμένα, id eſt, producta nomine-
tur. quæ vel ita appellemus lices (id enim erit ver-
bum è verbo) vel promota (hinc prouectionem
ad honores nos promotionem dicimus) *velut*

illa

illa remota, nempe ὑποφαινόμενα. *vel vt dudum diximus, præposita, vel præcipua: & illa reiecta, re enim intellecta in verborum vsu faciles esse debemus.* hæc altera est huius verbi significatio, digna obseruatione in vtraque lingua, quamuis non sit huius loci. Cic. *quem tu non pro illius dignitate produxeras, sed pro tuo scelere subduxeras.* de Catone hoc dicitur, quem Clodius in Cyprum per speciem honoris summouerat, & Ptolemæi regis Cypri pecuniæ deportandæ præfecerat, qui P. R. hæredem fecerat. Iuuenalis de fortuna, *atque suos videns producit alumnos*: interpres, exaltat: Arist. Philippo, ὡς ὑπὸ τῆς τύχης, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῆς φύσεως προαγόμενον. extat epigramma quoddam εἰς ἄρχοντα ἀνάξιον τῆς τοιαύτης προαγωγῆς,

ὡς ἐθέλουσα τύχη σε προάγαγεν, ἀλλ' ἵνα δείξῃ
ὡς ὅτι κἠμαχέι σε πάντα ποιεῖν δύναται.

hoc Gallis *auancer*. Curtius, *Omnium Philotæ amicorum hi clarissimi fuerant, ad magna & honorata ministeria eius suffragatione producti.* hinc emendamus Cæsaris locum initio positum, *Quem Cæsar ab Diuitiaco traditum, ex humili loco ad summam dignitatem produxerat.* non vt legitur, perduxerat. Athenæus, καταλογεῖ φαίτας τοὺς ποιητὰς, ἵστησι τοὺς μὲν τῷ δήμῳ προαγομένους. hæc de Platone. Plutarchus in Mario, διὸ ταῖς τε ὄψεσι προήγετο τιμωμένοις ὑπ' αὐτοῦ, καὶ πόλει. Idem in Sulla, ὁ Σύλλας δικτάτωρ ἀναγορευθεὶς, τοὺς ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς ἠμείβετο, πλουσίους ποιῶν καὶ προάγων ἐπ' ἀρχάς. Siracides, σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτόν. Sapiens in sermonibus seipsum producet. sic Lat. int. Seneca, *Alit liuorem infelix inertia, & omneis destrui cupiunt, qui*

pro domo.

Sat. i.

Epist.

lib. vi.

Belli Gal. vii.

lib. ix.

cap. xx.

Liuor iners vitium. Ouid.

qui ſe non potuerunt prouehere. Eſt ex hac deinde auerſatione alienorum proceſſuum, & ſuorum deſperatione, obiraſcens fortunæ animus, & de ſeculo querens. Iuuenalis mordaciùs, de tranquillitat.

Optima ſummi
Nunc via proceſſus vetulæ veſica beatæ. Sat iii.

Has duas ſignificationes habemus huius verbi, quæ maximè ſunt in vſu. tertia eſt Ariſtotelis; legumlatores quidam, inquit, cenſent, δεῖν μὲ παρακαλεῖν ἐπὶ τιὰ ἀρετὴν, καὶ φεγγεσθαι τῷ καλῷ χάριν, ὡς ἐθισαμένοις τῷ ἐπιεικῶς τοῖς ἔθεσι φεγγομένοις. quod Plato facit in ſuis legibus diligenter legum proœmijs. ſed hic locus mendi manifeſtus eſt. lego τοῖς ἔθεσι φρονιμμένοις. firmabit ſic legendum eſſe idem Philoſopus eiuſdem operis libro primo, διὸ δεῖ τοῖς ἔθεσι ἦχθαι καλῶς, τὸν εὖ τῷ καλῶν καὶ δικαίων καὶ ὅλως πολιτικῶν ἱκανοῦσθαι ἱκανῶς. ἦχθαι, probè educatum eſſe, inde ἀγωγή. illic igitur reponendum eſt Demoſthenis verbum τὸ φρονιμμένους, quod ſignificabit anteà bene educatos, & τὸ φρονιμμένοις, quod manifeſtè mendoſum eſt apud Ariſtotelem, lege αἰτησάσθαι huc maioris euidentiæ gratia transferendum, ὃν ἂν ἐβούλοντο φράζειν φρονιμμένοις, ſi quid præcipuè quiſque vellet, liceret. Ethic. x. cap. ix. cap. iv.

Τοῦτο μὲ τοίνυν ὅτι ταυτὸν ὂν, φυλακὴν ἡμῖν, τὰ καλευόμενα ἡμᾶς ἔργα δεῖ ποιεῖν, ταῦτα φοβεμένους; ἢ σὺ ταῦτα καλεύεις; σοῦ γε ἢ δίκη. δι' ἃς δ' ἔτι φράζομεν ὑμῖν αἰσχίω ἡμῶν αὐτῶν, ἔτ' ἴσην πόλεμος, ὃν τε δίκομεν πάσην ἔχειν, καὶ τὰ δίκαια λέγη

λόγῳ. ταῦτ' οὖμεν δοίξειεν. πρὸς ἢ, τοῦ θορύβου ἐπιῶν ἀνομβρίας ὑπομβρίων δεῖν, καὶ μὴ φερομένους τὸν πόλεμον, ἐκεῖνο βέλτιον λογίσασθαι. ἡμεῖς δικαίως ἐῶμεν ἔχειν ἀφορμόν. καὶ εἴ τις ἱερῶν ἡμᾶς καλούσας εἰπεῖν τὰληθῆ, διὰ τί; ἵνα μὴ πολεμῶμεν, φαίμεν ἄν. καὶ φιλίπποις καὶ ταῖς συνθήκαις, ἀμφοτέρωις παρακαλοῦσιν ἡμῖν· καὶ καρδίαις ἐῶμεν ἥκιστα χαίρουσιν τὴν ὀργὴν τελέσθαι. καὶ τὸν κόσμον ταῖς νίκαις καταλαμβάνειν, χρὴ καὶ, καὶ ῥᾴδιον· καὶ βουζαΐταις καλόν τὰ πάλαι· πλουτοῦσι τιμὴ ὅτῳ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν, πλείονων ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες, ἢ τὸ φερόμενον, καὶ τὸ φιλονεικεῖν ἀεὶ τούτων. ἰσῶν ἄνδρὶ καὶ καμόντι χάριν, ἀρὸς ἐκάστοις καθ' ἕνα ἕτοιμοι ἤδη προσιόντες ἀεὶ τὴν οἰκείαν καὶ δικαιοτάτην, ἀρὸς ἅπαντας ἀεὶ τὰς ἐν Δελφοῖς σκιὰς νυνὶ πολεμοῦσι.

HOc igitur quod eiuſmodi ſit nobis animaduertendum eſt. imperata ergò nos facere, oportet iſta metuentes? tu denique auctor es huius ſententiæ? minimè. Verùm quòd neque aliquid nobiſmet ipſis agemus indignum, nec bellum orietur, & ſapere omnibus videbimur, ac iuſta dicere, hæc demonſtrare me poſſe opinor. Cum illis verò qui ferociter quiduis potiùs præferendum eſſe exiſtimant, bellum non præuidentes, hanc placidè volo putare rationem.

Nos

Nos Oropum obtinere Thebanos sinimus, & si quis quærat à nobis quamobrem, verum dicere exposcens, ne bellum concitemus, respondebimus. & Philippo nunc pactis condicionibus Amphipoli cessimus. Cardianos patimur extra Peninsulanos alios censeri, neque in eundem cum reliquis ordinem cogi. Carem insulas occupare, Chium, Co, Rhodum. Deniq; Bizantios nauigia capta ad se deducere. videlicet quòd hoc ex pace otium plura bona afferre arbitramur, quam de his contendere atque offensiones incurrere. Nonne igitur stultum est & perquàm ridiculum ac miserum, qui cum singulis ad hunc modum iam egimus de proprijs ac maximè necessarijs, nunc cum omnibus de vmbra Delphica dimicare?

Τὰ καλευόμενα ὑμᾶς δεῖ ποιεῖν; καὶ οὐ ταῦτα καλεύσει;) Occupatio, quam Orator anticipans sibi opponit. ideò vocant etiam διτίθεσιν καὶ πρόληψιν, qualis est illa Ciceronis, atque huic prorsus similis, *Hæc igitur tua est* pro Cœlio.

disciplina ? sic tu institutis adolescentiis ? Cum omnibus autem liberis populis iussa acciperè & facere, miserũ est & indignum, tum maxime Athenienſibus, quorum ingentes erant ſpiritus atque animi, quod φρόνημα perhibetur.

Prometheo.

πολλοῦ γε κ) δέω) λύσις per negationem. Æſchylus, πολλοῦ γε κ τῶ παντὸς ἐλλείπω. poſt alteram paginam, τῶ παντὸς δέω. ſed frequentius eſt πολλοῦ γε κ δεῖ, impersonaliter.

ἀλλ' ὡς εὖτε φράξομεν ὅδε ἀξίωσις ἡμῖν αὐτοῖς) Sic agendum eſt, vt & dignitas conſeruetur, neque vllo modo exiſtimatio noſtra minuatur, quod facietis, inquit, ſi mihi obtemperabitis. nhil autem indignitatis habuit parere Amphictyonum decreto.

ὡς ἐγὼ πόλεμος) Hoc illud eſt, quo nihil optabilius aut beatius, cum dignitate otium. exiſtimatio poſita eſt in ſapientia iuſtitiaque, vt videamur, inquit, νοῦν τι ἔχειν, κ τὰ δίκαια λέγειν. at neque iuſtum erat acta Amphictyonum reſcindere : & omnium in ſe concitare odia, bellum denique mouere tam leui de cauſa minimè certè ſapientum.

φεῦ· ἦ τοῦ θράσους ὅπως ἀμαυροῦσι ὑπερβάσεις δεῖν) Hinc iam eſt peroratio ſiue epilogus, quo comprimit ferocitatem atque audaciam quorundam πολυπειρίαν, qui bellum non prævidentes, neque vllum ex eo periculum, præcipites & cæci ruebant.

ἐνεῦθα βούλομαι λογίσασθαι) κατάστασις, quæ erigit exſpectationem atque attentos facit.

ἡμεῖς δηλαδὴ ἀσθμὸν ἔχειν ἀφροσύνῃ) ἔκστασις, quum ſermo eſt ἀσυνδέτου, nulla conuinctione cohærens cum antecedentibus, atque vt Hermoge-

nes

nes, ὅτι ὁ λόγος εἰς ἀρχὴν ἀνήκει. Conuinctiones ſunt ἐπεί, ἐπειδή, ἐπεί, ὅ, & eiuſmodi. Vtraque autem eſt χῶρα τῆς ὑπερβολῆς, frequens Dem. frequentius Herodoto, qui maxime perſpicuitati ſtudet. apud noſtrũ multæ ſunt ὑποτάσεις ἀντὶ κατασκευῶν, quæ non perinde dilucidæ ſunt.

Φεύγει ὃ οὖν θρασύτης ὀπτικῶς ὀνομάζειν· παραβάλλειν δ' εἰς βέλτιον λογίσασθαι) Notandum quod opponit λογισμὸν τῇ θρασύτητι, ἀντὶ ἐναντίου. Inſcitia confidentes facit, ratio bene ſubducta cunctanteis. Thucyd, θράσος ἀμαθία, λογισμὸς δ' ὄκνον φύσει. θάρσος, fidentia in laudem θράσος confidentia in vitio ponitur, vt Cicero diſtinguit, & Greg. Naz. primo στηλιτευτικῷ contra Iulianum, oratores tam confidentes λίαν εἰρωνικῶς καὶ βαρέως Demoſthenes perſtringit, epiſt. 1. ὡς γὰρ ἀπροθύμων ἦν ὑμῖν ἀκούειν, διὰ τὴν ἄνευ λογισμοῦ ῥᾳδίως ὅ, τι ἂν τύχωσιν ἐρωτῶντων, ἡδέως μοι δοκεῖ τὴν ὄκνολίαν πέμπειν. Tales enim libentiùs audiebant, & illorum ἀμαθίαν magis e repub. fuiſſe Athenienſium, quod mirum eſt, Xenophon docet. εἴποι τις ἄν, τί ἂν ὄν χρείη ἀγαθὸν ἢ αὐτὸν ἢ τὴν δήμον τοιοῦτος εἶναι τὴν γνώμην; οἱ δὲ γενναιότατοι, ὅτι ἡ τότε ἀμαθία καὶ πονηρία καὶ ὕβρεις μᾶλλον λυσιτελεῖ, ἢ ἡ τοῦ χρηστοῦ ἀρετὴ καὶ σοφία καὶ κακόνοια. Illorum enim notaſſe remp. videtur philoſophus, quum diceret, τὰ ὄντα, ἐὰ βέλτιον πολιτεύεσθαι κακῶς· ὡς ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος. quo ſignificat vnum eſſe, quo mundus regitur, Deum, φεύγει ἓν τὰ πάντα ζωοτάκτως, ad vnum omnia ordinata ſunt, vt idem eodem libro

βέλτιον λογίσασθαι) Volo putare rationem vertimus. Terentius, *Rem ipſam putemus*, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λογιζώμεθα. Donatus, Tractemus, purge-

lib. ij.

Tuſc. iiij.

in rep. Athen.

Metaph. xii. ad finem.

Adelphis.

captiuis. purgemus. *Nam & hinc putamina, purgamenta dicta sunt:* vt Plautus ait, *Nauleum amisi, retinui pignoris putamina.* & Virg. *Multa putani,* πολλὰ λογιζόμενος *Putare est falsa & cassa a veris & vtilibus resecare. Vnde arborum purgatores, putatores dicuntur.* Apud Mosem legimus, ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, καὶ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ καταπαύσητε πᾶν ξύλον βρώσιμον, περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ. ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερίτμητα. B. Hieronymus Hebræam retinens metaphoram, *Auferetis præputia eorum,* sic reliqui Græcorum interpretes, ἀκροβυστώσετε. quod enim superuacuum est & resecandum Hebræi præputium appellant noto sibi nomine. Festus, *Putus antiqui dicebant pro puro: vnde putatæ vites & arbores quod decisis impedimentis remanerent puræ, autum quoque putatum dici solet, id est purgatum* (quod illis χρυσὸς ἄπιφθος) *& ratio putata, id est, pura facta.* Dem. εἶτα σοφίζεται, καὶ φησὶ φεύγειν, ἢν μὲ οἴκαδε, ἵκατ' ἔχοντες δέξαι θεὸν ἡμῖν, ἀμελῶσι· ὥσπερ ἢ ὅταν οἰόμενος ὀφείλειν χρήματά τῳ λογίζηται, καὶ καθαρὰ ὦσιν αἱ ψῆφοι, καὶ μηδὲν ὀφειλῇ, συγχωρεῖτε, οὕτω καὶ τοῖς ἐκ τοῦ λόγου φαινομένοις ὀφειλαῖς καθαρὰ ψῆφοι, puri calculi, i. puti, ex quo λογίζεσθαι, putare rationẽ. locum illustrem Demosthenis apposuimus, non fraudando Iosephum Scaligerum debita primæ obseruationis gloria. In fœdere antiquo scriptum fuit, vt Carthaginienses quotannis populo Rom. darent, certum pondus argenti puri puti. quæ duo verba purgare putare pepererunt. Gellius, *Veteres putare dixerunt, vacantia ex quaque re, ac non necessaria, aut etiam obstantia & aliena auferre & excidere:*

Leuit. xix.

pro Corona.

lib. vi. ca. v.

dere: & quod eſſe vtile ac ſine vitio videretur, relinquere. Sic namque arbores & vites, & ſic etiam rationem putare dictum. Eſt in Euangelio S. Ioannis, πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό. Hæc omnia aptè cohærent, & digna erant, opinor, animaduerſione cap. xv.

καὶ Φιλίππου μὲν ἀμφιπόλεως παραχωρήκαμεν) Verbum ſignificat cedere de iure, vnde vult intelligi iuris fuiſſe Athenienſium. quo autem iure Amphipolim vendicauit Philippus, ipſe declarat his verbis: εἰ τε γὰρ τὴν ἀρχὴν κεκτησάμην γέγονα, πῶς ἂ δικαίως ἡμῖν αὐτὴν ἔχοιμι, ἀλλ' ἀδίκως ἐγὼ τῶν φερούσῃ, φεύγω καταγόντος τὸν τόπον. εἴτε τούτων μὲ ἀμφισβητήσει τις, ἀξιοῖ δ' γέγονεν τὴν ὕστερον γλιομένων κυρίαν, ὑπάρχει μοι καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον. ἐκπολιορκήσας γὰρ τοὺς ὑμᾶς μὲ ἐκβαλόντας, ὑπὸ λακεδαιμονίων δ' κατοικιδέντας, ἴλαβον τὸ χωρίον. de iure Athenienſium initio diximus. Æſchines, ἢ οὕτω πειστέον ἢ παραχωρητέον τῆς πολιτείας, aut ſic faciendum aut cedendum repub. epiſt. ad Oct. Cic. *Cedam tibi in præſentia foro, curia, & ſanctiſſimis deorum immortalium templis.* Idem, *quid enim de mulierecula Scantia? quid de adoleſcente Appronio dicam? quorum vtriuſque mortem eſt minitatus, niſi ſibi horturum poſſeſſione ceſſiſſet.* Hor. pro milone. ii. lib. iii.

Cedes coemptis ſaltibus, & domo,
Villaque flauus quam Tiberis lauit,
Cedes.

καὶ σὺν καρδίαν ἐδωκεν ἔχειν τὴν χώραν τὴν ἄνωθεν τοῦ ἄστεως τελέσθαι) Diodorus Sic. Κερσοβλέπτην δ' τὸν Κότυος, διά τε τὴν πρὸς Φίλιππον ἀλλοτριότητα, καὶ τὴν πρὸς ἀθηναίους φιλίαν, ἐγχειρίσαντος τοῖς ἀθηναίοις τὰς ἐν χερρονήσῳ πόλεις, πλὴν καρδίας, ἀπέστελλεν ὁ δῆμος lib. xvi.

δῆμος κληρούχους εἰς τὰς πόλεις. Ex hac donatione Cersobleptæ postea tenuerunt Athenienses hanc peninsulam, eisque ad multa vtilis fuit, propter vicinitatem, excepta Cardia, quæ libera in medio relicta est. inde enim nomen, vt videtur, quod erat regionis illius meditullium: quam cum sæpe tentassent Athenienses in suam ditionem cogere, nunc, vt pax esset, illud inceptum omiserunt. Est autem hæc Chersonesus Thraciæ pars extrema, in mare Ægæum prominens. Strabo, ἡ δὲ Θρᾴκία χερρόνησος ἀπολαμβάνει πρὸς τὸ Σούνιον τὸν τε μέλανα κόλπον, καὶ τὸν ἐφύζιον τὸν μακεδονικόν. Est igitur promontorium vt Sunium, & καθ' ὑψηλοῦ absolutè dicitur, vt Cherronesus Taurica ad Pontum. χέρσος autem pro terra ponitur continente, sed propriè est inculta terra per agrum hominis pigri transiui, inquit Salomon, καὶ ἰδοὺ ὅλη ἐχέρσωτο. hinc χερσαῖα ζῶα, terrestria animalia. Cuius χερσωνίτης. at Xenophon habet χερσονησίτας vt πασιάτας, pleonasmo magnæ vocalis. sic dicimus, πρὸς ὄγκον καὶ μέγεθος, ὀλικώτης, στρατώτης, σικελιώτης ἰτηλιώτης, non ὀλικίτης, στρατίτης, σικελίτης ἀπὸ τῆ ὀλικία, στρατία, σικελία. nimis enim exiliter hæc sonant.

Lib. ii.

Prou. xxiiij.

καὶ τὸν κάπον τὰς νήσους καταλαμβάνειν) αὔξησις ab indignitate personæ. nihil enim Caribus vilius, qui mercenarij milites erant, & venales animas habebant. Hom. τίνα δ' ὃν ὠνητὸν ἄγεσθε. Achilles hoc de agamemnone, quem spreuit cum muneribus. M. Tullius, *vtrum igitur nostrum est, an vestrum hoc vetus prouerbium, Plagigem plagis fieri solere meliorem? quid de tota Caria? nonne hoc vestra voce vulgatum*

Iliad. ix.

pro Flacco.

est,

est, si quid cum periculo experiri velis, in Care id potissimum esse faciundum. ὁ καρὶ ὁ κίνδυνος Carem autem non pro gente dixit, vt Liuius Pœnum, Romanum. sed vult intelligi Mausolum, vt quum Philippum nuncupat πάνυ μακεδόνα, & Liuius Annibalem, Pœnum. & per contemptum, genus non suo nomine appellat. Diodorus Sic ὁμοῦ δὲ τοῦ αὐτοῦ καιροῦ, μαύσωλος ὁ τῆς καρίας δυνάστης τελευτήσας, ἀρξας ἔτη εἰκοσιτέσσαρα. τῶν δ' ἀρχῶν διαλιξαμένη Ἀρτεμισία ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ, ἐδυνάστευσεν ἔτη δύο. quæ magnificum extruxit monumentum marito, quod appellatum est ab eo Mausoleum, numeratumque inter septem orbis terrarum miracula. Martialis, lib. xvi.

Barbara Pyramidum sileat miracula Memphis,
Assiduus iacet nec Babylona labor.
Aere nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Caria mentitur opus.
Omnis Cæsareo cedat labor Amphitheatro.
Vnum pro cunctis fama loquatur opus. lib. i.

Hinc magnæ moles sepulchrorum Mausoléa dictæ. Suetonius, *Germanici cineres Mausoléo Cæsarum illati.* nec non quoduis monimentum. Idem, Lapidem memoriæ Othonis inscriptum intuens, dignum eo Mausoléo ait. Caligula. in Vitellio.

νῆσος intellige τὰς κυκλάδας καὶ σποράδας spartas in Ægæo mari.

καὶ βυζαντίοις κατοίγδε τὸ πλοῖα) Athenienses plurimo Græcorum omnium vtebantur importato frumento propter soli sterilitatem. deportabant autem è Ponto, atque de Taurica Cherroneso, quæ fertilissima erat frugum. quo sæpe fiebat, vt Byzantij, quorum Dem. ad Leptinem.

vrbs

vrbs sita est ad Bosporum Thracium, quod fretum perangustum est, interciperent naues. πλοῖον enim mercatoria nauis est siue oneraria. nec solum erat piratarum κατάγη τὰ πλοῖα, sed pacati quoque solebant cogere in medio cursu naueis frumento onustas ad se appellere, frumentum vendere. Dem. ἐπ ᾧ τὴν ἐμπόρων καὶ τὴν ναυκλήρων σφὲ τὸν ἔκπλουν ὄντων ἐν τῷ πόντῳ, καὶ βυζαντίων καὶ χιζικηνῶν κατιόντων τὰ πλοῖα τῆς ἰδίας ἕνεκα χρείας σιτε. mercatores intelligere debemus eos, qui frumentum aduehebant Athenas. Idem in eadem, εἰσαγγελθέντων ἢ ὅτι βυζάντιοι καὶ χαλκηδόνιοι πάλιν καθάγουσι τὰ πλοῖα, καὶ ἀναγκάζουσι τὸν σῖτον ἐξαιρεῖσθαι quod est exonerare. sed frequentius κατάγη τὰ πλοῖα prædonum est, aut eorum, quibus datur licentia impunitasque prædandi. Dem. εἰ γὰρ δεινὰ ποιεῖ διοπείθης, καὶ κατάγῃ τὰ πλοῖα, μικρὸν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μικρὸν τοιοῦτον ταῦτα πάντα κωλύσαι δύναιτ' ἄν. edictum scilicet tabella propositum, aut literæ ad Diopithem datæ. Est apud eundem in epistola quadam Philippi, δίδωμι τὰ νῦν καταχθέντα πλοῖα ὑμῖν, ἀτέλειαν ὑμῖν. Dem. ἐξολόμβροι εἰσι ἀλλ μὴ σύλα ὥσπερ ἀθηναίοις, mercimonia eximentes vel exponentes, vbi non est prædandi licentia Athenienſibus, id est, τοῦ τὰ πλοῖα κατάγῃ ἐξουσία. atque in eadem, σισυλήμασθα τὰ ἡμέτερα αὐτῆς ὑπὸ τούτων φασκόντων ἔντων, ὥσπερ διδόμεθα σύλα φασκόντας καὶ ἀθηναίων. τὰ σύλα, letters of marte. Quæ fuit impunitas nobili Franciſco Draco, Reginæ temporibus felicis memoriæ conceſſa, cum Hiſpanis fuimus non amici. Est in lexico Criſpini, ἡ σύλα ης: quod falſum eſſe hæc af-

ἐφὲ πολυκλία.

ἐφὲ τὴν ἐν χερρονήσῳ.

pro Teſiphonte.

id eſt, in pacato, non hoſtico.

ἐν τῇ ἐφὲ τῶν λαμπάδα παρεχόντων.

arguunt. hinc illud Apoſtoli βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης. non, vt interpretes, verbum eſt militare, quod ſignificet prædam abigere. hoc eſt enim λεηλατεῖν. nec λαφυραγωγεῖν. id enim eſt ſpolia detrahere poſt prælium. ſed, vt ex his manifeſtũ eſt, à prædonibus ſumptũ Dem. καὶ φασὶν ὑπὸ τὰ πλοῖα ἐσυλλήπτο. Æſchines, κατῆγον ἀεὶ τῆς παρκπ. ἢ τὰ πλοῖα καὶ τοῦ Ἕλληνας ἐκ τῆς κενῆς θαλάττης. Prædones exceptabant, at quos homines? Græcos vnde? è mari, quod commune eſt omnibus duæ indignitates. ad Coll. ii.

ἀλλ' οὐκ ἀνθρώπου καὶ χρήτλου) Neque hic à ſolita libertate diſceſſit, quam alij παῤῥησίαν, auctor ad Herennium Licentiam appellat, vt dixi. Polybius, ἔστι καὶ φαυλικὸν σχῆμα πολιτῶν. Plato, εὐλογία ἄρχε, καὶ εὐαρμοστία, καὶ εὐχημοσύνη, καὶ εὐρυθμία, εὐπειθεία ἀκολουθεῖ, οὐκ ἂν ἄνοιαν ἔσαν ὑποκεκλεμμένοι καλῶμεν εἰς εὐήθειαν, ἀλλὰ τοῦ εἰς ἀλλήλους εὖ τε καὶ κακῶς τὸ ἦθος κατεσκευασμένον ἀλάνοιαν. atque hoc illud eſt quod Perſius cecinit. de repub. iii.

Compoſitum ius faſque animi, ſanctoſque receſſus
Mentis, & incoctum generoſo pectus honeſto,

Quanquam hoc alium quoque Platonis librum reſpicit: qui in iv. de repub. τότε τῆς δικαιοσύνης ὄφη esſe ait, quum quæque pars animi, ſicut & ciuitatis, τὰ ἑαυτῆ πράττει, ſuas res agit, nec quod alterius eſt, appetit: quum ratio imperat, appetitus obtemperat. hoc namque eſt, *compoſitum ius faſque animi*, atque illa εὐαρμοστία καὶ εὐρυθμία, quam Philoſophus vult eſſe εὐήθειαν, id eſt τότε εὖ καὶ καλῶς τὸ ἦθος

κατασκευασμάτων διάνοιαν: neque enim fas eſt appetitum non parere rationi, nec ſine nefario ſcelere ius hoc violari poteſt: in quo Plato ſummam iuſtitiæ ponit. idem, vt hæc quoque accommodet ciuitati, τὰ παθήματα τοῦ πλήθους τῆς ψυχῆς ait, affectus plebem animi dicit eſſe, τὸ δ' ἡγεμονικὸν, regis imitar, qui regat & coerceat affectus. quod equidem miror doctiſſimum virum, qui tam diligenter & pererudite ſcripſit in Perſium, non animaduertiſſe. vult enim Plato τὴν ἀδικίαν, ἐπιπάσαν εἶναι μέρεσι πρὸς τὴν ὅλην τῆς ψυχῆς conſtituit enim ὡς τῇ ψυχῇ πολιτείαν partium inter ſe, quæ ſunt tres. conſtat autem Perſium in multis imitari Platonem. Sed τὴν ἀδικίαν, ἰνηδείαν dicimus, inquit, ὑπονοεῖζόμφος; hoc eſt, vt diximus ex Vlpiano τοῖς ἰνηδίμοις ὀνόμασι καλοῦντες τὴν ἀποπίαν. M. Tullius, *Et nunc ita video, bellum infinitum iunctum miſerrimæ fugæ, quam tu peregrinationem ὑπονοεῖζῃ.* bellum infinitum eſt πόλεμος ἄπειρος ᾧ μὴ δυνάμενος κρίσιν λαβεῖν, de quo ſatis dictum eſt. ambiguitas ex diuerſa ſignificatione τοῦ εὖ, quod & facilè & benè accipimus. inde ἰνήθης bene moratus: & ἰνήθης, ſimplex, apertus, ἀπάφων, ἄκακος minimè malus, halfe a foole, qui in Sacris paruulus, Heſiodo νήπιος, facilis, ἰνξαπάτητος, qui facilè circumuenitur. Tacitus, *hæc palàm & vitato omni ſecreto: neque dubitabantur præſcripta ei à Tiberio, quum incallidus alioqui & facilis inuentâ, ſimilibus tum artibus vteretur.* de Druſo Tiberij F. ἰνήθης ὢν τὴν φύσιν, μεγίστοις κακοηθείαις ἐχρήσατο. incallidus & facilis, ἰνήθης. ἰνήθειαν, facilitatem reddimus, quæ eſt etiam ἄκο-

in Legibus.

de rep. v.

ad Atticum lib ix.

* Epiſt. iii.

Annal. iii.

ὀκνηλία, ſed diuerſa ſignificatione, vt initio diximus. Cic. *quid dicam de moribus facillimis?* in Lælio.
cui contrarius δύσκολος, moroſus. Ariſtoteles ii. Rhetorices
ait, omneis adoleſcenteis eſſe εὐήθεις, καὶ εὐεξ cap. xii.
απατήτους, διὰ τὸ μήπω πεπειρᾶσθαι πολλὰς πονηρίας, quia nondum experti ſunt multas improbita- lib. v.
tes. Vnde illud Thucydidis, μακαρίσαιμι ἂν μάλιστα τὸ ἀπειρόκακον, ὡ ξυλλήβδην τὸ ἄφρον. *vt quiſque eſt vir optimus, ita difficillime alios eſſe improbos ſuſpicatur.* Scitum hoc Ciceronis ad Brutum. in epiſt.
Diuinus Plato, διὸ δὴ καὶ εὐήθεις, νέοι ὄντες οἱ ὀθνεῖοι de rep. iii.
ἐκεῖς φαινόμεθα, καὶ εὐεξαπατητοι ὑπὸ τῶν ἀδίκων, ἅτε μὴ ἔχοντες ἐν αὑτοῖς παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς. Contra ſenes κακότροπος καὶ κακοήθεις, vafri, veteratores. ἔστι γὰρ κακοήθεια, τὸ δὴ τὸ χεῖρον ὑπολαμβάνειν ἕκαστα quod quid ſit, manifeſtius docet Rhet. & philoſophus libro iii. Rhet. cap. xv.
ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται πλέονι ἕνεκα φαυλίζεσθαι, τῷ μὲ διαβάλλοντι κακοήθειαν, ὅτι τὸ χεῖρον ὑπολαμβάνει· τῷ δὲ ὑπολυομένῳ ὅτι τὸ βέλτιον. vt Diomedes dicit ſe elegiſſe Vliſſem potiſſimùm rei Iliad. x.
gerendæ ſocium, quia fortiſſimum iudicauit. alius dicet, vt ignauum & non æmulum gloriæ. Dem. κακοήθης ἦ οὐκ οἶσθα, τοῦτο παθεῖν de Corona.
ὀφθεὶς ἀφθεὶς, ſi me credidiſti, tuum ordinem in dicendo, quem tu præſcribis, ſequuturum.

χάτλιον) Euſtathius παρὰ τὸ χάδην καὶ τλῆναι κατ' ἀπαρέμφατον. Dem. χάτλιον γὰρ ἂν εἴη τοιοῦτο. τοιοῦτοι δ' εἰσὶν. Vnde χατλιασμὸς καὶ δέησις in perorationibus potiſſimùm. Idem, χάτλιος, ὁ ὀξὺς, καὶ ἐπιτηδ., καὶ σφοδρὸς, vehemens, acer, impiger per contrarium. καὶ ἀκατάχετος καὶ τολμηρὸς, ὁ μὴ εἰδὼς ἀνέχεσθαι καὶ τλῆναι, perferre & pati. recta

autem significatione ὁ κληρικὸς καὶ εὐήνδτος, ἀγροικὸς ὁ μὴ εἴκων, ἀλλ' ὀπιθέων τλημόνως πρόσσει πὶ δυσκόλῳ. vt χάτλιος εἶ ὀδυσεῦ, & πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς. Hor. proles patientis Vlissi, Telemachus. multa enim significat hoc vocabulum sed omnia ex eadem origine, inquit, egregius ille artifex, quæ singula inuenies apud Homerum.

Philip. iiii. οὕτωσι ἤδη προσπολιτευομένοις) Dem. τί ποτ' ἂν ἐκεῖνος τοῖς ἄλλοις καὶ ὑμῖν ὁ τὸν αὐτὸν τρόπον προσφέρεται; Heb. xij. οἱ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός. Vt cum filijs, vobiscum agit Deus: vel vt filijs, se vobis Deus offert.

Charmide. Plato, σὺ μὲ οἴει φάσκοντος ἐμοῦ εἰδέναι οὐκ ἂν ἐρέσθαι, προσφέρῃ πρὸς ἐμέ. tu mecum agis, quasi ego profiterer me scire ea omnia, de quibus quæro. Secunda tabula legis diuinæ docet, πῶς δεῖ προσφέρεσθαι τῷ πλησίον. quomodo sit agendum cum proximo.

οὐκ ἦν οἰκεῖον) εἰώθεσαν τοῦ ἀμφίπολοι καὶ τὸν ἀγρόν. hæc enim oppida Athenienses sibi asserebant, & sæpe vindiciis amissa repetebant. necnon insulas, quæ postquam maris imperio potiti sunt, in illorum erant ditione.

καὶ ἀναγκαιοτάτων) Quid enim tam necessarium, quam victus quotidianus? frumentum autem nauigia deportabant, vt diximus. quæ Byzantij, quum pacati non erant, exceptabant. Plinius, *Sed, quo te M. Tulli praculo taceam? te dicente, legem agrariam, hoc est alimenta sua abdicauerunt tribus.* sic pop. Athenienſis, quò pacem conseruaret, alimentum abdicauit quodammodò.

lib. vii. ca. xxx.

πρὸς ἅπαντας) Σύμπαντας, α συναθροιστικόν.

οὐκ

ἀεὶ τῆς ἐν Δηλείοις σκιᾶς) Prouerbium eſt ἀεὶ τῆς ὄνου σκιᾶς. ſed ſic ſolet Dem. nonnunquam μεταποιεῖν τὰς παροιμίας ὅπερ τὸ σημαίνειν, vt diximus. per ſe enim ſæpe ſunt triuiales & ἀτελεῖς. hic autem locus exponendus eſt ex ſuperiori, τῶν πυλαίας ἢ ὀπτανόμου, ᾗ τῷ ἐν Δηλείοις πλειοκτησιάτων, δυοῖν κύρειν ψηφίσμα. quæ duo ſuffragia Philippo conceſſa erant Amphictyonum conſenſu. ſed Theſſali reddi ſibi volebant, eoque multa indulgebant regi, quorum fuerant poſt ſacrilegium Phocenſium. Dem. ἐκ ἰσῶ ἀσφαλὲς λίαν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου, καὶ ζωντι πιπτόντος τοῦ πλήθους τῷ Θετταλῶν, τῷ ἐᾶν τυράννους ἐνεδρεῦν Φιλίππου αὐτοῖς, ᾗ τῶν πυλαίαν ἀποδιδῶναι. reddi non potuit, quod non ante habuerant. Diodorus Sic. ἔδοξεν οὖν τοῖς ζωνίδεσι μεταδιδῶναι Φιλίππῳ ᾗ τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ τῆς ἀμφικτυονίας, ᾗ δύο ψήφους ἔχειν, ἃς πρότερον οἱ καταπολεμηθέντες φωκεῖς εἶχον. & deinceps Theſſali. Hoc impedire aut velle reſcindere, perinde eſſe ait, ac ſi de vmbra contenderent. nullius enim ad pacem atque concordiam eſſe momenti. τῶν ἀμφικτυονικῶν commune Amphictyonum interpretatus ſum. Dem. ὅτι ἱερίας κλειταγόρου, ἱερεῖς πυλαίας, ἔδοξε τοῖς πυλαίοις, καὶ τοῖς ζωνίδεσι τῆς ἀμφικτυόνων, καὶ τῆς κοινῆς τῆς ἀμφικτυόνων. Etymologus, ἐνόμιζεν ὁ πυλαγόρας, παρὰ τὴν ἐν τῇ πυλαίᾳ ἀγορεύειν idem ἱερομνήμων, ἀγορεύειν enim dicere, μνημονεύειν memorare, mentionem facere. De aſini vmbra nota eſt fabula. Sed nos referemus etiam ex Scholiaſte Ariſtophanis. Demoſthenes noſter, quum cauſſam aliquando capitalem ageret: iudices autem dormitarent, neque

Philip. iiii.

lib. xvi.

pro Corona.

neque attentè satis audirent, quin vos, inquit, attenditis, o viri, rem vobis narrabo lepidam. Vespis. Iuuenis quidam asinum Athenis Megara conduxerat. sed æstu magno demptâ sarcinâ, iumenti sub vmbra latebat. Exturbatus autem ab agasone cum diceret se asinum locasse, non vmbram, ego vero, inquit, vtrumque conduxi Vmbra enim sequitur corpus, eiusque indiuidua est comes. quid multa? ex hac altercatione in ius itum est. Hæc cum dixisset orator, arrectis iudicum auribus descendit. iudices autem huius narratiunculæ lepore capti, reuocabant eum & causam perorare iusserunt. Tum ille rursus ascendens, ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς ἀκήκοα, ὦ ἄνδρες δικασταί, καθεσθέντα δ' κινδυνεύοντες εἶναι ψυχῆς, ὑπὲρ τοῦ ἐμπορικῆς ἀκηκοέναι. sic suo more ἐνθυμηματικῶς his addit Schol. φησὶ δ λέγειν, ὅτι ἀλλωδῶς εἰς δίλφας τὸν ὄνον ἐμισθώσατο. ὅθεν φασὶ καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης ἐπὶ τῶ δίλφοῖς σκιᾶς φησίν, Sed nos alluſum esse censemus ad prouerbium, non ipsum directè positum. Hæc diuinatio nostra erat, quam ab Harpocratione firmatam postea vidimus, cuius hæc sunt, Δίλφαι· μέσος ὅπου τῶν ὁδῶν· ἐπὶ τῶ ὄνου σκιᾶς παροιμία, παραπεποίηται ἀπὸ τοῦ ῥήτορος λέγοντος, ἐπὶ τῶ δίλφοῖς σκιᾶς. quod sanè verissimum est.

ὁρᾶτε ἐνθύμημα καὶ ὅσα Nequid ornatus huic oratiunculæ deesset mirificè concludit eam enthymemate insigni: cuius quæ vis & ratio sit, quæ gratia, exponam plurimis: vt ante oculos habeant adolescentes, quod obseruent in hoc oratore atque aliis cum maximo fructu. Dem. εἶτα τὸν μὲν χρηστὸν ἐᾷ ὁ θορυβήσας καὶ τὸν νόμον ἀζήμιος

ἀζήμιος ἴστω, τὸν δ' χορηγὸν αὐτὸν ἀδ' ὁ συγκόψας παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἅπτω φανερῶς, ἢ δίκη δίκην; φῶς καλεῖν in ius vocare. Eſt & hoc non minus inſigne enthymema Rhetoricum, cui conſimile eſt, neque egregium minu illud Pauli, καὶ σὺ κάθῃ κρίνων μοι κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τυπτεσθαι; καὶ ponitur ἀντὶ τοῦ εἶτα. Latina enim à Græca ducitur coniunctio. Virg. Act xxiii.

Et dubitamus adhuc ſerere atque impendere curam? Georg.i.

εἶτα ἀμφιβάλλομεν; hæc enthymemata conficiuntur ex contrarijs. in Demoſthenis, autem plura ſunt contraria. maiora enim & minora atque etiam relata præſertim apud Rhetores pro contrarijs habentur. contraria ſunt κατὰ τὸν νόμον καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, relata χορηγοῦντες καὶ χορηγίας, minora & maiora, ὁ φορτικαλίσας καὶ ὁ συγκόψας. Sic vides in hoc, quod habemus præ manibus συχνὰ τῶν ἐναντίων, videlicet τὸ φῶς ἰκέτης κεῖθ' ἵνα, καὶ τὸ φῶς ἅπαντας, τὸ φῶς τῆς οἰκείας καὶ ἀναγκαιοτάτης, καὶ τὸ φῶς τὰς ἐν ἀλλοφύλοις σωτῆρας. ἢτε τὸ ἄνδρ καὶ τὸ νῦν. illud enim præteriti temporis eſt vt Grammatici docent. poſtremò τὸ ἀπροσκόπτως φορτικῶς, id eſt, tam pacificè, καὶ πολεμικῶς. Quintilianus, *Enthymema quoque eſt omne quod mente concipitur: propriè tamen dicitur quæ eſt ſententia ex contrarijs, præterea quòd eminere videtur inter cætera, vt Homerus poeta, Verbis Roma. pro Ligario, Quorum igitur impunitas, Cæſar, clementiæ tuæ laus eſt, eorum te ipſorum ad crudelitatem acuet oratio?* hæc Fabius. Atq; eadem ferè M. Tullius. *Ex hoc illa Rhetorũ ſunt ex contrarijs cõcluſa, quæ illi enthymemata appellãt, nõ quòd nõ omnis ſententia proprio nomine enthymema dica-* lib. viii. cap. iv. in Topicis

dicatur: ſed vt Homerus propter excellentiam commune prætarum nomen efficit apud Græcos ſuum. Sic quum omnis ſententia enthymema dicatur quia videtur ea, quæ ex contrarijs conficiatur acutiſſima, ſola proprié nomen commune poſſidet. Benè acutiſſima. his enim quum loco ponuntur, nihil teſtiuius, nihil acutius Hermog. ἐν μὲν τῇ ὕλῃ ἐπὶ τούτοις ἐνθυμημάτων ἡμοὶ παρευρεθέντων, ἐφ' ὧν τὸ ὀκρότατον τῆς δριμύτητος παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ἱδρύσεται, sic lego, non ἀφ' ὧν. δριμύτης acumen, acrimonia. Sed quum Cicero & Fabius ante eum hæc notarunt, quos conſtat antiquiores fuiſſe, quomodò gloriatur ſuum eſſe hoc παρεύρημα? non ipſa enthymemata Hermogenes apud oratores primus animaduertit. nam neq; Ariſtoteles ea neſciebat, vt mox docebimus. ſed hoc Tarſenſis ille princeps omnium vidit, non eſſe hæc ἐνθυμήματα, ἐπιχειρήματα (ſic enim appellant argumenta) ſed ἐπεξεργασίας τῆς ἐπιχειρημάτων, quæ ducuntur vel ab exemplo, vel à maiore, vel minore, vel pari, vel ſimili, vel contrario. Quod verum eſſe, locus ille contra Midiam euidenter oſtendit. τῇ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐλαττόνος ἐπιχειρήματι, illud enthymema ſubiunxit. Sed Hermog. τὰ ἐπιχειρήματα ſumi vult ἐν τῇ πλειστάκις, quæ ſunt hæ, τὸ, τί, ἕνεκα τίνος, πῶς, πότε, πῶ. ἐργάζωνται ἢ ex illis locis, quos enumeraui. tum inferri τὰ ἐνθυμήματα. Sic enim ille artifex, ἐργάζεται ἢ πᾶν ἐπιχείρημα ἀπὸ τούτων, ἃ δοκεῖ τινες εἶναι ἐπιχειρήματα, ἢ ἀπὸ παραβολῆς, ἀπὸ παραδείγματος, ἀπὸ μικροτέρου, ἀπὸ μείζονος, ἀπὸ ἴσα, ἀπὸ ἐναντίου. Sed ſiue hæc argumenta dicenda ſint, ſiue exornationes argumentorum, in re nihil intereſt, de nomine omnis

Inuent. lib. iii. cap. i.

con-

controuerſia exiſtit. In illo quidem contra Midiam loco, ſi placet inquirere, nullum ex aliqua circumſtantia præceſſiſſe argumentum reperies, cuius ἐργασία ſit ἀπὸ τῶ ῥήτορος, ſed ex eo quod minus erat, principale argumentum trahi. deinde ſubnecti tanquam ἐπιχειρασίαν, τὸ ἐνθύμημα, quod retulimus. Nouiſſe autem Ariſtotelem hoc quoq; enthymema, non ſolum illud, quod Fabius ex illo Rhetoricum ſyllogiſmum vocat: ex his lib. II. Rhetorices manifeſtum eſt, ὅτι τόδε τὸ ἐνθύμημα, εἰ φύγοντες μὴ μαχόμεθα, ὅπως κατιόντες, κατιόντες φευξόμεθα, ὅπως μὴ μαχώμεθα; nihil hoc fingi poteſt δημώδεστερον. κατιόντες eſt, exſulum, qui in patriam redeunt. κάθοδος reditus. Neque hic philoſopus. hoc in præceptis modò notauit, ſed ipſe etiam, vt eſt omnium elegantiarum magiſter, concinnum & rotundum enthymema confecit, loquens de ijs qui pretio magiſtratum emunt, ἐδίζωσεν ὁ εὔλογον κερδαίνειν τὸν ὠνούμενον, ὅταν δυνατὸν ἀποδόσθαι ἄρχοντι. ἄτοπον γάρ, εἰ πόλις μὲν, ἐπειδὰν ἐθέλῃ τὴν κερδαίνειν φαῦλόν ἐστιν· ὁ δὲν ἐθέλῃ δυνατὸν ἐστιν. hic primùm eſt ἐπιχείρημα ἀπὸ τῆς ἐναντίου. τὸ γὰρ κερδαίνειν καὶ τὸ δυνατὸν ἐναντία. Deinde ἐνθύμημα καὶ ἀφυρατία: Et hoc ſuum inuentum eſſe Hermogenes meritò gloriatur. hanc enim τεχνολογίαν ante eum nemo vidit ne Cicero quidem. Fabius certè τὰ ἐνθυμήματα inter figuras & ornamenta dicendi retulit: & ſanè nullum eſt ornamentum orationis inſignius. Sed hoc ſciendum eſt, non omnia enthymemata eſſe ἐπιχειρασίας τῆς ἐπιχειρημάτων, ſed quædam abſoluta ſunt, vt ita dicam, quæ per ſe conſtant, neque vllam ha- Polit. 2. cap. 2.

bent ad antecedentia relationem: cuiuſmodi ſunt illa exempla Ciceronis in Topicis, *Hunc metuere: alterum in metu non ponere. Eam quam nihil accuſas, damnas: benè quam meritam eſſe autumas, dicis malè mereri, hoc quod ſcis, prodeſt nihil: id quod neſcis, obeſt.* & hæc Pauli, quæ, qui vir his quoque in literis fuerit apoſtolus, declarant. Rom. vi. Gal. ii. ὅτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ. & εἰ σὺ ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν. Sed agedùm (hunc enim locum perpoſire ad vnguem ſtatuimus) hoc genus Cicero dicit tertium eſſe dialecticorum concludendi modum ſecundùm Stoicos. ait enim, *Cùm autem aliqua coniuncta negaueris, & his alia negatio rurſus adiungatur, & ex his primum ſumpſeris, vt quod relinquitur, tollendum ſit: is tertius appellatur concluſionis modus. Ex hoc illa Rhetorum ſunt ex contrariis concluſa, quæ illi enthymemata appellant.* Hæc perobſcura ſunt: ſed appoſitione exemplorum fient illuſtriora. Vtemur autem primùm ipſius Ciceronis exemplis. *Cum* aliqua coniuncta negaueris, vt, *Hunc metuis, alterum in metu non ponis. & his alia negatio rurſus adiungatur*, vt non & hunc melius, & alterum in metu non ponis. *& ex his primum ſumpſeris*, at hunc metuis, *vt quod relinquitur, tollendũ ſit*: ergo & alterũ in metu ponis. per affirmationem enim negatio tollitur. Non id quod ſcis prodeſt, & quod neſcis, non obeſt. at quod ſcis prodeſt. ergò quod neſcis, ſimul obeſt. vel ſic, Non quod & neſcis obeſt, & quod ſcis nihil prodeſt. at obeſt quod neſcis. ergò quod ſcis iuuat. contra Sophocleum illud τὸ μωρὸν in Aiace. φρο-

φρονεῖν ἄδικος βίος. Tale est illud Demosthenis, pro Corona.
ὁ γὰρ δύνατα κἀκεῖνα μὴ δύναται διώκειν δι' ἐμὲ, ἐμὲ δ', εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνέμελεν αὐτὸν, οὐκ ἂν ἐγκέκλφατο, primò fuit ex contrarijs enthymema, κἀκεῖνα μὴ διώκει δι' ἐμέ, ἐμὲ δ' αὐτὸν οὐκ ἐγκέκλφατο, τὸ γὰρ διώκειν καὶ τὸ γραφεσθαι sunt idem, accusare & persequi. quare τὸ οὐκ ἐγκέκλφατο αἰτίωσις est τοῦ διώκει. erant igitur repugnantia & non consentanea, neque eiusdem hominis, quæ fecit Æschines. Sic autem hoc enthymema fit syllogismus tertio concludendi modo, vt Cicero docuit, non Ctesiphontem potest persequi propter me · meipsum autem si conuincere se posse speraret, non accusasset. at Ctesifontem mei caussa persequitur. ergo me quoque accusasset, si reum peragere se posse confideret. Sic enim Cicero, *Non & Legatum argentum est, & non est legata numerata pecunia. legatum autem argentum est. legata igitur numerata pecunia.* hæc vt locum Ciceronis inuolutum explicaremus. nunc redeamus ad id quod agitur. Hermogenes argumenta sumi docet ἀπὸ τῆς παραβολῆς, ἀπὸ παραδείγματος. &c. tum addi enthymemata. noster monet pacem esse retinendam propter dulcedinem eius & commoda, exemplis Thebanorum, quibuscum de Oropo bellauerant. Philippi, quicum de Amphiboli contenderant. Cardianorum, Byzantiorum, Mausoli, quorum omnium iniurias ne pacem violarent, patienter tulerunt. tum infert, Nonne igitur stultũ & miserum est, ὀργὴς ἐπαγωγὰς ἅπασι φυσικωτάτης μᾶλλον ἀεὶ τῷ αἰτίῳ ἢ ἐπιτηδειοτάτην, φιλίας ἅπαντας ἀεὶ τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν πολεμῆσαι. vides in hoc enthymemate ἐξεργασίαν in Topicis.

communem post quinque argumenta ἀπὸ παραλήλ, ματε. Dominus quum à Iudæis reprehensus esset, quod ægrum curando Sabbatum polluisset, primum a re simili facinus

Iohann. vii. purgat. Vos, inquit, ex lege hominem Sabbato circumciditis. tum addit εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ χολᾶτε, ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; vides τὴν ἀπόδοσιν. Circumcisio vulnerat partem corporis: Christus totum hominem sanauit, atque integrum reddidit. Similiter post iniqui iudicis viduæque importunæ parabolam, qua docet semper instandum esse orationibus, subinfert, ἀκούετε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει; ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός; Iniustus iudex vindicauit viduam propter eius importunitatem. Deus, qui ipsa est iustitia, non vindicabit suos ad se clamantes assiduè. Multa eiusmodi reperiuntur in Christi sermonibus. Dem. τὶ λαβεῖν ἦν τι δίδωμα ἐμελλεν ὑπομενεῖν, τὸ χάριν τέτων ἀποδοῦναι παρανόμων χρέος; M. Tullius, *Quem igitur cum omnium gratia noluit, hunc voluit cum aliquorum querela? quem iure, quem loco, quem tempore, quem impune non est ausus, hunc iniuria iniquo loco, alieno tempore, periculo capitis non dubitauit occidere?* Idem in eadem, *Fingite cogitatione imaginem huius conditionis meæ: si possim efficere vt Milo rem absoluatis, sed ita, si P. Clodius reuixerit. Quid vultu extimuistis? quonam modo ille vos viuus afficeret, qui mortuus inani cogitatione percussit?* Sed in primis hunc locum

Luc. xviii.

pro Corona.

pro Milone.

Ciceronis

Ciceronis attende. *Quod ſi vi pulſos dicimus exercitus eſſe eos, qui metu ac tenui ſæpe ſuſpicione periculi fugerunt: & ſi non ſolum impulſu ſcutorum, neque conflictu corporum, neque ictu comminus, neque coniectione telorum eminus, ſed ſæpe clamore ipſo militum, atque inſtructione aſpectuque ſignorum magnas copias pulſas eſſe & vidimus & audiuimus: quæ vis in bello appellatur, ea in otio non appellabitur? & quod vehemens in re militari putatur, id lene in iure ciuili iudicabitur? & quod exercitus armatos mouet, id aduocationem togatorum non videbitur mouiſſe? & vultus corporis magis iſtam vim, quam terror animi declarabit? & fauciatio quæretur, quum fugam factam eſſe conſtabit?* Habes hic primò argumentum ἀπὸ παραβολῆς: deinde exornationem crebris enthymematibus. ſuperiora enim videntur eſſe abſoluta. nec Hermogenes videtur ſenſiſſe omnia enthymemata eſſe ἐπεξεργασίας ἀφηλαβότων ἐπιχειρημάτων. quum ait, καὶ μὲν καὶ τῆδε ἔστι τούτοις ἐνθυμημάτων ἐμοὶ παρειμένων. ſuper his, inquit: ſcilicet argumentis, quaſi ſint alia, quæ non ſequantur argumenta, quorum primam animaduerſionem ſibi non tribuit. Dem. καὶ τῷδ' οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥς' ἂν ἐλεύθ τις τῶν ἀκουόντων φόνου, καὶ φανερὸς ὢν ἀπολίζας ἐπὶ κατάγῃ, μὴ ταῦτα ἀδίκησαι καὶ ἀφῇ, ἐκεῖθ' ἐκβλγεῖν κύριος τὸν αὐτὸν ὄντ. hactenus argumentum a ſimilitudine. deinde hæc ſequuntur, εἰ δ' ὑπὲρ μὲ ψυχῆς καὶ τῆδε μείζων, οὕτως ἰσχύει καὶ μὴ τὸ ἀφεῖναι. ὑπὲρ ὃ χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μανθάνω. Sed quia priora verba obſcura ſunt, ex iure Athenienſium deprompta, egent interpretatione.

pro A. Cæcina

ad Nauſimachum & Xenopithem.

pretatione. Budæus, & vſque adeò hoc ius in omneis valet, vt ſiquis ob eædem non voluntariam alium arceſſerit, atque adeò reum peregerit, manifeſtoq; cõuicerit, deinde a reo placatus quoquo modo, culpam crimenque condonarit, vltra finibus patriæ expellere eum non poſſit. quia iniuriâ remiſſâ abolitaque exſuſcitari denuò nequit. hæc poſtrema addidit a ſe, quæ verba ſunt iuris. Idem, ἄφεσις, eſt venia & miſericordia, & perſonæ periclitantis reſpectus ac tuitio, vltionis animaduerſioniſque remiſſio. contra Creſiphontem abſoluta ſunt illa Æſchinis, ὁ γὰρ μισόπτωχος καὶ πατὴρ πονηρὸς, ἵνα αὖ ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστὸς. ὁσὶ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μετὰ τέχνης, ἐσθ' ὅτε ὑμᾶς αὐτοὺς πλείονος ποιήσεται τοῦ δημοσίου. ὁσὶ γὰ ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς, ἵνα αὖ ποτε γένοιτο δημόσιος χρηστός. ὁσὶ ὅς τις ὢν οἰκεῖος φαῦλος, ἐσθ' ὅτ' ἐὰν ὑπὲρ μακεδονίας καὶ τῶν ἀντιβολούντων κακὸς κἀγαθὸς. Hæc de Demoſthene, quum lugere vnicam filiam poſt diem ſeptimum ab interitu deſierat: cuius tamen in hoc animi conſtantiam Cicero laudat, Tuſc. iiii. Atque hæc hactenus. ἐπεὶ δὲ τοῦ λοιποῦ χρόνου, τὸ τὰ βραχύτατα ἀεὶ σκοπεῖν, inquit Plato, ἔστι μέντοι καὶ ἔστι τὰ μακρότερ' ἂν ἴσως τις, quod nos nunc neceſſariò fecimus, quia ſemel voluimus hunc locum perpurgare, & ſtudioſis hanc doctrinam oſtendere ac reſecrare ſanè quam vtilem ac fructuoſam. atque haud ſcio an quicquam ſit in Rhetoricis præclarius. hæc enim ſunt illa Demoſthenis fulmina, de quibus accepimus. Haſtas Tullius amentatas vocat, haſta eſt ἀκόντιον. amentum,

Legum iii.

de orat. i.

tum, quo torquetur fortiùs, ὡς ἔμπαλιν. Eſt quidem hæc Ciceronis doctrina ſubtilis, quam videtur hauſiſſe a Stoicis, qui concluſionis formam atque rationem faciunt omnia enthymemata, id eſt, ſyllogiſmum. Sed hac duntaxat in parte. πολλοὶ κείμενοι ἐν τῇ ἐμπαλίνῃ τεχνολογίᾳ. in Topicis.

כמה שניים הייתי רב
תלמוד יון.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΙΞΙΝ ΤΟΥ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΟΥ

βασιλέως εἰς Κωνσταντινούπολιν

Δεξίωσις α χ ι δ.

Χαίροντας μὲ ὁρᾶς, ὦ κράτιστα δίκαιοτα, τῇ ὑμετέρᾳ παρουσίᾳ πάντας ἡμᾶς, ὡς εἰκός. πῶς γὰρ οὐχί τι μὴ χαίρειν; ποίᾳ γὰρ φρονήσει παρασκήσομεν, ἢ τίνι λόγῳ τὸ μέγεθος τῆς χαρᾶς, ὑπερβάλλον, μὴ ὅτι γε ἐγὼ ταπεινὸς ὢν, καὶ ἀσύνετος λέγειν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν δεινῶν ἱστιοῦν σοφιστῶν ἂν ἐφικέσθαι τῆς ὑπερβολῆς. ἃ μὲν γὰρ πιεσθῆναί γε καὶ ὑπερχωρεῖν ἀδύνατα κωλύει, παραβολῇ καὶ εἰκόνι χρώμενος. ὅσῳ τῆς ταλαιπώρους γεωργοῖς, καὶ πᾶσιν αὐθρώποις ἡδονὴν φέρει τὸ ἔαρ ἐκ τῆ χειμῶνος ὑπάρχον· καὶ οἷαν δὴ παρέχει θαλπτήριον ἡ παναγραφὴς ὁ ἥλιος, μετὰ τὰς χιόνας καὶ παγετοῦ, ὅταν αὖθις μὲν ἡ γῆ ποικιλμάτων διαγελᾷ· οἱ γοῦμοι ὄζιφύριοι λιγὺ πνέωσιν αὖται, τόσην ἡμᾶς ὑφορμὰς σὺ φαίνεις, ὦ κράτιστε βασιλεῦ. φορτίσει μὲν οὖν εὐαὲς Κάρολος καὶ γαμβρὸς ὁ ὑπερανίστατος παραδόντας ἐς ἡμᾶς, ἀνυπέρβλητα τιμῆς καὶ τιμώμενοι διαφερόντως. νυνὶ δ' αὐτὸν δεξάμενοι μεθ' ἑκείνης βασιλέα τὸν μέλλοντα, ἀπόχρωμεν πάντα· καὶ τὸν θεῖον εἰπεῖν ὄντως ὄλον, καὶ πεπληρώμεθα, μηδενὸς ὑστεροῦντες ὑφορωμένης. τοιγαροῦν (πολλῆς γὲ εὐημερίας δὶ ὑμᾶς ἀπολαύομεν) ἐκ ἔχοντες ἄξιον ἀντὶν ὑποδοχῆς, ἑαυτοὺς ὑπεδεξάμεθα φέροντες, ὥσπερ ὁ κλεὸς ξενοφὼν τῷ θρακῶν βασιλεῖ. χρησιμοὶ δ' οὐόμεθα μηδὲν ἧττον ἑκείνῳ ἔσεσθαι. Οἱ λακεδαιμόνιοι μακρῷ πολέμῳ καθήμενοι τοῦ Αθηναίους, ὅπως πρὸς τὴν σκοπὴν ἐχρῶντο, τί χρὴ διαθέσθαι τοῦ ἐφεσίους. καὶ οἱ μὲ συμβού-

τὴν ὑποδημίαν τῆ βασιλέως γραῒδος ζωσθῆναι ἀρχὴ νέου ἱστορίου.

φιλ. δ.

ἀναδάσεως ς.

συνεβάλευσαν ἀρετῶν ἀνθρώπῳ τῇ πόλει, καὶ μαλίστου ποιῆσαι τὸ τῆς πόλεως ἦθος. τοῦ δικαίως φασὶ δεῖσθαι τινὸς τῶν ψόφων. ἀνδρὶ δ' βέλτιστος καὶ μετειλήφει τῆς φακῆς, ταύτῃ μὲ ἀμείνω καὶ λιαν ἀπαθέστατον ἡγήσατο τῶν γναμίων. ἀξίωσαν δ' μὲ ἱπρόφθεγμον ἰργάσασθαι τῶν ἰλλάδα, ἀριστόμενοι δηλονότι ἀπείρτων τε καὶ τῶν ἀθηναίων πόλιν, ὀφθάλμες ἰλλάδος νομίζεσθαι. τάτων γὰρ ἰῶ τὸ μέγιστον ἐν τοῖς τότε χρόνοις ἀξίωμα. σοι δ' ὦ Θεοφιλίστατε καὶ πανσεβαστὴ βασιλεῦ, πολλαὶ μὲν εἰσι σεμναὶ πόλεις, πολλὰ δ' καὶ κλυτὰ χωρία τῆς μεγάλης βριτθανίας. δύο δ' τάτων κάλλιστα καὶ ὄξοχα τῆν ὄψιν, ἄπερ δύ' ὄμματα δικαίως τῆς ἀρχῆς λέγεται. ταύτας κλυτὸς πατὴρ ἀγαπητὸς ἔθηκεν καθαρὸν κόρας ὀφθαλμῷ. πεπαίδαμαι δ' καὶ εἰσάει κυδίμφορον διατελέσαι, τῷ φιλοσόφῳ καὶ φιλόθεον γναμένῳ ἐγκρότει, εἰ μὲ γὰρ ἀμείνους ἂν ἔτυχεν ἡμέτερος βασιλεὺς, ἢ τῆν μετείαν πεπαιδευμένον. καὶ περὶ τὸ θεῖον ὁλοτελέστερος διακείμενος. εἰκότως ἂν ἐφοβούμεθα τοῦ συκοφαντοῦντας, μή τι κακὸν ἡμῖν δρᾶσαι. πολλοὶ γὰρ δυσμενεῖς, ὥσπερ πάλαι τοῖς ἀθηναίοις. ὠκ ὀλίγοι δ' φθονοῦντες. νῦν δ' διαπύστου κεκτημένοι, τά τ' ἄλλα θαυμαστὸν, καὶ εἰς ἄκρον σοφίας καὶ εὐσεβείας ἐληλακότα, διαῤῥοδῶν. πέφυκα γὰρ ζωηλατῆν ὁμοῦ μεγάλη τε ἀξιοσία καὶ σεμνὴ φρόνησις· ἧς συζυγίας ἀδὺ γλύκιστ' ἂν τῆ βίῳ ἡδυκερώτερον. ὡς ὅταν εἰς ταὐτὸν τῆ φρονεῖν τε καὶ σωφρονεῖν, ἡ μείζων δύναμις ἐν ἀνθρώποις ξυμπίπτῃ, τότε πολιτείας ἄρίστης, καὶ χόμων τῆ τειάτων φύσιν γλύκιστ φασὶ που Πλάτων. ὠκ οἶδα ὅτι δεῖ πλείω λέγειν· ἱκετεύομεν τοιαυτὸν τε καὶ ἐπιζηλούμεθ, εὐμενῶς ἀποδέχεσθαι ἡμῶν τὴν οἵαν δὴ φιλοφροσύνην καὶ ξενίαν, μεμνημένον τῶ φάσματος.

Καλόν μοι ἡρῶν τοῖς ἀνυπάτοισι θεοῖσιν
ἀντίξοον γὰρ οἱ θεοὶ φίλῳ υἱεῖ πολεμίσσαι, καὶ ἡ
νύμφη μετὰ πορσὶ· καὶ ἔδοσαν οἱ διερπυ-
κόμοι τοῖς τοῖσδε ἐπιχθονίοις λα-
οῖσι εἴρεσθαι.

Errata ſic corrige.

PAg. 5 ἐξηράσωντες. 6 πνὲς. 16 ἀπὴχθη. 21 querenda. 22 λίδιπη. 28 φορύρᾳ. 43 δεινὸν & non expedit. 44 ὑσὶ ἰπωειλεῖ. 46 φορτικώτατος, & μὴ φορτικὸν ἦ. 47 ὲ λίδιες. 51 κρέπω, & κρεπᾳσῆσαι. 52. potaſtis, & κατίςη. 62 ὀφειλόμθμα. 63 Liberi patris, 67 vilem. 70 callidiſſimum. 75 arguunt. 77 ἰλαπόνων. 79 φιλοτιμεῖσθαι. & κρεπεῖει. 83 ſed maior, & ampliorem, & ſic editum eſt in quibuſdam. 84 l. 2 ἐλεῖ γὰ. l. 6. εἴη σὶ ἀὐ. l. 7. χθών. 85. κυκλοπαίσεια. 88 ὡς μόγις ἀλύγη. 90 inducit in fraudem. 100 ὲ ἄθει. 106 ἰπαγόντων. 109 ἐϊτισπκάσας. 110 παλαίτω. 111 ἀχθαλών. Speramus emendatiora eſſe, quæ reſtant. ſiquid erratum ſit, poteris proprio Marte (lector candide) perſequi cetera, vt nos fecimus.

HÆc quæ ſequuntur non operarum erraſa ſunt, ſed noſtræ δεύτερα φροντίδος. p. 4. l. 5. lege, ſcitiſque Amphictyonum intercedimus. intercedere enim Tribunitium Appianus ἐπίςαδαι. 8. ad finem pro Thebis pulſi, lege Calydone pulſus. non enim tum Thebis Hercules, ſed Calydone apud ſocerum habitabat. 13. lege quod Libanius arguit: ἵνα μὴ περιπίπτειν ἑαυτοῖς δικῶμθ. in accentibus ſicubi peccatum eſt, ne mihi imputetur, ſed operis.

In epiſtola ad Regem lege, Atque hanc operam ſtudioſis datam.

LONDINI,
Apud IOHANNEM BILLIVM,
Typographum Regium.
1621.

MVSEVM
BRITAN
NICVM